Prin pădure

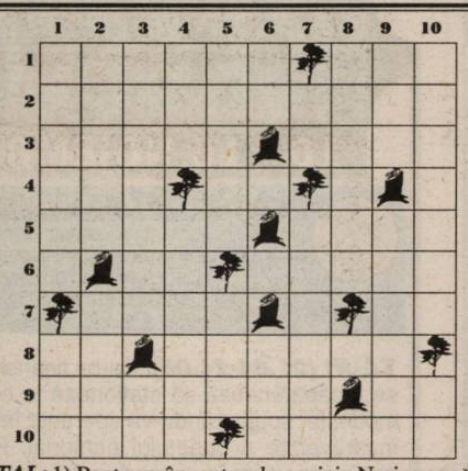

ORIZONTAL: 1) Poet român, autorul poeziei „N-ai vrea să vezi pădurea?" (Radu) – Picătură. 2) În poezia sa „Cântec", acest poet remarcă: „Frumoasă eşti, pădurea mea,/ Când umbra-i încă rară/ Şi printre crengi adie abia/ Un vânt de primăvară..." (George). 3) Forma literară în care Liviu Rebreanu ne prezintă „Pădurea spânzuraţilor" – Arbori cu coroana stufoasă şi frunze zimţate pe margini. 4) „Pădureanca", dans popular moldovenesc – Întrebare. 5) Mirosul îmbătător al brazilor – A se prăvăli ca un copac. 6) Indicaţie – Pădure situată pe un teren în pantă. 7) Copaci înalţi cu coaja netedă şi lemnul tare – Deasupra. 8) Stă lângă el – „Un cuib de frunze..." poezie din creaţia Mariei Urbanovici (sg.). 9) Pictoriţă română, autoarea tablourilor „În pădure" şi „Culesul ciupercilor" (Margareta) – Comparativ. 10) A străbate pădurea (fig.) – Luminişul din pădure.

VERTICAL: 1) Arbore din familia fagaceelor, cu lemn foarte dur şi rezistent – Răsărit. 2) Doboară pădurea – „...pădurarului" volum al poetului Dimitrie Stelaru. 3) Ocupaţia din pădure a bunicului Lizucăi din povestirea „Dumbrava minunată" de M. Sadoveanu – Dânşii. 4) Ţesătură orientală – Deal înalt şi împădurit. 5) Ramură a unui arbore – Pronume reflexiv. 6) Frunza coniferelor – Cară lemne din pădure. 7) Subsemnatul – Loc într-o pădure lipsit de copaci. 8) Specie de foioase cu frunze mari, late, de culoare verde. 9) Inamic (abr.) – Componentele pădurii. 10) Adăpostesc păsările din pădure – Trunchi de frasin.

DICŢIONAR: NAC, INM.

GHEORGHE CÂMPEANU –*Focşani*

SOLUŢIA CAREULUI („Prin pădure"): STANCA - PIC - TOPARCEANU - EPICA - ULMI - JOC - CE - T - B - AROMA - PICA - R - LA - PONOR - FAGI - I - PE - EA - USCATA - STERIAN - CA - TAIA - RARIS.

Fotografii de la cititori

LISA BĂLAŞA – Detroit (SUA)
«În aşteptarea surioarei care e pe drum!...»

Verificaţi-vă cunoştinţele

CARTOFUL

1. Din ce familie de plante face parte cartoful?
2. De unde este originar cartoful?
3. Când a fost adus cartoful în Europa?
4. Când a fost introdus cartoful în ţara noastră?
5. Cine era divinitatea feminină a cartofului în demonologia agrară incaşă?
6. Cine a pictat, în 1885, tabloul „Ţărani mâncând cartofi"?
7. Cine a realizat, în 1964, filmul „Un cartof, doi cartofi"?

Răspunsurile din numărul trecut *1) Laptele este un produs de secreţie a glandelor mamare la mamifere, servind drept hrană puilor. 2) Culoarea albă a laptelui se datorează nu calciului, aşa cum cred foarte mulţi dintre noi, ci particulelor de grăsime care reflectă lumina în alb. 3) Zeiţa romană a lactaţiei şi alăptării se numea Rumia. 4) Fabricarea laptelui praf a fost realizată pentru prima oară în 1805, de francezul Parmentier (1737-1813) dar primele încercări industriale au fost făcute de germanul Grünwald în 1855, abia în secolul XX obţinându-se producţia pe scară largă, pornind din Statele Unite. 5) Tabloul „Lăptăreasa" aparţine pictorului olandez Jan Vermeer Van Delft (1632-1675). 6) „Laptele-câinelui" face parte din familia Euforbiaceelor. 7) Filmul „Calea Lactee" a fost realizat în 1969 de regizorul spaniol Luis Buñuel.*

Poşta cititorilor La întrebările publicate în numărul 41 al revistei, întrebări cu tema „Rugăciune", am primit scrisori cu răspunsuri de la următorii cititori:

– 7 răspunsuri corecte: *Prof. Maria Iova – Constanţa; Gorea Florentina – Topliţa; Prof. Marin Ştefan – Şimleul Silvaniei* şi *Mihai Waspusch – Bucureşti.*

– 6 răspunsuri corecte: *Mirela Ionescu – Iaşi; Monica Vlad – Timişoara; Mioara Dinu – Arad.*

– 5 răspunsuri corecte: *Mircea Stan şi Costel Preda – ambii din Bucureşti.*

Monica Vlad – Timişoara. După cum vedeţi putem lua în considerare mai multe variante de răspuns dar evident numai acolo unde ele există cu adevărat.

Dorim tuturor cititorilor noştri mult succes în continuare. *(Irina Stoica)*

ŞAH

Buksza - Kovacs, 1965

PROBLEMA DE AZI:
Negrul mută şi câştigă

DEZLEGARE:
1... Nf6 2. ef6 Rg6 (se ameninţă Dh5X) 3. g4 De1 4. Nf2 Df2 mat.

© GHEORGHE POPESCU –
maestru F.I.D.E.

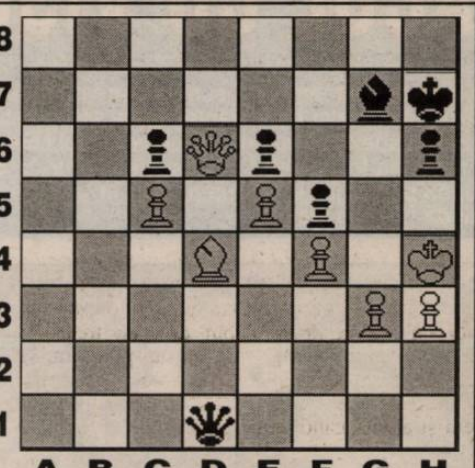

SPORT FLASH

Vor reuşi? Săptămâna asta e grea pentru fotbalul românesc şi asta nu din cauza bulibăşelii din prima noastră divizie a campionatului intern, ci din cauza întâlnirilor extrem de dure pentru echipele noastre participante în Cupa UEFA. Chiar dacă Steaua şi Dinamo n-au strălucit în etapa a 11-a, ele trebuie să dovedească faptul că ajungerea în această fază a fotbalului european nu a fost doar o întâmplare, o chestiune de şansă sau de norocul începătorului, ci s-a datorat unei forme bune a loturilor echipelor noastre fanion. Nu pot trece printre cauze şi nivelul fotbalului nostru, pentru că acest nivel este atât de scăzut încât nici măcar în plin soare nu se vede, darămite în nocturnă. Şi cu toate acestea, Steaua şi Dinamo pot trece cu bine de examenele din această săptămână, că până la urmă, Spartak Moscova nu e vrăjitoarea cea rea, iar Liverpoolul nu mai este mare lucru încă de pe vremea destrămării formaţiei Beatles. Nu ştiu de ce, dar vreau să văd partide frumoase şi nu prestaţii lamentabile. Şi zic că se poate!

Pavel, un român la Paris. Am văzut partida lui Andrei Pavel din semifinalele turneului Masters de la Bercy, Paris şi mi-a plăcut. E drept că cehul Jiri Novak n-a excelat prin nimic şi Pavel s-a putut impune destul de uşor, chiar dacă la limită, 2-1. M-a pus pe gânduri epuizarea jucătorului român de după partidă, de parcă jucase o partidă maraton de 5 seturi, lucru ce nu anunţa nimic bun.. Şi faptul că Pavel stă prost cu condiţia fizică s-a văzut în finala cu englezul Tim Henman, disputată duminică. Henman a fost superior la toate capitolele, impunându-se clar cu 3-0. Andrei Pavel rămâne cu satisfacţia că a ajuns în finala turneului Masters, ultimul mare turneu al anului, dotat cu premii de 2,4 milioane dolari, performanţă pe care n-a mai realizat-o cam nimeni de la Năstase încoace. Lipsa condiţiei fizice se poate explica doar datorită pauzei de 6 luni în care Pavel a fost împins de o accidentare serioasă. Fără nimic notabil în acest an, Pavel a jucat ca un mare campion, depăşindu-se pe sine şi doar diferenţa de valoare l-a împiedicat să-şi adjudece finala. Oricum, el a promis că va fi la Paris şi anul viitor şi atunci, dacă va fi sănătos şi dacă va avea ceva noroc, Pavel ar putea să-şi vadă visul cu ochii.

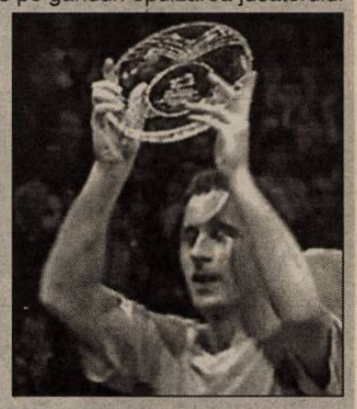

„Il dottore", pe cei mai mari cai. Deşi campion mondial la clasa 500 cc a Moto Grand Prix-ului mondial cu o etapă înainte de final, simpaticul Valentino Rossi a ţinut să arate cum se comportă cel mai spectaculos campion mondial al ultimelor decenii, încheind ultima cursă a sezonului, Marele Premiu al Valenciei, cum altfel, decât cu o victorie. Să amintesc faptul că Rossi, acest tânăr nebun şi născut parcă pentru motociclism, a fost campion mondial la toate cele trei cilindree, la ultima, clasa regină, cucerind în acest an pentru a treia oară consecutiv titlul mondial.

GEORGE CUŞNARENCU

GRĂDINA
micul nostru Paradis

✿ Datura (planta care face flori de forma unor pâlnii mari, iar seminţele sunt ascunse într-o capsulă cu ţepi, asemănătoare celei de castan) pentru mulţi e frumoasă doar în reviste sau la... alţii. Şi asta pentru că frunzele se urâţesc iar de flori, nici vorbă. O modalitate de a-i păcăli capriciile constă în „plantarea în pământ, alături de rădăcină, a unei sticle de plastic de doi litri, cu fundul tăiat, care va servi drept rezervor permanent de apă şi îngrăşământ. Planta are nevoie de cel puţin un 1,5 l de apă pe zi, „în flux continuu". Cu ajutorul sticlei îngropate îi veţi potoli setea în regim non-stop.

✿ Un cauciuc vechi de maşină sau de... tractor de dimensiuni mai mici se poate transforma într-un hiper-ghiveci de curte foarte original. Îi găsiţi locul potrivit, îl umpleţi cu pământ de grădină, apoi plantaţi fie flori diverse, fie alcătuiţi un aranjament sofisticat compus dintr-un arbust, 1-2 plante decorative prin frunze, altele decorative prin flori, plus floare de piatră pe margine... De fapt, totul ţine de propria imaginaţie.

SFATURI ŞI IDEI UTILE

✿ *Muşcatele cu flori mari* sunt un soi mai pretenţios faţă de condiţiile de sol, lumină, căldură şi umiditate. Dacă suferă (sau pe timpul iernii au suferit) din vreun motiv, riscă să nu mai înflorească prea frumos sau chiar deloc. Cel mai bine le merge muşcatelor care au iernat la o temperatură de 10-15 grade. Deşi le place lumina puternică, nu suportă soarele fierbinte, direct, de la amiază.

✿ La umbra copacilor din grădină nu creşte aproape nici o plantă, se plâng cei care îşi doresc să folosească în scop decorativ fiecare palmă de pământ din jurul casei lor. Aflaţi însă că există un soi de plantă ce poartă numele *Mahonia Apollo*, care creşte foarte bine şi în locurile cu lumină solară puţină. Inflorescenţele ei sunt foarte abundente, de un galben strălucitor, deosebit de atrăgător. Primele flori le face la începutul lui mai, durează până în vară, timp în care acestea se transformă în fructe extrem de decorative, negre-albăstrui. Iarna, planta îşi păstrează frunzele care, dacă în restul anului sunt de un verde sănătos şi lucios, în sezonul rece virează în tonuri roşiatice şi de bronz. Merită să o cumpăraţi şi să-i faceţi loc în grădina dv. Va fi un permanent punct de captare a privirilor. *(A. Popescu)*

Integramă de GHEORGHE POPESCU — REFLECŢII

INDIENI DIN ANZI / VOLUM ŞTIINŢIFIC		CRATIMĂ / CASA ŞATREI		COPILUL MAHALALEI / CETE!		EVA POP / A PLÂNGE CARAGHIOS		E UN SCUMP / PĂRINTELE FABULEI		STRÂNG PĂRUL ELEVELOR / DIN TIMP
CEAS DE CONTROL / STAŢII DE TREN							ODIHNA DE PESTE NOAPTE / ÎNTREG			
				ARE DE PLĂTIT / CU OCHII ÎN LACRIMI						LOCUITOR DIN ŢARA FRUNZEI DE ARŢAR
SEMAFOR / PRIMELE LA BISERICĂ					CRESCUŢI ÎN PĂDURE / IMAGINARI					
		CAMARAD DE RĂZBOI / CONSECINŢĂ						JOARDĂ / MINĂ VECHE		
	ZICERI DE BINE / A O FACE LATĂ						ÎN OPOZIŢIE CU RĂUL / COŞ CU FRUCTE			
						CA O ADIERE / FORMAŢII POPULARE				A PRIMENI ATMOSFERA
BANCI LA BISERICĂ / ÎN LUME! / UN PIC			A BATE LA CAP / LEGENDĂ						CAP DE DALMAŢIAN! / PODGORII	
				TRANDAVIE / ÎNCEPUT DE MECI!						
A EXPEDIA / SĂRMANE								ÎNCĂ O DATĂ		
					FEMEIE FOARTE CINSTITĂ					

DEZLEGAREA INTEGRAMEI „REVELAŢII"
Orizontal: D - V - V - D - M - D - GENEROZITATE - CANUTA - ARAC - POMI - ARBITRU - LINS - URNI - P - CAL - MARE - STA - A - ABURI - COR - RB - ALE - PARIS - OBISNUIT - SI - ZARE - ARSENAL - BATA - SOLURI - CASIERII - RIT.

SILVIO BERLUSCONI, nefericit în dragoste

Aşteptat de mai multă vreme, săptămâna trecută pe piaţa italiană a fost lansat CD-ul conţinând cântecele de dragoste ale lui Silvio Berlusconi, dar şeful guvernului italian nu cântă personal nici o melodie, totul este lăsat în seama trubadurului său personal, chitaristul napolitan Mariano Apicella. Culmea este că deşi media internaţională vorbeşte despre acest disc, în Italia totul este discret, nici un reportaj, nici o reclamă, până şi coperta albumului este banală. Primul ministru italian semnează versurile a 9 din cele 14 melodii ale albumului intitulat „Mai bun e cântecul" şi este co-autorul celorlalte, alături de Gino Giglio, un compozitor napolitan. Şi totuşi, peste 11 milioane de italieni l-au auzit pe miliardarul prim ministru, pe 22 septembrie, cântând melodia care dă titlul albumului într-un scurt-metraj filmat la reşedinţa sa somptuoasă din Sardinia. Considerat cel mai bogat om din Italia, Silvio Berlusconi, 67 ani, pare, dacă ne luăm după textele sale, complet nefericit în dragoste. Deşi nu se ştie cine este femeia căreia îi sunt destinate versurile de dragoste, ele alimentează zvonurile legate de răcirea relaţiilor cu a doua sa nevastă, actriţa Veronica Lario, mama a doi dintre cei patru copii ai săi, suspectată de şeful guvernului că ar avea legături amoroase cu filozoful de stânga Massimo Cacciari, fost primar al Veneţiei. În fine, să nu uităm că în tinereţe, Silvio Berlusconi a petrecut o vreme cântând şi animând petrecerile din Rimini, celebra staţiune balneară la Adriatica.

Martora evenimentelor din ultimii 116 ani, cea mai în vârstă femeie de pe glob s-a stins vinerea trecută la spitalul Kagoshima, în sud-vestul Japoniei. Kamato Hongo se născuse în anul 1887, în timpul erei „Meiji" (lumină), perioadă în care Japonia şi-a deschis treptat graniţele către lumea largă, după două secole de izolare. Femeia, care dormea câte 48 de ore la rând şi rămânea trează două zile, îşi sărbătorise cei 16 ani peste sută luna

trecută. Kamato Hongo a murit la puţin timp după ce bărbatul cel mai bătrân din lume, Yukichi Chuganji, a decedat la vârsta de 114 ani. Interesant este faptul că ambii „veterani" ai planetei au locuit pe aceeaşi insulă din arhipelagul Japoniei.

COPACUL CU VISE

Agenţiile Loto din întreaga ţară sunt la mare căutare, şi asta de când mirajul sumelor exorbitante oferite spre câştig atrag jucătorii ca un adevărat magnet. Pe bulevardul Uverturii din Bucureşti, mirajul a fost plantat, cum se vede, într-un copac, semn că pasiunea pentru joc e a doua natură. Iar când nu e să fie noroc, coşul de gunoi e alături.

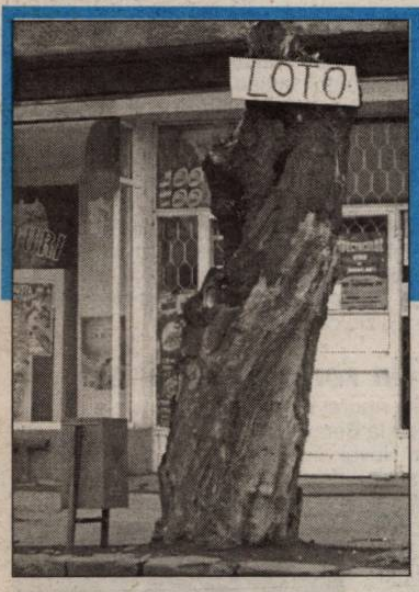

Un georgian în vârstă de 23 de ani se dovedeşte a fi cel mai tare în urechi de pe planetă. Lasha Pataridzé a reuşit să tragă cu... urechile, la Tbilisi, un microbuz cântărind o tonă şi jumătate, pe o distanţă de 48 de metri. Imediat după această ispravă el a ridicat, tot prin forţa urechilor sale, o greutate de 52 de kilograme, cu zece mai multe decât vechiul record deţinut de un chinez din anul 1998. „Până acum, cea mai lungă deplasare a unui microbuz cu ajutorul urechilor umane era de cinci metri", a spus tânărul georgian, absolvent al facultăţii de educaţie fizică la Universitatea din Tbilisi. Pataridzé şi reprezentanţii Cărţii Guinness a Recordurilor au declarat că urmează a fi stabilit un nou record mondial. După spusele georgianului e vorba despre deplasarea unui camion sau a unui tren.

Primopuel, PĂPUŞA VORBITOARE

Japonezii nu sunt doar cei mai mari fabricanţi de jucării, dar şi cei mai mari amatori de păpuşi „inteligente". Fabricată de firma Bandai, cea mai mare fabrică de păpuşi din Japonia, păpuşa Primopuel este în stare să pronunţe cu vocea unui copil de cinci ani 280 de cuvinte în funcţie de ce senzori plantaţi pe corpul ei sunt atinşi. Păpuşa are mare succes nu la copii, ci la adulţi, aceasta fiind şi ţinta companiei, care a vândut din 1999 peste 800.000 de bucăţi, la un preţ de 55 euro. „Produsul a fost conceput pentru femeile celibatare, de peste 20 de ani, care se simt singure", a declarat un purtător de cuvânt al firmei. Producătorii de jucării japonezi vizează tot mai mult, în ultima vreme, cumpărătorii adulţi, deoarece piaţa tradiţională destinată copiilor s-a diminuat constant ca urmare a efectului de îmbătrânire a populaţiei.

ÎN NUMĂRUL VIITOR:

- **Inventatori români la TIB 2003**
- **Criminali în serie, o plagă incurabilă**
- **Tatuajele, o formă de rezistenţă culturală**
- **Monştri abisali**
- **Leac împotriva stresului zilnic**

HOROSCOP
10 - 16 NOIEMBRIE

BERBEC (21.03-20.04): O veste foarte bună vă soseşte luni sau marţi, probabil din mediul familial. În a doua jumătate a intervalului, s-ar putea să primiţi o sumă consistentă de bani.

TAUR (21.04-21.05): Curba financiară se încăpăţânează să staţioneze la cote modeste, spulberându-vă speranţa într-o înzdrăvenire a bugetului personal. Pe de altă parte, viaţa în cuplu decurge ca pe roze.

GEMENI (22.05-21.06): Se pare că veţi parcurge o perioadă foarte agitată, cu disensiuni în mediul profesional şi, mai ales, în sânul familiei. Va trebui să apelaţi la toate rezervele de înţelepciune.

RAC (22.06-22.07): Cea mai semeaţă curbă astrală este acum cea a psihicului, care are un maxim impozant miercuri sau joi. Sunteţi, în consecinţă, optimist şi plin de încredere în propriile forţe.

LEU (23.07-22.08): Marţi sau miercuri vă veţi întâlni cu o persoană care vă poate deschide calea spre o afacere foarte rentabilă. Oricum, Mercur vă este aliată iar situaţia materială se îmbunătăţeşte.

FECIOARĂ (23.08-21.09): Curba astrală responsabilă cu evoluţia carierei dv. are o ascensiune rapidă şi atinge un maxim joi sau vineri. Deci, s-ar putea să primiţi o veste extraordinară la serviciu.

BALANŢĂ (22.09-22.10): Toate curbele astrale principale tind să scadă până la nivelul normalului, iar cea a finanţelor până sub normal. Va fi, se pare, o săptămână mai puţin fastă şi plină de capcane.

SCORPION (23.10-21.11): Primele zile ale intervalului se vor aglomera foarte multe probleme mărunte, atât la serviciu, cât şi acasă. Din fericire, Jupiter şi Soarele vă sunt aliaţi şi veţi face faţă cu brio.

SĂGETĂTOR (22.11-20.12): Situaţia financiară vă va da mari bătăi de cap. La începutul săptămânii veţi avea ghinioane, dar apoi lucrurile vor intra în normal, fiind posibil să primiţi bani frumoşi.

CAPRICORN (21.12-19.01): Curba afectivităţii prezintă sinuozităţi foarte mari, fapt care poate însemna trecerea de la un sentiment la altul cu o repeziciune ameţitoare. Nimic nou despre bani.

VĂRSĂTOR (20.01-18.02): După mai multe dezamăgiri sentimentale suferite în ultimul timp, se pare că în această săptămână se vor clarifica multe probleme de această natură, spre liniştea dv.

PEŞTI (19.02-20.03): Toate bune şi la locul lor în constelaţia dv., şi atunci de ce vă faceţi singur probleme? Curba psihicului staţionează la cote înalte, deci sunteţi pus pe lucruri mari.

Personalităţile săptămânii: *Eugen Ionescu, Constantin Stere, Vasile Conta, Emil Racoviţă, Andrei Mureşanu, Vasile Rebreanu, Al. Ciorănescu;* Claude Monet, Auguste Rodin, Feodor M. Dostoievski, Richard Burton.

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	30.000 LEI	❑ 3 LUNI	90.000 LEI	❑ 5 LUNI	150.000 LEI
❑ 2 LUNI	60.000 LEI	❑ 4 LUNI	120.000 LEI	❑ 6 LUNI	180.000 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

ABONAŢI-VĂ LA magazin

„Magazin" oferă fidelilor săi cititori avantajul de a primi revista cu promptitudine, la adresa dorită.

- Preţul abonamentului contractat direct la redacţie, mult mai mic decât cel prin Rodipet, rămâne neschimbat, indiferent de modificarea ulterioară a preţului revistei.
- Cheltuielile poştale prilejuite de expedierea abonamentului sunt suportate de redacţie.
- Nu aveţi decât să trimiteţi printr-un mandat poştal [pe adresa: Ionescu Simion – la Casa Editorială «Magazin», Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 013701] contravaloarea abonamentului solicitat (vezi preţurile în talonul alăturat) şi puteţi beneficia de toate avantajele enunţate. În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal. Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 021/222.83.36
- Cititorii din străinătate pot contracta abonamente trimiţând, pe adresa redacţiei (Ionescu Simion – la Casa Editorială «Magazin», Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 013701), un plic cu un cec reprezentând contravaloarea abonamentului dorit (110 $ sau 100 euro, un abonament pe un an, 55 $ sau 50 euro, un abonament pe şase luni).

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ – 14⁰⁰

Biblioteca Judeţeană MUREŞ TARGU-MURES

SERIE NOUĂ - 651 • ANUL XLVI • 13 NOIEMBRIE 2003 • 16 PAGINI • 8000 LEI Nr. 46 (2401)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

■ *Omului îi trebuie doi ani să învețe să vorbească și o viață întreagă ca să înțeleagă de ce e mai bine să tacă.*
(Confucius)

■ *Toți stăm în aceeași mocirlă, dar unii dintre noi se uită la stele.*
(Oscar Wilde)

■ *După ce ți se rupe căruța-n drum, toată lumea îți spune pe unde trebuie s-o iei.*
(Frédéric Turc)

TATUAJELE
o formă de rezistență culturală

Femina club

Indiscreții
Tangoul iubirii

Pentru părinți
Copiii și rutina

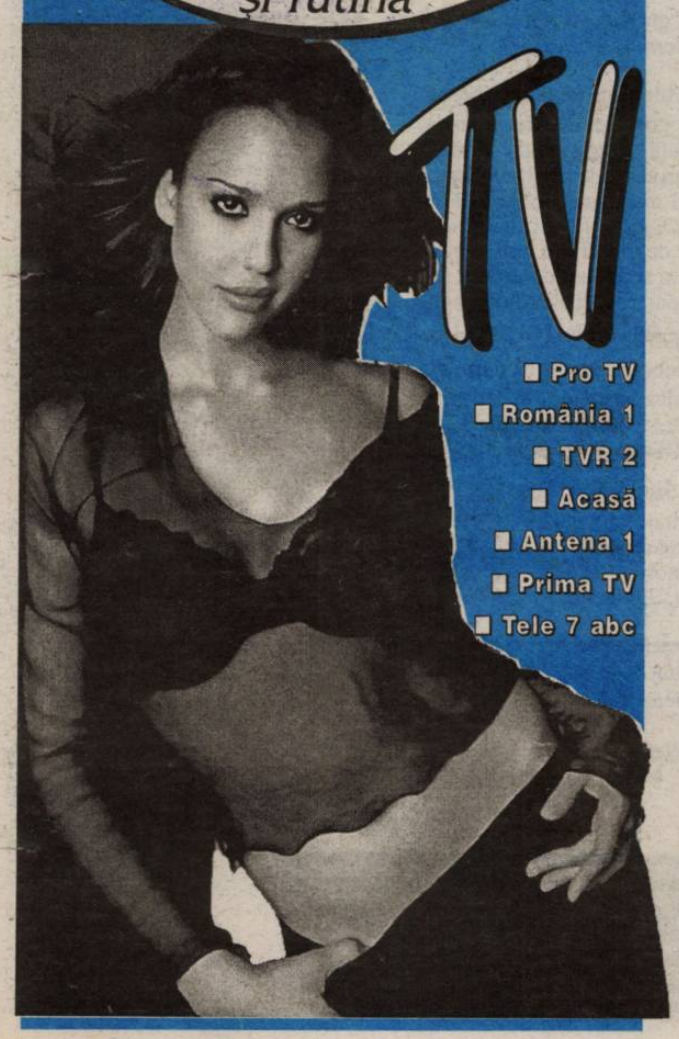

De pe un Pământ frământat de crize, Universul se vede în toată liniștea lui

CĂLĂTORIE LA MARGINEA NOPȚII

Obiectele făcute de mâna omului au devenit purtătorii de cuvânt ai omenirii în Univers, asta bineînțeles, dacă vor cădea vreodată în mâinile altor civilizații, și acelea, deocamdată, doar ipotetice. Este cazul sondei spațiale Voyager 1 care, spun specialiștii, a depășit săptămâna trecută granițele Sistemului nostru Solar. Pe de altă parte, recent a fost descoperită o soră a galaxiei noastre. Nu se prea știe cum arată galaxia noastră în toată splendoarea sa, dar, în schimb, se zice că galaxia vecină este foarte fierbinte.

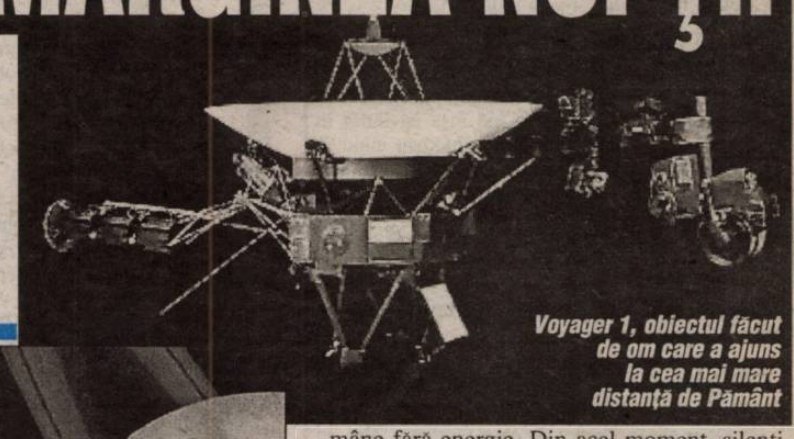

Voyager 1, obiectul făcut de om care a ajuns la cea mai mare distanță de Pământ

Voyager 1 ia în piept Șocul

26 de ani după lansarea sa, Voyager 1 a atins frontierele înghețate ale Sistemului nostru Solar și a primit în piept o undă de șoc masivă, cea a Universului care nu mai este sub influența Soarelui. Acestea sunt explicațiile oferite săptămâna trecută în revista *Nature* în legătură cu evoluția sondei spațiale americane aflate acum la 13,5 miliarde kilometri de Pământ, undeva în ceea ce specialiștii numesc heliopauză, o zonă în care particulele electrice care alcătuiesc vântul solar se întâlnesc cu gazul și praful ionizat al spațiului intersideral, provocând așa-numita undă de șoc. Cercetătorii estimează că aceste unde de șoc apar la capătul Sistemului nostru Solar. Or, după analiza datelor transmise de Voyager în ultimele șase luni, se pare că sonda a ajuns în acea zonă în care „se termină" Soarele și de unde „începe" spațiul sideral, niciodată „pipăit" de om.

„Din datele primite, am observat o incredibilă activitate dinamică la limitele Sistemului nostru Solar" a estimat Stamatios Krimigis de la Laboratorul de Fizică Aplicată din Laurel (Maryland). Cercetătorii au constatat în același timp, tot din datele primite de la Voyager 1, la începutul anului 2003, că regiunea unde apare unda de șoc părea în expansiune, explicația dată fiind recrudescența erupțiilor solare. După specialiști, se poate spune că heliosfera este o entitate dinamică, aptă mereu să se contracte sau să se dilate în funcție de ciclul de 11 ani al activității Soarelui. „Erupțiile solare antrenează mari cantități de vânt solar care forțează expansiunea heliosferei" explică Louis Lanzerotti de la Institutul de tehnologie din New Jersey, coautor al studiului.

Saturn și doi dintre sateliții lui

Jupiter văzut de aproape de Voyager 1

Deocamdată, incertitudini și ipoteze

Cu toate acestea, nu toți cercetătorii sunt convinși că Voyager 1 a ajuns în zona „șocului terminal" de la marginea Sistemului nostru Solar, unii considerând că Voyager mai are până acolo. În editorialul său din *Nature*, Len Fisk, de la Universitatea din Michigan, este de părere că „deocamdată nici o explicație nu e sigură" O dovadă solidă ar fi ca instrumentele să înregistreze o viteză zero a vântului solar, ceea ce, practic, ar însemna că acolo se sfârșește heliosfera. Dar o altă echipă a descoperit din datele transmise că densitatea mare de particule întâlnite de Voyager „denotă faptul că ea n-a ajuns încă în zona undei de șoc", după cum scrie în *Nature* Frank McDonald, de la Universitatea Maryland. Oricum, aceste ipoteze ar putea fi retușate în funcție de datele pe care le va trimite detectorul de particule instalat pe cealaltă sondă spațială care calcă pe urmele lui Voyager 1, Voyager 2 care va ajunge, și ea, nu peste multă vreme, în zona de impact între interspațiul sideral și sfera de influență a Soarelui. Cele două sonde lansate la o diferență de câteva săptămâni între 20 august și 5 septembrie 1977, vor transmite date despre călătoria lor până în anul 2020, când vor rămâne fără energie. Din acel moment, silențioase și mute, ele vor deveni niște minusculi asteroizi. Chiar și așa, Voyager 1 este programat să treacă pe la periferia stelei botezată „AC+79 3888" din constelația Girafei, lucru ce se va întâmpla peste 40.000 de ani, iar Voyager 2 ar trebui să facă o vizită lui Sirius, cea mai strălucitoare stea de pe cerul nostru, unde va ajunge peste 260.000 de ani. Din păcate nimeni dintre noi nu va fi martorul acestor întâmplări nemaipomenite, practic o călătorie la marginea nopții, mai mult fictivă, de unde nimeni nu ne va scrie.

Universul e fierbinte

Deși nu e vorba despre femei, o echipă internațională de astronomi a anunțat că a descoperit recent, în înghețatul Univers, cea mai mare, cea mai strălucitoare și cea mai fierbinte galaxie. Utilizând puternica rețea de telescoape din Hawaii, astronomii au reușit să „vadă", undeva la o distanță de 12 milioane de ani lumină, galaxia „Arcul Lynx"-ului, un conglomerat de peste un milion de stele strălucitoare și de două ori mai calde decât stelele din galaxia noastră, Calea Lactee. Descoperirea galaxiei a fost anunțată joia trecută, în ultimul număr al revistei *Astrophysical Journal*, și nu ar fi fost posibilă în lipsa unui fenomen natural numit de specialiști „lentila gravitațională", care îmbunătățește observarea obiectelor celeste de pe Pământ. „Roiul de stele ale galaxiei s-a format la doar... 2 miliarde de ani după formarea Universului", a lansat imediat ipoteza astronomul Bradford Holden, de la Universitatea California. Până acum galaxia „Arcul Lynx"-ului le apărea astronomilor ca un „arc roșiatic curios", în spatele unei alte galaxii, a mai precizat astronomul, care e conștient că descoperirea este rezultatul „unei fericite coincidențe". Cum o fi, cum n-o fi, deocamdată nu știm cine a scris pe galaxia nou descoperită anul de naștere, dar, oricum, rămâne valabilă vorba poetului: azi o vedem și nu e!

REGINA NOPȚII

Mai aproape de noi, în noaptea de sâmbătă spre duminică am putut vedea și de pe teritoriul țării noastre o frumoasă eclipsă totală de Lună, și asta din cauză că vremea a ținut cu noi, cerul fiind complet senin. O mulțime de curioși au ținut să urmărească fazele eclipsei totale, iar cei care n-au reușit pot rămâne cu speranța că fenomenul se repetă o dată la aproximativ 6 luni.

Grupaj de **GEORGE CUȘNARENCU**

Biblioteca Județeană MUREȘ

divanul galben

FENOMENE INEXPLICABILE

Aşa cum vă promiteam, în această săptămână vă ofer extrase dintr-un capitol al cărţii lui Gabriel Tudor, „Fenomenul Poltergeist – teroarea nevăzută", apărută anul trecut la editura *Aldomar Extrasenzorial*, mai exact povestea „Strangulatorului invizibil", caz petrecut nu cu mulţi ani în urmă în mica aşezare buzoiană Zărneşti.

„Mamaie, mă strînge cineva de gît!"

„Pe la orele opt şi jumătate, bunica le-a spus fetelor, care între timp lăsaseră baltă păpuşile şi se hârjoneau pe uliţă, că e vremea să intre în casă, să se spele şi să se pregătească de culcare. Ascultătoare, cele trei au lăsat joaca şi s-au îndreptat spre casă. Pe drum, însă, Aurica, fata cea mare, iar s-a văitat: „Mamaie, parcă mă strînge cineva de gît!" Călin Anica a trecut în spatele ei, a luat-o de după umăr, tot în încercarea de a o linişti: „Nu-i, mămăiţă, nimeni, ţi se pare ţie! Te-oi fi deocheat!" Cînd însă au intrat în casă, o priveliştе de coşmar li s-a înfăţişat înaintea ochilor: în toată casa, aşternuturile, pernele şi păturile erau trase de pe paturi şi înghesuite, de-a valma, în mijlocul camerelor! „Asta a pus capac la toate, afirmă bătrîna. Că în casă nu intrase nimeni, cît fusesem noi afară, tatăl fetelor nu era în sat, iar maicăsa era la Buzău, la spital, cu fetiţa cea mică... Pricepînd că-i lucrare diavolească, am trimis îndată un vecin după preot"

Slujbele ţinute au rămas fără urmări

În chiar aceeaşi seară, în casa familiei Călin, în care deja se adunaseră vecinii, dornici să vadă şi ei ciudăţenia, au fost chemaţi doi preoţi, unul din localitate, altul din aşezarea învecinată, Sudiţi. Convinşi la rîndul lor că se află în faţa unei lucrături cu Necuratul, oamenii Bisericii au ţinut o sfeştanie, conjurînd duhurile rele să plece din acea casă, să se ducă pe pustii. Pe moment, fenomenele straniі au încetat şi, în noaptea aceea, membrii familiei Călin au putut dormi liniştiţi. Dar a doua zi, încă din zori, liniştea casei a fost iarăşi tulburată, semn că, aşa cum se petrece în majoritatea cazurilor de poltergeist, spiritele gălăgioase nu par prea impresionate de argumentele de ordin religios.

Sătenii cred că au găsit... vinovatul"

Miercuri, exasperaţi de manifestările care nu mai conteneau, buzoienii s-au adresat iarăşi bisericii. De astă dată au venit trei preoţi şi au ţinut o slujbă de izbăvire a casei de duhurile rele. „Nu ştiu cine a venit cu ideea că de vină pentru toate astea este un cumnat de-al meu, care murise cu aproape şase săptămîni în urmă şi care fusese certat rău cu noi, chiar dacă era frate bun cu răposatu' bărbatu-meu, explică bătrîna. Şi am început să credem şi noi că tot iureşul ăsta e făcut de stafia lui!„

Un releu pentru răzbunarea spiritului?

Cea mai plauzibilă ipoteză menită a explica bizareriile de la Zărneşti este aceea că ele s-au datorat unei combinaţii de factori. Astfel, ca şi în alte cazuri similare, semnalăm existenţa unei rude decedate de curînd, rudă care, în timpul vieţii fusese în relaţii de duşmănie cu locatarii casei devastate de manifestările poltergeist. Iar „spiritul gălăgios" şi-a materializat această bizară răzbunare prin intermediul uneia dintre fetiţele familiei Călin, probabil cea mai mare dintre ele, Aurica, în vîrstă de 12 ani, cea care se plînsese că simte că o strînge cineva de gît. Nu este exclus ca acela să fi fost chiar momentul intervenţiei spiritului în paşnica existenţă a familiei buzoiene. De altfel, Aurica, prin firea ei introvertită, melancolică şi tăcută, pare a fi un excelent agent inductor al fenomenului poltergeist sau, dacă vreţi, un releu pentru acţiunea distrugătoare a spiritului. Toate ciudăţeniile se petreceau doar în prezenţa sa şi, din discuţiile pe care le-am purtat cu ea, reiese că, pe toată perioada manifestărilor poltergeist, fetiţa s-a plîns de ameţeli şi de dureri de cap inexplicabile".

GEORGE CUŞNARENCU

Dialog astrologic

SIMONA CREMENE, Bucureşti: *„...Cred că popularizarea altor tipuri de zodiace ar fi benefică pentru cititori, mai ales că nu există la nici un post de televiziune sau radio aşa ceva. Suntem asaltaţi în fiecare dimineaţă cu tot felul de anunţuri aşa-zis zodiacale care, chipurile, au menirea să ne atragă atenţia asupra unor situaţii de peste zi; este de-a dreptul ridicol şi consider că ascultătorii sunt „infestaţi" cu producţii care, practic, aduc o jignire inteligenţei ascultătorilor. Însă această practică este atât de bine instaurată în programele matinale, încât foarte multe persoane nu mai pot pleca la serviciu sau nu mai pot începe ziua fără aceste anunţuri penibile (...) Mi-a plăcut foarte mult zodiacul florilor, de proveniență japoneză, şi aş dori să mai scrieţi despre el. Eu sunt născută pe 2 decembrie şi aş dori să ştiu în ce zodie floralã sunt. De asemenea, fiind Săgetător, aş vrea să cunosc perechea ideală. Şi asta pentru că şi eu am avut probleme sentimentale, ca toată lumea, dar nu mi-am pus niciodată problema din punct de vedere astrologic. Vă mulţumesc!"*

Carpenul, zodia artiştilor

– Stimată doamnă, chiar dacă sunt de acord cu unele dintre opiniile dumneavoastră privitoare la horoscoapele zilnice matinale de la aproape toate posturile radio şi tv, cred că ascultătorii şi privitorii au cuvântul decisiv. În ceea ce priveşte zodiacul arboricol specific japonezilor, vă precizeze că sunteţi în zodia Carpenului, care cuprinde perioadele 2-11 decembrie şi 4-13 iunie; caracteristica principală a acestei zodii este firea de artist a nativilor şi instabilitatea sentimentală. În privinţa Săgetătoarelor, acestea au afinitate maximă faţă de Gemeni şi nu fac deloc casă bună cu Taurii şi cu Racii. Este, conform statisticilor astrologice, cea mai mofturoasă femeie din punct de vedere sentimental.

Vărsătoarele spală putina cântând...

– Dragă „Balsam", este foarte trist ceea ce mi-ai scris. Mi-ai vorbit despre ceea ce nu-ţi place, dar n-ai menţionat muzica ce te încântă. Cred că este nedrept să pui toate formaţiile actuale în aceeaşi oală. În ceea ce priveşte motivul despărţirii de fata iubită, nu ţi se pare că ea s-a folosit de un pretext subţire pentru a te îndepărta? Teoria spune că femeile din Vărsător au o mare personalitate şi că sunt foarte orgolioase, dar nici chiar aşa! Statisticile spun că între Vărsătoare şi Berbeci există indiferenţă sentimentală, Berbecii având afinitate maximă pentru fete din Rac şi Leu. În ceea ce priveşte muzica unor formaţii, cred că dacă s-ar publica versurile tuturor melodiilor lor, ar crăpa de ruşine...

Peştii vor să înoate în bani?

– Dragă Cenuşăreaso, încercarea ta de a generaliza comportarea iubitului nu mi se pare corectă. Îţi înţeleg amărăciunea, dar cred că n-ai avut noroc, pentru că teoria spune că Peştilor le place viaţa boemă, detaşată de meschinărie şi se ataşează sentimental cu toată sinceritatea. Nu mi-ai spus în ce zodie te-ai născut tu, dar cred că data viitoare vei spulbera ghinionul dacă nu vei pleca pe un nou drum cu suspiciuni, ci doar cu puţin mai multă prudenţă.

RADU RANIERI

BALSAM din Bacău: *„...Vă scriu sub anonimat pentru că am de spus câteva lucruri dure despre «fetiţele» din ziua de azi care nu mai ştiu altceva decât ce trupe de muzică s-au mai înfiinţat, cine cu cine s-a pripăşit, cine ce-a spus despre altcineva. Dacă nu ştii toate astea, nu eşti cult, nu meriţi nici o atenţie şi eşti marginalizat. Oare asta înseamnă la ora actuală conversaţie între doi tineri? (...) Poate că n-o să mă credeţi, dar legătura serioasă, credeam eu, pe care am avut-o cu o fată din Vărsător s-a destrămat tocmai datorită faptului că nu suport muzica acestor formaţii de doi bani şi trei surcele (...) Acum două luni am refuzat să merg la un concert al unei formaţii alcătuite din două astfel de supervedete şi de atunci iubita mea nu mai vrea să răspundă la telefon. Aşa se comportă fetele din Vărsător? Astea sunt limitele lor? Eu sunt din Berbec şi sunt un om echilibrat, dar aşa ceva nu pot suporta, este ridicol ce se întâmplă. Apropo, în ce zodie e muzica românească la ora actuală?"*

CENUŞĂREASA, Bucureşti: *„...Motivul pentru care vă scriu sub anonimat este foarte lesne de înţeles. Eu susţin că toţi băieţii de azi, bărbaţii de mâine, sunt toţi materialişti şi nu vor să obţină decât profit de pe urma unor legături sentimentale mincinoase (...) Prietenul meu m-a părăsit acum câteva luni pentru motivul că tatăl meu, care a lucrat doi ani în străinătate, s-a pensionat şi i-a cumpărat apartament surorii mele mai mari. Când a auzit acest lucru, pur şi simplu acel mincinos nu a mai răspuns la telefon. Este un om rău din zodia Peştilor şi vreau să avertizez fetele asupra acestor prefăcuţi profitori din această zodie..."*

ANCHETA săptămânii

Sunt femeile mai cerebrale decât bărbaţii?

Femeile ne cuceresc deseori, nu doar prin frumuseţe şi farmec ci şi prin reacţii spirituale sau judecăţi rapide şi corecte. Prin rigoare şi eficacitate în plan profesional. În posturi de conducere sau în politică. Am chestionat pe această temă persoane de vârste diferite majoritatea fiind, evident, bărbaţi.

Sunt dar nu-şi fac din asta un titlu de laudă. Cerebralitatea lor e mai degrabă o armă ascunsă. O folosesc cu atâta subtilitate încât nici cel mai inteligent bărbat nu-şi dă seama pentru moment ce se întâmplă. *(Nichita Coşăreanu, 32 de ani)*

Când iubesc, nu sunt deloc cerebrale. Când nu iubesc, sunt pe departe mai cerebrale decât bărbaţii. *(Erik Gorzo, 20 de ani)*

Din moment ce femeia îl conduce pe bărbat, normal că sunt cerebrale. *(Dinu S., 18 ani)*

În cursul săptămânii da, în weekend şi în vacanţe, nu. *(Tibi, 18 ani)*

În generaţia noastră toţi suntem cerebrali. *(Marius, 17 ani)*

Din punct de vedere statistic nu văd cine ar putea şti. Sunt într-adevăr femei care gândesc şi acţionează mai rapid şi mai eficace decât bărbaţii şi viceversa. Nu-mi dau seama care ar putea fi raportul. Ştiu că femeile sunt directe, au intuiţie şi spirit practic. *(Roxana Terea, 30 de ani)*

Femeile ştiu prea bine ce vor. Bărbaţii nu. Când văd un tip care le place, au deja în minte un scenariu, un plan care de obicei le iese. Când fac o mutare, intuiesc răspunsul şi ştiu care e mutarea lor următoare, ca un jucător de şah. Sunt uluitoare! *(Alex. Diaconu, 25 de ani)*

Nu. Întotdeauna femeia şi bărbatul sunt complementari. Femeile pot fi mai subtile dar şi mai riguroase în ceea ce priveşte detaliul în timp ce bărbaţii văd mai bine problemele de ansamblu. Orice generalizare e însă generatoare de greşeli, în opinia mea. Ceea ce v-am spus sunt constatări după o experienţă de viaţă deloc neglijabilă. *(Irina Bejenaru, 32 de ani)*

Sunt cerebrale pentru că de multe ori îşi calcă peste orgolii şi principii pentru a-şi atinge scopul. *(Crin Doicescu, 19 ani)*

Femeile sunt un amestec de cerebralitate şi sensibilitate din care rezultă o sumă de necunoscute. *(Adrian Robescu, 27 de ani)*

Grupaj realizat de **DORIN MĂRAN**

Egalitate, sex şi politică

În Norvegia, egalitatea sexelor nu se opreşte la uşa dormitorului, afirmă sociologii care au realizat un studiu timp de şapte ani pe un lot de 2.700 de tineri. Împărţirea tradiţională a obligaţiilor între bărbat şi femeie s-a „estompat", unul dintre motive constituindu-l afirmarea libertină a fetelor, mult mai precoce şi mai întreprinzătoare decât băieţii de vârsta lor. Tinerele norvegiene se afirmă din punct de vedere sexual mult mai devreme decât băieţii de aceeaşi vârstă, fenomen care s-a accentuat în ultimele decenii. Fetele vor să atace, mai devreme decât au făcut-o mamele lor, partitura vieţii sexuale pentru a scăpa de „stresul" virginităţii şi pentru a se putea manifesta mai liber, trăindu-şi cât mai intens viaţa. Acest libertinism este, în opinia tinerelor norvegiene, şi un mod de a-şi promova egalitatea sexelor. Norvegia, cu 4,5 milioane de locuitori, este considerată una din primele ţări din lume care promovează egalitatea sexelor. Cu rezultate remarcabile. În 1981, o femeie a ajuns prim ministru iar în prezent peste 40% din membrii guvernului şi ai Parlamentului sunt femei.

Săptămânalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 013701.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU – *Preşedintă*
GEORGE CUŞNARENCU – Administrator
PAUL IOAN – Administrator

REDACŢIA: Telefon: 222.83.21
Mihaela Dorobanţu, Paul Ioan, Dorin Măran, Aurora Popescu, Adrian-Nicolae Popescu, Irina Stoica, Ionel Cojocaru, Maria Rădoi, Elena Ilie, Vasilica Mărgărita

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Dorin Măran
Secretar de redacţie: Gabriela Niţu

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nataşa Munteanu
Cont: 4210100357001 (lei)
• 4210100357002 (USD)
• 4210100357003 (EURO)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.M.B.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedintă a Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ADRIAN HOAJĂ, PAUL IOAN

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România
Fax: 224.39.96

Redactorii semnatari ai articolelor publicate în revistă sunt direct răspunzători, material şi penal, conform art.205, 206 Cod penal, de exactitatea şi corectitudinea celor relatate. Revista îşi declină orice responsabilitate.

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu, Teodora Bujor-Panaitescu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Inventatori români la TIB 2003

DE LA SULIŢĂ LA MOTORUL VARIABIL

Pe la jumătatea veacului al XIX-lea, inventatorul maşinii de cusut, în timp ce căuta cu ardoare, dar fără succes, o soluţie pentru a face să funcţioneze cea mai importantă piesă – acul – a avut un vis. Îl urmărea un grup de canibali înarmaţi cu suliţe, numai că aceştia nu-şi mişcau braţele ca orice om care aleargă, ci agitându-şi rapid armele pe verticală. În plus, vârfurile suliţelor erau găurite! A doua zi, amintindu-şi visul, ingeniosul iscoditor a înţeles că el îi transmitea soluţia pentru invenţia sa – aşezarea urechii acului în vârful acestuia – idee la care nimeni nu se gândise, fiindcă se opunea logicii şi raţiunii umane. Totuşi, din „nebunia" unor asemenea visători se nasc invenţiile mai mari sau mai mici.

Jacuzzi la domiciliu

România are numeroşi inventatori, cu şi mai multe invenţii omologate şi apreciate pe plan internaţional. Cu toate acestea, recent încheiatul Târg Internaţional Bucureşti a rezervat un spaţiu restrâns secţiunii „Inventica". Ceea ce nu înseamnă că au lipsit prezentări foarte atractive, realizări obţinute – nu în urma unor vise nocturne, ci după mulţi ani de muncă şi sacrificii. Vă prezentăm câteva dintre acestea.

De la Oneşti, pensionarul Vasile Lupu a venit cu cinci invenţii. *„Căruciorul cu bandă de rulare"* a fost medaliat cu aur la Bruxelles, în 2002, el putând depăşi obstacolele şi denivelările drumului, datorită unui sistem de ridicare pe o bandă oarecum asemănătoare şenilelor tancului. Dacă aţi jinduit vreodată la sofisticatele (şi costisitoarele) jacuzzi, puteţi avea acasă un vibromasaj acvatic, plus aerosoli, direct în cada de baie. De asemenea, un *duş cu vibromasaj şi autoşamponare* face mai plăcut şi mai sănătos timpul petrecut în acelaşi loc, baia. Un alt dispozitiv (încă neaplicat în practică) ozonizează şi odorizează aerul, la aparatele stomatologice, înlăturând şi o parte din stresul provocat de mirosul specific cabinetelor respective.

Invenţiile ing. Laculiceanu ar putea ajunge la competiţiile de Formula 1

O provocare pentru Pentagon?

O realizare extraordinară, trecută în contul unei firme bucureştene, ar putea deveni element de mare interes pentru oricare ţară de pe glob şi mai cu seamă – fără glumă – chiar pentru faimosul Pentagon. Este vorba despre *„Filtrul de apă multistadic pe suport ceramic"*, fabricat în patru variante pentru uz casnic, ce pot fi montate în mod diferit, având şi durate diferite de folosire a elementului filtrant. Partea senzaţională provine din caracteristicile funcţionale reieşite din prospectul invenţiei. Enumerăm doar câteva. Reţinerea bacteriilor (proporţie de peste 99,999%) se referă la: bacilul *Pyoceanic* (producător de infecţii), *Escherichia coli* (boli gastrice şi urinare), *Vibrio cholerae* (holera), bacilul de tristă celebritate – al *antraxului, Salmonella enteriditis, Staphylococcus aureus* (furunculi, antrax, osteomielită, septicemie etc.) şi multe altele. Paraziţii sunt reţinuţi în proporţie de sută la sută, în stadiul de ou, chist sau ovochist. Substanţele organice şi metalele – peste 99,9%, aici fiind incluse: clorul, hidrocarburile aromatice şi cele clorurate, pesticidele, fenolii, apoi plumbul, aluminiul, arseniul, cadmiul, cuprul şi mercurul – despre a căror prezenţă în exces în organism nu mai e nevoie să discutăm. Aşadar, o adevărată uzină de sănătate, pe care o aşteptăm să intre în viaţa noastră!

Motoare revoluţionare?

Inginerul târgovişteanAdrian Lăculiceanu s-a prezentat cu o carte de vizită impresionantă, atrăgând atenţia în mod deosebit, datorită noilor realizări personale în domeniul auto. Principalele exponate, brevetate sau în curs de brevetare, au şi cereri de prioritate în Germania, SUA, Franţa, Italia şi Suedia: *motor în 4 timpi, cu ciclu dublu de ardere* (acelaşi factor de putere cu motorul în 2 timpi, dar cu consum şi factor de poluare reduse), *motor în 2 timpi cu supape* (aceleaşi avantaje pentru beneficiar ca şi la prima invenţie), *motor cu caracteristică liniară* (mecanism de ghidare cvasirectiliniare a piciorului bielei, motor în W cu 4 cilindri), *mecanism motor cu caracteristica variabilă* (reglarea, în timp real, a cursei pistonului, cu păstrarea sau nu a raportului de compresie). Pentru specialişti, chiar şi numai invenţiile menţionate se bucură de un interes deosebit, dar ele sunt remarcabile şi din punctul de vedere al necunoscătorilor, datorită îmbunătăţirilor de fond, ce generează, între altele, emisii scăzute de gaze poluante, consum de combustibil redus, fiabilitate sporită, creşterea siguranţei în funcţionare ş.a.m.d. Toate produsele inginerului Lăculiceanu sunt apreciate, la impactul cu piaţa, drept soluţii la nivel mondial. Ceea ce spune multe despre inventica românească, domeniu ce vom încerca să-l aducem permanent şi în atenţia cititorilor „Magazinului".

ADRIAN-NICOLAE POPESCU

OMUL PREISTORIC ERA POLIGAM

Studiul trecutului îndepărtat al omului nu mai aparţine de câteva decenii domeniului paleontologiei, în mod exclusiv. O nouă disciplină s-a dezvoltat în cursul ultimilor 50 de ani: genetica populaţiilor, care se bazează pe studiul diferenţelor între genele indivizilor pentru a se putea data anumite fenomene ale istoriei populaţiilor, cum ar fi migraţiile sau variaţiile demografice. În urma unui studiu al geneticii populaţiilor preistorice, realizat de un grup de biologi elveţieni şi italieni de la Universitatea din Ferrare, Italia, s-a ajuns la concluzia că strămoşii noştri aveau o deosebită înclinaţie spre poligamie. Într-o mare parte din paleolitic, bărbaţii trăiau şi procreau cu mai multe femei, monogamia devenind o practică „recentă" pe scara evoluţiei umane, mai precis în urmă cu 20.000 de ani. Concluziile studiului rezultă dintr-o comparaţie între evoluţiile demografice ale femeilor şi ale bărbaţilor care erau în mod accentuat diferite în trecutul îndepărtat. Populaţiile feminine ar fi înregistrat o creştere notabilă începând cu primele milenii după apariţia speciei noastre, în momentul în care a debutat colonizarea planetei, începând cu Africa. Creşterea diversităţii populaţiilor masculine a avut loc mai târziu, probabil o dată cu apariţia vieţii sedentare sau în perioada în care a fost descoperită agricultura. „O expansiune demografică mai târzie a populaţiilor masculine nu semnifică faptul că în preistorie existau mult mai multe femei decât bărbaţi, subliniază biologul

elveţian Isabelle Dupanloup de la Universitatea din Ferrari. E de presupus că în cursul unei importante perioade a istoriei umane, puţini bărbaţi aveau mulţi copii şi că mulţi dintre ei nu aveau deloc. S-ar putea spune că doar un segment de bărbaţi şi-a transmis genele generaţiilor viitoare". Specialiştii au folosit în cercetarea lor baze de date în care era strâns ADN extras din celulele sangvine ale unui număr de 2.000 de indivizi masculi. Jumătate dintre ei reprezenta eşantioane din populaţiile europene în timp ce jumătatea cealaltă reprezenta indivizi originari din restul lumii. Comparând două câte două segmentele „mute" ale cromozomului Y, specific masculilor, şi calculând numărul diferenţelor la cele două tipuri de eşantioane, a fost posibil să se dateze vârful de creştere a varietăţii populaţiilor masculine. Extractele din cromozomul Y al celor 2.000 de indivizi au pus în evidenţă faptul că perioada de diversificare genetică a populaţiilor masculine ar fi avut loc în urmă cu 18.000 de ani. Mai era nevoie să se compare acest vârf cu curba demografică a populaţiei feminine. Calculul a fost efectuat de alţi cercetători printr-o metodă analogă bazată însă pe gene transmise de femei. Din aceste studii reiese faptul că populaţiile feminine au înregistrat boom-uri demografice foarte diferite în funcţie de regiunile de pe glob. Cele mai vechi populaţii feminine, în urmă cu 70.000 de ani, s-au aflat în Africa. Urmează cele din Asia şi America, în urmă cu 55.000 de ani şi din Europa, cu 40.000 de ani în urmă. Spre surpriza cercetătorilor acest lucru nu corespunde cu calculele privind demografia populaţiilor masculine. De unde, necesara ipoteză a unei perioade de poligamie masculină pentru a explica diferenţa dintre calculele respective în situaţia reală constatată în urma studiilor bazate pe ADN. O ipoteză coroborată cu date etologice şi etnografice.

DORIN MĂRAN

O REŢEA INTELIGENTĂ VA ÎNCONJURA TERRA

Denumirea adoptată este „agenţi inteligenţi" şi este vorba de programe de calculator inteligente, capabile să ajute la a afla şi a înţelege mai mult despre Univers.

Software-ul a fost pus la punct pentru a monitoriza enorma cantitate de informaţie generată de telescoape şi a-i ajuta pe cercetători să înregistreze evenimente rapide şi violente, cum ar fi de exemplu asteroizii sau exploziile unor supernove. Tehnologia folosită este cea a „Reţelei" (*The Grid*) care distribuie datele adunate într-o filieră de calculatoare lucrând în paralel şi permiţând astfel reacţia rapidă a software-ului. „Important aici este că am dezvoltat un sistem inteligent de observare" a declarat dr. Alasdair Allan de la Universitatea Exeter, „un sistem care gândeşte şi reacţionează singur, decizând dacă un element din ceea ce a descoperit este suficient de interesant pentru a justifica observaţii suplimentare. Dacă răspunsul este da, atunci el ia decizia singur şi efectuează aceste observaţii."

Cum spuneam, modificările sunt adeseori aproape insesizabile. Acesta este de fapt motivul pentru care „agenţii inteligenţi" au fost creaţi în cadrul proiectului denumit Telescoape ştiinţifice pentru Cercetări Astronomice (*„Science Telescopes for Astronomical Research"*) elaborat de Universitatea Exeter şi Universitatea John Moores din Liverpool. Programul se bazează pe avantajele oferite de „Reţea", care grupează la un loc un număr imens de calculatoare individuale, transformându-le într-o sursă unică de prelucrare a informaţiei. Acest software a fost de altfel utilizat cu succes recent de către Telescopul britanic în infraroşu din Hawaii. Aici, programul a permis prelevarea unor imagini *„live"* care apoi au fost comparate cu hărţile în infraroşu ale cerului obţinute de-a lungul timpului. Unul din succese a fost detectarea unei nove de mici dimensiuni, care altminteri, datorită vitezei cu care fenomenul s-a consumat, ar fi fost imposibil de înregistrat chiar şi cu cele mai perfecţionate sisteme de observaţie.

„«Agenţii inteligenţi» pot detecta şi răspunde la Universul aflat într-o permanentă şi rapidă modificare, mult mai rapid decât orice fiinţă omenească, şi, în plus, să ia decizia de a observa un anumit obiect mult mai repede decât ar fi posibil cu o altă tehnologie" a explicat acelaşi dr. Allan. *„Doar după aceasta* – continuă el – *Agenţii le spun stăpânilor lor umani despre ce este vorba"*. Ca să nu mai vorbim de avantajul de a avea un asemenea „sistem permanent de veghe planetară" care să ne anunţe în timp util de exemplu despre o apropiere prea mare a unui asteroid.

Vor rămâne oare cercetătorii fără obiectul muncii? În nici un caz! „Agenţii pot fi utilizaţi pentru a-i asista pe observatorii umani şi nu să-i înlocuiască în întregime. Ei nu vor face decât să le sporească posibilitatea de a face ştiinţă mai rapid şi mai bine". Pasul următor se preconizează a fi cel în care „alarme ştiinţifice", fie referitoare la noi obiecte sau fenomene cereşti, fie la potenţiale pericole care ar ameninţa Pământul, vor fi transmise direct pe telefoanele mobile ale cercetătorilor!

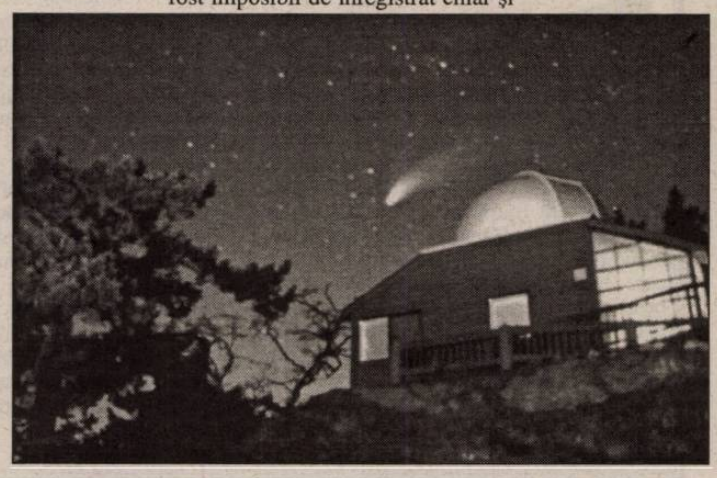

MIHAELA DOROBANŢU

Instinctul patern există!

Patru cercetători ai Universităţii „Duke de Derham", din Carolina de Nord, au ajuns la o constatare de excepţie, urmărind comportamentul babuinilor în anumite situaţii extreme: cel puţin la această specie, există un instinct patern!

Observaţiile desfăşurate în Kenya au monitorizat peste 200 de babuini sălbatici, dintre care 75 erau tineri. În timpul luptelor care au loc între exemplare sau grupuri ale populaţiei animale respective, masculii îi apără cel mai mult pe tineri, şi nu pe oricare, ci pe descendenţii lor. Ei au capacitatea de a-şi recunoaşte propriii pui, chiar şi dacă în încăierare sunt implicate şi exemplare tinere provenite dintr-o fostă împerechere a lor cu altă femelă. Până în prezent, se cunoştea exemplul populaţiilor de păsări – unde există un nivel de promiscuitate foarte ridicat. Aici, mai mulţi masculi sar în apărarea puilor, dar fără să aibă importanţă dacă sunt ai lor sau nu, ceea ce s-a crezut şi despre alte animale care trăiesc în promiscuitate, inclusiv primatele.

Omul – drojdie

Deşi pare o metaforă degradantă pentru potenţialul subiect, este vorba despre un experiment destul de bizar, descris de o echipă de cercetători ai Colegiului Dartmouth (New Hampshire), care afirmă că l-au şi finalizat: determinarea funcţionării unei gene umane la drojdii, aceasta producând la rândul său proteine, ca şi cum s-ar afla în mediul ei natural. Motivaţia este clară. Proteinele umane sunt utilizate din ce în ce mai mult în producţia de medicamente, dar extracţia lor e deseori de durată şi... penibilă. De aceea, cercetătorii s-au orientat către transformarea acestui microorganism care este drojdia, într-o „uzină" de proteine umane. În acelaşi mod, s-ar putea obţine, teoretic, până la anticorpi umani, ceea ce ar însemna un ajutor imens pentru persoanele al căror organism nu mai produce anticorpi sau produce prea puţini. Aşadar, nu ne referim la vreun monstru creat în laborator, ci la o „creatură" benefică, pe care-o putem numi eventual invers: drojdia umană...

Somonul poluator

Intrată în era neagră a poluării venite pe căile cele mai perfide, planeta noastră se vede atacată pe o filieră mai puţin previzibilă. Un studiu recent realizat pe populaţia

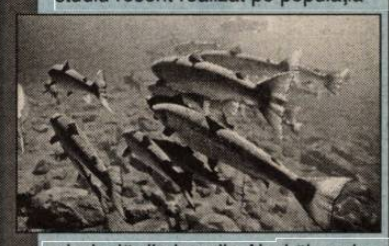

piscicolă din lacurile Alaskăi, unde somonul din Pacific migrează pentru reproducere, a relevat faptul că acest peşte atât de apreciat poartă cu el mari doze de substanţe poluante. BCP (bifenili policloraţi) şi alte reziduuri chimice deversate în apă de marile societăţi producătoare de chimicale au pătruns în carnea peştelui şi de-aici, în întregul lanţ alimentar care îl include, între nefericiţii „beneficiari" aflându-se urşii, vulturii şi, desigur, omul. Ca o succintă idee asupra fenomenului, arătăm doar că milioanele de somoni „poluanţi", care mor şi se descompun în lacurile amintite, în fiecare an, au făcut până acum ca nivelul de BCP să crească de şapte ori, faţă de apele unde acest peşte nu ajunge! *(A.N.P.)*

Răpiți de OZN-uri

Evenimente stranii în Turcia

La ultimele conferințe internaționale de la *Laughlin* (Nevada) ale asociației *International UFO Congress* a fost prezent și **Haktan Akdogan**, din Turcia. El s-a născut la Izmir, în 1965, a locuit la New York între 1985 și 1996, după care a revenit în țara natală, organizând mai multe activități dedicate fenomenului OZN.

Un pasionat al domeniului

La început Akdogan a realizat, pe două canale TV, un serial săptămânal consacrat OZN-urilor, apoi o emisiune săptămânală radio. Prima emisiune TV a fost difuzată la 28 februarie 1996, la ora 23. A doua zi, toate ziarele scriau despre OZN-urile observate în seara precedentă, la ora 23, deasupra a cinci orașe din Turcia. După cea de a cincea sau a șasea emisiune, a fost sunat de reprezentanții unui grup islamist, care l-au amenințat cu moartea dacă nu oprește serialul. La scurt timp după aceasta, în timp ce mergea spre casă cu prietenul său, au văzut la circa 300 de metri de ei, timp de 20-30 de secunde, un OZN care lumina coroanele copacilor. A doua zi dimineața, la ora trei, amândoi au fost treziți de un glob de lumină care a pătruns în casă, s-a apropiat într-atât încât Haktan a putut pune mâna pe el, apoi a ieșit prin fereastră. În timpul atingerii ufologul și-a simțit tot corpul vibrând și a auzit o voce spunându-i „Nu-ți fie frică, mergi mai departe". El a difuzat 40 de episoade, a înființat în 1998 centrul de cercetări OZN „Sirius", apoi, în 2002 cel de al patrulea muzeu internațional OZN din lume. A început să organizeze de asemenea simpozioane internaționale OZN la Istanbul, foarte bine cotate printre veteranii domeniului. Tot în 2002 Akdogan a propus celebrarea în fiecare an a unei zile internaționale a OZN-urilor.

Filmarea unor observații stranii

Akdogan a prezentat la conferință și câteva cazuri mai interesante din Turcia. În 16 septembrie 2001 un OZN a fost filmat, observat vizual și pe radar deasupra unei baze militare; a doua zi un general cu trei stele, de la statul major al aviației a venit să ancheteze cele întâmplate. În 26 mai 2002 a fost înregistrat pe casetă un obiect împodobit cu lumini multicolore care se rotea. Un tânăr a filmat în decembrie 2002, cu o cameră video, două OZN-uri care traversau fără zgomot cerul Istanbulului. Rugat de poliție să predea banda, el a refuzat, iar judecătorul la care a ajuns cazul i-a dat dreptate. Peste o lună, la 8 ianuarie 2003 tânărul a filmat același obiect, în același loc, dar mai de aproape, învăluit într-o ceață verzuie, care la un moment dat a devenit roșietică. Cel mai interesant caz a fost probabil cel al unui meteorit imens, văzut de echipajele a patru avioane de linie aflate în zbor și a două de la sol, ca și de mulți alți martori. Aparent, la altitudinea de 13-14 mii de metri, un OZN, apărut ca din senin, a sfărâmat meteoritul în circa 20 de bucăți, care au ars în atmosferă. Evenimentul a fost captat și pe o casetă video.

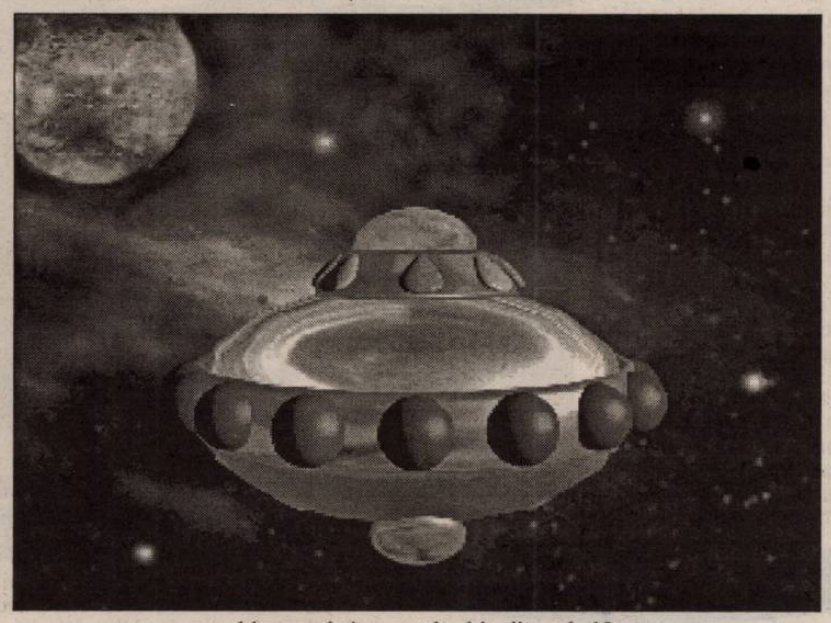

Cu ocazia cutremurului din 1999 din Turcia, au fost raportate multe OZN-uri. Ziarele au comentat că primul ministru (devenit ulterior președinte) a urmărit timp de 10-15 minute jocul unor OZN-uri. În vara anului 2001 s-a semnalat un val de observații, început cu o întâlnire cu o entitate care părea un robot. La o bază aeriană de lângă Izmir, un obiect în formă de disc s-a învârtit în jurul unui avion T-37 timp de circa 15 minute, până ce motoarele acestuia au început să dea rateuri. O femeie nemăritată, răpită, a devenit gravidă deși nu avusese relații sexuale în perioada respectivă. Fătul a fost avortat. Akdogan a prezentat la Laughlin și caseta video cu declarația medicului care a făcut chiuretajul.

Miturile ar putea reflecta vechi întâlniri

Akdogan consideră ca relevant faptul că miturile creației includ sistematic vehicule și lumini venite din ceruri. Nouăsprezece triburi turce leagă începuturile lor de femei coborîte din cer, care s-au împreunat cu pământenii. Toate aceste tradiții ar putea reflecta vechi întâlniri OZN. El mai sublinia că în Coran sunt referiri la faptul că atât cei din ceruri cât și cei de pe Pământ se închină aceluiași Dumnezeu.

DAN D. FARCAȘ

Invazia lumilor paralele

LABIRINTUL NECUNOSCUTULUI

Există două întrebări care continuă și astăzi să creeze mari dificultăți oricărui investigator: 1. Există un mod de transmitere a informației pe care știința încă nu-l cunoaște? și 2. Pot, în vreun fel, spiritul și mintea ființelor vii (gândurile omului) să influențeze materia? Răspunsurile, dacă există, în sensul că aceste două întrebări au totuși un sens, se află „în interiorul" creierului uman, o lume care încă așteaptă să fie explorată, chiar dacă progresele realizate de știință astăzi sunt uluitoare (ajungându-se până la marea victorie din vara aceasta a cartografierii sale integrale). Se citează deseori o afirmație pe cât de tulburătoare, pe atât de generatoare de speculații nesfârșite: omul, se spune, nu utilizează decât 10% din capacitatea creierului său! *„O simplă legendă!"* afirmă Sergio della Sala, profesor de neuropsihologie la Universitatea din Aberdeen, Marea Britanie. Argumentul său este greu de respins fără măcar a-l comenta: dacă într-adevăr 90% din creierul nostru nu este folosit, ar însemna că o traumă produsă „în această zonă" ar trebui să nu aibă nici o consecință! A auzit însă cineva vreodată un neurochirurg spunând despre un pacient împușcat în cap că „din fericire glonțul a trecut prin zona inactivă și nu s-a întâmplat nimic"? Mai mult: imagini ale creierului, obținute prin cele mai moderne sisteme de investigare, în timpul în care omul execută diverse lucruri arată clar că el este activ în cvasitotalitatea sa! Sigur, diverse operațiuni antrenează cu prioritate (sau în exclusivitate) diverse regiuni cerebrale, dar, într-un arc complet de 24 de ore, ansamblul acestor operațiuni nu lasă inactivă nici o porțiune a organului nostru a cărui încetare de a funcționa ne marchează în fond adevăratul sfârșit al vieții.

Investigațiile anatomice arată deci că nu există un „apendice" al creierului care să fie „sediul" unor superputeri, mai mult sau mai puțin stranii, ascunse „undeva" în adâncurile noastre. Sunt acestea mult discutatele „puteri paranormale"? Există într-adevăr fenomene, manifestări paranormale? Ne gândim la un prieten și imediat îl întâlnim sau ne sună la telefon; ajungem într-un loc și avem senzația puternică a certitudinii că nu ne aflăm prima oară acolo: sunt acestea dovezi ale existenței unei realități paralele, sau a mai multora? Sau totul are o explicație pur „naturală" și, în ultimă instanță banală... Piero Cassoli, medic și psihoterapeut, este convins că paranormalul există: ca jucător de bridge, spune el, a studiat modul în care unii jucători câștigă, indiferent de cărțile care le vin, într-o proporție care depășește masiv media rezultatelor întâmplătoare. Oamenii de știință au totuși altă părere: „Dincolo de simpla anecdotică, trebuie să dispunem de date experimentale", spune Adalberto Piazzoli, fizician la Universitatea din Pavia și Vice-Președinte al Comitetului Italian pentru Controlul Afirmațiilor privind Fenomenele Paranormale. Afirmația sa se bazează pe faptul că „după 120 de ani de studii științifice, nu există nici o dovadă concludentă că presupusele fenomene paranormale ar fi o realitate!"

Concluzia? Rămâne parapsihologia „fără obiect"? Știm totul, sau ce nu știm urmează să fie clarificat înmulțind, complicând și diversificând investigațiile și verificările experimentale? Dar, din nou situația este mult mai complicată decât pare: dacă vorbim de realități paralele, și metodele de cercetare trebuie să fie diferite. Este evident că „în interiorul" sferei noastre actuale de cunoștințe, alte rezultate nici nu putem obține. Dar cu alte metode? Care? Le-am putea oare căuta și, eventual, găsi în presupusele 90 de procente necunoscute din funcționarea creierului uman? Există acestea cu adevărat? Și dacă da, cum am putea avea acces la ele?

MIHAELA DOROBANȚU

DOSARUL VIITORULUI POSIBIL

Accesul personal la divinație

Încercările de a „smulge" destinului informații sunt vechi de când lumea și nici un popor nu face excepție. Printre „tehnicile" la care se recurgea (și care se întâlnesc pe tot parcursul istoriei, până în zilele noastre) se afla de pildă somnul în „incinte sacre", cum ar fi de exemplu interiorul templelor, nu de puține ori în condiții speciale, cum ar fi culcatul pe blana unui berbec sacrificat. Chiar și foarte aproape de vremea noastră, în Irlanda era cunoscut un asemenea „altar al viselor": Purgatoriul Sfântului Patrick, o peșteră aflată în Lough Derg în Donegal. Aici cei doritori să afle ce le rezervă viitorul se închideau de bună voie în minuscule celule în care rămâneau nouă zile, așteptând viziunile care să le arate ce îi așteaptă în iad...

Pe de altă parte, caracterul atât de personal al finalității divinației conduce la o concluzie care nu poate surprinde: recomandarea care ar putea fi făcută tuturor celor care intenționează să se angajeze în practica divinației este ca fiecare să-și elaboreze propriile sale metode și unelte de divinație, pe lângă cele standard! Poate fi un exercițiu fascinant ca fiecare să-și exploreze propria sa cosmologie, identificând în ea acele simboluri care efectiv îi vorbesc! Poate fi vorba de o culoare, care să declanșeze secvențe de reacții intuitive extrem de puternice. În acest caz se recomandă „recurgerea" la un pachet de cărți de joc de diverse culori, „citind" răspunsul în acea culoare care „vine" în întâmpinarea celui care întreabă.

Dacă forma obiectelor, anumite fraze sau anumite melodii „vorbesc" mai direct, ele sunt cele care trebuie alese și incorporate în „trusa de divinație". Uneori, a-ți face o asemenea trusă ia foarte mult timp, dar porțile de comunicare pe care le poate deschide sunt răsplata bine meritată.

Căci divinația poate fi tratată ca un joc pe care îl putem practica fiecare cu propria noastră imaginație și cu eul nostru intuitiv. Îl putem juca și cu alții, care ne devin parteneri în căutarea răspunsurilor la întrebările pe care le formulăm. Pentru că se poate întâmpla ca tocmai răspunsurile lor să constituie „declicul" care să ne ofere „răspunsul" pe care îl căutăm de atâta vreme, pentru noi. Cum spune poetul, este un joc „care se joacă în doi, se joacă în trei, se joacă în câte căți vrei"...

Divinația este în primul rând un dialog. În care jocul acesta cu „uneltele", cu simbolurile, cu ceilalți, poate merge din surpriză în surpriză, din amuzament în amuzament, chiar, până când poate ajunge la un moment dat în fața marii dezvăluiri. Nu este zis că acest lucru se întâmplă imediat, nici că răspunsul este unul singur, simplu și clar. Căci fiecare simbol are două fețe: una, care conține semnificațiile sale personale, legate de noi înșine; a doua, unde găsim asociațiile universale pe care simbolul respectiv le generează. În acest joc, în acest dialog, complicația cea mai mare provine de la faptul că stăm de vorbă cu cel mai dificil partener: sinele nostru înțelept. Și cât de grea poate fi uneori o asemenea discuție...

EUGEN CELAN

Ați dori să știți cum își pun astrele amprenta asupra destinului vostru? Doriți să știți ce bucurii și ce necazuri „sunt scrise" în existența voastră? Curiozitatea vă poate fi satisfăcută de BRĂȚARA, vrăjitoarea și clarvăzătoarea care nu a cunoscut eșecuri cu harul și cu arta ei magică. Este prețuită chiar și peste hotare, ca o superdotată care vă poate da informațiile dorite despre viața, destinul, greutățile, necazurile, succesele și insuccesele dumneavoastră, despre boli și trecut, despre șanse și viitor.

Testată de mii de ori, BRĂȚARA i-a uimit, pe cei care au solicitat-o, prin precizie și rezultate. Ea vă poate oferi și dv. informațiile solicitate. Pentru aceasta trimiteți pe adresa revistei „Magazin" o scrisoare detaliată referitoare la ceea ce doriți de la BRĂȚARA, o fotografie și talonul alăturat, completat cu datele astrologice exacte: nume și prenume, anul, luna, ziua nașterii și localitatea.

Răspunsul îl veți primi prin poștă, la adresa indicată de dumneavoastră, după achitarea mandatului poștal.

Costul acestor servicii este de 225.000 lei. Suma respectivă trebuie trimisă printr-un mandat poștal pe numele IONESCU SIMION, Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, București, cod 013701. Pentru alte detalii puteți telefona la 2243996 și 2228336.

BRĂȚARA a făcut sute de cupluri fericite, a vindecat de epilepsie, argint viu, disfuncții sexuale. Cu puterile ei magice, dăruite exclusiv magiei albe, și-a consacrat un nume în lumea vrăjitoarelor și a clarvăzătorilor.

NOTA REDACȚIEI: Pentru a primi răspunsul solicitat cât mai rapid vă rugăm să expediați în același timp scrisoarea și mandatul poștal. În acest moment multe scrisori neînsoțite de mandat sunt „în așteptare". Dacă ați uitat să expediați mandatul, grăbiți-vă!
Încă o precizare: numai prin intermediul nostru intrați în legătură cu adevărata Brățara. Pentru că, atenție!, mai multe persoane din Craiova, București etc., lipsite însă de puteri magice, și-au luat acest pseudonim.

M/46

NUME _____ PRENUME _____
ANUL ___, LUNA ___, ZIUA NAȘTERII ___ și LOCALITATEA _____
ADRESA: str. _____ nr. ___, bl. ___,
sc. ___, et. ___, ap. ___, sector ___, localitate _____
cod _____, județul _____.

Halucinații sau legende?

Monștrii din vis și cruda REALITATE

În cazuistica parapsihologică a prof. Helmer Bryan (de la Centrul de cercetări pentru fenomene inexplicabile, Pasadena, SUA) figurează un caz nefericit, numit „Robert E.". Este vorba de un pacient al său care, pe când avea numai doisprezece ani, era frământat de niște vise înspăimântătoare. Băiatul se vedea transformându-se într-un fel de monstru leonin care se lupta pe viață și pe moarte cu alte bestii din aceeași categorie. Prof.Helmer a bănuit că acel coșmar repetat luni la rând era inspirat din benzi de desenate sau din filme, însă la toate ședințele, Robert E. și părinții acestuia au negat acest lucru. Să fi fost o imaginație maladivă excesivă a copilului?

Cazul figurează în documentele specialistului din anul 1982. Ulterior, prof. Helmer a pierdut contactul cu acel pacient al său și nu a mai știut nimic până anul trecut. Cu totul întâmplător, expertul în parapsihologie a aflat că Robert E., devenit biolog și făcând o expediție în Africa, a fost rănit mortal de un leu care se separase de clanul său. Crezând că este rănit sau că este foarte bătrân, Robert E. s-a apropiat prea mult de animal cu aparatul de filmat și acesta s-a repezit brusc asupra sa... Au fost acele vise din copilărie premonitorii? Prof. Helmer nu dă un răspuns categoric, dar nu exclude această ipoteză, cu toate că distanța dintre evenimente a fost foarte mare.

PAUL IOAN

O dezbatere sumbră

CRIMINALII ÎN SERIE o plagă incurabilă

■ *În fiecare an, există în lume cel puţin o sută de criminali în serie în libertate, aceştia fiind suspecţi în majoritatea cazurilor de crime nerezolvate; statisticile arată că cei mai mulţi sunt în SUA* ■ *Numărul omuciderilor cu autori necunoscuţi creşte în medie cu 5 la sută în fiecare an în unele state precum SUA şi Anglia* ■ *Unii experţi în acest domeniu afirmă că aceşti asasini ucid în fiecare an între 3.500 şi 5.000 de persoane, cele mai multe victime fiind femei cu vârste cuprinse între 18 şi 45 de ani* ■ *Printre aceşti abominabili făptaşi se află şi femei, dar în proporţie de numai 5 la sută*

Profilul psihologic, motiv de controverse

Recentele dezbateri desfăşurate recent în SUA şi Anglia au scos în evidenţă, în primul rând, faptul că în unele ţări occidentale europene, dar nu numai, unităţile de studiu ale comportamentului ucigaşilor în serie trebuie să coopereze pentru a se ajunge la un „prototip cât mai larg" al acestor criminali, pentru a putea fi depistaţi în timp cât mai scurt. Există însă specialişti care afirmă că un profil psihosocial foarte dezvoltat îngreuiază anchetele şi că aceşti psihopaţi au în comun mai mult cauzele deviaţiilor lor comportamentale şi mai puţin „concepţiile" şi modul de acţiune. Pe această spinoasă temă, în SUA a fost înfiinţată pe lângă faimosul FBI (Biroul Federal de Investigaţii) o aşa-numită Unitate pentru Stiinţe Comportamentale (în anii 70). Experţii de aici s-au preocupat, mai ales în ultimii douăzeci de ani, de alcătuirea unui adevărat „Catalog de elemente distincte şi comune". Una din primele precizări ale acestuia este aceea care separă ucigaşii în serie de criminalii care comit crime în masă sau crime teroriste, ale căror profile psihologice diferă esenţial.

Dezbaterile au scos în evidenţă şi faptul că dificultăţile echipelor de anchetatori se datorează puţinelor şanse de stabilire – după prima crimă – tipologiei căreia îi aparţine asasinul şi dacă este vorba, într-adevăr, de un ucigaş în serie – observaţie valabilă în majoritatea cazurilor. Dacă despre profilul psihologic dezvoltat nu putem vorbi în cadrul acestui spaţiu restrâns, vom aminti clasificarea succintă, cea cu care experţii sunt de acord aproape în unanimitate.

Există patru tipuri generale de motivaţii, afirmă specialiştii: vizionarii, misionarii, hedoniştii şi căutătorii de putere. Vizionarii ucid la comanda unor voci („mesaje telepatice din neant") şi a unor halucinaţii provocate, susţin făptaşii, chiar de victime. Aceşti psihopaţi sunt cel mai uşor de reţinut, ei atrăgând destul de repede atenţia celor din jur.

Misionarii susţin că elimină din societate „elementele indezirabile" concepţiilor lor despre o societate sănătoasă. Unii sunt „evanghelişti" şi se „decretează" pe sine drept omul „care face curat". Prostituatele reprezintă de multe ori victimele preferate. Hedoniştii ucid din „plăcere", cu voluptate,

Ted Bundy, dublu licentiat, autor probabil al unui număr de peste 40 de crime

căutând emoţia din momentul asasinatelor. Pentru aceştia este specifică vânătoarea, în sensul căutării unui anume tip de victime (de exemplu coafura femeilor). Căutătorii de putere îşi află în crime respectul de sine şi sunt, poate, cel mai greu de identificat... Din păcate, de foarte multe ori motivele apariţiei acestor făptaşi sunt ascunse în copilărie şi în traumele care generează extrem de grave deviaţii comportamentale.

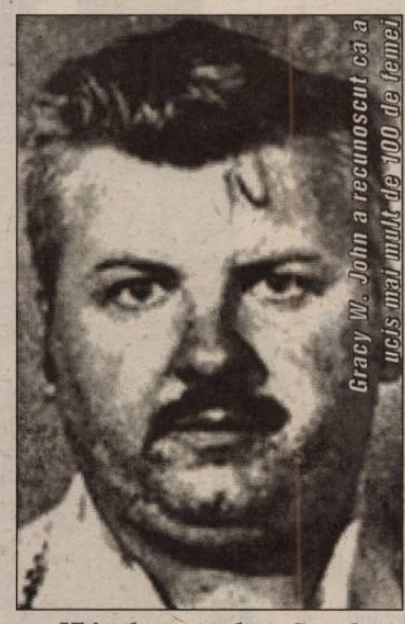

Gracy W. John a recunoscut că a ucis mai mult de 100 de femei

Ultimul caz rezolvat: Gary Leon Ridgway a recunoscut că a comis 48 de crime, în marea majoritate fiind vorba de prostituate. Pledând vinovat, această abominabilă creatură a primit doar pedeapsa cu închisoarea pe viaţă, conform cu înţelegerea făcută cu acuzatorii săi. Anchetele au durat mai mult de 20 de ani iar interogatoriile la care a fost supus Ridgway au durat aproape jumătate de an. Caracteristic pentru acest gen de criminali este faptul că a negat până în ultimul moment şi a reuşit să treacă cu bine şi de testul cu detectorul de minciuni.

Bestia a declarat cu seninătate că regretă faptul că nu mai poate ucide în continuare, afirmaţie care spune totul despre profilul psihologic al unuia dintre cei mai mari criminali în serie din SUA şi din lume. Contribuabilii americani îl vor întreţine, totuşi, un timp nedeterminat, păcat că nu într-o grădină zoologică.

PAUL IOAN

Întrebări pline de candoare

Putem şti câţi oameni au trăit pe Pământ?

Dacă nu ne jucăm cu o anumită latură a ocultismului, care ne vorbeşte despre reîncarnare, oamenii de ştiinţă ne asigură că se poate calcula destul de precis cam câte fiinţe umane şi-au purtat paşii pe Terra, de când se presupune că ne-am ridicat deasupra tuturor celorlalte vieţuitoare. Adică, din preistorie, până în prezent.

Astăzi, suntem în jur de 6 miliarde de pământeni în viaţă. Un studiu efectuat de publicaţia americană „Population Today" estima la circa 105 miliarde totalitatea populaţiei planetei, însă mulţi susţin că trebuie să abordăm această sumă cu mare grijă, întrucât metoda de calcul a fost imprecisă. De ce? Pentru că pe parcursul a 99% din întreaga noastră istorie nu a existat nici un fel de recensământ fiabil al populaţiei mondiale: primul s-a realizat abia la mijlocul secolului al XVIII-lea. De altfel, autorii studiului menţionat au luat drept punct de plecare anul 50000 în.Ch., considerat momentul naşterii umanităţii. Ei au considerat că atunci existau doar doi pământeni, cum susţine şi Biblia: un bărbat şi o femeie. Apoi, au ales diverse date istorice, pentru a ajunge la o imagine demografică. De pildă, pentru anul 1 au notat o populaţie de 300 milioane (raportate la 45 de milioane, câte număra numai Imperiul Roman). Rata natalităţii s-a stabilit şi în funcţie de modul de viaţă, de marile epidemii, de războaie etc. S-au adăugat naşterile pentru fiecare perioadă şi s-a obţinut rezultatul amintit mai sus. Un element ce reprezintă mai degrabă, în continuare, o „ghicitoare" ştiinţifică, dar care are totuşi meritul că există! Decât nimic...

ADRIAN-NICOLAE POPESCU

Este posibilă citirea gândurilor?

REŢETA SUPRAVIEŢUIRII

Derren Brown este un iluzionist iar *Ruleta Ruseasca* este un celebru „joc de societate", cu reguli pe cât de simple, pe atât de barbare: spre tine este îndreptat un pistol, cel care îl ţine în mână îi roteşte „magazia" şi când aceasta se stabilizează, trage. În pistol există UN SINGUR GLONŢ. Care poate sau nu să ajungă pe ţeavă. Aceasta este toată povestea şi este clar de ce s-au stârnit atâtea discuţii la anunţul că un asemenea joc va fi televizat în direct. Lucrurile au primit însă o cu totul altă încărcătură când s-a anunţat că „ţinta" este iluzionistul Derren Brown şi că el va încerca ...să evite glonţul! Cum? Citind gândurile „oponentului" şi aflând dacă şi când glonţul ucigaş va porni spre el. Evident că a supravieţuit. Şi dacă s-a pretins imediat că totul fusese o şarlatanie, o înşelătorie, show-ul de televiziune a ridicat din nou întrebarea: nu cumva, totuşi, există o bază ştiinţifică pentru a afirma că se pot citi gândurile unui alt individ?

Magician şi voluntar

Cercetătorii iau de altfel în serios citirea gândurilor. Nu de tipul „misticei" percepţii extrasenzoriale, ci ceea ce se numeşte studiul semnalelor, al comunicării non-verbale, care ne poate transmite mult mai mult despre noi înşine şi despre ceilalţi decât suntem în stare să transmitem şi, la rândul fiecăruia dintre noi, să conştientizăm. Se includ aici semne (indicii) cum ar fi: starea de dilatare a pupilelor, nivelul emoţional al individului, ritmul modificat al bătăilor inimii, care de altfel formează şi baza pe care funcţionează detectoarele de minciuni. Dar şi fără ajutorul unei maşini de acest tip poliţiştii capabili şi cu multă experienţă pot spune în 70% din cazuri dacă cel interogat minte sau nu! Şi totuşi: de aici şi până la a accepta să te aşezi în faţa unui pistol cu care urmează să se tragă în tine, bazându-te doar pe faptul că în mai puţin de o treime din cazuri „riştI" să fii ucis, este o distanţă destul de mare... Câţi ar avea curajul să facă aşa ceva?

Brown a făcut-o şi, mai mult, nu a pretins că ar avea capacităţi paranormale. A spus că tehnica pe care a folosit-o a fost de a-i cere voluntarului pregătit să tragă în el, să numere de la 1 la 6, din inflexiunile vocii acestuia el deducând numărul lăcaşului în care se afla glonţul. De altfel nici nu era la primul succes – era doar la cel mai spectaculos, căci până atunci reuşise să ghicească tot „citind gândurile" numărul unei cărţi de credit, profesia unui interlocutor şi să indice care dintre doi parteneri la o negociere minţea.

Şi totuşi experţii susţin că este practic imposibil de atins o asemenea specificitate şi precizie în acest tip de exerciţii: „cititirea gândurilor este o simplă fantezie", spune profesorul Chris French, de la Colegiul londonez Goldsmith's, specialist în investigarea fenomenelor paranormale.

Acelaşi distins profesor adaugă însă un element oarecum neaşteptat: *„Dacă Derren Brown a ajuns cu adevărat să stăpânească tehnici care să-i permită să discearnă, aşa cum pretinde, ce se află în mintea oamenilor, înseamnă că el a reuşit de unul singur mai mult decât eforturile colective ale psihologilor de-a lungul multor zeci de ani"*. De ce neaşteptat? Pentru că recunoaşte în subtextul respectivei afirmaţii că există preocupări şi eforturi susţinute în această direcţie. Pe care nişte cercetători autentici nu le-ar face dacă nu ar exista elementele care să le asigure măcar o minimă speranţă că la un moment dat s-ar putea găsi o formă de antrenament care să ducă la astfel de performanţe.

Profesorul French califică ceea ce a făcut Brown drept o „cascadorie" şi o compară mai curând cu tehnicile de „citire rece" care de obicei sunt asociate cu medium-urile şi persoanele cu capacităţi paranormale, în timp ce un specialist NASA, Robert Pearce replică foarte sigur pe el că instituţia pe care o reprezintă *„nu are capacitatea de a citi mintile şi nici nu sugerează că aceasta ar urma să se facă vreodată"*. Oare?

MIHAELA DOROBANŢU

Anatomia secundei

BACTERII ELECTRICE

O experienţă care m-a fascinat în clasa a VII-a, la prima întâlnire cu Fizica, a fost aceea cu cartoful furnizor de curent electric: străpuns de două lamele şi legate lamelele într-un circuit electric, un microcurent se formează, uşor detectat dacă... pui limba şi simţi, ca la bateriile obişnuite, gustul de acru-coclit, semn sigur al succesului lui Volta şi Edison în a ne fi zvârlit în lumea electrică în care trăim. Curenţii bio, ştim bine, există – n-am să le spun biocurenţi, asta-i cu totul altceva, experienţa lui Galvani, cu sărmana broască martirizată şi ceea ce ştim că circulă prin propriile noastre celule înseamnă un fenomen mult mai complex şi mai misterios. Iar aceşti curenţi bio, mici, mici de tot, sunt obţinuţi de cercetători, exploatând coloniile de bacterii, în scopul nobil de a crea acumulatoare bio, simple, ecologice şi ieftine, dincolo de orice imaginaţie.

Aceste pile bio pot revoluţiona producţia de energii „moi", mici, de care însă avem nevoie în pletoria de aparate cosmice care ne înconjoară. Desigur, s-ar putea folosi drept „combustibil" de bază hidrogenul, metanul sau metanolul – dar pilele ar fi scumpe, căci este nevoie de catalizatori de platină pentru a amplifica reacţiile chimice iar platina, ştim bine, este scumpă. Să înlocuim platina cu bacterii ieftine (de fapt, gratuite!) spun cercetătorii – şi câţiva microamperi, ba chiar, câţiva miliamperi, scoatem noi pe circuite...

Cele mai bune rezultate le-a obţinut, până acum, chimistul german Uwe Schroder, de la Universitatea Greifswald: un record mondial de 1,5 mA/cm² (miliamperi pe centimetrul pătrat de electrod). Dr. Schroder a domesticit-o pe una dintre cele mai cunoscute bacterii, Escherichia coli, un fel de bastonaş microscopic care trăieşte, de preferinţă, în intestinele noastre. „Soluţia bio" pentru pile înseamnă că făptura de care vă vorbesc, hrănită cu, să zicem, zahăr – dar şi cu... zoaie din sistemul de canalizare – digeră hrana oferită (îmi imaginez un fel de şarpe bio microscopic, care îşi digeră prada!) – şi acumulează astfel energie, sub forma unui stoc de electroni, peste cei pe care îi are în mod natural şi de care, nu-i aşa, trebuie să scape. Ceea ce şi face, folosind oxigenul din aer. Combinat cu protonul H+, generat de materia organică folosită ca hrană, va avea ca rezultat apa – dar electronii au fost „obligaţi" să voiajeze printr-un circuit electric, până a fi neutralizaţi, ceea ce înseamnă... lucru mecanic. Acumulatorul în sine are două compartimente: primul este ocupat de colonia de Escherichia coli, ferite de aer şi... posesoare de electroni, aflaţi, cum spuneam, în supranumerar; cel de-al doilea, expus oxigenului, este locul de fabricare a apei; tranzitul de electroni între cele două „secţii" (două balonaşe-eprubetă) înseamnă curentul electric obţinut. Simplu – şi nu vorbim aici de abundenţă, căci pentru a energiza un PC ne-ar trebui... 3.000 de biopile! Dar Uwe Schroder, folosind o peliculă fină de polianilină la suprafaţa anodului din pilă, speră să-i mărească acestuia randamentul, cu mai multe ordine de mărime. Adică, rând pe rând, bateria bacteriană va deveni de 10 ori, de 100 de ori, apoi de 1000 de ori mai puternică. Ceea ce înseamnă că aparatele electrice mici şi mijlocii nu vor mai fi vârâte în priză, pentru energizare, ci vor avea rezervoare cu bacterii, în care, printr-o fantă, se va vârî, din când în când, câte un cubuleţ de zahăr. Iar mari centrale electrice, peste 10-20 de ani, vor fi instalate direct pe bazinele de decantare ale apelor uzate ale localităţilor, transformând în curent electric lăturile citadine.

Escherichia coli trebuie deja să facă faţă unei concurenţe nemiloase, lă care o supun suratele de specie (Geobacter sulfurreducens şi Shewanella), puse să fabrice curenţi electrici la Institutul pentru Mediul Înconjurător din PennState, SUA. Curenţi electrici de doar câţiva microamperi – căci Geobacter şi Shewanella au metabolism lent – dar din ape uzate şi colectaţi de electrozi din grafit. Pomană curată...

ALEXANDRU MIRONOV

E bine de ştiut

Ce este HERNIA?

Herniile apar pe corpul uman în punctele mai puţin rezistente. Din cavitatea care le conţine, un organ sau o parte a unui organ iese în afară, şi apare sub derm. Este adevărat că peretele slăbit se rupe şi face o proeminenţă pe locul respectiv. Tratamentul herniilor este ştiut: acestea se operează ori se reduc. Hotărârea aparţine pacientului dar mai ales medicului iar acesta trebuie să ţină seama de: zona în care este plasată hernia, de vârsta pacientului şi, evident, de acordul acestuia. La vârste adulte, hernia poate da complicaţii pentru că cel mai adesea recidivează.

La copii însă, hernia se manifestă cu precădere în plica inghinală dreaptă şi se extinde până la vulvă ori până la scrot. De regulă, această suferinţă se manifestă la sugari, mai ales la băieţi, dar şi la copilul până la trei ani.

Drept cauze ale herniei sunt deci situaţiile când segmente conţinute în cavitatea abdominală devin mobile, ori pătrund în spaţii libere prin ruperea peretelui abdominal într-o zonă în care presiunea este mai mare. O poartă a manifestării herniei poate fi şi inelul ombilical. Dacă presiunea cavităţii abdominale creşte la apăsare, ori atunci când copilul plânge ori ţipă, sacul herniar se pune în evidenţă. În aceste situaţii este posibil ca, datorită disproporţiei dintre orificiu şi conţinut, să se producă strangularea herniei.

De altfel, hernia inghinală este prezentă încă de la naşterea copilului şi aceasta pentru că aşa-numitul canal inghinal este deschis. (Este hernia pe care o fac numai băieţii, pentru că se ştie, testiculele trebuie să coboare din abdomen în scrot prin canalul inghinal.) Între cauze, există, ce-i drept, şi o predispoziţie ereditară. La început se observă în centrul plicii inghinale o denivelare. În timp, aceasta se măreşte până când ajunge la scrot. De regulă, sacul herniar conţine sub tegumentul său peritoneul sau o ansă a intestinului subţire, mai rar o porţiune din colon sau din vezică.

În herniile banale, bolnavul nu are dureri sau jenă. Atunci însă, când hernia se strangulează, durerile sunt insuportabile, apar în paralel stări de greaţă şi de vomă. Hernia se palpează şi se vede în plică drept o formaţie dură, ondulatorie. Dar, câtă vreme nu se declară strangularea herniară, nu este urgent necesară intervenţia chirurgicală. Dacă nou-născutul face însă o hernie, operaţia poate fi amânată numai până la vârsta de trei luni. În caz de hernie ombilicală, denivelarea se observă în zona ombilicului mai ales dacă sugarul plânge ori ţipă.

Pentru copii, cauza herniei o constituie subdezvoltarea ţesutului conjunctiv din inelul ombilical. Trebuie ştiut că acest gen de hernie se formează în cursul primilor ani de viaţă şi se retrage de la sine. La nou-născuţi, vindecarea herniei ombilicale se face prin încingerea cu un pansament cu plasture uşor compresiv.

Dr. VALERIU MANTA

Indiscreţii

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÂNEANU

TANGOUL IUBIRII

Jean-Pierre Marielle şi soţia sa, Agathe Natanson, dansează tagoul iubirii. Actorul, de 71 de ani, cu o voce inegalabilă, ştie să fie la fel de romantic şi în viaţă. Cu câteva săptămâni în urmă s-a căsătorit, la Florenţa, cu actriţa Agathe Natanson, cea cu care împarte viaţa de 8 ani. Ceremonia s-a derulat în prezenţa copiilor şi a câtorva apropiaţi. În schimb, când au revenit la Paris, vechii prieteni, actori, inclusiv cel mai fidel, Jean Paul Belmondo, au fost încântaţi să le facă mirilor urările potrivite.

ELIXIRUL TINEREŢII

Maternitatea pare să fie pentru Cindy Crawford elixirul tinereţii. La 37 de ani, Cindy este tot mai sexy. Mamă a doi copii, Presley, 4 ani, şi Kaya, 2 ani, fostul top-model este din nou însărcinată. Topită după copii, ea a creat un site Internet consacrat mamelor. Să sperăm că le va dezvălui şi unele dintre secretele frumuseţii.

Pentru părinţi

COPII ŞI RUTINA

Pentru adulţi rutina reprezintă un veritabil duşman. În schimb, în cazul copiilor rutina, anumite obişnuinţe devenite ritualuri, reprezintă un lucru bun, care nu oferă decât avantaje educative.

În primul rând, aceste obişnuinţe îi conferă securitate. Un copil se simte şi mai mic decât este într-o lume atât de mare, pe care nu o înţelege şi în sânul căreia nu are nici o putere. Faptul că evenimentele se succed într-o ordine ştiută de el îi dă siguranţă. Acestea sunt puncte de reper în dezvoltarea sa. Copilul se structurează psihologic în funcţie de aceste „ritualuri" şi câştigă astfel un plus de autonomie.

Un copil are nevoie de rutină pentru a face mai ales lucruri considerate de el „dezagreabile". Gustul său se suprapune interesului educativ al părinţilor. Pentru că o regulă transformată în obişnuinţă nu mai trebuie repetată zilnic de părinţi. Se ajunge astfel la trecerea de la o activitate la alta fără conflicte. Copilul opune mai puţină rezistenţă când trebuie să întrerupă joaca pentru a mânca, sau jocul pe calculator pentru a merge la culcare. Rutina face astfel de momente mai puţin dezagreabile. Se economisesc timp şi energie pentru că atunci când sunt stăpânite, regulile şi obişnuinţele sunt deprinse, părinţii au un mare avantaj.

Fiecare familie inventează ritualurile sale ce fac parte din „averea sentimentală". Fiecare are un fel anume de a evita, de exemplu, stresul de dimineaţă, pentru că de felul cum te scoli depinde întreaga zi. Dacă vă treziţi copiii cu un sărut, cu un alint, dacă mănâncă sau se îmbracă ascultând muzică, aceste ritualuri trebuie să se repete zi de zi. Când pleacă la grădiniţă sau la şcoală, rostiţi o „frază magică", un secret al vostru, care în timp îi va permite copilului să capete încredere în el.

Spălatul pe mâini sau pe dinţi, dacă sunt integrate în gesturile de rutină, nu mai reprezintă o problemă. O dată acceptate de copil drept o regulă de viaţă acestea nu se mai discută, iar repetabilitatea nu mai este o surpriză pentru copil.

Mersul la culcare trebuie să se desfăşoare după acelaşi scenariu: un sărut, o mângâiere, o poveste dorită de copil. În felul acesta el se va simţi în siguranţă afectivă şi va putea înfrunta separarea de peste noapte de părinţi.

Unul dintre secretele reuşitei în demersul educativ îl reprezintă respectarea regulilor convenite. În felul acesta copilul va avea repere clare şi va privi totul cu calm.

Există însă şi copii care nu suportă uşor repetitivitatea: nu şi-au luat niciodată masa (biberonul) la acelaşi interval orar, orele de somn s-au modificat zilnic. Pentru ei ritualurile zilnice sunt reduse la minim. Nu trebuie să insistaţi, pentru că temperamental aşa sunt ei. În schimb trebuie să-i ajutaţi să capete încredere în ei şi să-şi dezvolte rapid nivelul de autonomie.

Atuul acestor copii: pentru că mereu vă rezervă surprize, cu ei nu vă plictisiţi niciodată.

Dosarele frumuseţii

APA, aliatul nostru

Indispensabilă organismului, apa este în acelaşi timp cel mai bun aliat al pielii, pentru că dă suplete epidermei. 60% din greutatea corpului o reprezintă apa, iar 20% este destinată pielii. Pe măsură ce bem, apa trece în sânge, care o distribuie în tot organismul. Ajungând la nivelul dermei, pielea o absoarbe, apoi lichidul migrează până la nivelul epidermei, pe suprafaţa căreia o mare parte din apă se evaporă. În cadrul acestei circulaţii hidrice pierdem până la 0,9 litri de apă pe zi. Este logic necesar să bem suficientă apă pentru a compensa aceste pierderi zilnice. Cu atât mai mult cu cât, în caz de carenţă, organismul alimentează întâi organele vitale (inimă, creier, plămâni) iar pielea rămâne pe planul secund.

Nu trebuie uitat nici faptul că apa este un transportator al sărurilor minerale şi oligoelementelor. Necesare vieţii, calciul, magneziul, potasiul, toate intră în reacţiile enzimatice indispensabile metabolismului celular. Aceste elemente nutritive conţin, de asemenea, factori naturali de hidratare, adică substanţe care fixează apa în celule ca un burete.

Frumuseţea şi supleţea tenului dv. sunt, aşadar, condiţionate, într-o mare măsură, de corecta hidratare a organismului. Chiar şi iarna trebuie să consumaţi cel puţin 1,5 l de apă pe zi, în cât mai multe prize.

Gastronomice

Şi în această săptămână cititoarea noastră fidelă, doamna Matilda Schuster Tudoriu, din Cluj-Napoca ne propune câteva reţete pentru meniurile săptămânii.

Pizza napolitană

*Aluatul: **200 g făină, 2 linguri cu ulei, 200 ml lapte cald, 1 cub drojdie, sare.***

*Umplutura: **200 g caşcaval, 500 g roşii curăţate de coajă şi tăiate în felii groase, sau 2-3 linguri de pastă de tomate, 5 sardele, piper sau ienibahar, boia de ardei, iute sau dulce, după preferinţă, sare, 2 linguri ulei sau unt.***

Se frământă bine un aluat şi se lasă la dospit 1 oră. După ce s-a dospit se mai frământă o dată pe masa de aluat. Se întinde o foaie pe tava de copt, aşa încât dunga aluatului să fie mai ridicată pe marginea tăvii. Aluatul se unge cu ulei, peste acesta se presară caşcaval, ras pe răzătoarea cu găuri mari, feliile de roşii. În lungime se aşază şi sardelele tăiate pe lung. Condimentăm cu sare, piper şi boia de ardei. Se mai unge cu ulei sau bucăţele de unt. Se coace în cuptor la foc potrivit. Se serveşte la masă cu un pahar de vin roşu şi cu salată verde. Ca umplutură se mai pot întrebuinţa, după gust, ciuperci, mere, ouă, mezeluri sau caşcaval.

Supă de conopidă

1 conopidă mare, 1/2 pahar smântână (sau chefir), 1 ou, felii de pâine prăjită în unt, 1 lingură unt.

Se spală, se curăţă conopida şi se pune în apă rece cu sare şi se lasă un sfert de oră. Apoi se curăţă de cotor, se desface în buchetele şi se pune la fiert în apă fierbinte cu sare. După ce s-a fiert, se scoate şi se împarte în două: o jumătate se pune deoparte, iar cealaltă jumătate se dă prin sită sau se zdrobeşte. Pireul care se obţine se toarnă în supa în care a fiert conopida şi se adaugă şi buchetelele de conopidă. Se adaugă smântâna cu gălbenuş de ou. Se serveşte cu felii de pâine prăjite în unt.

Mâncare de gutui

3-4 gutui, 1-2 linguri cu unt, 1 ceapă, 1 linguriţă cu făină, sos de zahăr ars din 2-3 linguri cu zahăr, puţin bulion de roşii, 1 păhărel de vin (cine doreşte şi pulpe de pui fierte).

Se spală şi se şterg gutuile. Se taie sferturi, se scoate partea tare cu seminţe şi se călesc în unt fierbinte sau ulei. Se amestecă apoi cu făina desfăcută în bulion. Se prepară un sos din ceapă tocată şi înmuiată în unt (ulei) amestecat cu făină şi zahăr ars, bulion şi vin. Se aşază gutuile în acest sos şi pulpele de pui şi se lasă să fiarbă acoperit până scade dar nu de tot. Dacă este necesar, se adaugă supă, în care au fiert pulpele.

Biscuiţi spriţaţi, cu gutui

1 kg făină, 1 cană cu zahăr, 1 cană de ulei, 1 praf de copt stins în 1/2 cană oţet diluat sau esenţă de lămâie diluată, coajă de la o lămâie, 1 praf de vanilie, 2 linguri cu smântână sau iaurt, 2 ouă, 2 gutui rase pe răzătoare cu găuri mari.

Se bat cu telul ouăle cu zahărul, apoi uleiul treptat şi smântâna. Se adaugă mirodeniile, gutuile, făină şi praful de copt. Se frământă un aluat vârtos. Se lasă la rece 2-3 ore sau de pe o zi pe alta. Se fixează la maşina de tocat forma de biscuiţi spritaţi (această formă se găseşte în comerţ). Se trece aluatul prin maşina de tocat după ce s-a scos sita. Când iese aluatul prin forma de biscuiţi, se taie bucăţi lungi şi se aşază în tava unsă cu unt şi se dau la cuptor la foc moderat. Biscuiţii trebuie să se coacă albi.

Remedii naturale...

CRĂPĂTURI ALE PIELII

Sezonul rece predispune la tot felul de iritaţii ale pielii, pe de-o parte expusă la variaţii de temperatură iar pe de alta, fragilizată de carenţa vitaminelor din alimentaţia „de cămară".

Cele mai neplăcute sunt fisurile pielii, care uneori se transformă în şanţuri, localizate la călcâie, degete, palme etc. Există însă leacuri la îndemâna oricui:

◆ ***Cataplasme*** cu *cartofi cruzi,* raşi, amestecaţi cu ulei de măsline sau cu morcovi raşi.

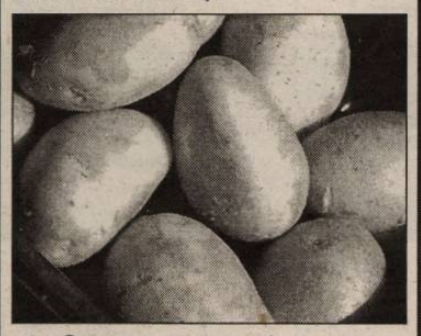

◆ ***Comprese*** cu *suc de ceapă,* suc de lămâie, suc de morcovi şi decoct de frunze de nuc.

◆ ***Comprese*** cu emulsie de *seminţe de gutui* – un pumn de seminţe de gutui pisate se lasă la macerat în jumătate de pahar cu apă călduţă, timp de o noapte.

◆ ***Comprese*** cu *miere, gălbenuş de ou şi smântână,* în părţi egale.

◆ ***Decoct*** din *frunze de morcov* – 100 g la 1 litru de apă), care ajută la cicatrizarea crăpăturilor pielii.

◆ Unguent cu ***propolis*** sau *alifie de gălbenele,* aplicate în fiecare seară.

◆ *Ulei de măsline,* amestecat cu *glicerină,* în părţi egale.

◆ *Foi de varză strivite,* eventual unse cu *ulei de măsline.*

◆ La femeile care alăptează, crăpăturile sânului se pot vindeca astfel: se spală sânul cu apă şi săpun, apoi se unge cu un preparat din albuş de ou, care se lasă să se usuce. Înainte de alăptare, se îndepărtează „cataplasma" tot prin spălare, apoi se aplică una nouă.

INSUFICIENŢA CARDIACĂ

o problemă de proporţii majore

Potrivit unei ştiri Rompres, 5% din populaţia României suferă de insuficienţă cardiacă. Acesta este rezultatul unui amplu studiu medical transeuropean – la care pentru prima dată a participat şi România – obiectul cercetării fiind nivelul de cunoaştere şi percepţie asupra insuficienţei cardiace. Desfăşurat în perioada aprilie-iulie 2002, la realizarea acestui studiu au fost cooptate aproape opt mii de persoane din nouă ţări: Marea Britanie, Olanda, Franţa, Germania, Italia, Suedia, Spania, România şi Polonia.

Grupurile de vârstă analizate au fost alcătuite din persoane între 25-45 de ani şi 65-85 de ani, cu niveluri de educaţie diferite şi locuind atât în zone urbane, cât şi rurale. Rezultatul studiului i-a îngrijorat pe specialişti pentru că, în ciuda faptului că de insuficienţă cardiacă suferă 1-2% din populaţia adultă a globului şi 10-15 procente dintre persoanele în vârstă, în total, peste zece milioane de oameni din Europa nu au putut recunoaşte simptomele bolii. Astfel, deşi 86% dintre participanţi au declarat că au auzit de insuficienţa cardiacă, doar 3% au putut să o identifice. Concluzia este cu atât mai îngrijorătoare cu cât 6% din total, adică dublu, au declarat că au, între persoanele apropiate din familie, suferinzi diagnosticaţi cu insuficienţă cardiacă sau chiar ei înşişi fac parte din această categorie.

Situaţia în România

◆ 4,7% din populaţia a cărei sănătate este supravegheată de medicii de familie suferă de insuficienţă cardiacă.

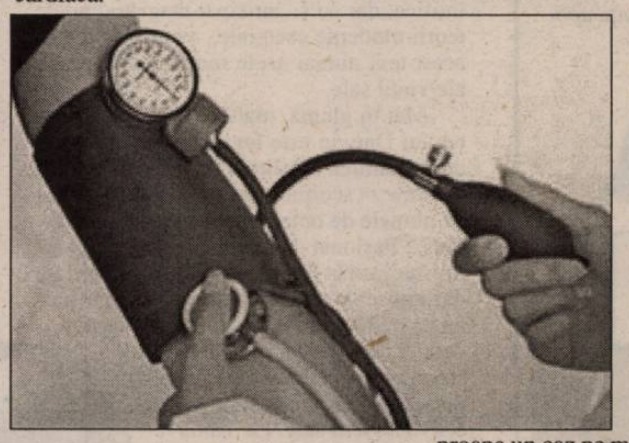

◆ Rata medie de spitalizare este, în prezent, de 4-5 internări pe an.

◆ Cauzele principale ale insuficienţei cardiace sunt cardiopatia ischemică şi hipertensiunea arterială.

◆ Tratamentul corect al acestora ar putea preveni apariţia insuficienţei cardiace.

Situaţia la nivel mondial:

Datele statistice atestă că rata îmbolnăvirilor cardiace şi a spitalizării se situează o linie ascendentă, mai ales în cazul vârstnicilor, internările fiind de lungă durată şi succedându-se rapid, una după alta.

În ultimii zece ani, rata spitalizării în cazul insuficienţei cardiace a crescut cu 80%.

Insuficienţa cardiacă este o boală foarte costisitoare, pentru tratarea ei fiind alocat, în medie, 2,25 la sută din bugetele pentru sănătate.

În Statele Unite ale Americii, de exemplu, se înregistrează, anual, jumătate de milion de internări, adică aproape un caz pe minut. În SUA acest fapt înseamnă, anual, mai mult de 40 de miliarde de dolari.

Rata mortalităţii prin insuficienţă cardiacă este mai mare decât la majoritatea tipurilor de cancer: ea pleacă de la 8-10% în cazuri uşoare, tratate cu medicaţie optimală, şi ajunge la 50% în cazurile severe.

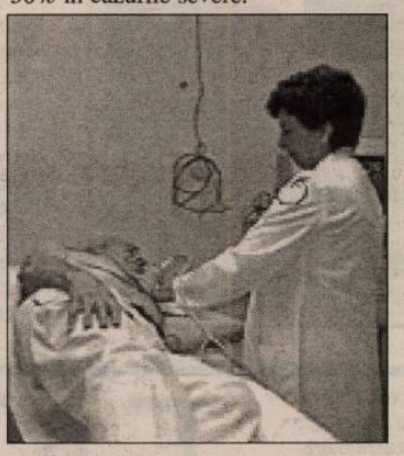

Studiul care a relevat toate aceste date a făcut parte din programul Shape, program care va avea trei etape: ■ de *documentare* – care constă chiar în studiul prezentat, cu rol în cuantificarea nivelului de cunoştinţe publice privind insuficienţa cardiacă; ■ *educaţională* – care va cuprinde mai multe programe de informare; tot de *documentare* – menit să evalueze, din nou, informaţiile şi atitudinea faţă de insuficienţa cardiacă, atât în rândul populaţiei, cât şi al medicilor.

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

O genă responsabilă de accidentul vascular cerebral

Un grup de cercetători islandezi a anunţat recent în publicaţia „Nature Genetics" că a identificat o genă (PDE4D) implicată în declanşarea accidentului vascular cerebral, a treia cauză de deces din ţările dezvoltate. Potrivit studiilor întreprinse de ei, persoanele care deţin această genă prezintă un risc de trei până la cinci ori mai mare decât restul populaţiei de a face un accident vascular cerebral – leziune a creierului cauzată de o hemoragie sau, dimpotrivă, de o obstrucţie bruscă a unei artere. În funcţie de dimensiunea leziunii, consecinţele sunt mai mult sau mai puţin grave: de la senzaţia de rău general până la paralizie, comă şi deces.

Cercetătorii au ajuns la concluzia că gena „buclucaşă" fabrică o enzimă care ar putea fi anihilată cu ajutorul medicamentelor. Firma farmaceutică elveţiană F. Hoffmann – La Roche Ltd. se află deja în stadiul cercetărilor experimentale pe animale de laborator pentru a vedea în ce măsură anumite substanţe medicamentoase ar putea anihila acţiunea enzimei. Moleculele folosite aparţin unei familii de medicamente folosite pentru tratarea altor afecţiuni, printre acestea aflându-se şi Viagra, prescrisă în deficienţele erectile.

Dr. ANDREI ONU vă răspunde

MIRON STAVARACHE din Constanţa. Simţul mirosului se bazează pe terminaţiile nervoase olfactive localizate în partea superioară a nasului. Nervii olfactivi conţin fibre foarte fine şi sensibile care transmit semnalele de la bulbul olfactiv către creier. Majoritatea persoanelor îşi pierd temporar simţul mirosului în timpul unei răceli, dar, de obicei, acesta revine îndată ce

PIERDEREA SIMŢULUI MIROSULUI

infecţia trece. Totuşi, când simţul olfactiv dispare fără o cauză uşor de identificat, se pune problema instalării unei tulburări mai serioase. Cauzele imediate pot fi legate de obstrucţii nazale sau de unele deteriorări ale nervului cu rol olfactiv. O eventuală obstrucţie împiedică mirosurile să ajungă la fibrele nervoase delicate de la nivelul nasului, care transportă mesaje sau semnale specifice către creier. Polipii nazali, inflamaţia mucoasei, infecţiile virale cronicizate, alergiile, afecţiunile neurologice şi chiar tumorile pot fi şi ele cauze ale pierderii simţului mirosului. De aceea, dacă aţi constatat că vă confruntaţi cu această problemă, care a intervenit nu ca o consecinţă a unei răceli care încă mai trenează, ci fără „nici un motiv", vă recomandăm să consultaţi un medic. Când pierderea simţului mirosului e cauzată de un virus, simţul olfactiv revine în majoritatea cazurilor, singura condiţie fiind tratamentul corect.

Femeile subestimează RISCUL MALADIILOR CARDIOVASCULARE

În ciuda faptului că infarctul de miocard şi în special accidentele vasculare cerebrale ucid anual 8,6 milioane de femei, adică de două ori mai mult decât cancerul de sân şi alte tipuri de cancer, femeile nu acordă suficientă atenţie acestui risc. Acesta este punctul de vedere al Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii, făcut public recent. În timp ce reprezentantele sexului frumos se tem în primul rând de cancerul de sân, ceea ce le face să fie mai atente şi mai implicate în acţiunea de depistare a semnelor precoce de boală, nu acelaşi efort depun pentru a se proteja de maladiile cardiovasculare. Cu toate acestea, bolile de inimă nu sunt... rezervate doar bărbaţilor. Iar Federaţia mondială a inimii vine cu date concrete în sprijinul acestei afirmaţii, arătând că femeile mor de 18 ori mai mult din cauza maladiilor cardiovasculare şi a accidentelor vasculare cerebrale decât din cauza cancerului de sân. Acelaşi for suprem ştiinţific precizează că decesele provocate de aceste maladii în rândul populaţiei feminine ar putea fi în mare parte evitate în primul rând prin simple măsuri legate de stilul de viaţă: program ordonat de activitate şi odihnă, alimentaţie echilibrată, renunţarea la fumat şi gimnastică zilnică. De menţionat este faptul că femeile care iau pilule contraceptive şi care fumează până la 15 ţigări pe zi prezintă un risc de 5 ori mai mare de a cădea victime patologiei cardiovasculare, în timp ce fumătoarele de peste 15 ţigarete pe zi îşi multiplică riscul de... 20 de ori.

Înfierea trebuie să rămână un secret?

– „Împreună cu soţul meu ne-am hotărât acum ceva timp să adoptăm un copil. Viaţa ni s-ar părea pustie fără un copil... (...) Nu ştim ce să facem, e încă devreme, dar am citit că un copil înţelege ce se vorbeşte mai de timpuriu decât credem noi. Să ţi ascundem că este înfiat? Dacă află mai târziu, o să se supere poate, că nu i-am spus. Dar dacă o să râdă de el copiii la şcoală, nu e mai bine să nu se ştie? Dumneavoastră cum ne sfătuiţi?"

– Stimată doamnă M., îmi pare rău că nu puteţi avea copii, este una dintre cele mai mari tristeţi din viaţa unui om, dar este bine că aţi reuşit să treceţi peste diversele prejudecăţi şi v-aţi hotărât să acordaţi şansa unei familii, unui copil care nici el nu a avut noroc până acum. De fapt, în cele mai multe cazuri, prin adoptarea unui copil, se creează o situaţie compensatorie, atât pentru părinţii care nu pot avea un copil al lor, cât şi pentru copilul pe care părinţii biologici l-au abandonat. Dacă există multă dragoste, asemenea relaţii ajung în timp să nu se mai deosebească de cele firesti; chiar mai mult, sunt mai puţine situaţiile în care părinţii adoptivi cred că au drept de viaţă şi de moarte asupra copilului lor (aşa cum cred mulţi părinţi naturali) şi dimpotrivă, îl respectă ca om, aşa cum ar trebui.

Apare însă o întrebare importantă pe care şi-au pus-o părinţii adoptivi şi psihologii de-a lungul timpului: dacă şi când este bine să i se spună unui copil că este adoptat? Este bine că dumneavoastră şi soţul dumneavoastră vă puneţi încă de pe acum această întrebare şi nu aţi aşteptat să treacă anii, aşa cum se întâmplă de multe ori. Spun acest lucru, pentru că cea mai bună soluţie este să nu i se ascundă nici un moment copilului situaţia sa specială. Astfel, dacă vine cineva în vizită şi începeţi să discutaţi despre acest subiect, nu vă întrerupeţi din cauza apariţiei băieţelului în cameră; purtaţi discuţia firesc, în timp ce, eventual, menţionaţi cât de mult îl iubiţi şi chiar îi puteţi da pe loc o dovadă de dragoste şi tandreţe. Băieţelul dumneavoastră, Ionuţ, nu trebuie să simtă că sunteţi stingheriţi de acest subiect, sau că l-ar putea afecta în vreun fel. Gândiţi-vă că el nu ştie cum s-ar fi purtat părinţii lui biologici cu el, pentru a putea face comparaţii, aşa că nu aveţi motive pentru a vă teme de reacţia lui; singura dragoste pe care o cunoaşe este a dumneavoastră, actualii lui părinţi şi, dacă lui îi este bine, nu va avea motive să se simtă în inferioritate faţă de ceilalţi copii.

Există mai multe avantaje ale acestui tip de abordate: primul este că băieţelul va creşte ştiind că este adoptat, înainte de a înţelege ce înseamnă acest lucru şi nu va suferi de şocul aflării „marelui secret" mai târziu, i se va părea ceva firesc şi, aşa cum am mai spus, depinde de dumneavoastră să nu se simtă frustrat de faptul că nu sunteţi părinţii lui biologici; al doilea avantaj este că nu se va simţi înşelat, mintit, cum se întâmplă cu copiii care află la o vârstă mai înaintată că sunt adoptaţi şi îi acuză pe părinţi de lipsă de sinceritate.

Noi vă felicităm pentru mica dumneavoastră familie şi vă dorim sănătate şi multă dragoste!

MIHAELA DOROBANŢU

INSTANTANEU

Şocantele numere executate de fachirii asiatici, care au început să uimească Europa pe la începutul secolului XX, se mai desfăşoară şi astăzi în unele comunităţi din Sri Lanka, unde a fost făcută fotografia de alături. Cu toate că se feresc de ochii străinilor, aceşti magicieni tolerează câteodată aparatul de filmat. Imaginea prezintă un grup care efectuează, cu prilejul anumitor ceremonii, „exerciţiul" numit „fata de sacrificiu". În coş se ghemuieşte o fată de măritat (vârsta maximă admisă fiind 17 ani), iar „călăul" înfige sabia în „recipient" în toate direcţiile posibile. Celălalt bărbat bate la tobă ritmul cu care se fac împungerile şi care este din ce în ce mai alert.

Oricine din public poate verifica faptul că sabia este autentică, dar nimeni nu înţelege şiretlicul. Localnicii spun că această încercare a fetei de măritat este veche de peste 400 de ani. Fata care ieşea din coş cu răni este disprefuită de toată lumea şi, pentru a-şi redresa imaginea, ea mai face o încercare pentru a se prezenta apoi fără nici o pată.

FATA DE SACRIFICIU

IDEI CARE AU ŞOCAT LUMEA

În biografia marilor savanţi care au schimbat modul de gândire al umanităţii trebuie să existe câte un moment decisiv pentru cariera lor. Şi cum Charles Darwin (1809-1882) face parte din galeria celor care nu numai că au modificat radical unele concepţii ştiinţifice, dar au şi anticipat magistral unele teorii moderne esenţiale, vom sublinia în acest text numai acele momente de graţie ale vieţii sale.

Mai în glumă, mai în serios, genialitatea lui Darwin este legată de unii biografi de denumirea localităţii natale, Shrewbury (schrew = scorpie, om de neîmblânzit) şi de numele de botez al bunicului său, Erasmus... Pasionat de medicină, tânărul Charles studiază la Edimbourg şi la Cambridge, dar se decide să devină pastor. Aflat în haina monahală, el se împrieteneşte – providenţial cum avea să spună el însuşi – cu naturalistul John Henslow. Urmează prima mare „mutare" decisivă a vieţii sale. La calda recomandare a lui Henslow, Darwin părăseşte mănăstirea şi pleacă în celebra expediţie a vasului Beaglem al cărei unic scop era desenarea ţărmurilor sudice ale Americii de Sud (în special ale Patagoniei). Era anul 1831.

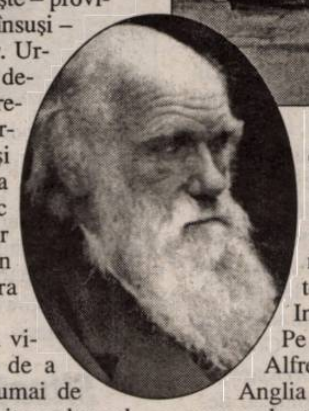

A doua idee magnifică a viitorului savant a fost aceea de a studia şi a lua mostre nu numai de specii vii, ci şi de fosile întâlnite pe lungul traseu expediţionar (care a durat până-n 1836). Primele concluzii ale viitoarei teorii a evoluţiei speciilor se conturează atunci când Darwin constată că între vieţuitoarele de acum mii sau milioane de ani şi cele contemporane sunt diferenţe, dar neesenţiale, ceea ce însemna că speciile se adaptează în cadrul aceleiaşi familii sau gen. Dintr-o dată, naturalistul se vede în conflict cu teoriile fixităţii speciilor şi ale modificărilor în valuri, care erau acceptate de Biserică, fiind concordante cu Creaţia biblică.

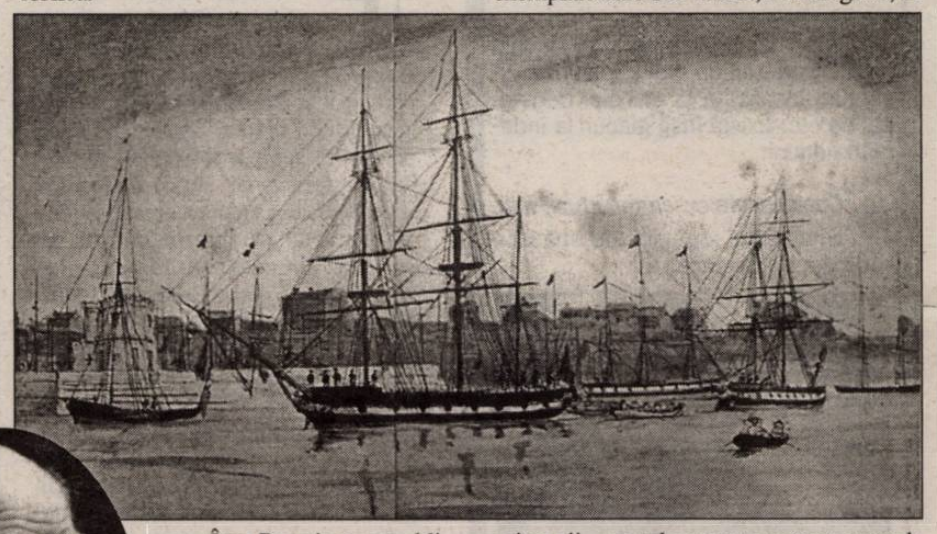

Însă Darwin nu a publicat după expediţie decât un fel de jurnal ştiinţific de bord. Marele şoc ştiinţific al carierei sale abia urma să vină. Şi a venit de unde se aştepta mai puţin, tocmai din Insulele Moluce (Indonezia). Pe patul de moarte, naturalistul Alfred Russel Wallace trimite în Anglia o foarte scurtă scrisoare în care vorbeşte despre „supravieţuirea celui mai apt". Mesajul (un fel de testament ştiinţific al lui Wallace) a ajuns la Darwin care, uimit, a constatat că are un „adept" pe care nici nu-l cunoaşte. A fost marea surpriză care l-a determinat să dea publicităţii opera sa fundamentală.

Poate că fără acest incredibil sprijin întâmplător, Charles Darwin nu ar fi avut suficient curaj ca să-şi atragă oprobriul altor oameni de ştiinţă şi al Bisericii. Publicând la 24 decembrie 1859 tratatul „Despre originea speciilor" – într-un tiraj de 1250 de exemplare care s-a vândut, în întregime, în prima zi! –, marele savant s-a văzut atacat de cei care susţineau că nu poate dovedi teoriile sale privitoare la adaptare şi selecţia naturală. Legile lui Mendel şi genetica erau încă departe de epoca darwiniană, iar plasarea omului la nivelul animalelor era inacceptabilă. Lucrarea sa „Linia evoluţiei omului" (1871) a stârnit reacţii furioase, de genul celebrului film „Procesul maimuţelor". Evoluţionism şi creaţionism, iată concepţiile care şi astăzi mai dau prilej de dispută. Pe alocuri, în SUA, predarea teoriilor lui Darwin este interzisă sau este opţională. În final, trebuie să subliniem că savantul a recunoscut în prima sa lucrare fundamentală că a existat un naturalist, Wallace, care l-a impulsionat. Titlul original al lucrării respective a lui Darwin a fost „Extras pe marginea unui eseu despre originea speciilor", dar editorul l-a scurtat cu de la sine putere.

FOTOJURNALISM

TATUAJELE

o formă de rezistenţă culturală

Chris Rainier este considerat, alături de Sebastiao Salgado, prezentat deja în această pagină, unul dintre cei mai importanţi fotografi documentarişti contemporani. De peste cincisprezece ani, acest american de 48 de ani s-a dedicat alcătuirii unei colecţii impresionante de tatuaje culese din cultura a numeroase triburi din toate colţurile lumii. Pentru artistul Rainier, tatuajul este o formă limită de spiritualitate pe cale de a fi pierdută datorită mutaţiilor dureroase pe care le cunosc comunităţile aflate încă într-o epocă primitivă şi care, neputându-se adapta în totalitate civilizaţiei moderne, riscă să aibă un viitor imprevizibil.

Din 1985 şi până-n prezent, Chris Rainier a călătorit pe toate continentele şi a reuşit să se facă înţeles de oameni a căror limbă este necunoscută, dar care prin arta tatuajului au comunicat cele mai importante date despre cultura lor străveche. Fotojurnalistul a zăbovit pe alocuri – în America de Sud, Africa, Australia şi Asia – în mijlocul triburilor, adaptându-şi viaţa la modul de trai primitiv şi înregistrând toate evenimentele culturale ale acelor comunităţi care se petreceau de-a lungul mai multor luni şi, uneori într-un an întreg (în funcţie de periodicitatea tradiţiilor). El s-a făcut înţeles şi în toate comunităţile tribale a avut parte de o primire entuziastă (spune el), în sensul că „maeştrii tatuajelor" de pretutindeni au efectuat la cererea sa desene stilizate permanente sau temporare. „Toate acele «picturi» primitive, afirmă Rainier, reprezintă personaje mitologice şi simbolurile lor. O trăsătură comună tuturor tatuajelor este aceea că ele sunt adevărate «strigăte de ajutor» adresate duhurilor bune pentru a împiedica spiritele nefaste să se manifeste."

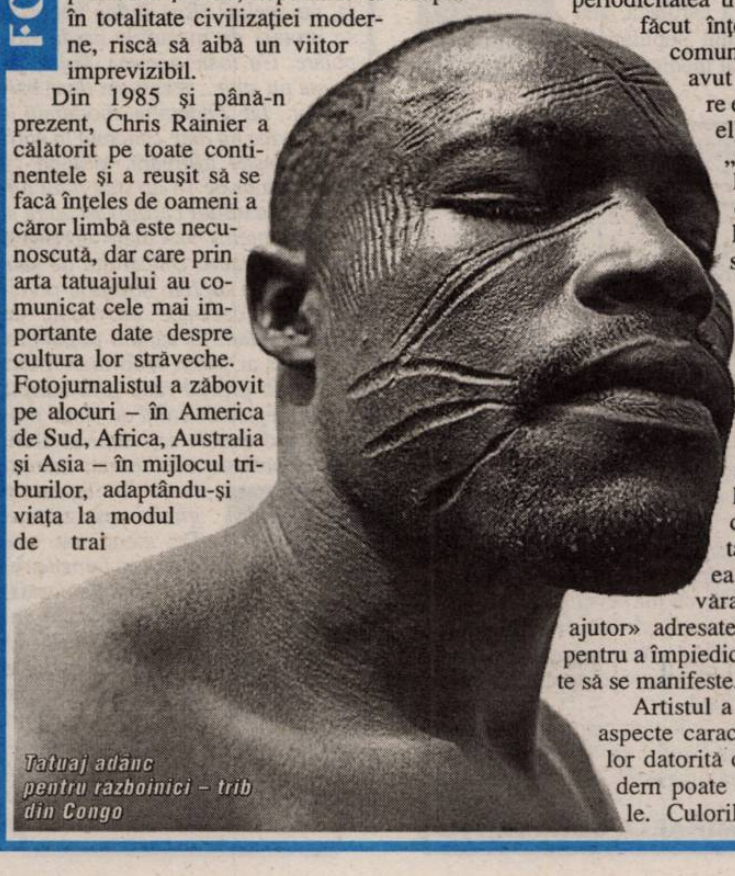

Tatuaj adânc pentru războinici – trib din Congo

Artistul a descoperit două aspecte caracteristice tatuajelor datorită cărora omul modern poate înţelege mesajele. Culorile şi adâncimea „şanţurilor" spun multe despre scopul acestor opere de artă primitivă. Nuanţele deschise sunt specifice legăturilor omului cu productivitatea naturii şi cu spiritele care asigură belşugul; de asemenea, vopselele naturale galben, alb şi verde – întâlnite la femei – indică perioada propice legăturilor maritale şi maternităţii. Culorile închise vorbesc despre cultul morţilor, alături de mesajele adresate spiritelor care fac nemuritoare memoria celor mai viteji războinici şi şefi de trib.

Tatuaj pentru fertilitate, tribul amazonian Xingo

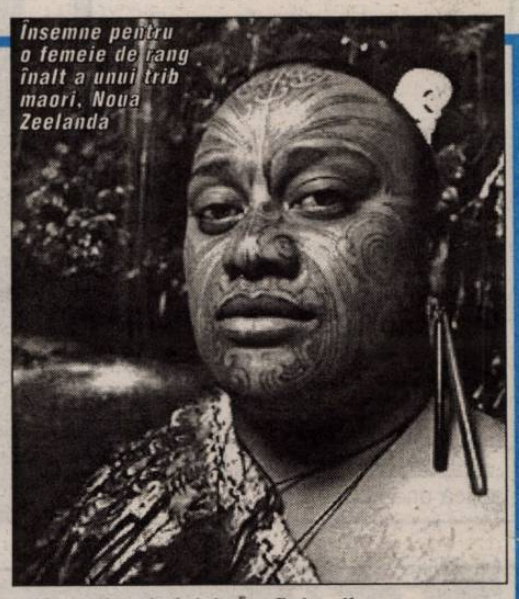

Însemne pentru o femeie de rang înalt a unui trib maori, Noua Zeelanda

Dezgustat de amploarea nefericită pe care tatuajele aşa-zis simbolistice a luat-o în lumea civilizată, Chris Rainier afirmă cu tristeţe că „acest mod de a copia arta tribală autentică a tatuajelor este o jignire la adresa celor mai vechi forme de cultură ale strămoşilor noştri". Acelaşi lucru îl afirmă şi despre „piercingul modern" care, de fapt, este o altă formă primitivă de cultură de care abuzează în mod jalnic chiar şi unele personaje considerate vedete...

Vraci malaezieni se roagă pentru protecţie împotriva bolilor

Pagină realizată de **PAUL IOAN**

Știați că...

◆ *...viola este un instrument cu coarde și arcuș din familia*

viorii? Intermediară ca mărime între vioară și violoncel este folosită ca instrument solistic sau de ansamblu.

◆ *...rușfetul este un termen folosit în evul mediu în țările române? Denumește suma de bani, dată pentru a se obține o slujbă.*

◆ *...în concepția diverselor religii, taumaturgul este o persoană care are însușirea de a face minuni? De fapt numele său vine de la cuvintele grecești: thauma, thaumatos însemnând „minune", „miracol" și ergein, a face.*

◆ *...tuaregii sunt locuitorii din centrul Saharei, munții Ahag-*

gar și deșerturile din nordul Namibiei? Limba vorbită de ei face parte din grupa berberă a limbilor hamito-semitice. (I.S.)

O fântână magică

Oraș al minunilor arhitectonice, al tradițiilor și al îndrăznelii, Barcelona, capitala Cataloniei, se mândrește cu una dintre cele mai frumoase fântâni arteziene de pe continent, dacă nu din lume. De fapt fântânile au constituit o mare pasiune pentru locuitorii de aici. Poate că aceasta s-a datorat apropierii mării, sau poate că ei înțeleg altfel apa ca element dătător de viață. Pe străzile vechi și noi există încă bătrânele cișmele, cu mici statui de metal deasupra, evocând vremuri nu foarte îndepărtate, dar putând fi încă folosite. Criza mondială a apei a pătruns însă în conștiința locuitorilor. De aceea, oricât de frumoase și de vestite ar fi fântânile orașului, apa este oprită între anumite ore, împrospătând însă aerul la ceasurile în care căldura este copleșitoare. Așa se întâmplă cu fântâna din fața Palatului Albeniz sau cu cele din Piața Cataloniei (Catalunya) și chiar cu „Fântâna Magică" din fața Palatului Național.

Palatul, construit pentru expoziția din 1929 de arhitecții Pere Domenech, Pedro Cendova și Enric Catà, a fost restaurat de italianul Cae Aulenti și, din 1934, găzduiește Muzeul Național de Artă. Ridicat pe o colină este legat printr-un bulevard larg, „Maria Cristina", de „Piața Spaniei", dominată de un monument alegoric, operă a mai multor artiști printre care celebrul Gaudi. În vârful acestuia arde o flacără, ocrotind cele trei mări cărora le este închinată construcția.

Întregul bulevard este străjuit de o parte și de cealaltă de fântâni din care apa țâșnește elegant în serile de vară. O mulțime de oameni se înghesuie însă de-a lungul pasarelelor încă înainte de apusul soarelui, privind atent spre bazinul central aflat în fața Palatului. Capodoperă de inginerie aplicată, bazinul oval, creație a lui Carlos Buigas, are o adâncime de 1,8 metri, o lungime de 80 și o lățime de 50. El este alcătuit din două bazine mai mici, aflate la înălțimi diferite, cel de jos având un diametru aproape de trei ori mai mare decât al celui de sus. Fântâna aruncă în aer 2.400 de litri de apă pe secundă iar jetul central poate atinge o înălțime de 50 de metri. Există 29 de combinații ale jocului de apă iar cele 4.700 de lămpi cu filtre colorate îi oferă un număr aproape infinit de variante. Fântâna este controlată de o adevărată uzină aflată în stricta apropiere.

Toate aceste date tehnice pot impresiona, dar nu pot surprinde frumusețea spectacolului care demarează o dată cu căderea întunericului. Muzica răsună brusc, începând de cele mai multe ori cu Dunărea Albastră. Apa unduiește, „dansează" în ritmuri lente sau vioaie, învăluită în diferite culori. Este un spectacol unic, o feerie care îți umple sufletul de bucurie și admirație pentru orașul mai frumos decât o poveste frumoasă.

IRINA STOICA

Viitorul aparține spațiului

UNIVERSUL INFRAROȘU

Programul marilor observatoare astronomice satelizate pe care NASA l-a inițiat o dată cu lansarea Telescopului spațial Hubble și l-a continuat cu telescoapele-satelit CHANDRA (raze X) și COMPTON (raze gama), a fost recent „îmbogățit" cu Telescopul orbital în infraroșu (TOIR), destinat să investigheze Universul pe o perioadă de aproape cinci ani.

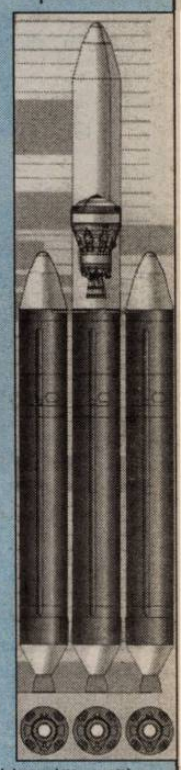

TOIR va descoperi și cerceta obiecte spațiale din Univers, care sunt fie prea departe pentru a fi detectate cu mijloacele astronomice clasice, fie prea reci sau chiar „ascunse", cum ar fi praful interstelar, galaxiile depărtate la miliarde de km sau stelele pitice brune (stelele pitice sunt acele stele care se găsesc în stadii finale ale existenței lor). Deoarece asemenea astre își marchează prezența în principal emițând în infraroșu, TOIR urmează a observa unele dintre acestea în premieră absolută! Lor li se adaugă acele stele care sunt încă înconjurate de nebulozitățile din care s-au format, ele eliminând gaze și particule încărcate prin așa-numitul „vânt stelar"...

Este de subliniat că TOIR a fost plasat de propulsorul avansat DELTA-IV Heavy (vezi schița alăturată) pe o orbită originală, care „urmărește" Pământul în traseul său în jurul Soarelui!

Protejarea satelitului TOIR de încălzirea excesivă datorită radiației solare, a fost asigurată folosindu-se un rezervor cu heliu lichid, din care respectivul lichid de răcire este trimis automat în sistemul de termoprotecție a zonelor și a componentelor expuse supraîncălzirilor.

Dr. Michael Werner de la Jet Propulsion Laboratory a subliniat că pentru prima dată panourile cu celule solare servesc și ca radiatoare pentru termoreglarea temperaturii componentelor satelitului TOIR.

Informații suplimentare se pot obține apelând la: http://www.nasa.gov/vision/universe/starsgalaxies/sirtf-launch.html.

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Dacă unor temerari precum frații Wright, Otto Lilienthal, Bleriot sau românii Vuia și Vlaicu, lumea le recunoaște meritele de pionieri ai aviației, despre Gustave Whitehead, nimeni nu pare să fi auzit nimic.

El a reușit să zboare în 1901, cu doi ani înaintea celebrilor frați Wright

Bombă în lumea aviației

UN GERMAN A ZBURAT PRIMUL CU AEROPLANUL!

Judecând după o serie de mărturii datând de la începutul secolului trecut, acestui imigrant cvasi-necunoscut, de origine germană, i se cuvine locul de onoare în istoria zborului cu motor, lucru recunoscut până și de către americani, altfel atât de mândri de performanțele compatrioților lor. Figura lui Whitehead, un personaj asupra căruia a început să se facă lumină abia în ultimul deceniu, grație cercetărilor întreprinse de arhiviști și istorici new-yorkezi, este totuși învăluită într-un adânc mister. Nu se știe despre el decât că s-a născut în Germania și că, împins de sărăcie, emigrase în 1895 în Statele Unite, pe când nu împlinise încă 21 de ani. Harnic, ordonat și extrem de muncitor, „neamț" până-n măduva oaselor, imigrantul s-a făcut remarcat de patronii săi din orașul Bridgeport pentru ideile cu totul neobișnuite pentru un tânăr de vârsta lui: Gustave nu dorea altceva decât să zboare, cu o mașinărie infernală ale cărei planuri li se păruseră chiar și inginerilor „imposibile". Tânărul a perseverat și, neavând bani să-și construiască un aparat așa cum visa, a început să pună cent pe cent, în speranța că într-o bună zi, avionul proiectat de el va deveni realitate. Spre norocul său, un incident care ar fi putut deveni tragic, i-a scurtat așteptarea. În 1898, așadar într-o perioadă când febra zborului cuprindea tot mai multe spirite luminate, inventatorul american Samuel Langley a încercat să zboare, la bordul unui aparat construit din fondurile armatei federale, peste râul Potomac. Din păcate, tentativa lui s-a soldat cu o nereușită, aparatul scufundându-se ca un bolovan după doar câțiva metri de la propulsare...

PESTE NEW YORK

Grație inventivității sale deosebite, Whitehead, care era la curent și cu planurile aeronavei puse la punct de compatriotul lui, Lilienthal, a fost capabil să îmbunătățească aparatul „pescuit" din Potomac. Totodată, el a învățat din greșelile predecesorilor, plasând motorul (care era inventat de el și funcționa pe bază de... acetilenă!?) în față, cât mai aproape de elice, dotând avionul cu roți cauciucate, ce permiteau o rulare mai ușoară, pe orice fel de pistă. Atunci când a fost gata, nimeni nu-și imagina însă că această veritabilă struțocămilă, cu aripi de liliac, lungi de peste cinci metri și corp ca de viespe ar fi putut vreodată să se desprindă de pământ. Și totuși, într-o seară fierbinte de august a anului 1901, acest strămoș al avionului modern s-a înălțat, zburând peste ochiul de apă ce desparte insula Long Island de restul orașului New York, la o înălțime apreciată de martorii oculari ca fiind de 60 metri!

„AM PUTUT ZBURA, ASEMENEA UNEI PĂSĂRI..."

Din puținele pagini lăsate de acest vizionar necunoscut și neînțeles de contemporani, reiese clar că el era convins de importanța realizării sale. Arhivistul american Harvey Lippincot, de la United Aircraft Corp., a reușit să intre recent în posesia câtorva scrisori din arhiva personală a lui Whitehead, într-una din acestea, tânărul notând: „M-am ridicat deasupra capetelor oamenilor într-un obiect care până nu cu mult timp înainte exista doar într-un cotlon ascuns al creierului meu. Și am putut zbura, asemenea unei păsări, cum nici un om n-a mai reușit până acum, prin propria mea forță". Din păcate, însă, zborul imigrantului german nu a fost imortalizat de pelicula fotografică, așa cum s-a întâmplat în cazul fraților Wright, deci nu există nici o dovadă concretă a lui, în afara declarațiilor martorilor oculari. Este și motivul pentru care mulți istorici au refuzat să dea credit încercării lui Gustave Whitehead. În ciuda acestor lucruri, dovezile că tânărul de 27 de ani a zburat, cu mult înaintea fraților Wright, s-au tot adunat, grație investigațiilor inteprinse de o serie de entuziaști din Statele Unite, dornici să fie restabilit adevărul istoric.

FARSĂ DE DUZINĂ SAU REALIZARE EPOCALĂ?

Într-un număr recent, prestigiosul „New York Times" se întreba, sub semnătura redactorului Paul Marks, dacă istoria aviației va trebui rescrisă, din cauza suporterilor tot mai vehemenți ai lui Gustave Whitehead. „Ei aduc ca argumente scrisori ale aviatorului, precum și mărturii ale celor ce au asistat la „zborul în Brooklyn", cum este cunoscută temerara încercare a lui Whitehead. Dar toate acestea ar fi putut fi, la fel de bine, fabricate, epoca fiind recunoscută pentru răsunătoarele farse de presă, grație cărora ziarele își epuizau imediat tirajele. Ne putem pune întrebarea: nu cumva imigrantul german a fost convins ca, împreună cu prietenii săi, să facă parte dintr-o asemenea înscenare"? Nu de aceeași părere este și instructorul de zbor Andrew J. Kosch, un fan declarat al lui Whitehead. „În august 1901, după ce Whitehead a zburat în Long Island, articole despre el au apărut în „New York Herald" și „Boston Transcript", două publicații extrem de serioase, care n-ar fi plecat urechea la zvonuri sau înscenări. Mai mult, aviatorul a fost felicitat personal de către guvernatorul John Dempsey, care i-a conferit chiar titlul de „părinte al aviației din Connecticut". Mi-e greu să cred că un tânăr de 27 de ani ar fi fost capabil să joace o farsă de asemenea proporții unui ditamai guvernator!" Și pentru a demonstra că germanul nu a mințit, Kosch a intrat în posesia unor copii după planurile acestuia și cu ajutorul unor sponsori, a reușit, în 1997, să zboare cu o replică perfectă a „liliacului", pe o distanță de câteva sute de metri. „Whitehead a murit sărac, în 1927, încercând zadarnic să-și convingă contemporanii că el este autorul primului zbor cu motor, precizează Kosch. Dar, mai devreme sau mai târziu, suntem convinși că memoria lui va fi cinstită cum se cuvine, iar realizarea lui epocală va fi considerată la adevărata valoare".

GABRIEL TRISTAN

Foișorul de foc

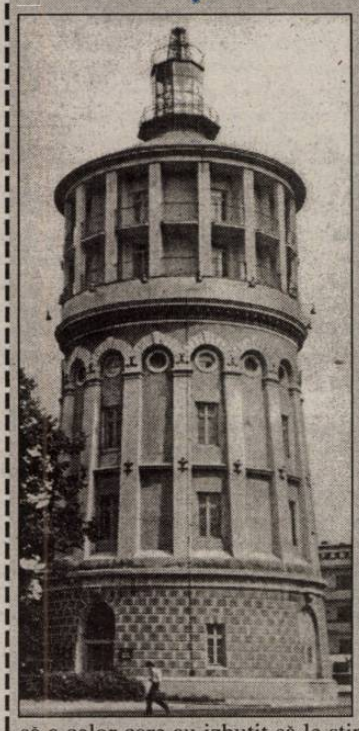

Construit în 1893, vechiul turn de pază contra incendiilor, din București, domină piața în care se află, de la înălțimea celor 50 de metri ai săi.

Din 1963, construcția găzduiește Muzeul Pompierilor, care prezintă evoluția mijloacelor de stingere a incendiilor de-a lungul vremurilor. Sunt expuse obiecte din perioada romană, aparatură de specialitate veche și modernă, machete, uniforme, arme și unelte necesare pompierilor.

Deosebit de impresionante sunt fotografiile și stampele, evocând marile incendii din Capitală, documentele atestând munca deosebit de grea și periculoasă a celor care au izbutit să le stingă.

Este un muzeu al curajului și al îndrăznelii iar clădirea în sine rămâne unul dintre cele mai dragi simboluri ale orașului. *(I.S.)*

MONSTRI ABISALI

În largul coastelor Australiei, mai precis în zonele din lanţurile de munţi abisali, a fost descoperită o faună exotică şi un mare număr de specii de animale necunoscute.

Maxilare ameninţătoare şi spini dorsali monstruoşi ale unui peşte-rodiu uriaş; un peşte-ladă care se târăşte pe înotătoare; o himeră-Cyrano spulberă nisipul cu nasul în formă de spatulă înainte de a paraliza prada printr-o descărcare electrică; păianjeni de mare uriaşi, dansând sub ochiul liniştit al unui calamar... O lume fantastică, practic ignorată până azi, a fost descoperită în adâncurile Mării Tasman, pe flancurile unor munţi subacvatici. Cu un an în urmă, o misiune oceanografică australo-neozeelandeză a aruncat plasele în aceste locuri aducând la suprafaţă o fabuloasă comoară ştiinţifică: peste 5.000 de specii de peşti şi 1.300 de specii de nevertebrate dintre care peste 100 erau necunoscute sau au fost foarte rar observate. Misiunea Norfanz, de la bordul vasului oceanografic neozeelandez Tangaros, a avut ca scop cartografierea fundurilor marine din Marile Tasman şi Coral pentru a preleva eşantioane minerale şi organice la o adâncime de 1.500-2.000 de metri. Oamenii de ştiinţă au realizat şi o serie de fotografii şi filme ale munţilor şi au adus la suprafaţă un mare număr de specii de vieţuitoare abisale, multe necunoscute, care îşi au habitatul în munţii submarini, vestigii ale vechilor vulcani stinşi care formează oaze de viaţă în deşertul câmpiilor abisale. Numărul global al acestor munţi e estimat la 30.000 dintre care 10.000 se află în Pacific. Dintre aceştia doar 300 au fost exploraţi parţial. Multe dintre vieţuitoarele marine necunoscute sunt fosile vii, aparţinând unor specii despre care se credea că au dispărut din epoca dinozaurilor. Această faună exotică e dominată de organisme-filtru, precum coralii sau bureţii de mare care filtrează planctonul transportat de curenţii de adâncime. Dispuşi în grupuri sau lanţuri, munţii subacvatici funcţionează ca nişte arhipelaguri. Cei mai mulţi dintre ei adăpostesc o faună bogată, în adevărate oaze de biodiversitate, alţii sunt însă lipsiţi de viaţă. Un mare semn de întrebare pentru biologi. De la un munte la altul, de la un arhipelag la altul, comunităţile bentonice (animale sau plante care trăiesc pe fundul apelor) sunt diferite. Datorită marilor distanţe şi a imensităţilor abisale care separă fiecare ecosistem, organismele au fost izolate, speciile iniţiale adaptându-se condiţiilor de mediu specifice fiecărui ecosistem dispersat şi izolat în mare sau ocean. Pentru a elucida misterele abisurilor, oamenii de ştiinţă urmează să constituie o bază de date a biodiversităţii şi topografia reliefurilor subacvatice din Pacificul de Sud.

DORIN MĂRAN

Burete de mare uriaş

„Homarul orb"

O specie necunoscută de crustaceu

Stele-şerpi prinse de un coral negru

Pagini secrete ale omenirii

LUNGUL DRUM AL COMORILOR DISPĂRUTE

Războaiele se află de multe ori la originea dispariţiei şi ascunderii unor comori fabuloase. După cel de-al doilea război mondial, adevărate comori strânse de liderii nazişti au reprezentat o tentaţie irezistibilă pentru învingători.

Şi dacă dezmembrarea fostei Uniuni Sovietice a găsit în celebrele muzee „Ermitaj", din Sankt Petersburg, şi „Puşkin, din Moscova, numeroase tablouri, de inestimabilă valoare, aduse din Germania, nici Statele Unite nu s-au arătat a fi fost mai prejos. Aproximativ 11.000 de tablouri din aceeaşi sursă se află „depozitate" în locuri bine păzite, cele mai valoroase dintre ele aflându-se, se pare, în grija Centrului american de istorie militară. Biblioteca de război „Hoover" de la Universitatea Stanford, şi-a dobândit exponatele sale cele mai valoroase în acelaşi fel (se spune chiar că turneul Preşedintelui Hoover menit să ajute la eradicarea foametei în lume nu a fost decât o altă acoperire pentru intensa activitate de... „colecţionare" de asemenea obiecte!). Aici se află, de pildă, originalul jurnalului de 7.000 de pagini dactilografiate (!) al lui Goebbels, odiosul şef al propagandei naziste, dar şi documente şi obiecte care au aparţinut lui Heinrich Himmler şi Partidului Nazist. Şi se mai spune că toate aceste documente au fost... curăţate, din ele fiind scoase referirile, de pildă, la colaborarea lui Hoover cu înalţi oficiali ai regimului nazist în timpul campaniei electorale din 1940. S-au întors, măcar în parte, obiectele furate, rechiziţionate de nazişti, la posesorii lor de drept? Răspunsul nu este simplu, pentru că... nici nu se ştie măcar câte din acestea şi care anume mai există în realitate. Şi mai ales nici unde ar putea ele să fie!

Doi caporali americani care au făcut parte din echipele de pază ale sediului nazist din München (Braunes Haus), au văzut cum colegi de-ai lor nu aveau nici o problemă în a-şi băga prin buzunare tot felul de piese de argint din sediu, „ca amintire". De ce ar fi fost ei mai prejos? Unul dintre ei a luat atunci şi el nişte argintărie cu iniţialele AH şi cu zvastika imprimată pe fiecare vas sau tacâm; celălalt s-a oprit la un serviciu complet de 80 de piese. Frumos ambalat, totul a fost trimis... acasă! Şi la fel s-a întâmplat şi cu o mare parte din comorile principalilor conducători ai Reichului. Fabuloasa colecţie de artă a lui Göring era prea mare pentru a fi transportată şi ascunsă într-un singur loc, în afara Germaniei. Göring a „porţionat-o" şi a depozitat-o în mai multe locuri, încercând să o protejeze în faţa iminentei apropieri a trupelor sovietice! Aşa a ajuns ea parţial la reşedinţa sa de vară de la Carinhall, unde a fost îngropată, şi la castelul său de la Veldenstein. La 7 aprilie 1945, însă, Göring s-a speriat şi a mutat totul din nou, cu patru trenuri (!), la Berchtesgaden, reşedinţa lui Hitler din Alpii Bavariezi. Incredibil, nu-i aşa? Cum a reuşit el să „facă rost" de patru trenuri chiar în ultimele zile de război? Dar cele 14.000 de camioane de marfă care roiau pe lângă aceeaşi reşedinţă de la Berchtesgaden, plecând încărcate spre destinaţii necunoscute? Asta în timp ce pe aceleaşi drumuri se târau pur şi simplu soldaţi răniţi care nu găseau nici un spital unde să fie îngrijiţi, nici măcar o motocicletă care să-i transporte... Fascinaţia comorilor, mai ales a celor bănuite a exista, se pare că a fost întotdeauna mai puternică decât chiar şi cele mai fundamentale sentimente omeneşti...

MIHAELA DOROBANŢU

Splendorile naturii

Peştera Hoţilor de la Băile Herculane

Peştera se găseşte situată la o distanţă de 600 m faţă de statuia lui Hercule din Băile Herculane, în versantul drept al Văii Cernei. Peştera, după cum arată nenumăratele inscripţii ce acoperă pereţii, a constituit un obiectiv turistic încă de la începutul secolului al XIX-lea (cea mai veche datează de prin 1820). Ştefan Negrea a descoperit printre aceste iscălituri şi pe cea a lui N. Golescu alături de cea a lui P. Ghica, datate 1836. Pentru cei ce ajung în zonă, această peşteră este prezentată sub numele de „Grota Haiducilor".

Prima descriere aparţine lui Grişelini şi apare în 1780. În 1929, R. Jeannel şi E. Racoviţă au dat publicităţii o descriere sumară unde au numit-o Gaura Tâlharului, pentru ca între 1966 şi 1972 A. Negrea şi St. Negrea să efectueze ample cercetări ecologice. Peştera măsoară o lungime de circa 143 m şi este fosilă, dezvoltată pe un sistem de diaclize. *Galeria cu Gururi*, spre deosebire de întreaga cavitate, care este bine luminată, rămâne în obscuritate. Tavanul şi pereţii prezintă răzleţe concreţiuni degradate aproape în întregime. Peştera prezintă un interes deosebit pentru fauna sa şi pentru documentele arheologice găsite aici.

Fauna terestră conţine trei specii troglobionte şi endemice de crustacee şi miriapode. În apa din gururile aflate pe fundul peşterii trăiesc două specii de crustacee subterani endemici.

Săpăturile au scos la iveală unelte rudimentare de cuarţit (cu o vechime de circa 50.000 ani) ce aparţin paleoliticului mijlociu, precum şi unelte din epipaleoliticul timpuriu, cam de acum 14.000 de ani, şi o ceramică de tip Coţofeni. Datorită acestor descoperiri, peştera a fost declarată rezervaţie arheologică. În acest sens, *Sala cu Săpături* a fost închisă accesului tocmai pentru a proteja săpăturile arheologice.

Părăsind Băile Herculane, ne putem continua călătoria pe superba Vale a Cernei iar în această perioadă, simfonia culorilor pare un adevărat concert în aer liber. Nu ezitaţi să ajungeţi pe aceste locuri unde strălucirea Soarelui pătrunde până în adâncul pădurii.

IOANA PROCA FLORIA

Panteon creştin

SFÂNTUL GRIGORIE episcopul Neocezareei

Peste câteva zile, pe 17 noiembrie, biserica ortodoxă îl prăznuieşte pe Sfântul Grigorie, episcopul Neocezareei, „făcătorul de minuni", cum îl numeşte preotul Nicolae Barbu în scrierile sale.

Născut în anul 213 în Neocezareea Pontului (Turcia de astăzi), într-o familie păgână, a primit o educaţie laică învăţând filozofia, retorica, dreptul, medicina. Rămas orfan de tată la 14 ani, pleacă împreună cu fratele său Atenodor spre Berit, dorind să se perfecţioneze în disciplinele amintite. Ei se opresc însă la Cezareea Palestinei, devenind ucenici ai lui Origen, (185-254) un mare cărturar creştin al vremii, reputat filozof. După cinci ani de ucenicie, Sfântul Grigorie primeşte botezul şi alege viaţa retrasă de lume, închinată rugăciunilor şi studiului Scripturilor. La sfârşitul acestei perioade de asceză, se călugăreşte în anul 239. Întors în patrie este hirotonit episcop al cetăţii, după stăruinţe fierbinţi, deoarece el nu-şi dorea nici un fel de ranguri. În această calitate depune eforturi uriaşe pentru atragerea oamenilor pe drumul dreptei credinţe şi pentru îndreptarea celor păcătoşi. Se spune că în momentul numirii sale ca episcop în cetate erau doar 17 creştini, iar la moartea sa rămăseseră numai 17 păgâni. Face o serie de minuni şi reuşeşte vindecări cu adevărat miraculoase, motiv pentru care a şi fost supranumit „Taumaturgul". Obţine un mare succes în izgonirea diavolilor şi, în timpul persecuţiilor lui Deciu (250-253) scapă de prigoană refugiindu-se în munţi, îndemnând şi pe alţi creştini să procedeze în acelaşi fel.

A participat la sinodul din Antiohia în anul 254, sinod care l-a condamnat pe Paul de Samosata pentru rătăcirile sale. Sfântul a rămas, de asemenea, vestit pentru prorocirile sale şi s-a stins din viaţă în jurul anilor 270-271, în timpul împăratului Aurelian 270-275.

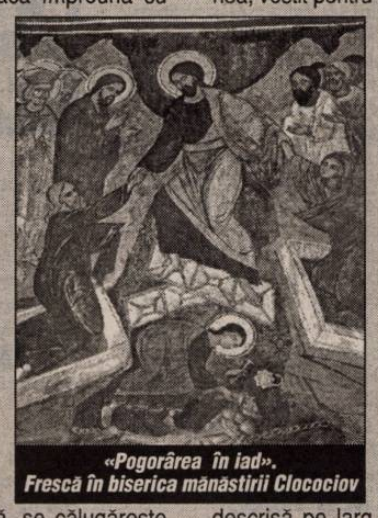

«Pogorârea în iad». Frescă în biserica mănăstirii Clocociov

Dintre scrierile pe care ni le-a lăsat, trebuie amintite „Cuvânt de mulţumire către Origen", „Simbol de credinţă" şi tratatul „Către Teopomp – despre nepărtinirea şi pătimirea lui Dumnezeu". Toate se remarcă atât prin conţinutul filozofic religios cât şi prin valoarea lor literară.

Viaţa sa a fost descrisă pe larg de Sfântul Grigorie din Nyssa, fratele mai mic al Sfântului Vasile cel Mare, prăznuit de biserică la 10 ianuarie şi considerat cel mai mare gânditor mistic creştin al vremii sale.

Sfântul Grigorie, episcopul Neocezareei, rămâne pentru noi un exemplu de devotament, un militant de seamă al credinţei şi, mai presus de toate, o făptură sfântă, înzestrată cu puterea de a dărui şi altora câte ceva din harurile sale.

IRINA STOICA

Ce le trece unora prin minte?

Pariurile cu miză foarte dură nu stau la îndemâna oricui. Argentinianul Cerez Palomar, împătimit al jocurilor de noroc, a pariat pe echivalentul a două mii de dolari că va reuşi să scape nevătămat sărind cu o barcă pneumatică o cascadă de 19 metri. Funcţionar de meserie, Cerez nu prea avea aptitudini sportive şi de aceea rămăşagul a fost imediat acceptat de un partener de poker, căruia îi datora suma cu pricina. Curajosul (sau inconştientul) „săritor" nu a făcut nici o repetiţie şi, cu zâmbetul pe buze, s-a avântat în vâltoarea cascadei. Din fericire, nu s-a izbit de stânci, iar câţiva prieteni l-au scos teafăr din apă.

De obicei, cascadorii sar cu motocicleta peste un număr de maşini, mai mare sau mai mic, fără ca acestea să fie ocupate de câte cineva. Dar americanul James Dweight a pus şi el un rămăşag că va sări peste opt limuzine în care se află câte o rudă de-a sa. Pregătindu-şi o platformă de lansare calculată pentru zece maşini, James a izbutit să câştige pariul, iar execuţia sa de excepţie a fost folosită într-un film de aventuri.

Cât timp poate călători un om atârnat de un elicopter? Neo-zeelandezul Cormik Rands şi-a propus iniţial să zboare astfel până se termină combustibilul, însă această tentativă uşor hazardată a avut un cu totul alt deznodământ. Pescăruşii din preajma coastei oceanului au început să-l atace fără eleganţă, astfel încât temerarul pasager a fost nevoit să abandoneze cursa după numai un sfert de oră. *(P.I.)*

S-A JUCAT CU VIAŢA MEA!

Deborah a crezut că Dica era bărbatul visurilor sale. Avea un prieten, dar lucrurile nu mergeau prea bine între ei. Într-o seară l-a întâlnit pe Dica într-un bar de noapte din Londra. A copleşit-o cu declaraţii de iubire, cu planuri de viaţă fericită, de copii mulţi şi frumoşi... A rezistat ce a rezistat, apoi a plecat cu el. Au făcut dragoste, a fost frumos câtva timp, apoi Dica a dispărut. Se întâmplă, veţi zice. Doar că după un alt timp, Deborah a început să se simtă rău. Din ce în ce mai rău. A mers la medic: era infectată cu HIV! L-a căutat pe Dica şi, prin intermediul unei cunoştinţe întâmplătoare a aflat că se află în spital, grav bolnav. L-a găsit, acesta şi-a făcut şi el testul: pozitiv. Dica şi-a luat capul în mâini iar Deborah a declarat că deşi este clar că el a infectat-o, ea continuă să-l iubească – cum să te opui fatalităţii?! – aşa încât cei doi şi-au reluat legătura. Adevărata tragedie s-a declanşat însă în momentul când Deborah a aflat că şi fosta prietenă a lui Dica fusese infectată de acesta! Dica o făcuse deliberat!

„Am fost în locul nepotrivit la momentul nepotrivit. Pentru mine era ca un prinţ din poveşti: nefericit în dragoste şi familie, avocat, veteran al războiului din Golf... Mi-a distrus însă viaţa. Dacă ar fi fost cinstit cu mine nu aş fi avut nici o relaţie cu el. Aş fi fugit cât vedeam cu ochii de departe!"

În prezent Dica a fost acuzat şi condamnat pentru cele două cazuri de infectare voluntară cu virusul HIV. Deborah, care are doar 30 de ani şi care

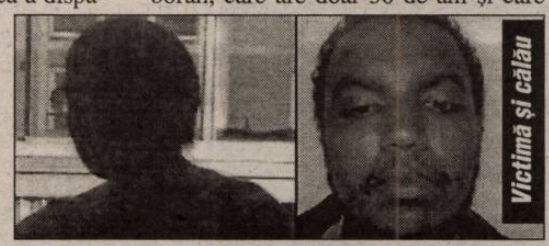

Victimă şi călău

atunci când a aflat că are SIDA a fost distrusă, găseşte o nouă putere în faptul că s-a făcut dreptate şi că legea o va sprijini în lupta la care nu este dispusă să renunţe. Fraza pe care a pronunţat-o ea în momentul în care Tribunalul s-a pronunţat este însă absolut tulburătoare: „Sentinţa mea de-abia a început..." Câtă forţă trebuie să se afle într-o fiinţă omenească pentru a putea continua să trăiască în asemenea condiţii?! *(M.D.)*

O lume nebună

Un antreprenor de pompe funebre, apropiat al unui clan mafiot din New Jersey (SUA) fabrica de sicrie cu fund dublu, în care erau ascunse victimele „familiei" şi înmormântate o dată cu decedaţii normali. Autorul acestei idei este Carlo Corsentino, membru al clanului DeCavalcante, mort de curând, aproape de vârsta de 100 de ani. Încă din anii 20-30 ideea lui a fost pusă în practică. Ce-i drept, greutatea anormală a sicriului în care era ascuns şi câte un mort „ilegal" îi surprindea pe apropiaţii decedatului „oficial". Nu de puţine ori a fost nevoie de şase bărbaţi ca bradul să care sicriul în care se odihnea o bunicuţă de cel mult 40 de kg., şi-au amintit martorii care s-au prezentat la procesul intentat lui Girolamo „Jimmy" Palermo, unul dintre actualii şefi ai „familiei DeCavalcante", despre care unii spun că a servit drept model pentru serialul de televiziune „Clanul Soprano". În ceea ce priveşte Societatea de pompe funebre, aceasta este condusă de unul dintre fiii lui Carlo Corsentino, Carl.

Adepţii eutanasiei au prezentat de curând, în Australia, o maşinărie sinistră, dar foarte simplă ca mod de utilizare, destinată curmării în numai câteva minute a vieţii unei persoane care, aflându-se în fază terminală provocată de o boală incurabilă, preferă să moară. Construită din câteva cuve de plastic umplute cu monoxid de carbon, „maşina de ucis" e prevăzută cu nişte tuburi care se plasează în dreptul nasului pacientului care inspiră gazul mortal. „Cel care vrea să moară trebuie să se lungească în pat, să se conecteze la mecanism, să închidă ochii, căci foarte repede va adormi. Pentru totdeauna", a descris invenţia Sandra Milne, autorul maşinăriei şi membru al unei asociaţii pro-eutanasie din Queensland care face presiuni asupra guvernelor statelor australiene să legifereze dreptul fiecăruia de a renunţa la viaţă atunci când hotărăşte. Oricum, o „invenţie" care pare să fie inspirată din clasicele filme cu mafioţi. (A.P.)

PASIUNE RISCANTĂ

K.M. se născuse în Salzbourg, într-o familie austriacă în care Mozart era venerat ca un Dumnezeu.

De mic învăţase să cânte la flaut ca un omagiu adus marelui Amadeus. Interpreta cu mult succes piese din creaţia acestuia şi flautul devenise pentru el o adevărată pasiune. Acum locuia în Germania şi, în concediu fiind, pornise spre Austria natală, mai exact spre oraşul său care este, după cum se ştie, şi oraşul lui Mozart. Pasiunea pentru flaut nu-l părăsise nici în timpul călătoriei cu maşina. Cântecul său se auzea până departe, atrăgând atenţia unor poliţişti – doi tineri – pe motociclete. Pornind în urmărirea maşinii, care circula cu 130 kilometri pe oră, cei doi au rămas înmărmuriţi. Urmăritul era înfundat în scaunul din faţa volanului şi cânta ţinând flautul cu ambele mâini, conducând maşina cu picioarele şi genunchii. Oprit nu departe de graniţă, risca amendă serioasă, iar Johann Bohnert, purtătorul de cuvânt al poliţiei din Traunstein, a declarat că felul în care K.M. îşi conducea maşina era, fără îndoială, rezultatul unui antrenament îndelungat. *(I.S.)*

CAPTIVĂ ÎNTR-UN SEIF

O fetiţă de doi ani şi jumătate a rămas captivă în seiful unei bănci din Rewood, un oraş situat la 40 km de San Francisco, timp de 5 ore după ce personalul a închis banca. Micuţa Daniela a scăpat de sub supravegherea mamei sale care era casieră la bancă şi s-a strecurat în seif cu puţin timp înainte de închiderea acestuia. După ce uşa masivă a seifului din oţel blindat, acoperit cu un strat gros de beton, s-a închis automat, mama a început s-o caute zadarnic pe fetiţă în incinta băncii. După ce i s-a confirmat faptul că Daniela nu părăsise banca, a înţeles că micuţa nu se putea afla decât în seif, în preajma căruia se jucase cu puţin timp în urmă. Sistemul automat de închidere-deschidere a seifului nu permitea deschiderea sa decât a doua zi dimineaţa ceea ce putea să-i fie fatal Danielei. Au fost imediat alertaţi pompierii care, ajutaţi de o echipă federală de cercetări şi ajutor, au făcut într-o primă etapă o gaură de 5 cm diametru în uşa seifului prin care au strecurat o cameră de luat vederi şi apă în interiorul acestuia şi un microfon pentru a se putea stabili o comunicare cu fetiţa. O intervenţie zadarnică întrucât micuţa Daniela care părea foarte liniştită nu a colaborat cu cei din exterior. După ce a fost cooptată şi o societate privată specializată în foraje în oţel şi beton, a fost creată o breşă suficient de mare pentru ca Daniela să poată fi scoasă din seif, aproape leşinată. După câteva zile de spitalizare şi-a revenit complet, părând să uite orele, de coşmar, petrecute în seif. *(D.M.)*

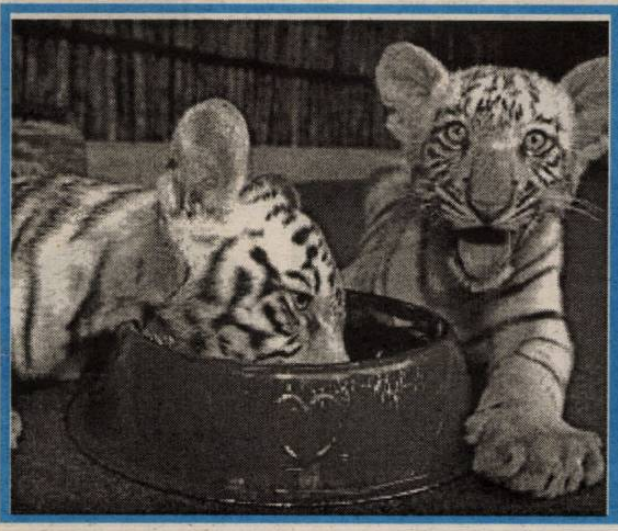

O tigroaică din Bengal

a adus pe lume trei pui chiar în cursul unui spectacol de circ din Taiwan. Proprietarii circului, care mizau pe un alt termen privind naşterea, au crezut că tigroaica mai poate încă să intre în arenă. A intrat, dar acolo, a oferit un alt fel de spectacol decât cel obişnuit. Au supravieţuit doar doi dintre puii ei. *(A.P.)*

ÎNTOARCEREA DIN MOARTE

Marian avea doar 22 de ani, când a nimerit, parcă peste noapte, într-un halucinant vârtej deschis ca o gură flămândă, gata să-l soarbă. Nimic nu prevestea cumplita dramă. Era arătos, puternic, mereu bine dispus, trăia împreună cu părinţii şi fraţii într-o înţelegere de invidiat, avea un serviciu bun în armată şi o prietenă care-l sorbea din ochi, clipă de clipă. Şi deodată, ca fulgerat, a căzut la pat, deşi toţi îl ştiau perfect sănătos. Acesta a fost doar începutul...

O îmbolnăvire bizară

23 iulie 2003. Pentru Marian şi ai săi, lumea se mişca după alte legi, neînţelese. N-ar fi fost vorba doar despre acea inexplicabilă „îmbolnăvire" a tânărului, dacă medicii i-ar fi putut pune un diagnostic clar. Dar toate investigaţile, absenţa febrei şi starea lui de vlăguire ce-i pătrunsese violent în trup, ca un proiectil, îi intrigau pe toţi, câtă vreme nu apărea o cauză logică a vreunei boli. În acea zi de vară, a fost transferat la Iaşi. Alte analize, alte ridicări din umeri şi în cele din urmă un diagnostic ca o lovitură de trăsnet: septicemie, infecţie generalizată a sângelui. Nimeni n-a mai stat să se întrebe de unde şi cum s-a putut ivi o asemenea nenorocire, la un tânăr sănătos tun, până nu demult. I s-au administrat masiv antibiotice, s-a hotărât hrănirea artificială a pacientului, dar acesta se topea văzând cu ochii, sub privirile neputincioase ale mamei, care-l veghea zi şi noapte, ghemuită la picioarele lui. L-au transferat la alt spital din Iaşi, apoi la încă unul, dar venise luna septembrie şi nici un specialist nu mai dădea semne de speranţă în însănătoşirea băiatului.

Nălucile şi vizionara

„Mamă, deschide uşa, că a venit prietena mea!" Vocea stinsă a lui Marian a luat-o prin surprindere pe biata femeie, care a deschis larg uşa salonului. Nimeni însă nu se afla dincolo. „Cum, mamă, a fost acum, aici!" – a insistat tânărul,

chinuit de vedenii. Scena s-a repetat, iar nălucile au prins curaj şi somnul bolnavului s-a transformat într-o luptă cu un duşman nevăzut. Se zvârcolea, lovea cu mâinile şi cu picioarele, iar în unele momente de luciditate mărturisea că simte în el o fiinţă străină, care-l ameninţă: „Să nu adormi, că te voi omorî!" Şi, în cele din urmă, ştiinţa a cedat. O doctoriţă cu suflet mare i-a mărturisit mamei neputinţa medicinei în cazul lui Marian şi a sfătuit-o să meargă la biserică. Disperată, femeia a apelat mai întâi la o vizionară oarbă. Pipăind fotografia tânărului, aceasta i-a spus, fără ezitare, că în casa prietenei lui i se pusese în cafea „apă de la mort". Un element de magie neagră, folosit pentru a lega pe viaţă un bărbat de o femeie. Singura şansă de vindecare – a mai spus vizionara – era la călugărul Tofan...

Dreapta credinţă vindecătoare

Cu ultimele speranţe, mama lui Marian a mers la mănăstire şi, cum băiatul nu putea fi transportat acolo, a dus tot ce i s-a cerut, începând totodată rugăciunile indicate de călugăr. „Tratamentul" bolnavului a fost de-atunci agheazma de la şapte biserici iar urmarea a venit ca un miracol. După numai şapte zile, fostul muribund a fost externat, perfect lucid şi stăpân pe el, doar puţin slăbit, în urma lunilor petrecute în spitale. La reîntâlnirea cu unii cunoscuţi, aceştia l-au privit ca pe un înviat din morţi, căci erau aproape convinşi că Marian a părăsit această lume. Nimeni însă, căutând argumente raţionale, aşa cum am fost învăţaţi să folosim în tot ce facem, nu a găsit explicaţia clară a straniei lui îmbolnăviri şi a vindecării sale miraculoase.

Şi încă o precizare, făcută special pentru cititorii „Magazinului". Cazul de faţă este sută la sută autentic, petrecut în urmă cu numai câteva luni şi ne-a fost relatat în detaliu de o colaboratoare al cărei nume încă nu-l facem public. Deţinem însă toate datele concrete, reale, care pot dovedi oricând şi oricui că nu este vorba despre o ficţiune. *(A.N.P.)*

	România 1	PRO TV	antena 1	prima	acasă	2	Tele 7
VINERI - 14 noiembrie	7.00 Jurnalul de dimineață 7.30 Bună dimineața, România! 9.20 Desene animate 13.00 Serial: „Destine secrete" 15.30 Ex Libris 16.30 România politică 17.00 Interes general 18.00 Sănătate pentru toți 19.00 Jurnal 20.00 Serial: „Ultimul stinge lumina!" 20.30 Film: „Aventurierii din Eden River" (coprod., 1993). Cu Jean Reno 22.10 Concert Hologram 23.30 Taverna.	7.00 Știrile ProTV 9.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" (r) 10.30 Doc.: „Fața neștiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie și David" 13.30 Film: „Provocarea" (SUA, 1998) 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.35 Miss România World - Drumul spre frumusețe 17.45 Teo 19.00 Știrile PRO TV 20.00 Film: „Infernul" (SUA, 1999). Cu: Jean Claude Van Damme 22.00 Chestiunea zilei 22.50 Film: „Jurassic Shark" (SUA, 2003) 0.45 Film: „Seria neagră" (SUA, 1996).	7.00 Observator 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabella" 12.00 Serial: „Zile din viața noastră" 13.15 Tonul câștigător 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Film: „Salvați soldatul Ryan" (SUA, 1998). Cu: Tom Hanks 23.30 Film: „Regina balului" (SUA, 1999) 1.30 Film: „Prin ochi de copil" (coprod., 1985).	7.00 Videostar 8.00 Star 30 airplay 9.00 Filmul & televiziunea 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene și rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Fotbal: U. Craiova - F.C. Bihor 22.00 Focus Plus 22.30 Comedie surpriză 23.30 Miercea și Oreste Show 0.45 Câștigul nopții.	6.00-11.10 Reluări 12.30 Serial: „Iubire fără de păcat" 13.30 Serial: „Între iubire și ură" 14.30 Serial: „Dragoste și putere" 16.30 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Povești adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuța mea frumoasă" 20.00 Un bărbat adevărat 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Dacă 0.15 Serial: „Clona".	8.00 Telejurnal 10.30 Tonomatul DP2 12.30 Insolit (r) 13.15 Magazinul studiourilor teritoriale 14.00 Desene animate 15.00 Împreună, în Europa 16.00 Autostrada Banilor 16.30 Doc.: „Centre istorice" 17.15 Diplomatic club: Republica Chile 18.00 Via Sacra 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 20.30 Barometru 21.30 Voci 22.00 D'ale lu' Mitică 23.00 Film: „Nick și Jane" (SUA, 1997).	8.30 Desene animate 9.00 Videoclipuri 12.30 Documentar 15.30 Videoclipuri 17.30 Documentar 18.15 Serial: „În căutarea «Cenușăresei»" 19.20 Șapte știri 20.00 Prin lume călător - Barcelona 21.00 Serial: „Stația Spațială 1" 22.00 Cutia muzicală.
SÂMBĂTĂ - 15 noiembrie	7.00 Ceasul deșteptător 8.00 Desene animate 9.00 Întâlnire de basm 10.15 Debut 50 Plus 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Caravana premierelor 13.00 Lumea-n care trăim 14.30 Doc.: „Edith Piaf" 16.00 Serial: „Vorba lu' Jim" 17.00 Eurovision Junior, 2003 (II) 18.00 Teleenciclopedia 19.00 Jurnal 20.00 Serial: „CSI - Investigații" 20.55 Eurovision Junior, 2003 0.30 Film: „Ape tulburi" (coprod., 2000).	7.45 Desene animate 10.00 Raliu - review Marea Britanie 11.00 Promotor 11.30 Provest 13.00 Serial: „Norm încurcă lume" 14.00 Serial: „Jack și Jill" 15.30 Film: „Semnul celor 4" (SUA, 2001) 17.15 Film: „Blestem de familie" (SUA, 1995) 19.00 Știrile PRO TV 20.00 Film: „Demolatorul" (SUA, 1993). Cu: Sylvester Stallone 22.30 Film: „Tăcerea mieilor" (SUA, 1991). Cu: Anthony Hopkins, Jodie Foster 1.00 Film: „Încrucișarea" (SUA, 1980). Cu: Al Pacino.	8.00 Doc.: „Minunile naturii" 9.00 Fir întins 10.30 Vreau și eu 12.00 Viața în roz 13.45 Serial: „Îngerul păzitor" 15.00 Serial: „Împotriva destinului" 16.00 România mea 17.20 Film: „Fiul președintelui" (SUA, 1992) 19.00 Observator 20.00 Film: „Rambo III" (SUA, 1988) 22.00 Film: „Arlington Road" (SUA, 1999). Cu: Jeff Bridges 0.30 Film: „Între vis și insomnie" (SUA, 1998).	7.00 Desene animate 8.00 Minute de milioane 9.00 Ora nouă a României 11.00 Sport Magazin 13.00 Viteză maximă 14.00 Fotbal : F.C. Brașov - Ceahlăul Piatra Neamț 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Film: „Inamicul meu" (SUA, 1985) 22.00 Focus Plus 22.30 Film: „Curcubeul întunecat" (SUA, 1989).	8.00 Serial (r) 9.15 Serial: „Vei fi a mea, Paloma!" 11.15 Serial (r) 12.30 Serial: „Profu'" 13.30 Serial: „Luz Maria" 15.30 Serial: „Hoțul de inimi" 17.30 Povești adevărate 18.00 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuța mea frumoasă" 20.00 Serial: „Sărmana Maria" 22.00 Serial: „Fetele Gilmore" 23.00 Serial: „Schimbul trei" 0.00 Serial: „Vărul din străinătate".	8.00 Lecția de privit 9.30 Conjugând verbul „a ști" 11.00 Rugby 13.30 Atenție, se cântă! 15.00 Film Puzzle 15.45 Doc.: „Viață în sălbăticie" 16.45 Aleea cu ghimpi 17.00 Televiziunea, dragostea mea 18.00 Serial: „Saint Tropez" 19.00 Serial: „Stăpânul animalelor" 19.45 Telejurnal 20.30 Fotbal în sală: M.G.A. - F.C. Transilvania 21.00 Tenis - Turneul de la Houston.	9.00 Aventurile științei 12.00 Oglinda poveștilor 13.30 Folclorul la români 15.30 Cum ar trebui să trăim 18.00 Abecedarul părinților 19.20 Șapte știri 20.00 Paradisul vacanțelor 21.00 Serial: „Stația Spațială 1" 22.00 Film: „Ultimul rătăcitor" (SUA, 1991) 0.00 Cutia muzicală (r).
DUMINICĂ - 16 noiembrie	7.00 Universul credinței 8.30 Desene animate 9.30 Jocul planetelor 10.00 Dincolo de hartă 10.30 Viața satului 12.00 Tezaur folcloric 13.00 Cafeneaua politică 14.15 Povestiri incredibile cu animale 16.15 Serial: „Felicity" 17.05 Bravissimo! 19.00 Jurnal 20.40 Drumul spre glorie 21.40 Fotbal: Italia - România 0.00 Film: „Prietenele" (SUA, 1993).	6.30 Film: „Ultima noapte de dragoste" (România, 1979) 8.20 Desene animate 9.35 Serial: „Lassie" 10.00 Serial: „Noile aventuri ale lui Robin Hood" 11.00 Parte de carte 12.00 Profeții despre trecut 13.00 Serial: „Norm încurcă lume" 13.30 Serial: „Nikki" 14.30 Bucătăria lui Radu 15.00 Film: „Glasul inimii" (SUA, 2000) 17.00 Miss România World 2003 - Finala 19.00 Știrile PRO TV 20.00 Vacanța Mare 21.00 Film: „Un sărut de milioane" (SUA, 1995). Cu: Meg Ryan 23.00 Procesul etapei.	7.30 Serial: „Galidor" 8.00 Serial: „Pe cont propriu" 9.00 Desene animate 11.00 Serial: „Dinozaurii" 11.30 Serial: „Seaquest" 13.20 Serial: „Aventuri extreme" 14.30 Serial: „Împorriva destinului" 15.30 Film: „Ten Tall Men" (SUA, 1953) 17.40 Cutia neagră 19.00 Observator 20.00 Divertis Parc 21.00 Canalul de știri 22.00 Serial: „Exportul" 23.00 Recursul etapei.	7.00 Tradițiile românilor 9.00 Ministar 11.30 Excelența sa, gastronomia 12.00 Evenimentul săptămânii 13.30 Academia mămicilor 15.30 Cu Irina la cafea 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Ce vor fetele? 21.30 Film: „Sirena îndrăgostită" (SUA, 1984). Cu: Tom Hanks, Daryl Hannah 23.30 Film: „Comancheros" (SUA, 1961).	9.15 Serial: „Vei fi a mea, Paloma!" 12.30 Serial: „Profu'" 13.30 Serial: „Luz Maria" 15.30 Serial: „Hoțul de inimi" 17.30 Povești adevărate 18.00 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuța mea frumoasă" 20.00 Film: „Pururea tânăr" (SUA, 1992). Cu: Mel Gibson 22.00 Serial: „Totul despre sex" 22.45 Serial: „Schimbul trei".	7.00 Doc.: „Între cer și deșert" 9.00 Ferma 10.30 Desene animate 11.00 Rugby 13.00 Fotbal în sală: Odorheiul Secuiesc - A.F.C. Bodu 15.00 Piersic Show 17.00 Doc.: „Memoria cărților" 18.00 Serial: „Saint Tropez" 19.00 Serial: „Stăpânul animalelor" 19.45 Telejurnal 20.00 Vacanță la Roma 21.00 Film: „Agatha" (Anglia, 1979). Cu: Dustin Hoffman 23.00 Tenis - Turneul de la Houston.	9.00 Mapamond creștin 12.00 Documentar 14.00 Pastorul cel bun 15.30 Auto Motor Sport 17.30 Caleidoscopul artelor 19.20 Șapte știri 21.00 Serial: „Stația Spațială 1" 22.15 Film: „Foc rece" (SUA, 1990).
LUNI - 17 noiembrie	7.00 Jurnalul de dimineață 7.30 Bună dimineața, România! 9.20 Desene animate 11.00 Jocul planetelor (r) 14.30 Teleenciclopedia (r) 15.30 Pro Patria 16.00 Kronika 17.00 TVR în direct 17.30 Serial: „Sânge de țigan" 18.30 Ochiul magic 19.00 Jurnal 20.00 Iartă-mă! 21.00 Teatru în serial: „Adio, Europa!" 22.00 Mașina de tocat 23.30 Profesioniștii 0.30 Film: „Vara lui Sam" (SUA, 1999). Cu: Adrien Brody.	7.00 Știrile ProTV 9.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" (r) 10.30 Doc.: „Fața neștiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie și David" 13.30 Film: „Glasul inimii" (r) 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.45 Teo 19.00 Știrile PRO TV 20.00 Film: „Hudson Hawk", (SUA, 1991). Cu: Bruce Willis, Andie MacDowell 22.00 La Bloc 22.30 Serial: „Familia Bundy" 23.45 Serial: „Alias" 0.45 Serial: „Forța întunecată" 2.30 Film: „Hudson Hawk" (r).	7.00 Observator 8.00 Serial: „Pe cont propriu" (r) 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabella" 11.00 Cutia neagră (r) 12.00 Serial: „Zile din viața noastră" 13.15 Tonul câștigător 14.15 Film: „Ten Tall Men" (r) 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Film: „Outside the Law" (SUA, 2001) 22.00 Marius Tucă Show 23.30 Gheorghe.	8.00 Videostar Bună dimineața 9.00 Videostar 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene și rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Star Factory 22.30 Serial: „Pitici și tatici" 23.00 Fotbal din Prima.	6.00-12.15 Reluări 13.30 Serial: „Între iubire și ură" 14.30 Serial: „Dragoste și putere" 16.30 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Povești adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuța mea frumoasă" 21.00 De 3 x femeie 21.45 Căsătorie de probă 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Serial: „Cucerirea" 0.15 Serial: „Clona".	8.00 Telejurnal 9.30 Documentar (r) 12.30 Zestrea românilor 13.15 Piersic Show (r) 15.00 Primul pas 16.30 Eco-magazin 17.10 Serial: „Saint Tropez" 18.05 Izvoare 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 20.30 Auto Club 21.00 Serial: „Rauzan" 22.00 Teatru: „Conu Leonida față cu reacțiunea" de I.L. Caragiale 0.00 Serial: „Mafia din Sankt Petersburg".	8.30 Desene animate 9.00 Videoclipuri 11.30 Auto Motor Sport (r) 12.30 Jurnal european 16.00 Videoclipuri 18.00 Serial: „Pe strada felinarelor sparte" 18.45 Vacanțe de pomină 19.20 Șapte știri 20.00 Film: „Martin Luther" 21.30 Viitorul azi 23.15 Film (r).
MARȚI - 18 noiembrie	7.00 Jurnalul de dimineață 7.30 Bună dimineața, România! 9.20 Desene animate 13.00 Serial: „Destine secrete" 15.00 Alege viața! 15.30 Kronika 17.00 TVR în direct 17.30 Serial: „Sânge de țigan" 19.00 Jurnal 20.00 Film: „Mystery, Alaska" (SUA, 1999). Cu: Russell Crowe 22.00 Mașina de tocat 23.30 Poveste fără sfârșit 0.30 Film: „Bărbatul" (M. Britanie, 1999).	7.00 Știrile ProTV 10.30 Doc.: „Fața neștiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie și David" 13.30 Film: „Prietenie periculoasă" (SUA, 1994) 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.45 Teo 19.00 Știrile PRO TV 20.00 Film: „Kickboxer 3: Arta războiului" (SUA, 1992). Cu: Sasha Mitchel 22.00 La Bloc 22.30 Serial: „Familia Bundy" 23.45 Film: „Fast food" (SUA, 1998). Cu: Drew Barrymore 1.45 Serial: „Forța întunecată" 3.30 Film: „Pe două fronturi" (SUA, 1998).	7.00 Observator 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabella" 11.30 Viața în roz (r) 12.00 Serial: „Zile din viața noastră" 13.15 Tonul câștigător 14.15 Canalul de știri (r) 15.00 Divertis Parc (r) 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Din dragoste 22.00 Marius Tucă Show 23.30 Gheorghe.	8.00 Videostar Bună dimineața 9.00 Videostar 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene și rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Film: „Superstar" (SUA, 1999) 22.00 Focus Plus 22.30 Serial: „Trăsniți în NATO" 23.30 Mircea și Oreste Show.	6.00-11.10 Reluări 12.30 Serial: „Iubire fără de păcat" 13.30 Serial: „Între iubire și ură" 14.30 Serial: „Dragoste și putere" 16.30 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Povestiri adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuța mea frumoasă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Serial. „Cucerirea" 0.15 Serial: „Clona".	8.00 Telejurnal 10.30 Tonomatul DP2 13.15 Magazinul studiourilor teritoriale 14.00 Desene animate 15.00 Emisiune în limba germană 16.30 Răscruci 17.10 Serial: „Saint Tropez" 18.00 Doc.: „Istoria civilizațiilor - Egipt" 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 21.00 Serial: „Rauzan" 22.00 Film: „Agentul din umbră" (Franța, 1987). Cu: Catherine Deneuve 23.45 Serial: „Polițiștii de la «Blue Murder»".	8.30 Desene animate 9.30 Videoclipuri 10.30 Serial (r) 13.00 Film (r) 14.35 Videoclipuri 17.30 Documentar (r) 18.00 Serial: „Pe strada felinarelor sparte" 18.45 Vacanțe de pomină 19.20 Șapte știri 20.00 Film: „O zi de mai" 22.00 Gută și muzica bună.
MIERCURI - 19 noiembrie	7.00 Jurnalul de dimineață 7.30 Bună dimineața, România! 9.20 Desene animate 13.00 Serial: „Destine secrete" 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convietuiri 16.30 Controversele istoriei 17.00 TVR în direct 17.30 Serial: „Sânge de țigan" 19.00 Jurnal 20.00 Film: „Napoleon" (coprod., 2002, partea I). Cu: Isabella Rossellini 22.00 Mașina de tocat 23.30 Nocturne 0.30 Film: „Femeile din Windsor" (SUA, 1992).	7.00 Știrile ProTV 10.30 Doc.: „Fața neștiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie și David" 13.30 Film: „Situație dramatică" (SUA, 1994) 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.45 Teo 19.00 Știrile PRO TV 20.00 Film: „Viața lui Bruce Lee" (SUA, 1993) 22.00 La Bloc 22.30 Serial: „Familia Bundy" 23.45 Film: „Cursa de la miezul nopții" (SUA, 1988). Cu: Robert De Niro 2.15 Serial: „Forța întunecată" 4.00 Film: „Blestemul sărăciei" (SUA, 1994).	7.00 Observator 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabella" 11.00 Casa de piatră (r) 11.30 Vreau să știu (r) 12.00 Serial: „Zile din viața noastră" 13.15 Tonul câștigător 14.15 Din dragoste (r) 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Film: „Vulturul de fier 3" (SUA, 1992) 22.00 Marius Tucă Show 23.30 Gheorghe.	8.00 Videostar Bună dimineața 9.00 Videostar 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene și rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Cronica cârcotașilor 22.00 Focus Plus 22.30 Tilică steluță de cinema 23.30 Mircea și Oreste Show.	6.00-11.10 Reluări 12.30 Serial: „Iubire fără de păcat" 13.30 Serial: „Între iubire și ură" 14.30 Serial: „Dragoste și putere" 16.30 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Povești adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuța mea frumoasă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Serial: „Cucerirea" 0.15 Serial: „Clona".	8.00 Telejurnal 10.30 Tonomatul DP2 13.15 Magazinul studiourilor teritoriale 15.00 Ușa turnantă 16.00 Conferința de presă 17.10 Serial: „Saint Tropez" 18.00 Doc.: „Roma, putere și glorie" 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 20.30 Acces la succes 21.00 Serial: „Rauzan" 22.00 Film: „Aventurile locotenentului Sharpe" (partea a VII-a) 0.00 Eurofotbal.	8.30 Desene animate 9.30 Videoclipuri 12.30 Dosarele Terrei 13.00 Film (r) 14.50 Videoclipuri 17.00 Cartea Cărților (r) 18.45 Vacanțe de pomină 19.20 Șapte știri 20.00 Film: „Jurământul prețuirii" 22.00 Gută și muzica bună 23.45 Videoclipuri.
JOI - 20 noiembrie	7.00 Jurnalul de dimineață 7.30 Bună dimineața, România! 9.20 Desene animate 13.00 Serial: „Destine secrete" 14.30 Aventura sunetelor 15.00 Akzente 17.00 TVR în direct 17.30 Serial: „Sânge de țigan" 19.00 Jurnal 20.00 Film: „Ascensor pentru eșafod" (Franța, 1957) 22.00 Mașina de tocat 23.40 Garantat 100% 0.55 Film: „Salvarea familiei" (SUA, 1997).	7.00 Știrile ProTV 9.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" (r) 10.30 Doc.: „Fața neștiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie și David" 13.30 Film: „Ostatic pentru o zi" (SUA, 1994) 16.00 Serial: „Tânăr și neliniștit" 17.45 Teo 19.00 Știrile PRO TV 20.00 Film: „Momeala" (SUA, 2000) 22.00 La Bloc 22.30 Serial: „Familia Bundy" 23.45 Serial: „Pentru o cauză dreaptă" 0.45 Marcă înregistrată 1.15 Icstrim Tivi 1.45 Serial: „Forța întunecată" 3.30 Film: „Iubiri disperate" (SUA, 1985).	7.00 Observator 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabella" B.I.T. (r) 12.00 Serial: „Zile din viața noastră" 13.15 Tonul câștigător 14.15 Film: „Ziua cărții" (SUA, 1993). Cu: Bill Muray, Andie MacDowell 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Ciao Darwin 22.00 Marius Tucă Show 23.30 Gheorghe.	8.00 Videostar Bună dimineața 9.00 Videostar 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene și rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Al șaselea simț 21.00 Poliția în acțiune 22.00 Focus Plus 22.30 Comedie surpriză 23.30 Mircea și Oreste Show.	6.00-11.10 Reluări 12.30 Serial: „Iubire fără de păcat" 13.30 Serial: „Între iubire și ură" 14.30 Serial: „Dragoste și putere" 16.30 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Povești adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuța mea frumoasă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Serial: „Cucerirea" 0.15 Serial: „Clona".	8.00 Telejurnal 9.30 Serial (r) 11.00 Rugby 13.15 Magazinul studiourilor teritoriale 14.00 Desene animate 15.00 Cafeneaua imaginară 16.00 Tribuna partidelor parlamentare 17.10 Serial: „Saint Tropez" 18.00 Doc.: „Povestiri incredibile" 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 21.00 Serial: „Rauzan" 22.00 Film: „Unchiul din America" (partea a VII-a) 0.00 Serial: „Nemuritorul".	8.30 Desene animate 9.00 Videoclipuri 12.30 Cocktail japonez 13.00 Film (r) 16.00 Videoclipuri 17.00 Cartea Cărților (r) 18.00 Serial: „În căutarea «Cenușăresei»" 19.20 Șapte știri 20.00 Destine pierdute 20.30 Film: „Cod Omega".

RUSSELL CROWE
– marți, 20.00 –

MEG RYAN
– duminică, 21.00 –

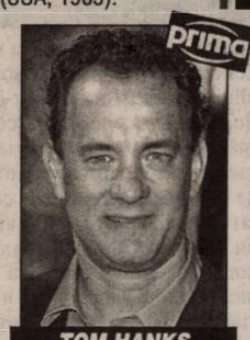

TOM HANKS
– duminică, 21.30 –

DREW BARRYMORE
– marți, 23.45 –

DUSTIN HOFFMAN
– duminică, 21.00 –

ROSEANNE BARR
– luni-vineri, 17.00 –

ROBERT DE NIRO
– miercuri, 23.45 –

„MAGAZIN" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

SEAN CONNERY

în Liga personajelor legendare

La 73 de ani cât are în prezent, Sean Connery nu-şi dezminte apetitul de... aventurier al marelui ecran. El intră în pielea lui Allan Quartermain, cel mai faimos aventurier din lume, şi se plasează în fruntea unei echipe de super-eroi, cu totul neobişnuiţi, formând *Liga extraordinarilor gentlemani*. Cine sunt ceilalţi membri? Căpitanul Nemo (Naseeruddin Shah), vampirul Dracula Mina Harker (Peta Wilson), Rodney Skinner, omul invizibil (Tony Curran), agentul secret american Sawyer (Shane West), Dorian Gray (Stuart Townsend) şi Dr. Jekyll/Mr. Hyde (Jason Flemyng). Şi mai există personajul enigmatic M (Richard Roxburgh – „Moulin Rouge") care are rolul de a recruta persoane demne să facă parte din Ligă.

Membrii Ligii sunt personalităţi distincte, fiecare purtând în spate un trecut de paria societăţii, fiecare dotat cu puteri stranii, pe jumătate bune, pe jumătate rele... Împotriva felului lor de a fi, acum ei trebuie să aibă încredere în alţii şi să lucreze în echipă, pentru binele civilizaţiei. Fără mari pretenţii, căci timpul îi presează, extraordinarii gentlemani se urcă la bordul celebrului submarin al Căpitanului Nemo – Nautilus – şi iau calea Veneţiei. Acolo, un bărbat mascat, cunoscut sub numele de Fantoma, are intenţia de a sabota o conferinţă a liderilor mondiali, planificând un lanţ de explozii, menite să ducă la scufundarea oraşului. Membrii Ligii au la dispoziţie doar 96 de ore pentru a salva lumea de la dezastru.

A FOST CÂNDVA... ACTOR

Deşi supranumit „guvernatorul poporului", „Terminatorul", novice în politică, n-a spus niciodată mare lucru despre programul său. Dar asta nu i-a împiedicat pe unii dintre susţinătorii lui să-şi exprime încrederea în ceea ce va reprezenta noul guvernator pentru destinul Californiei. Intrarea pe culoarele instituţiei guvernamentale l-a costat pe Arnold pierderea a câtorva prieteni, însă cei care au rămas alături de el l-au susţinut şi îl susţin cu fervoare. Actriţa Jamie Lee Curtis spunea: „Sunt sigură că Arnold va face o treabă formidabilă în vârful statului. El are şi profunzimea şi anvergura necesare acestei funcţii." Clint Eastwood, cu umoru-i caracteristic, a comentat la rândul său: „Coşmarul abia începe". Cu siguranţă, *Inspectorul Harry* ştie bine la ce s-a angajat prietenul lui, pentru că şi el a fost cândva, pentru o perioadă de doi ani, primar al Carmelului, un oraş din California. Şi a continuat: „Va fi interesant pentru el ceea ce va urma după ce a obţinut ceea ce a vrut. Va fi o provocare. După opinia mea, ca să fii un bun politician trebuie să fii o persoană carismatică şi un expert în comunicare. Ronald Reagan a fost un exemplu în acest sens. Arnold este, fără nici o îndoială, o prezenţă... de anvergură, ceea ce este un mare avantaj. O calitate care îi lipsea fostului guvernator!"

Indiferent de speculaţiile care deja se fac, spre deosebire de Ronald Reagan, Arnold Schwarzenegger nu va putea să devină niciodată preşedinte al SUA, nefiind american de origine.

Adio, viaţă de star

Asta şi-a dorit, asta a obţinut: Arnold Schwarzenegger a lăsat în urmă imaginea de Terminator şi strălucirea reflectoarelor de pe platourile de filmare şi a intrat... în costumul gri de guvernator.

Până deunăzi, reperele personalităţii sale se opreau la faptul că este unul dintre actorii cei mai bine plătiţi de la Hollywood, că trăieşte în cel mai luxos cartier din Los Angeles, Beverly Hills, într-o reşedinţă valorând aproape 12 milioane de dolari, că zboară la bordul unui jet personal, că se numără printre invitaţii de marcă de la oricare serată privată din oraşul filmului. Acum, fostul răsfăţat al ecranului şi al destinului va fi nevoit să accepte zboruri cu tarif redus şi o casă cu patru camere, închiriată, plasată în Sacramento, capitala lipsită de cine ştie ce farmec a statului California. Actorul, căruia *Terminator 3* i-a adus un câştig de 30 de milioane de dolari, va trebui să se mulţumească cu salariul de guvernator, de 175 000 de dolari pe an. „Deşi California este cel mai întins şi mai populat stat din SUA, guvernatorul nu are prea multe avantaje în comparaţie cu omologii din alte state americane", preciza Tom Marshall, persoana care reprezintă poliţia rutieră din California şi care asigură securitatea noului guvernator. În privinţa filmului intitulat *See Arnold Run*, consacrat campaniei electorale a actualului guvernator de California, lucrul la el va începe în primăvara anului viitor, urmând a fi difuzat pe micile ecrane la sfârşitul anului 2004. Producătorii au o singură dilemă: ce actor îl va întruchipa pe Schwarzy?

Prieteni, dar brânza e pe bani

La o săptămână după victoria în alegeri a „Terminatorului", cu ocazia unui miting republican la San Bernardino (California), preşedintele american George W. Bush l-a numit pe guvernatorul Californiei „prieten". A găsit chiar şi unele asemănări între ei: „Unii ne acuză că nu ştim să vorbim corect engleza", a spus preşedintele american făcând aluzie la accentul austriac al lui Schwarzenegger şi la propria-i sintaxă, adesea... aventuroasă. Dincolo de schimbul de amabilităţi însă, cel mai puternic om din lume nu i-a promis proaspătului guvernator şi ajutor financiar, în ciuda faptului că statul California se confruntă cu o serioasă situaţie de criză, care a contribuit în mare măsură la destituirea din funcţie a democratului Gray Davis.

Mister Univers nu-si uită vechea pasiune

Deşi a fost ales gurvernator de California, fostul Mister Univers nu dă uitării prima lui dragoste: body-building. Aşa că nu s-a sfiit să apară în Las Vegas pentru a-l felicita pe câştigătorul concursului pentru Mister Olympia, un culturist care, cine ştie, ar putea să-i calce pe urme, e vorba de texanul Ronnie Coleman, care a fost încununat pentru a şasea oară cu titlul de Mister Olympia. Schawarzenegger, el însuşi deţinător a şapte titluri de vârf ale acestei competiţii, transformat apoi în actor şi azi în om politic, a ţinut totodată să-i salute pe cei 6.000 de fani ai „spectacolului muşchilor", prezenţi în cazinoul care a găzduit această tradiţională manifestare. „Mă simt din nou ca acasă, a spus fostul nr.1 al acestei lupte, este un sport fabulos, fără de care eu n-aş fi avut tot ce am azi. Este o excelentă bază de plecare". Prezenţa şi cuvintele lui „Terminator-Guvernator" i-au ridicat mingea la plasă lui Joe Weider, fondatorul competiţiei, care a profitat de moment şi a punctat în scop publicitar: „Lumea a început, sper eu, să înţeleagă că adepţii culturismului sunt totodată oameni inteligenţi, cu stofă de învingători. Indiferent de profesie, se pot ocupa şi de acest sport. În mod sigur vor cunoaşte reuşita."

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

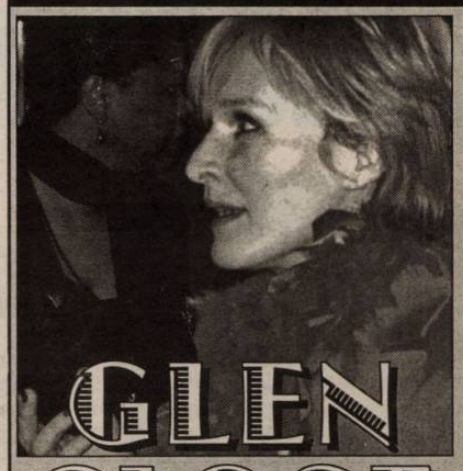

GLEN CLOSE

senzuală la o anumită vârstă

Glen Close, actriţa al cărei nume se leagă, mai nou, de *101 Dalmaţieni*, dar şi de mai vechile producţii care au făcut vâlvă în epoca respectivă - *Atracţie fatală* (1987) şi *Legături primejdioase* (1988) – a simţit nevoia ca o dată cu promovarea ultimului ei film, *Divorţ*, să facă aprecieri legate de comportamentul sexual al compatrioţilor ei. „Americanii nu au un punct de vedere foarte civilizat în privinţa sexului" a spus actriţa. Aprecierea nu a fost făcută cu totul întâmplător, ea se potrivea cu subiectul filmului al cărei protagonistă este, regizat fiind de James Ivory, în care autorul ironizează obiceiurile... amoroase ale populaţiei nord-americane. „Noi îi punem la zid pe medicii care practică avortul, le spunem fetelor că sexul e periculos, deşi le cultivăm prin orice mijloace gustul de a purta şi de a cumpăra haine care să le facă să semene cu Britney Spears", a declarat Glen Close într-un interviu acordat publicaţiei „Paris Match". „Francezii au o concepţie mult mai sănătoasă în legătură cu sexul. Îmi place faptul că franţuzoaicele nu gândesc că viaţa unei femei se termină dacă ajunge la vârsta de 33 de ani. În Statele Unite e greu să fii o femeie la maturitatea deplină. Este o eroare: adevărul este că o femeie de vârsta mea este mult mai... sexuală decât atunci când era mai tânără şi habar nu avea de nimic", afirma actriţa în vârstă de 56 de ani. Şi, printre altele, a mai adăugat: „Acum nu am un partener de care să fiu atrasă, dar mi-ar plăceq mult să am. S-ar putea să apară, cine ştie?" În filmul *Divorţ*, se bucură însă de compania câtorva... french lover-i: Melvil Poupaud, Thierry Lhermitte, Romain Duris şi Jean-Marc Barr.

Leac împotriva stresului zilnic

Un experiment insolit, desfăşurat în SUA, a oferit şi rezultate pe măsură. Într-o zonă aflată la distanţă relativ mare de orice localitate, s-a construit un orăşel exact după modelul celor din anii '50. Nimic nu a fost omis: produsele din magazine şi banii, autovehiculele, emisiunile radio, chiar şi ziarele cotidiene – toate purtau data acelei perioade. În oraş au fost aduşi să locuiască bătrâni din azile; fireşte, fiecare cu bolile lui împovărătoare, căci pentru societatea modernă, a îmbătrâni este sinonim cu a te îmbolnăvi grav. Numai că, după trei-patru luni, localnicii au început să „se întoarcă" în epoca tinereţii lor, au devenit mult mai activi, mai volubili, mai comunicativi şi dornici de viaţă. Comportamentul a indus (?) o schimbare remarcabilă şi în organism: boli care pe unii i-ar fi răpus deja au dispărut, altele au fost ameliorate. Concluzia generală a psihologilor: bătrâneţea nu înseamnă decât în mică parte deteriorarea fiinţei umane materiale; ea îşi are originea în zona mentală, în programele ce ne induc felurite clişee nocive de gândire şi comportament, de-a lungul vieţii. Aşadar, am putea lansa o deviză de genul „dacă vreţi să fiţi mereu tineri, schimbaţi-vă mentalul, gândiţi pozitiv!", dar aceasta ar reflecta numai în parte imaginea reală a ceea ce trebuie să însemne viaţa noastră.

Grijile şi teama ne îmbolnăvesc grav

În numărul anterior al „Magazinului", vă prezentam un program anti-stres pus la punct de inginerul electronist americano-mexican José Silva şi „supervizat" de numeroşi oameni de ştiinţă. Metoda Silva (MS), adusă şi prezentată şi la noi de Rajko KUZMANOVIČ – instructorul MS pentru România, este un extraordinar mijloc de educare a mentalului şi implicit de eliminare a eşecurilor, stagnărilor, bolilor cauzate de stresul cotidian, după estimarea specialiştilor, în halucinanta proporţie de 90-97%! Continuăm prezentarea metodei, cu alte câteva informaţii de esenţă, ca şi cu sugestii menite să ne apropie de abordarea unui stil de viaţă cât mai echilibrat. Precizăm că, în cadrul cursului de bază, după două zile deja încep să se vadă rezultatele aplicării tehnicilor învăţate. Iar privitor la sănătate, există adevărate performanţe ale unor absolvenţi, mergând de pildă de la alungarea migrenelor şi a durerilor de cap, până la vindecări spectaculoase de „pietre" la rinichi, ulcer sau alte boli grave.

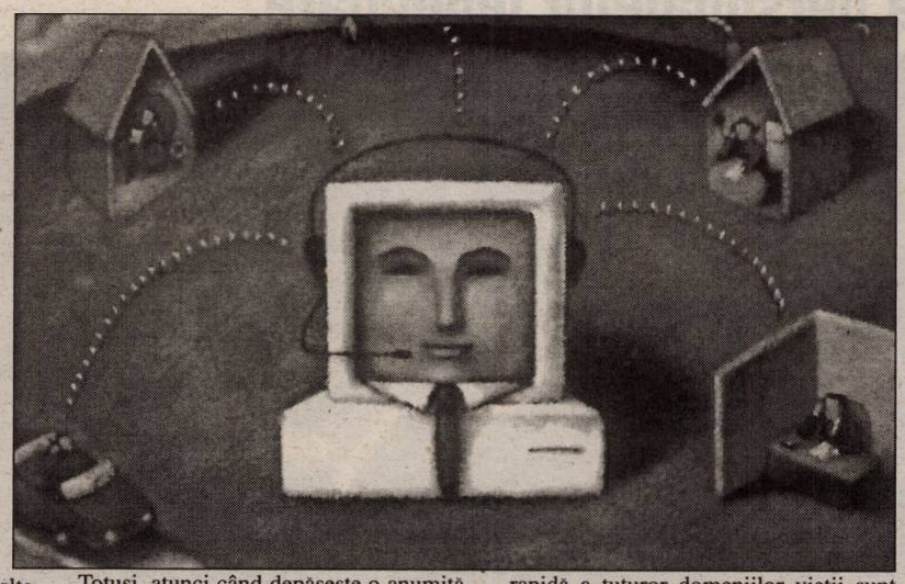

Civilizaţia – „lenea" gândirii intuitive

Unii specialişti consideră că stresul este boala secolului. Dar el are o latură pozitivă, stimulând sistemul imunitar al organismului, să-şi organizeze defensiva în faţa nenumăratelor boli ce-l vizează. Totuşi, atunci când depăşeşte o anumită limită, devine el însuşi o cauză de afecţiuni grave. Cantitatea mare de energie purtată cu sine de factorii stresanţi (şi aceştia apar cu sutele, în fiecare zi) face ca totul să se întoarcă împotriva noastră, întrucât viaţa din ce în ce mai confortabilă a „exilat" în subconştient acele reacţii pozitive prompte, care făceau cândva ca omul să se apere instinctiv, de multe agresiuni. Aşa se face că astăzi există două categorii de stres: cel real (de exemplu, apare o haită de câini agresivi, subiectul se sperie şi fuge, dar rămâne cu teamă de câini) şi cel închipuit (frica, grija, simţul vinovăţiei – apărute zilnic, când ne gândim la situaţia materială precară, la serviciul nesigur, la alimentele tot mai scumpe etc.). Oricum ar fi, ambele se acumulează permanent în organism, dând naştere în primul rând unor programe negative, adică şi bolilor.

Învăţaţi să spuneţi da!

Prin MS, se imprimă în mental idei pozitive, stresul nemaifiind ceva înspăimântător, ci controlabil. Există aici un paradox: educaţia, civilizaţia, evoluţia rapidă a tuturor domeniilor vieţii sunt cele ce ne-au deformat în mod dramatic modul de a privi către propria persoană şi de a ne înţelege reuşitele şi eşecurile. De aceea, şi la medic mergem ca la mecanicul auto, căruia îi „dăm pe mână" maşina defectată. Îi prezentăm aşadar doctorului corpul suferind şi îi cerem să-l repare. Or, cauza rămâne în noi, fie că ne place sau nu să o recunoaştem; deci, tot noi suntem cei mai în măsură să facem demersurile de esenţă, pentru vindecare. Asumarea răspunderii pentru noi şi pentru viaţa noastră este vitală.

Rajko Kuzmanovič ne oferă şi câteva sfaturi elementare, pentru a schimba ceva în viaţă, aşa cum ne dorim: „Eliminaţi NU-urile din limbajul dumneavoastră, ca şi toate expresiile negative, deoarece ele înseamnă o programare negativă. Daţi deoparte nemulţumirile şi acea vorbă care de fapt vă încarcă negativ – „să pui răul în faţă". De ce? Să pui binele, să-ţi evaluezi realizările, nu eşecurile, să nu cedezi la părerile şi la dezaprobările celor educaţi să fie aberant de prudenţi, suspicioşi, pesimişti. Spuneţi DA şi veţi vedea că viaţa vi se va lumina şi mai mult!".

PIPOTA

de găină poate fi un remediu

Bătrânii noştri încă mai ştiu: copilului mic, dar şi adultului, dacă suferă de *dizenterie*, să-i dai pipotă de găină! Această boală, deşi ea însăşi nu ucide, decât atunci când generează şi alte complicaţii, este extrem de neplăcută, în esenţă ea reprezentând o infecţie intestinală. La adult, factori ce o generează şi o întreţin sunt consumul îndelungat de alcool, fumatul, probleme ale sistemului nervos etc. Colaboratorul nostru Gheorghe SCARLAT ne-a sugerat pentru asemenea cazuri un leac destul de simplu de pregătit, mai ales pentru cei ce au păsări în gospodărie.

De la 1 kilogram de pipote necurăţate se scoate *pieliţa interioară*, care este dură, se usucă bine (de preferat, în condiţii naturale, şi nu prin expunere la o sursă de căldură puternică), apoi se macină foarte bine, transformând-o într-o pulbere cât mai fină. Din aceasta, se ia câte o linguriţă înainte de fiecare masă principală.

După ce se încheie acest tratament, se iau *100 de nuci* şi se scoate *porţiunea subţire*, ca o membrană lemnoasă, care desparte cele patru bucăţi ale miezului. Se macină bine şi se consumă în felul următor. O linguriţă din această pulbere se pune într-o *emulsie de argilă* (250 ml) amestecată cu *emulsie de tărâţă de grâu* (250 ml). Întreaga cantitate se ţine 8 ore, după care se bea în trei reprize zilnice. Aşadar, 0,5 litri amestec împărţit în trei doze. Emulsia de tărâţe se prepară din circa 250 grame materie solidă la 1 l apă.

De asemenea, se poate suplimenta tratamentul şi cu un suc extrem de vitalizant, obţinut prin amestecarea unui *pahar suc de morcov cu un pahar suc de sfeclă roşie şi cu un pahar suc de ţelină*. Această ultimă cură durează în jur de 45 zile (6 săptămâni).

Combaterea agresorilor „domestici"

Avem gesturi, deprinderi, stereotipuri de comportament, pe care le activăm zilnic, aproape fără să ne dăm seama că o facem. Elemente care, pătrunse adânc în viaţa noastră, devin atât de normale, încât nu ne mai atrag atenţia în mod special, cu nimic. Să-ţi ştergi mâinile pe prosop, să aşezi un buchet de flori în vază, să foloseşti aspiratorul – iată doar o parte infimă din acţiunile cotidiene mecanice. Asemenea lucruri ascund însă, uneori, pericole pentru sănătatea noastră, demne de toată atenţia. Despre „ameninţări domestice" şi despre precauţii elementare pentru a ne proteja sănătatea, ne vorbeşte cunoscuta bioterapeută Mihaela OPRAN, colaboratoare a revistei noastre.

◆În principiu, zilnic „facem baie" într-un adevărat mediu de cultură a microbilor. Ciuperci microscopice producătoare de alergii şi infecţii – cum sunt Candida albicans şi Micoderma – proliferează în camere unde persistă umiditatea. De aceea, cada de baie trebuie curăţată foarte bine după fiecare utilizare, inclusiv a duşului, întrucât apa care stagnează în ea favorizează proliferarea unor asemenea inamici ai sănătăţii. Se recomandă aerisirea îndelungată a încăperii şi încălzirea bună, factori ce accelerează uscarea. La fel, trebuie uscate cât mai repede covorul de la baie şi prosoapele, care însă trebuie şi schimbate des.

◆Acarienii au atins şi ei, în ultimii ani, o tristă celebritate, milioane de oameni fiind sensibili sau alergici, în prezenţa lor. Aceste arahnide minuscule se hrănesc în special cu epidermă şi cu păr uman, „alimente" ce se găsesc în diferite locuri din casă: paturi, canapele, covor, scaune, podele etc. Circa 3.000 de acarieni trăiesc în numai un gram de praf! Mocheta, de exemplu, este pentru ei un loc ideal (baza firelor ei), motiv suficient de serios ca aceasta să se cureţe în profunzime, cu ajutorul detergenţilor speciali pentru covoare.

◆Apa stagnată din vazele cu flori sau de la baza plantelor din ghivece dispersează în aer bacterii şi mucegaiuri. De aceea, această apă trebuie schimbată la cel mult două zile, fără a uita să spălăm bine şi recipientul. De asemenea, anumite plante verzi, decorative, pot deveni periculoase faţă de sănătatea copiilor mici şi de aceea e recomandabil să le plasăm la înălţime. De exemplu, Ficusul şi Dieffenbachia secretă un suc toxic producător de alergii şi de edeme puternice, în caz de inhalare. Buchetele de flori uscate şi praful depus pe ele constituie mediul de dezvoltare propice pentru alte asemenea fâpturi minuscule, dar dăunătoare sănătăţii, care de obicei migrează către mobila de lemn, unde se stabilesc confortabil. De aceea, dacă ţinem la sănătate, trebuie să nu ţinem şi asemenea buchete în casă, cu tot aspectul lor încântător. Iată aşadar că, la fel de simplu cum ne putem pune în pericol, fără să vrem, echilibrul organismului, avem suficiente mijloace să şi prevenim necazurile. De data aceasta, trebuie să vrem!

Pagină realizată de
ADRIAN-NICOLAE POPESCU

Consultaţii parapsihologice

CONSECINŢELE VIOLULUI

După crimă, violul poate fi considerat cea mai gravă infracţiune posibilă, în special din cauză că urmele cele mai adânci, deşi nevăzute, rămân în psihicul victimei, marcându-l pentru totdeauna. Victimele, în marea lor majoritate, sunt de sex femeiesc, dar agresorii sunt aproape exclusiv bărbaţi. Ceea ce imprimă o gravitate sporită fenomenului – căci despre un fenomen trebuie să vorbim, mai ales că el ia o amploare tot mai mare – este faptul că, în timp, consecinţele sale se manifestă şi asupra persoanelor aflate în anturajul celor agresaţi direct, fie că sunt copiii, soţul/soţia, părinţii, prietenii ori alţi cunoscuţi. Colaboratoarea noastră Emilia VLĂDESCU, psiholog, parapsiholog, bioterapeut şi medium, a cunoscut suficient de multe asemenea cazuri, pentru a putea schiţa o imagine exactă – chiar dacă foarte dură – a ceea ce se petrece cu subiecţii actului propriu-zis.

O „evadare" tragică din ea însăşi a trăit, cu ani în urmă, Claudia B. din jud. Maramureş. Terminase liceul, era prietenă cu cel ce avea să-i devină soţ, dar la un moment dat s-au certat. Tânăra se dovedea destul de introvertită, inhibată, nu rareori părând că se disprefuieşte profund, că e foarte nemulţumită de propria persoană. Recent, când a venit la cabinetul E.Vlădescu, a avut puterea să precizeze motivul acestei stări perpetue. Îşi amintea foarte vag că, pe la vârsta de 3-4 ani, un bătrân „a umblat la chiloţeii ei", ea ascunsese aceasta de părinţi, în mintea de copil apărând un sentiment accentuat de vinovăţie şi de ruşine. Mai târziu, înţelegând gravitatea acelei întâmplări, s-a închis şi mai mult în ea, deteriorarea imaginii de sine continuând astfel. Şi a venit acea despărţire temporară de prieten, Claudia a plecat la mare cu un grup de amici, dar comportamentul ei deloc vulgar ori provocator a făcut ca un băiat, obişnuit ca fetele să-i cedeze uşor, să o asalteze permanent cu ironii legate de neîncredrea lui că ar fi fost virgină. După câteva zile, tânăra a avut un moment de revoltă, o ieşire din „albia" sa, un autoabandon sălbatic: s-a lăsat dusă la un hotel, unde s-a culcat cu acel individ, dar – mărturisea la cabinet – a fost ceva primitiv, căci ea s-a detaşat absolut total de propriul trup, astfel că nu şi-a amintit nimic din relaţia intimă propriu-zisă, ca şi cum n-ar fi fost vorba despre ea.

Fusese ca un viol provocat de ea însăşi, fapt ce a urmărit-o în subconştient, permanent. Acum, împăcată şi căsătorită cu fostul prieten, avea o familie frumoasă, cu doi copii normali, dar femeia atrăgătoare care era Claudia se detesta iar sexul cu soţul său nu constituia absolut deloc o plăcere. Fireşte că acesta a înţeles că era ceva în neregulă, a acceptat consilierea la cabinetul E.Vlădescu, dar – fiind un individ stăpânit de instincte, a reacţionat grosier la destăinuirile făcute de soţie, aşa cum sugerase terapeuta. Rezultatul este că astăzi cei doi sunt divorţaţi. Claudia îşi creşte frumos cei doi copii iar coşmarurile de odinioară au părăsit-o. Ea întruchipează însă la modul tragic consecinţele ireversibile ale unui viol, chiar dacă incert, suferit în copilărie, dar şi pe cele ale agresării sale consimţite cumva, la 18 ani. Cum spuneam, însă, nu e un lucru singular, ci un adevărat fenomen, care se traduce prin distrugerea fără drept de apel a unor destine tinere, prin condamnarea victimelor la nefericire, la ireparabila deteriorare a imaginii de sine. Cazul de mai sus este unul tipic, dar vom reveni şi cu alte consecinţe ale violului, când victima a fost un băiat.

Vom continua să vă prezentăm asemenea cazuri, lansându-vă în acelaşi timp o provocare; şi anume, să vă adresaţi colaboratoarelor noastre în condiţiile precizate mai jos, dar şi făcând în aşa fel încât experienţa dumneavoastră s-o putem face cunoscută şi celorlalţi cititori ai revistei „Magazin". Aceasta, numai cu acordul dumneavoastră scris, care va însemna, firesc, şi o lecţie de viaţă în plus pentru oricine ne va citi. În acest sens, vă invităm pe toţi cei ce simţiţi nevoia de a intra în dialog cu cineva, de a primi sfaturi, îndrumări sau ajutor, să vă adresaţi *Emiliei Vlădescu* – psiholog şi parapsiholog, medium şi bioterapeut, care vă stă la dispoziţie prin intermediul revistei „Magazin". Pentru a primi răspunsul dorit, vă rugăm să expediaţi pe adresa redacţiei o scrisoare (însoţită de o fotografie cât mai recentă), în care să precizaţi exact numele şi datele personale, precum şi solicitările, detaliind evenimentul, starea, contextul avut în vedere. Pe aceeaşi adresă *(Ionescu Simion, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 013701)* trebuie să expediaţi un mandat poştal în valoare de 200.000 lei, reprezentând contravaloarea serviciilor.

Crizanteme

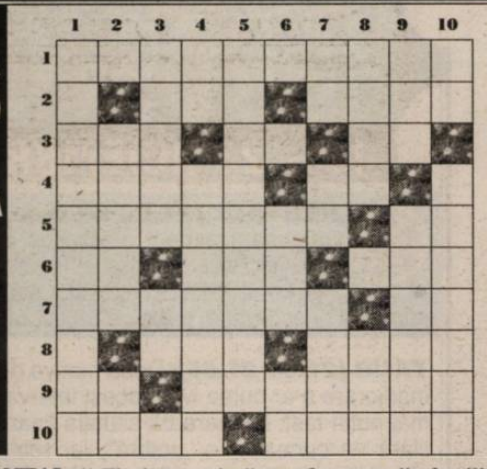

ORIZONTAL: 1) Flori „tematice" care fac parte din familia Compositae. Japonia este o țară a... acestor flori. 2) Localitate în Franța – Numele prozatorului francez, autorul romanului „Doamna crizantemă" scris în 1887 (Pierre 1850-1923). 3) Maro! – Doctor (abr. uz.) – Date în consum! 4) În... crizantema se numește Tufănică sau Drumăriță – Nota Tamisei! 5) Acțiunea de a trece cu vederea – Buni. 6) Prinsă în lanț – Localitate în Ungaria – Armă primitivă. 7) A facilita, a ușura – Vechiul do. 8) Imită strigătul broaștei – Localitate în Italia. 9) Prinse în voal! – Este tricotat și se poartă peste o bluză sau cămașă. 10) Cetate turcească – Crizantema face parte din... ce înfloresc toamna.

VERTICAL: 1) Șlagărul anilor 1930-1938 numit „Crizanteme" și interpretat de Titi Botez aparține unui... român. 2) ...de aventuri „Crizanteme pentru Erna" a fost scris de Teodor Constantin (1910-1976) – Asia! (țara de origine a crizantemelor). 3) Arbuști ornamentali – Sunt în plop! 4) Scrise în gazete! – Om fără caracter (fig.). 5) Compozitor român, autor al șlagărului „Crizanteme" (Petre, 1893-1966). 6) Raci! – Rezonanță magnetică – Calfe! 7) Tel! – Camee! – Statuie reprezentând o divinitate păgână. 8) Divinități gnostice – În van! – Prefix pentru ou. 9) Abr. pentru metru, tonă, secundă – Luna noiembrie în care crizantemele înfloresc (pop.). 10) Etui gol! – Printre operele... și xilogravorului japonez Hocusai (1780-1849) trebuie amintite și „Crizantemele" (pl.).

DICȚIONAR: LOTI, REM, DOMO, RMN, MTS, OVO.

ELISABETA PESCARIU – *Timișoara*

SOLUȚIA CAREULUI („Crizanteme"): CRIZANTEME - O - SEN - LOTI - MRO - DR - NS - POPOR - MI - P - OMITERE - BI - ZA - REM - ARC - INLESNI - UT - T - OAC - DOMO - OA - PULOVAR - RAIA - FLORI.

Verificați-vă cunoștințele

OGLINZI

Cele mai multe dintre întrebările publicate în acest număr ne-au fost trimise de cititorul nostru Prof. Marin Ștefan din Șimleul Silvaniei.

1. Din ce erau confecționate primele oglinzi?
2. Cui îi este atribuită invenția oglinzilor de cristal?
3. Cine a scris poezia „Oglinda care fuge"?
4. Ce pictor român a realizat tabloul „În fața oglinzii" cunoscut și sub numele „La oglindă"?
5. Cine a compus, în anul 1905, un ciclu de cinci piese pentru pian numit „Oglinzi"?
6. Cine a scris romanul „Trei oglinzi"?
7. Cine a realizat, în 1986, filmul „Oglinzi paralele"?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Cartoful este o plantă erbacee din familia solanaceelor. 2) Cartoful este originar din America de Sud. 3) Cartoful a fost adus în Europa în secolul al XVI-lea, cei mai mulți cercetători susținând că a fost adus în 1554 de conchistadorul Pizarro. 4) Cartoful a fost introdus în țara noastră în secolul al XIX-lea. 5) În demonologia agrară incasă divinitatea feminină a cartofului se numea Axomano. 6) Tabloul „Țărani mâncând cartofi" aparține pictorului olandez Vincent Van Gogh (1853-1890). 7) Filmul „Un cartof, doi cartofi" a fost realizat în 1964 de regizorul american Larry Peerce.

Poșta cititorilor

Pentru întrebările din numărul 42, având tema „Fructe", ne-au trimis scrisori cu răspunsuri următorii cititori:

– 7 răspunsuri corecte: *Elena Ispas – Piatra Neamț; Prof. Marin Ștefan – Șimleul Silvaniei* și *Mihai Waspusch – București.*

– 6 răspunsuri corecte: *Florentina Gorea – Toplița* și *Ion Ciocșan – Pucioasa.*

– 5 răspunsuri corecte: *Prof. Maria Iova – Constanța: Monica Vlad – Timișoara* și *Mircea Dinu – Arad.*

Așteptăm în continuare scrisorile dumneavoastră. *(Irina Stoica)*

Fotografii de la cititori

ȘAH

Pytlakowski - Szukszta,

PROBLEMA DE AZI:
Albul mută și câștigă

© **GHEORGHE POPESCU** – maestru F.I.D.E.

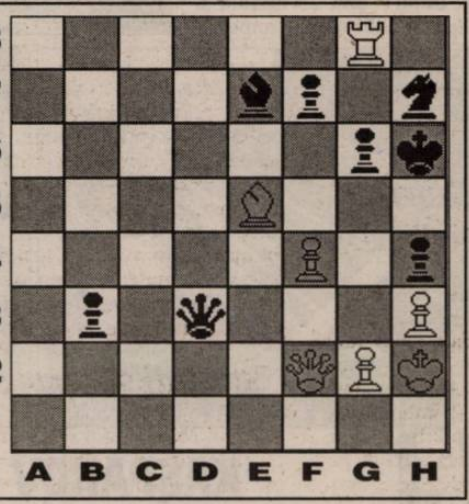

GRĂDINA
micul nostru Paradis

Dafinul dă semne de îmbolnăvire

Miruna George din București. Când copăcelul de dafin începe să aibă vârfurile frunzelor galbene sau, și mai rău, maro, înseamnă că planta nu a fost udată corect în timpul verii. Arbuștii de dafin sunt destul de pretențioși față de cantitatea de apă care li se oferă și, cum canicula din această vară ne-a dat mult de furcă, probabil că și copăcelul dv. a avut de suferit. Pământul din ghiveci trebuie menținut permanent umed, mai ales în perioada de înmugurire, când rădăcina nu are voie să se usuce niciodată. Lăstarii tineri – de primăvară și de vară – reacționează foarte prompt la carența de apă și, dacă sunt lipsiți de umezeala necesară, e posibil să nu-și revină niciodată. Asta nu înseamnă că udatul în exces e metoda ideală. Dimpotrivă, umezeala stătută dăunează, ducând la apariția frunzelor galbene și maro. Arborele de dafin este înzestrat cu rădăcini foarte fine care putrezesc ușor la umezeală abundentă sau se usucă dacă nu dispun de cantitatea potrivită de apă. De aceea, arta menținerii „în formă" a dafinului este legată în mod esențial de priceperea cu care este udat. Adică, pământul trebuie să fie mereu reavăn, nu însă înecat de apă. Un reper al sănătății rădăcinilor este că ele trebuie să aibă culoarea albă. Așadar, dacă dafinul dv. dă semne de îmbolnăvire, cel mai bine este să încercați să-l transplantați în pământ nou, hrănitor și permeabil, ocazie cu care veți putea cerceta și starea rădăcinilor. Apoi, tăiați fără milă părțile aeriene ce au aspect bolnav. Nu vă fie milă, pentru că ruperea vârfurilor anemice stimulează ramificarea.

Crăciunica nu înflorește!

Simona Petre din Câmpina. Dacă aveți o Crăciunică de peste zece ani și nu a înflorit niciodată, deși o țineți „în condiții bune", după cum spuneți dv., înseamnă că undeva tot există o greșeală de îngrijire. „Îngrijirea specială" nu înseamnă neapărat să o țineți nemișcată și permanent în sufragerie, fie iarnă, fie vară. Crăciunica are nevoie să stea iarna la răcoare, la o temperatură de 15 grade C. Doar așa va face flori. *(A. Popescu)*

Integramă de GHEORGHE POPESCU

IDENTITĂȚI

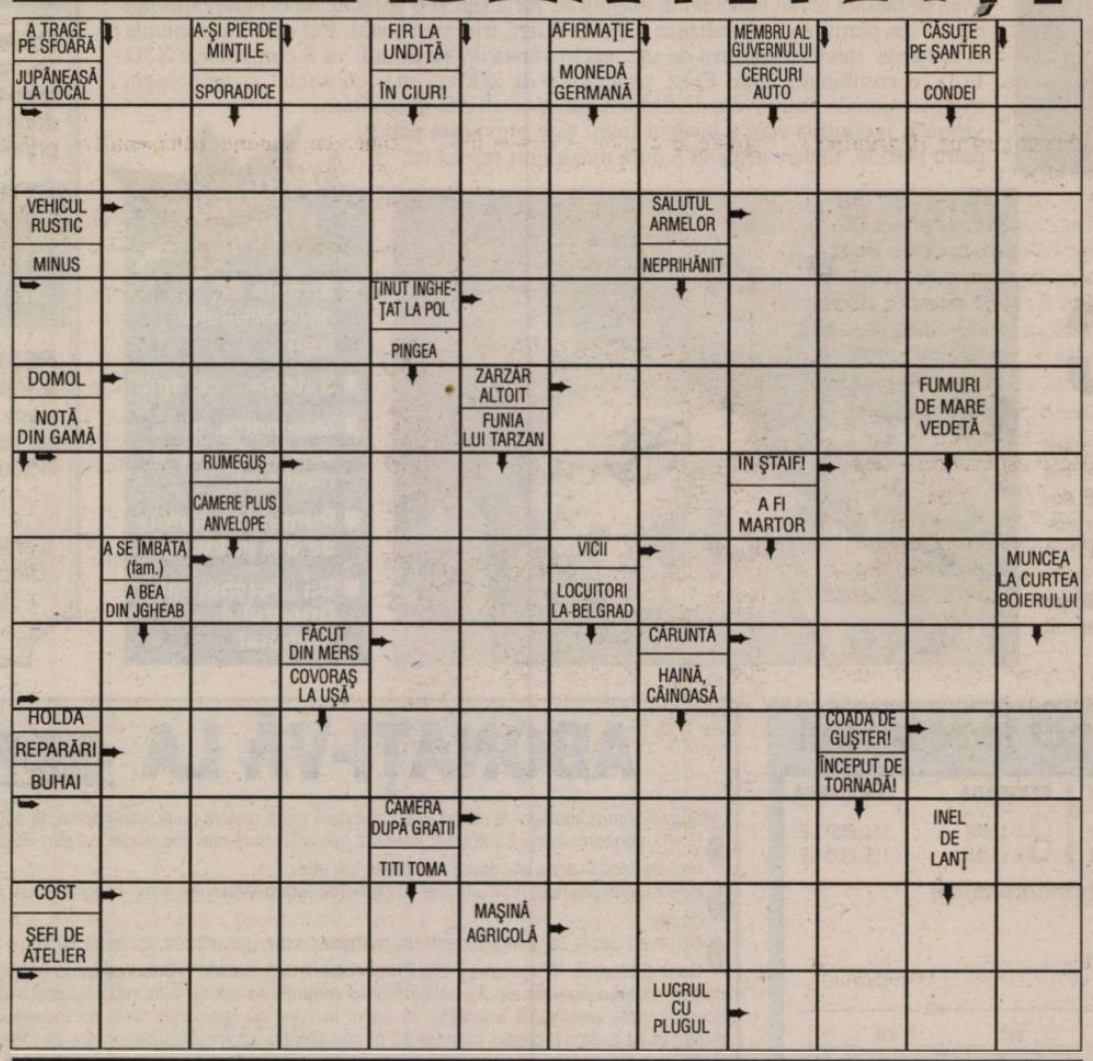

DEZLEGAREA INTEGRAMEI „REFLECȚII"

Orizontal: I - L - P - E - A - B - ENCICLOPEDIE - CONTOR - SOMN - GARI - DATOR - T - STOP - COPACI - BI - ALIAT - BAT - I - URARI - BINE - STRANE - PALA - UM - SACAI - DA - DRAM - LENEVIE - TRIMITE - IAR - BIETE - EROINA.

SPORT FLASH

Fotbal românesc cu dușuri scoțiene. Exact echipa care avea mai multe șanse în turul 2 al cupei UEFA, cel puțin prin prisma adversarului și prin teoria hârtiei, exact aia a capotat ca o începătoare: Dinamo. Asta dovedește că Dinamo a avut pur și simplu un noroc chior cu Șahtior și că lotul echipei nu e de nasul fotbalului european. 0-4 la Moscova, cu Spartak, este o rușine pe care n-o va spăla toată Dâmbovița în următorul deceniu. Sincer să fiu, așa cum spuneam și cu alte ocazii, nu știu ce se întâmplă la echipa asta cu mare potențial care se comportă ca o coajă de nucă pe valuri: când inexplicabil în sus, când ireparabil în jos! Pentru Dinamo, primăvara este deja iarnă înghețată, un anotimp care nu va mai sosi. Busuiocul fotbalului nostru a fost dres de Steaua care a reușit performanța să nu piardă meciul cu Liverpool, formație despre care spuneam săptămâna trecută că nu mai e mare lucru de pe vremea când s-a dezmembrat grupul The Beatles. Și lucrul acesta s-a văzut și în partida de joia trecută. Un gol dat repede și cam atât pentru o echipă care venea la București ca în bantustane, cocoșată de galoanele de carton de pe umeri. Dimpotrivă, Steaua mi-a plăcut, a avut tăria să egaleze, putea să și câștige, dar nu asta e problema. Echipa lui Pițurcă a jucat totuși ceva ce se numește fotbal, în ciuda terenului și a vremii execrabile. Mă pufnește râsul când îl aud pe Gigi Becali cu „viziunile" sale optimiste, „simt că vom câștiga partida cu Liverpool". Ele îmi aduc aminte de cele ale lui Hâncu, ăla cu cutremurele. Dar vorba aia, nu-i poți cere trenului să zboare ca avionul. Nu știu ce se va întâmpla în partida retur, dar dacă Pițurcă își aduce aminte de fotbalul pe care l-au jucat stelliștii în urmă cu aproape 20 de ani, el are mari șanse să ne aducă primăvara în suflet chiar înainte de debutul iernii. Oricum, baftă, Steaua!

Oile noastre. Și acum mă întorc în Divizia A, unde călușeii își continuă mersul în gol și în cerc. Rapid, care aspira la locul întâi, în cazul unui pas greșit stelist în fața lui Oțelul, n-a fost în stare să treacă de AEK la Timișoara, deși venise chitită să plece cu toate cele 3 puncte la București. Rapid s-a speriat de Balaurul atât de tare încât nu și-a mai revenit nici un moment, ba mai mult, a plecat învinsă la limită, spre disperarea lui Copos. În altă parte, la Pitești, Universitatea Craiova a reușit prima victorie după un deceniu, ceea ce dovedește că valoarea nu așteaptă numărul anilor. Dar cea mai comică partidă a etapei a 12-a a fost cea dintre Oradea și FCM Bacău care nici nu ajunsese bine în minutul 57 și scorul era 3-0 pentru gazde. Numai că atunci s-a întâmplat ceva de a trezit din plictiseală și agențiile de știri străine: oaspeții au rămas în șase oameni pe teren, doi accidentați și trei eliminați de arbitru! Moment în care jocul a devenit incompatibil cu regulamentul iar arbitrul a stopat desfășurarea partidei.

Huligani în teren. Dar nici cu englezii nu mi-e rușine. Agenția Reuters, citată de Rompres, relatează un fapt mai puțin obișnuit: un fotbalist căruia i-a fost interzis accesul pe stadioanele din Albion, i-a fost permis să joace în primul tur al Cupei Angliei, din cauza faptului că sancțiunea se referea la tribune și nu la terenul de joc. Veli Hakki, 23 de ani, a primit o dispensă specială pentru a juca pentru echipa de amatori Boreham Wood, împotriva echipei din liga a treia, Blackpool, în ciuda faptului că un ordin judecătoresc îi interzicea prezența pe stadioanele de fotbal timp de șase ani. Fotbalistul semiprofesionist, care este și tâmplar, a petrecut un an în pușcărie și a ispășit un an din pedeapsa primită, după ce a fost surprins de camerele video în timpul unor scene violente pe stadion, la meciul de baraj dintre Millwall și Birmingham City, în mai 2002.

GEORGE CUȘNARENCU

MISS WORLD DIGITAL

O contramăsură la concursurile de frumuseţe pe unde se perindă, cu cheltuială mare, o mulţime de fete frumoase gata să intre în circuit, poate fi concursul de frumuseţe al femeilor virtuale. Săptămâna aceasta se desfăşoară la Milano concursul „Miss World" pentru creaţiile virtuale realizate pe computer. Artiştii informaticieni, agenţiile de publicitate şi programatorii de jocuri video au fost invitaţi să-şi prezinte creaţiile cu descrierea completă, măsurători şi date de naştere, pe situl www.missdigitalworld.com. „Fiecare epocă are idealul său de frumuseţe şi fiecare epocă produce întruchiparea acestui ideal, de la Venus din Milo din Grecia antică până la Marilyn Monroe din anii 60" a declarat organizatorul concursului, Franz Cerami. „Miss World virtuală" este căutarea idealului de frumuseţe contemporan, văzut în realitatea virtuală. Artiştii îşi vor plimba creaţiile pe un podium, cu un prezentator şi cu invitaţi, totul virtual şi totul de dragul de a crea ambianţa unui adevărat concurs de frumuseţe. Un pas bun contra încercărilor de hărţuire sexuală.

7 MARATOANE ÎNVINSE

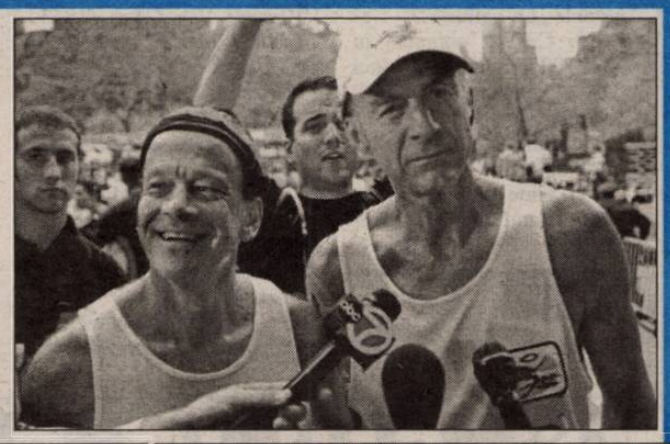

A învinge un maraton poate fi experienţa unei vieţi. Aşa cum scriam acum două săptămâni, exploratorul britanic Ranulph Fiennes, însoţit de medicul Mike Stroud, şi-a propus să termine nu unul, ci şapte maratoane şi asta în numai şapte zile! Şi în cele din urmă a şi reuşit. Fiennes, care are 59 de ani şi în urmă cu cinci luni a fost victima unui infarct de pe urma căruia a scăpat ca prin minune, a trecut linia de sosire a ultimului maraton, cel de la New York, după 5 ore, 25 minute şi 46 secunde, clasându-se pe locul 28.362, din cei aproape 35.000 de participanţi. Cei doi temerari au alergat maratoanele în Patagonia chiliană, în insulele Malvine, la Sydney, la Singapore, la Londra şi Cairo, terminând la New York, singurul maraton organizat din cele şapte. Cel mai greu moment? „La sfârşitul maratonului de la Singapore am crezut că voi abandona, am simţit că nu mai sunt capabil să mai fac un pas. Atunci mi-am zis că e o nebunie ce încerc să fac. Până la urmă m-am ambiţionat şi mi-am zis să duc nebunia până la capăt".

Trei ipostaze ale unei singure nebunii

KASPAROV CONTRA MAŞINII

Fostul campion mondial de şah, Garry Kasparov, reia tentativa de a se înfrunta cu un computer specializat pentru a-şi măsura, din nou, forţa de a învinge maşina. De data asta, însă, în cadrul unei întâlniri care va avea loc în această săptămână la New York, Kasparov nu va atinge nici o piesă şi, de fapt, nu va exista nici o tablă de joc. El va avea în faţă un ecran conectat la maşina de jucat şah şi o pereche de ochelari speciali care-i vor permite să vizualizeze jocul în relief, tridimensional. Cel care va răspunde la mutările marelui maestru de şah, azi în vârstă de 40 de ani, va fi computerul X3D Fritz, o combinaţie între Fritz, programul de şah cel mai cunoscut, şi tehnologia tridimensională promovată de firma X3D, specializată în realitatea virtuală. Întâlnirea care a început marţi este prevăzută pentru patru partide, fiecare urmând a dura maximum şapte ore.

SUTIENE ANTI-TABAC

O mulţime de drăcovenii au fost inventate pentru cei care doresc să se lase de fumat, evident de nici un folos pentru cei care găsesc fumatul irezistibil. Ultima găselniţă aparţine societăţii de lenjerie „Triumph" care a prezentat la Tokio prototipul unui sutien anti-tabac. În cupa sutienului se află o capsulă care emană un parfum de lavandă care calmează senzaţia de iritare legată de sevrajul tabagic. Lucrurile sunt clare în privinţa femeilor care vor să se lase de fumat. Dar cu bărbaţii cum rămâne?

ÎN NUMĂRUL VIITOR:

- Armele SF ale mileniului trei!
- Bateria... cu apă!
- Meningita, o durere de cap a medicinii
- Primul foc aprins de om în Europa
- Un „Pompei" al Orientului Apropiat

HOROSCOP
17 – 23 NOIEMBRIE

BERBEC (21.03-20.04): Cel mai interesant aspect al acestei săptămâni este ascensiunea curbei financiare până spre un maxim – miercuri sau joi. Veţi primi, pe neaşteptate, o importantă sumă de bani.

TAUR (21.04-21.05): Două motive de îngrijorare s-ar putea ivi în acest interval mai puţin fast. Se pare că situaţia financiară va cunoaşte o „umbră", iar relaţiile afective intră, temporar, în „glaciaţiune".

GEMENI (22.05-21.06): Sub semnul benefic al lui Saturn (planeta geniilor!), veţi lua acum câteva decizii foarte importante pentru viitorul apropiat. Din păcate, situaţia materială nu-nfloreşte deloc.

RAC (22.06-22.07): Sinuozităţile curbei psihicului indică faptul că sunteţi supus unor tracasări cam dure, cărora le faceţi faţă cu mari eforturi şi cu mare risipă de nervi, dar totul va ieşi bine.

LEU (23.07-22.08): Sub povara unor speranţe privind redresarea financiară, veţi primi o veste excelentă despre bani. Se pare că veţi primi o sumă consistentă, care vă va permite câteva extravaganţe.

FECIOARĂ (23.08-21.09): Una caldă, una rece. Aşa s-ar putea caracteriza această săptămână în care nici nu veţi şti cum a trecut timpul. Dacă la bani aveţi noroc, în dragoste apar „hârtoapele"...

BALANŢĂ (22.09-22.10): Toate curbele astrale principale se situează la cote acceptabile, nici una nu zvâcneşte spre culmi. Abia în weekend curba afectului se îndură să vă dea semne bune.

SCORPION (23.10-21.11): În primele zile ale perioadei domină o monotonie cruntă şi sunteţi foarte iritabil. Dar începând de miercuri, lucrurile se precipită şi solicitările vor fi foarte stresante.

SĂGETĂTOR (22.11-20.12): Atenţie! Curba financiară scade vertiginos până sub normal, anunţând, probabil, un ghinion financiar apăsător. Din fericire, la începutul săptămânii viitoare totul revine la normal.

CAPRICORN (21.12-19.01): Miercuri sau joi, curba financiară are un minim foarte periculos, aşa că fiţi cât mai prudent posibil, pentru a nu fi luat prin surprindere de o situaţie deosebit de delicată.

VĂRSĂTOR (20.01-18.02): Sunteţi mai nervos decât de obicei şi s-ar putea să aveţi confruntări inutile atât în mediul profesional, cât şi acasă. Din fericire, o veste bună vă va însenina fruntea, duminică.

PEŞTI (19.02-20.03): Nici o curbă astrală nu se încumetă să ia piscurile în piept până vineri, când curba financiară îşi începe ascensiunea. La rândul ei, curba afectivităţii creşte în weekend.

Personalităţile săptămânii: *Aron Densuşianu, George Emil Palade, Ilarie Chendi, Dinu Pillat, Urmuz, Petru Comarnescu, George Vraca;* Voltaire, Arthur Rimbaud, Alberto Moravia, Carl Maria von Weber.

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	30.000 LEI	❑ 3 LUNI	90.000 LEI	❑ 5 LUNI	150.000 LEI
❑ 2 LUNI	60.000 LEI	❑ 4 LUNI	120.000 LEI	❑ 6 LUNI	180.000 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

ABONAŢI-VĂ LA magazin

„Magazin" oferă fidelilor săi cititori avantajul de a primi revista cu promptitudine, la adresa dorită.

- Preţul abonamentului contractat direct la redacţie, mult mai mic decât cel prin Rodipet, rămâne neschimbat, indiferent de modificarea ulterioară a preţului revistei.
- Cheltuielile poştale prilejuite de expedierea abonamentului sunt suportate de redacţie.
- Nu aveţi decât să trimiteţi printr-un mandat poştal [pe adresa: Ionescu Simion – la Casa Editorială «Magazin», Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 013701] contravaloarea abonamentului solicitat (vezi preţurile în talonul alăturat) şi puteţi beneficia de toate avantajele enunţate. În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal. Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 021/222.83.36
- Cititorii din străinătate pot contracta abonamente trimiţând, pe adresa redacţiei (Ionescu Simion – la Casa Editorială «Magazin», Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 013701), un plic cu un cec reprezentând contravaloarea abonamentului dorit (110 $ sau 100 euro, un abonament pe un an, 55 $ sau 50 euro, un abonament pe şase luni).

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ – 14⁰⁰

Biblioteca Judeţeană

SERIE NOUĂ - 652 • ANUL XLVI • 20 NOIEMBRIE 2003 • 16 PAGINI • 8000 LEI Nr. 47 (2402)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

■ *Mânia la cei buni*
Se naşte moartă, se topeşte,
La cei răi, durează luni,
Ani întregi, la cei din gloată,
Iar la mişei, viaţa toată.
(Confucius, în traducerea lui George Coşbuc)

■ *Un cunoscut este un ins destul de apropiat ca să-i ceri bani dar nu suficient de apropiat ca să îi şi împrumuţi.*
(Bernard Shaw)

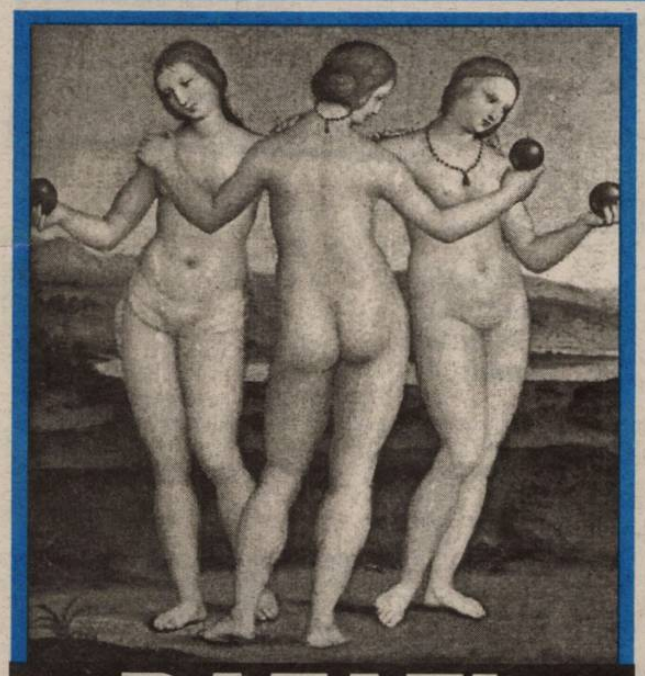

RAFAEL
«prinţul pictorilor»

Goana după profituri grase poate şubrezi sănătatea omului

VOM MÂNCA ANIMALE CLONATE?

Anii în care se vorbea despre problemele etice ale clonării au trecut, au trecut şi anii în care se interzicea clonarea umană. Azi, în ciuda întrebărilor şi a avertismentelor de altădată, s-a dat liber nu numai la clonarea umană, dar în cazul SUA, s-a dat tonul şi în privinţa alimentaţiei deceniilor viitoare: vom mânca animale clonate! E bine pentru sănătate, e rău? Cine poate da un răspuns dezinteresat?

Un raport al agenţiei americane pentru securitatea alimentară (FDA) estimează că a consuma lapte sau carne provenind de la animale clonate nu reprezintă nici un pericol pentru sănătatea umană. Ceea ce deschide calea comercializării acestor tipuri de produse în SUA. Şi dacă ar fi vorba doar despre comercializarea acestor produse doar în SUA, n-ar fi nici o problemă, numai că în globalizarea intereselor americane, inclusiv a celor economice, această măsură se va răspândi rapid pe scară planetară. „Produsele comestibile, provenind de la animale clonate şi sănătoase sau din progeniturile lor, nu par a produce riscuri majore pentru consumul alimentar în comparaţie cu produsele provenind de la animalele non-clonate" afirmă raportul publicat de FDA. Şi cu toate că acest raport nu dă lumină verde pentru comercializarea imediată, o decizie urmând a fi luată începând de anul viitor, pasul a fost făcut. Fermierii americani sunt foarte interesaţi să cloneze animale pentru a îmbunătăţi calitatea turmelor prin copierea celor mai bune exemplare. Având în vedere costul unei clonări, e puţin probabil ca animalele să ia direct drumul abatoarelor. Mult mai probabil este ca laptele şi carnea progeniturilor acestora să ajungă pe piaţă în lanţul alimentar. Cum era, însă, de aşteptat, raportul FDA a declanşat o vie reacţie printre organizaţiile consumatorilor americani. „Toate datele care au condus la acest raport, vin de la grupuri interesate, care susţin clonarea animală" a denunţat Carol Tucker Foreman, responsabil de politica alimentară a Federaţiei consumatorilor din America (CFA), care a adăugat: „FDA acţionează sub presiune politică pentru a promova clonarea animală, în loc să promoveze sănătatea publică". Alte voci vorbesc despre raport ca fiind rezultatul unei analize de suprafaţă, care nu ia în calcul reacţia organismului uman pe termen lung şi care trage nişte concluzii eronate. „Există o neliniştе în rândul societăţii americane faţă de această tehnologie" a recunoscut un oficial al FDA care însă nu a pus în discuţie recomandarea raportului. O mulţime de oi, viţei, cai, porci şi iepuri au fost clonaţi cu succes în lume după naşterea primului animal clonat în 1996, oaia Dolly. Dar Dolly, care s-a născut după 276 de tentative nereuşite, care au produs animale anormale, a fost eutanasiată în luna februarie a acestui an, din cauză că suferea de anomalii cromozomiale şi de o maladie pulmonară incurabilă. A pune în circulaţie, pentru consum, produse alimentare provenind de la aceste animale, fie ele şi sănătoase, nu pune acum atât probleme de etică (în fond, etica se schimbă de la an la an, dacă e nevoie), cât probleme de sănătate pentru oamenii care consumă alimentele modificate genetic. Cu alte cuvinte, genele umane sunt în pericol de a fi modificate, la rândul lor.

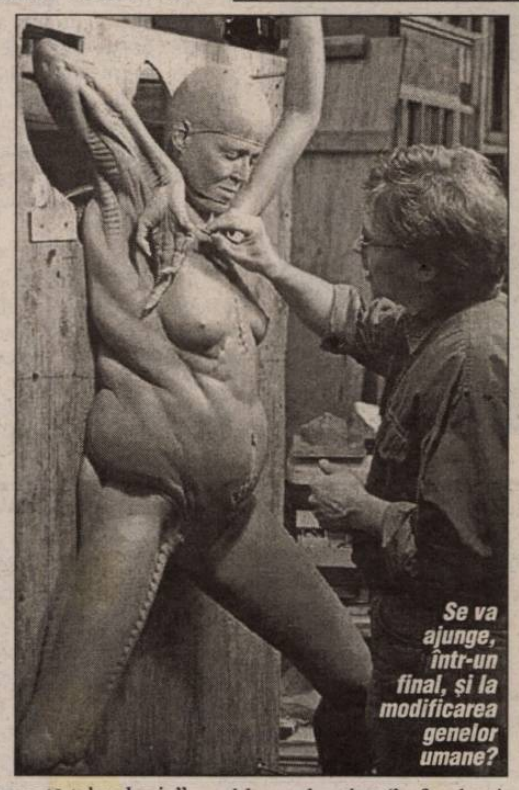

Se va ajunge, într-un final, şi la modificarea genelor umane?

Europa vrea reguli precise

Până la o evaluare serioasă şi independentă politic, Europa se arată reticentă faţă de comercializarea produselor modificate genetic. Autorizarea comercializării noilor OMG a fost blocată, chiar cu câţiva ani în urmă, la iniţiativa a cinci ţări europene, Franţa, Italia, Grecia, Danemarca, Luxemburg – cărora li s-au alăturat apoi Belgia şi Austria. O hotărâre a Uniunii Europene în acest caz este anunţată pentru luna decembrie, dar şi aşa, fabricanţii care doresc să comercializeze alimente transgenice nu o vor putea face înainte de 18 aprilie 2004, când va intra în vigoare legislaţia, dacă va fi adoptată. Se recunoaşte că Uniunea Europeană este sub presiunea puternică a SUA care au contestat „moratoriul" în faţa Organizaţiei mondiale a comerţului (OMC). Organizaţia Greenpeace afirmă că singurul motiv al Comisiei europene de a autoriza importurile americane de grâu modificat genetic, BT-11, este „de a-l împăca politic pe George W. Bush cu OMC". Nimeni nu poate ascunde faptul că în spatele acestei lupte politice, sănătatea oamenilor e pusă în umbră, şi asta de dragul profiturilor uriaşe ale societăţilor americane. Noua legislaţie europeană, născută sub presiunea colosului de peste Ocean, va permite să se traseze drumul OMG de-a lungul lanţului de producţie şi distribuţie atât pentru consumatorul uman, cât şi pentru furaje, care constituie debuşeul principal al OMG în Europa şi pentru care nu exista etichetare până acum. Industria va trebui să eticheteze toate produsele derivate din OMG, cum ar fi uleiul de soia rafinat sau glucoza din amidon de porumb. Prezenţa OMG va trebui semnalată plecând de la o concentraţie de doar 0,9 la sută, procent sub care se consideră că prezenţa este accidentală. Actualmente, şapte alimente transgenice aşteaptă autorizarea, printre care şi porumbul produs de gigantul american Monsanto, care are deja un aviz ştiinţific favorabil. În anii ce vin, ne putem aştepta la impunerea unor noi obiceiuri alimentare, niciodată experimentate până acum pe om.

Grupaj de **GEORGE CUŞNARENCU**

Femina club

Trucuri antistres

Anotimpul paltoanelor

TV

■ Pro TV
■ România 1
■ TVR 2
■ Acasă
■ Antena 1
■ Prima TV
■ Tele 7 abc

Mulţi ar vrea s-o vadă pe Kim Smith clonată, dar până atunci mai e...

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

divanul galben

Eschil, jucat după 2.050 ani

Fragmente dintr-o piesă de teatru scrisă de dramaturgul grec Eschil, având ca punct de inspiraţie războiul Troiei, au fost nu de mult descoperite în sarcofagul unei mumii egiptene. Reconstituită şi rearanjată, această piesă va fi reprezentată pentru prima oară după 2.050 ani. Compania teatrală naţională a Ciprului (Thoc) are de gând ca vara viitoare să prezinte publicului, în premieră şi într-o viziune modernă, piesa „Achile" de Eschil. Istoricii şi specialiştii în artă au crezut multă vreme că trilogia scrisă de Eschil a pierit în incendiul care a mistuit Biblioteca din Alexandria, în anul 48 î.Ch. „Dar în cursul ultimelor decenii, arheologii au descoperit în Egipt mai multe mumii care erau burduşite cu papirusuri conţinând extrase din piesele originale ale lui Eschil", declara recent directorul companiei teatrale cipriote. Bazându-se pe aluziile altor autori antici despre trilogie şi pe papirusurile recent descoperite, compania teatrală şi colaboratorii ei estimează că vor putea adapta opera lui Eschil cu cea mai mare fidelitate posibilă. Piesa este centrată pe figura lui Achile, războinic reputat şi invincibil în timpul asediului Troiei, dar care a fost rănit mortal în călcâi de o săgeată otrăvită lansată de Paris, fratele lui Hector şi fiul lui Priam, regele Troiei. Considerat părintele tragediei greceşti, Eschil, care a trăit între 525 şi 456 î.Ch., se pare că a scris în jur de 90 de piese de teatru, deşi în urma lui nu au rămas decât câteva, intrate astăzi în patrimoniul universal.

Declaraţia lui Man Ray

Sunt un bărbat bătrân acum,
În şaizeci de ani am avut o mulţime de lucruri de făcut.
Am făcut o groază de treburi în şaizeci de ani,
Picturile mele, fotografiile mele, obiectele mele.
Tot timpul schimb una, alta.
Am perioade de timp când fac câte un lucru
şi apoi, câţiva ani buni
Mă apuc de altceva.
Sunt un om liber.
Nu lucrez pentru nici un „naş" sau „boss".
Îmi sunt indiferente lucrurile
Care nu mă interesează.
Dar nu le disprețuiesc niciodată.
Mai ales când e vorba de artă.
Pentru că spun că orice om care creează artă
Este o persoană sfântă.
N-are importanţă ce face.
Poate să picteze lucrări academice
Sau moderne
Sau orice altceva
Diferit de alţii.
El nu poate face rău nimănui.
În vreme ce un politician rău,
Sau un doctor prost
Sau un bucătar mânios,
Toţi aceştia te pot omorî într-o clipă.

Traducere de **GEORGE CUŞNARENCU**

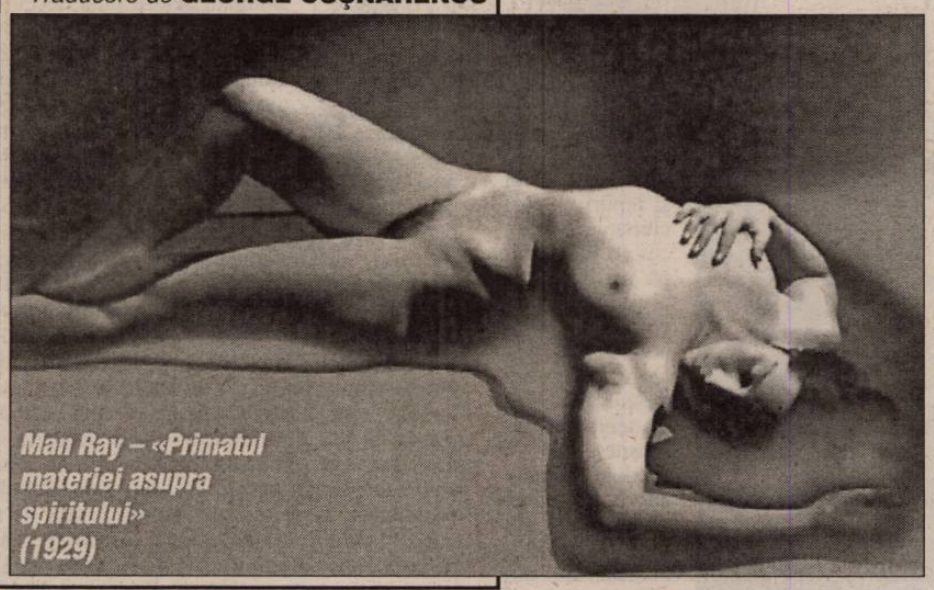

Man Ray – «Primatul materiei asupra spiritului» (1929)

Dialog astrologic

ANCA D., Ploieşti: *„...Poate pentru că multe din cele aflate din horoscopul care se foloseşte la noi nu mi s-au confirmat, aş dori să ştiu câte ceva despre zodiacul chinezesc şi despre relaţiile mele sentimentale pe baza acestuia. Sunt născută în zodia Leului şi am avut până-n prezent două legături serioase (cel puţin aşa le-am considerat eu) cu Rac şi Scorpion (...) Mi-a spus că femeile din Leu sunt foarte temperamentale şi că iau de foarte multe ori decizii pripite. Dar nu este şi cazul meu, eu fiind foarte înţelegătoare în privinţa bărbaţilor, dar totul are o limită (...) Primul meu iubit, cel din Rac, m-a părăsit după un an şi jumătate, spunându-mi că face presiuni asupra lui o fostă colegă de serviciu, cu care a avut legături strânse o vreme, înaintea mea. După doi ani am întâlnit un bărbat din Scorpion care era foarte bogat şi care-mi satisfăcea toate capriciile, dar când am fost foarte aproape de a ne căsători, mi-a spus că în casa lui trebuie să locuiască şi mama lui, care nu ştiu de ce avea ceva împotriva mea. În aceste condiţii, am înţeles că eu eram pe planul doi şi că trebuie să mă resemnez... Care sunt sansele unei femei din Lei, în felul chinezesc? Oare ar trebui să mă încred mai mult în acest zodiac?"*

Leoaicele nu acceptă locul doi

– Stimată doamnă, corespondentul Leului în zodiacul chinezesc este Maimuţa, a cărei caracteristică de bază este aventura. Pare să fie un semn neserios, în concepţia vechilor înţelepţi chinezi, însă Maimuţa are, totuşi, un element „sacru" în portretul său psihologic, şi anume este o mamă şi o soţie extrem de devotată. Aceste caracteristici nu prea se potrivesc cu Leoaicele, în stil european. Maimuţele au cele mai bune legături cu Dragonul (Berbec) şi Şobolanul (Săgetător); duşmanii cei mai înfocaţi ai lor sunt din Tigru (Vărsător). Dacă vă consideraţi Leoaică, atunci aflaţi că aveţi afinitate maxim faţă de Berbec, Leu şi Scorpion... Dar viaţa e plină de meandre, contează foarte mult şi intuiţia dumneavoastră.

Cine este „o lampă pentru fluturi"?

– Stimată doamnă, „o lampă pentru fluturi" poate fi orice femeie frumoasă care se comportă ca atare, până la o anumită vârstă. După această vârstă, aceasta trebuie să fie atentă la adevăratul motiv pentru care roiesc bărbaţii în jurul ei. Căutând în cărţile mele de astrologie, am găsit precizarea că femeia din Vărsător are de obicei foarte mult „lipici", iar alături de ea se află damele din Scorpion, Taur şi Berbec. Dar dacă ar trebui să ne luăm după statisticile sentimentale, afinitatea ei maximă se manifestă numai faţă de Lei, Scorpion şi Vărsător. În acelaşi timp, vă rog să reţineţi şi următorul aspect: femeia-Vărsător este una dintre cele mai adaptabile neveste şi una dintre cele mai capricioase amante. O fi întâmplător acest aspect?

CORNELIA M., Bucureşti: *„...Am aşteptat o vreme să citesc la această rubrică ce se spune despre femeile din Vărsător, zodie căreia îi aparţin. Până-n prezent, pot să vă spun că sunt o femeie care atrage foarte mult bărbaţii, dar nu ştiu de ce nu sunt considerată o «legătură serioasă», ci numai una temporară sau de o noapte. Nu cred că aceasta este eticheta femeilor frumoase din Vărsător, aşa cum am întâlnit într-o carte de astrologie în care se scria că sunt ca «o lampă pentru fluturi». La cei peste 35 de ani ai mei, nu mai cred în poveşti dintr-astea. Care este adevărul despre femeile din Vărsător?"*

„Bărbaţii au numai defecte mari..."

– Stimată doamnă, cu o astfel de concluzie cred că veţi respinge popoare întregi de bărbaţi, indiferent din ce coclaur al Europei. Eu înţeleg că exageraţi şi de aceea vă subliniez că unei persoane dintr-o zodie de Apă – cea mai vulnerabilă, din toate punctele de vedere – i se potriveşte tot o persoană de sex opus din acelaşi semn cosmic, adică din Peşti sau Scorpion. Dar de sfaturi toţi suntem buni, mai ales dacă nu avem prea mare răspundere pentru ce afirmăm. Şi nu uitaţi, uneori defectele sunt atractive...

RADU IANIERI

ADELA, Iaşi: *„...Femeile din Rac sunt norocoase la bani şi ghinioniste în dragoste? Eu am împlinit 45 de ani, nu am fost căsătorită niciodată şi am intrat de curând în posesia unei moşteniri destul de importante, dar în Italia şi parţial în Germania. Nu am avut o legătură pe care s-o consider serioasă şi, în consecinţă, să fac pasul spre căsătorie (...) Dar de îndată ce voi fi mult mai bogată decât în prezent aş dori să mă căsătoresc, preferabil în Italia. Există vreo diferenţă în ceea ce priveşte zodiacul? Aceste reguli pe care le prezentaţi sunt valabile peste tot? Din câte am citit până acum, se pare că numai în Asia nu sunt valabile. Care ar fi perechea ideală, dacă mă decid până la urmă, având în vedere că sunt zodie de Apă şi sunt foarte sensibilă şi foarte uşor de supărat, deşi nu mă leg de micile defecte ale bărbaţilor, ci doar de cele mari, dar viaţa mi-a demonstrat că bărbaţii au doar defecte mari..."*

ANCHETA săptămânii

Îţi place lumea în care trăieşti?

Generaţia matură are uneori nostalgia timpurilor atât de renegate, dinainte de 89. Nu a unui spaţiu de constrângeri spirituale, psihologice şi materiale ci a climatului de siguranţă, de stabilitate a vieţii. A unei lumi mai civilizate. A unui spaţiu în care aerul nu era atât de infestat de noxele ţevilor de eşapament. Cum resimte tânăra generaţie noua realitate a vieţii, iată o întrebare deosebit de incitantă.

◆ Nu cunosc altă lume decât din povestiri sau de pe ecranul televizorului aşa încât nu pot să fac o comparaţie. Deocamdată îmi place. Mai târziu s-ar putea să devin mai exigentă. *(Oana Creţu, 17 ani)*

◆ Lumea dinanfară pare mai tentantă. Dar nu poţi şti ce se ascunde în spatele peisajelor exotice şi zgârie-norilor. Cred că acolo se ascunde o lume de gheaţă. *(Raluca Simion, 16 ani)*

◆ Trec în fiecare zi prin faţa unui magazin în care un cerşetor stă cu mâna întinsă fulgerând trecătorii cu priviri insistente, pe care îl aduc şi-l duc doi tineri „întreprinzători", aştept apoi în staţie 15-20 de minute până vine un autobuz în care nu mai am loc, întârzii la prima oră de curs şi deja ziua se transformă pentru mine într-un şarpe care mă strânge de gât. Spre seară mă întâlnesc cu prietenii şi mă calmez. În urma mea rămân însă alte şi alte scene şi situaţii urâte ale unei capitale nervoase, în care oamenii se calcă pe picioare. *(Andi R., 18 ani)*

◆ Dacă nu vezi ceea ce e urât în jurul tău, lumea din jur pare frumoasă. Dar ca să-ţi placă cu adevărat, trebuie s-o cauţi. Uneori o găseşti toamna în parcuri, alteori la o terasă, cu prietenii la un suc. *(Dora Chivu, 17 ani)*

◆ Când eşti tânăr totul e super. Cel mai mult contează lumea din sufletul tău şi mai puţin cea din afară. *(Tudor D., 16 ani)*

◆ Îmi place şi nu-mi place. Nu-mi place când văd cum aruncă oamenii hârtii şi ţigări pe jos, nu-mi place să văd trotuarele pline de „urme" de câini, nu-mi place să văd adăposturi din sticlă în staţiile RATB sau cabine telefonice sparte, nu-mi place să văd sticle de plastic în natură sau aiurea, nu-mi plac ştirile pline de orori de la televizor şi filmele de categoria C. *(Cora Dăscălescu, 19 ani)*

◆ Dacă ai bani ca să poţi să alegi tot ce-i frumos şi să-ţi făureşti o lume a ta, cu prieteni minunaţi, răspunsul e afirmativ. *(Dan Robu, 17 ani)*

◆ Nu, şi nu sunt singurul. Dacă-i întrebaţi pe colegii mei ce vor să facă după ce-şi termină studiile, cred că 70% vă vor spune că viitorul lor e undeva mai departe. *(Anonim, 18 ani)*

Grupaj realizat de **DORIN MĂRAN**

„INSTITUT EDUCATIV"

Patroana unei agenţii olandeze de fete de companie a deschis de curând la Amsterdam o şcoală de instruire a aspirantelor la această ocupaţie pentru a le învăţa cum să se comporte în compania clienţilor şi cum să tragă cât mai multe foloase din această afacere. „Trebuie să învăţaţi cât mai bine tehnicile negoţului, să vindeţi cât mai profitabil, indiferent dacă e vorba de farmecul sau corpul vostru sau de aspiratoare şi maşini de spălat. Principiul e întotdeauna acelaşi, a declarat patroana institutului în ziua inaugurării". Aceasta a condus timp de 20 de ani o agenţie care oferea servicii de lux clienţilor domici să se afle în compania unor tinere încântătoare şi s-a gândit să-şi valorifice experienţa într-un mod mai „emancipat". Participanţii la cursuri, femei dar şi bărbaţi, beneficiază de profesori de dans, dicţie, literatură etc. Una din coordonatele programului de instruire o constituie gândirea pozitivă care trebuie să însoţească toate demersurile pe care urmează să le facă absolvenţii. Viitorii profesionişti vor trebui să înveţe să asculte, să înţeleagă, să vorbească, să dea sfaturi, să se îmbrace adecvat, să fie informaţi în permanenţă în legătură cu problemele sociale, economice, politice, evident la un nivel mediu. Să ştie să-şi ascundă defectele şi să-şi pună în evidenţă calităţile, să cunoască punctele slabe şi tari ale clienţilor, să fie mereu stăpâni pe situaţie. Clienţii trebuie să se lase seduşi de tot acest complex arsenal de seducţie şi în final să nu se gândească nici o clipă că răsplata pentru clipele petrecute în compania lor este prea mare.

Săptămânalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 013701.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU – *Preşedintă*
GEORGE CUŞNARENCU – Administrator
PAUL IOAN – Administrator

REDACŢIA: Telefon: 222.83.21
Mihaela Dorobanţu, Paul Ioan, Dorin Măran, Aurora Popescu, Adrian-Nicolae Popescu, Irina Stoica, Ionel Cojocaru, Maria Rădoi, Elena Ilie, Vasilica Mărgărita

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Mihaela Dorobanţu
Secretar de redacţie: Ionel Cojocaru

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Natasa Munteanu
Cont: 4210100357001 (lei)
• 4210100357002 (USD)
• 4210100357003 (EURO)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.M.B.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedintă a Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN,
ADRIAN HOAJĂ,
PAUL IOAN

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România
Fax: 224.39.96

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu, Teodora Bujor-Panaitescu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Redactorii semnatari ai articolelor publicate în revistă sunt direct răspunzători, material şi penal, conform art.205, 206 Cod penal, de exactitatea şi corectitudinea celor relatate. Revista îşi declină orice responsabilitate.

ARMELE SF

● cu degetul pe trăgaciul virtual ●

Arme laser, câmpuri de forţă... Par cuvinte dintr-un scenariu „StarTrek". Nu mai sunt însă de mult doar atât: întreg „arsenalul" filmelor şi cărţilor de fantaştiinţă se află mai aproape ca niciodată de noi!

Luptătorii viitorului

Omenirea va mai trebui să aştepte un timp, dar Gus Khalil, inginer la un institut al armatei americane de la Dearborn, Michigan, a declarat că au fost identificate şi hotărâte „ţintele" cercetării pentru viitorul sistem de luptă al armatei americane. „Orice facem astăzi şi oferă soldaţilor mai puţină capacitate de luptă decât sunt ei capabili să utilizeze este inacceptabil", afirmă el – referindu-se în special la proiectele de dotare a 16 vehicule speciale, cu sau fără echipaj, destinate să se deplaseze pe pământ sau în aer. Termenul fixat: anul 2010. Cea mai avansată tehnologie, ca să nu mai vorbim de cele mai noi concepte şi progrese ale ştiinţei, vor trebui să... intre în joc. Vehiculele nu vor putea cântări mai mult de 20 de tone şi trebuie să fie cel puţin la fel de rapide şi de... letale ca şi „armele letale" ale prezentului.

Se poate face?

Răspunsul specialiştilor conduşi de Khalil este un „da" categoric. Pentru a-i convinge pe cei interesaţi (şi, evident, mai ales pe cei care dau banii, FOARTE MULŢI, necesari unor asemenea realizări), Khalil a prezentat deja un model „de jucărie" al unui tun laser cu ocazia unei reuniuni desfăşurate recent la Washington. Acest tun face parte din programul de arme hibride al Forţelor armate americane, un program care urmăreşte dezvoltarea unui nou tip de armament, alimentat cu energie în impulsuri.

Aceasta înseamnă – cum s-a întâmplat şi în demonstraţia de la Washington – o primă „explozie" care durează doar o milionime de secundă, suficient însă pentru a alimenta întregul sistem care, în final, „va trage" în ţinta fixată. Fără nici o şansă pentru aceasta de a rezista!

Khalil a afirmat cu acest prilej că testele au arătat că arme cu degajări de 600 până la 10.000 de volţi sunt perfect realizabile.

De la SF direct în laborator

Vise de viitor

Noile module de război pot dura până la 15 ani, ceea ce le face acceptabile dacă ne gândim la costurile pe care le vor implica, totul depinzând, bineînţeles, şi de „gradul de utilizare" al vehiculelor. Şi, cum spuneam, nimic nu le va putea rezista, de la tancuri la orice alte obiective, indiferent de „armura de protecţie" pe care acestea o vor avea!

Dar Khalil şi echipa sa nu se opresc aici. Atunci când te pregăteşti să ataci, trebuie să te pregăteşti şi să te aperi. Din nou se face apel la... SF! Ideea este de a pune la punct un sistem de apărare, un fel de „mantie fermecată" pentru obiectivele de orice natură, care să le protejeze atât împotriva tirului armelor în impulsuri, cât şi al armelor convenţionale. Sursa de alimentare a armei şi a scutului va fi aceeaşi, cu singura deosebire că „viteza de reacţie" a celui din urmă va trebui să fie de aproximativ o mie de ori mai mare decât a armei!

Ne pregătim pentru o lume viitoare foarte liniştită şi plină de promisiuni, nu-i aşa? Şi parcă nu ne putem opri să nu ne gândim că doar câteva procente din fondurile alocate pentru astfel de proiecte militare ar fi suficiente pentru a finanţa toate institutele de cercetare dintr-o ţară, cel puţin una ca a noastră, în orice caz...

MIHAELA DOROBANŢU

ALERGIA LA... CINEMATOGRAF

Dr. Nicole Nolard, de la Institutul ştiinţific de sănătate publică din Bruxelles, a relevat recent faptul că există persoane alergice la cinematograf, la fel cum există binecunoscutele alergii la

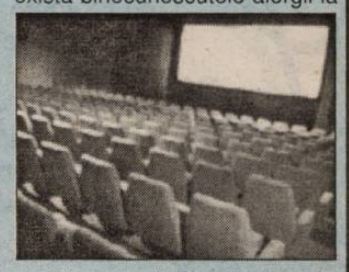

praf, la polen, la fân etc. Nu este vorba însă despre o reacţie la apropierea de marele ecran, mai ales că manifestările specifice se fac resimţite la persoanele alergice la părul de pisică. Într-adevăr, scaunele din sălile de cinematograf reţin alergenii pe care proprietarii de pisici îi aduc cu ei. Eşantioanele prelevate din şase asemenea săli din Bruxelles au relevat mari cantităţi de Fel d1, o enzimă intestinală provenind de la pisici, puternic alergen. Un alt studiu, efectuat de specialişti neo-zeelandezi, a indicat faptul că şi scaunele din avioane sunt, de asemenea, contaminate. Un fel de „ubicuitate" felină deloc încântătoare pentru om.

INVADATORII MARINI

Două specii animale, aparent inofensive, ar putea reprezenta o gravă ameninţare la adresa

echilibrului mediului, dacă într-adevăr sunt dotate cu o capacitate de adaptare ieşită din comun. Moluştele şi crabii şi-au început deja „asaltul", cu America de Nord, locurile de proveniență ale nevertebratelor respective fiind situate în oceanele Pacific şi Atlantic şi în Golful Mexic. Dintre cele 19 specii observate, 12 s-au dezvoltat mult mai bine şi mai rapid, după introducerea lor într-un mediu nou. Rezultatele surprind, întrucât din studierea altor specii (şopârle, păsări, mamifere) s-a constatat că majoritatea sunt dezavantajate de schimbarea mediului de viaţă. Cercetătorii americani nu au găsit încă explicaţii complete pentru acest fenomen, dar cert este că motive de îngrijorare există. *(A.N.P.)*

O experienţă inedită efectuată pe maimuţe a demonstrat faptul că acestea pot controla un braţ robotizat, făcându-l să se mişte.

Nu cu ajutorul muşchilor, ci exclusiv prin intermediul creierului, în care au fost introduse implanturi cerebrale. Pentru a realiza această experienţă, un grup de oameni de ştiinţă de la Universitatea din Duke (Carolina de Nord) a precedat la implantarea unor electrozi, cu un diametru mai mic decât cel al firului de păr, în lobii frontali şi parietali ai creierelor unui cuplu de maimuţe, specia macac. Au fost vizate locuri ale creierului cunoscute ca centre de control al unor mişcări musculare complexe. Semnalele cerebrale transmise de electrozi au fost analizate de un program informatic elaborat de cercetători pentru a le recunoaşte pe cele care corespund unei anumite mişcări a braţului animalului. Maimuţele au învăţat,

Premieră mondială

ROBOT CONTROLAT DE CREIERUL UNEI MAIMUŢE

stimulate de mici porţii de suc de fructe, să controleze cu un joystick, un braţ robotizat virtual, în timp ce computerul înregistra semnalele emise de creierul lor. În cea de-a doua fază, s-a renunţat la joystick şi s-a cuplat cursorul pe braţul robotizat, maimuţele, care au înţeles că nu mai e nevoie de manevră manuală, reuşind să-l manipuleze doar prin puterea gândului! Până acum au mai fost realizate experienţe cu subiecţi umani dotaţi cu implanturi cerebrale care au reuşit, prin puterea gândului, să controleze cursorul pe ecranul unui computer. Implanturile folosite în cazul maimuţelor au fost însă mai mici iar sarcina îndeplinită, mai complexă. „Aceste experienţe demonstrează faptul că masa cerebrală a maimuţelor este incredibil de adaptabilă, reuşind să «asimileze» un element extern (braţul robotizat) în propriul ei spaţiu neuronal ca şi cum ar fi o extensie naturală a corpului" a declarat Dr. Nicolelis de la centrul de neurologie al Universităţii din Duke. Un potenţial important pentru persoanele paralizate dar care poate avea şi alte aplicaţii, cum ar fi, de pildă, controlul prin gând al unui robot, de la distanţă, în domeniul militar sau în activităţi care au loc în mediu cu risc.

DORIN MĂRAN

IMPERIUL FURNICILOR

va stăpâni Pământul

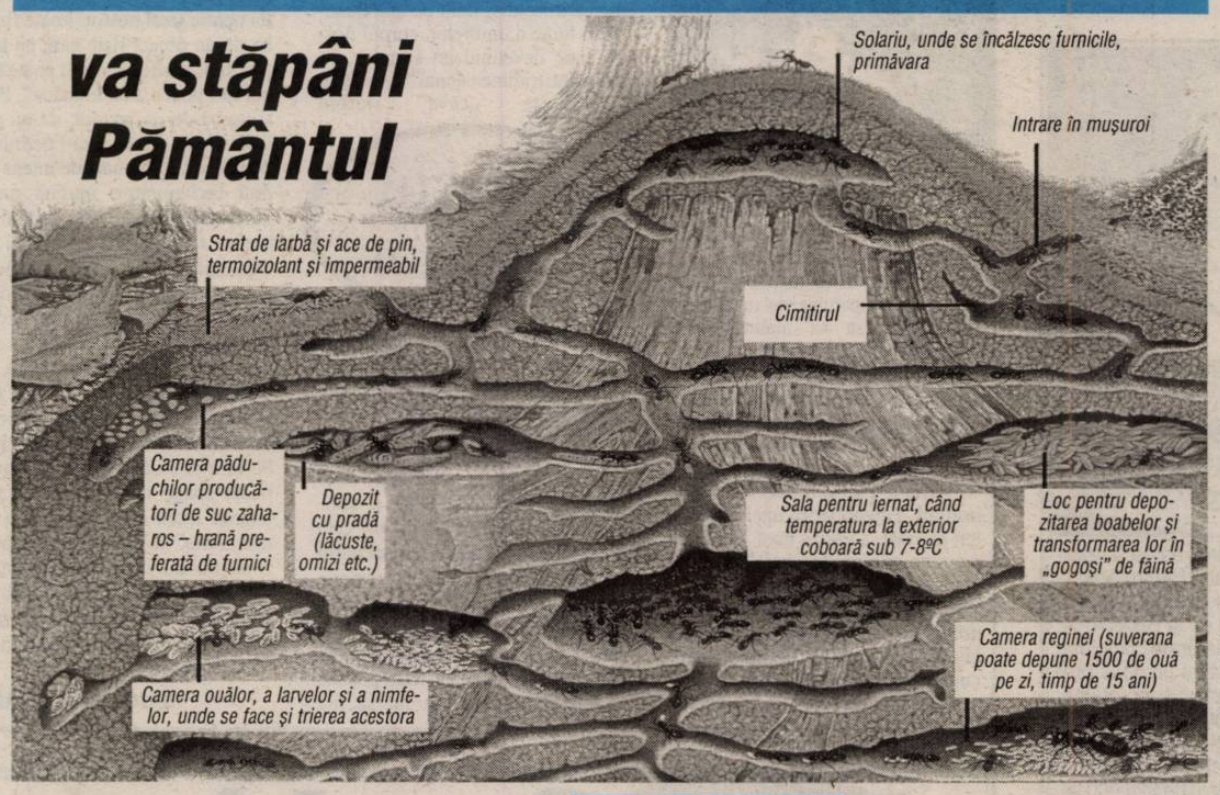

Patru specii de furnici – cele mai multe, originare din America de Sud, iar restul, din Africa şi India – alcătuiesc deja un veritabil imperiu întins pe multe mii de kilometri, singurele zone deocamdată neocupate fiind cele reci. *Supercoloniile*, cum le numesc specialiştii, au o organizare socială extrem de sofisticată şi, pe de altă parte, organismul le permite să reziste la cele mai grele condiţii de viaţă. La concurenţă cu alte nevertebrate, ele se dovedesc invincibile: păianjeni, scarabei, melci, fluturi dispar din calea lor. Indirect, grav afectate sunt şi alte specii, precum anumite păsări insectivore, habitaturile unor specii de ţestoase, ale aligatorului de Mississippi, şopârle etc. Foarte interesant este că între cuiburile diferite ale supercoloniilor nu există agresivitate. Oamenii de ştiinţă explică fenomentul printr-o posibilă „purificare genetică", centrată pe modificări ale moleculelor de recunoaştere olfactivă, asfel ca furnicile din colonii apropiate să nu se lupte între ele. Finalitatea „interdicţiei" ne pune pe gânduri: mai puţine lupte înseamnă mai multe furnici-lucrătoare şi o competitivitate sporită, în folosul speciei. Iar nu o dată, cel ce pierde este omul însuşi.

O istorie de 120 milioane de ani

Marile extincţii ale speciilor animale, de la sfârşitul cretacicului, era glaciară, perioadele de încălzire puternică a globului – toate au fost parcurse cu bine de furnici, astfel că vechimea lor, dovedită de numeroase fosile descoperite în locuri diferite de pe Pământ, este estimată la circa 120 milioane de ani! Actualmente, numărul lor aproximativ se ridică la un miliard de miliarde de furnici repartizate în 12.000 de specii. Ele pot rezista la temperaturi de câteva grade sub 0º C, până la extreme opuse, de 55-60º C. De altfel, în timp, în corpul unei furnici lucrătoare s-a perfecţionat o veritabilă uzină chimică. Programele fabricate aici ajută la schimbul mesajelor de recunoaştere cu congenerii, la mobilizarea soldaţilor, când colonia este ameninţată, la unirea forţelor, în faţa unei surse de hrană ş.a.m.d. Nici creierul, deşi minuscul, nu reprezintă o masă neglijabilă. Dacă ne referim doar la rolul său în orientarea spaţială, trebuie menţionată utilizarea „luminii polarizate" a Soarelui (furnica de deşert) sau recunoaşterea formelor vizuale (speciile din Amazonia).

Omul are toate motivele să le invidieze pe furnici, dacă nu pentru calităţile lor fizice, pentru organizarea socială aproape perfectă, a imperiului lor. Unele specii folosesc pământ şi propria salivă, pentru construirea furnicarului, altele ţes adăposturi din frunze, folosinde-se de o secreţie larvară asemănătoare mătăsii. În unele colonii, o specializare aparte seamănă bine cu soldaţii-kamikaze. În orice moment, anumiţi indivizi sunt gata să... explodeze, răspândind asfel substanţele toxice acumulate în corp, pentru a-i descuraja pe prădători. La alte specii, s-au format aşanumitele „bomboane vii" – lucrători care acumulează secreţiile zaharoase în abdomen, pentru a-şi hrăni congenerii în perioadele de foamete.

Furnicarul este o metropolă în miniatură. Din el nu lipsesc camera regală, depozitul de grâne şi cel cu pradă constituită din alte insecte, camera ouălor, a larvelor şi a nimfelor, apoi cea a puilor, încăperea pentru iernat, solariul, acoperişul, cimitirul şi, desigur, o reţea de coridoare legate de intrările în „oraş". Impresionantă (şi vitală!) este legătura dintre colonie şi regină. Dacă într-un furnicar există o singură suverană, o dată cu zborul nupţial al acesteia, comunitatea se destramă. În cazul supercoloniilor, drama este însă exclusă, întrucât acolo există mai multe regine. Este încă un exemplu clar de organizare perfectă, capabilă să asigure supravieţuirea speciei şi extinderea „stăpânirii" ei asupra unei planete pe care nimeni nu a dăruit-o vreunei anume fiinţe. Motiv foarte serios pentru ca noi, oamenii, să ne revizuim drastic optica asupra comportamentului nostru şi asupra viitorului lumii.

ADRIAN-NICOLAE POPESCU

Răpiți de OZN-uri

Noi detalii despre prăbușirile misterioase

La conferința internațională de ufologie din 2002 de la Laughlin (Nevada), s-au prezentat și date recente privind două cazuri celebre de aparente prăbușiri OZN.

Cazul Varginha

Editorul **Marshall Lee** a prezentat date noi privind cazul *Varginha* (Brazilia). Deși acest incident a mai fost descris cititorilor revistei „Magazin", merită să-l reamintim pe scurt. În 26 ianuarie 1996 autoritățile americane, au observat pe radar căderea unui obiect neidentificat lângă orașul Varginha și au alertat autoritățile ca și armata locală. Mai mulți martori au sunat în acest timp la poliție sau la pompieri anunțând evenimente conexe. Niște băieți au văzut lângă apartamentul în care locuiau un umanoid de un metru, cu excrescențe pe creștet, mâini cu trei degete și mirosind puternic a amoniac. Copiii au aruncat cu pietre în el. Pompierii, sosiți rapid, au prins cu ajutorul unei plase creatura, care părea rănită și scâncea.

Patru soldați au scotocit într-o pădurice după alte două ființe similare. După ce s-au auzit împușcături, soldații au revenit cu un umanoid mort și unul rănit. Trei fete, care se întorceau spre casă, au văzut o a patra, chircită la rădăcina unui zid. Când s-au întors în acel loc cu mama lor, n-au mai găsit însă decât urmele. Prof. *John Mack* de la Universitatea Harvard a investigat acest caz; în aceeași perioadă patru persoane au oferit fetelor 20.000 dolari dacă vor declara într-o emisiune televizată că de fapt nu văzuseră nimic. Ele au refuzat.

Anumite dovezi indică faptul că doi umanoizi ar fi murit, autopsia lor fiind efectuată de dr. Badhan Palhares de la Universitatea din Campinas. S-a presupus că ei n-ar fi fost decât bioroboți, „unelte" ale unor ființe de nivel mai înalt. Unul dintre soldații care au scotocit în pădure pentru a captura creaturile a făcut o infecție și, în ciuda tuturor tratamentelor, a decedat după două săptămâni. Familia sa a fost sfătuită să sigileze coșciugul și să-l înmormânteze cât mai repede. Nava capturată a fost, se pare, tăiată în bucăți și expediată la *Sao Jose do Campos* și de aici în SUA.

Investigatorii sunt intimidați

Investigatorul OZN *Vitorio Pacaccini* a aflat despre aceste incidente încă în prima dimineață, de la un ofițer de poliție militară, realizând cu acesta și un interviu de 45 de minute înregistrate pe bandă. Ulterior el a completat aceste informații, ceea ce a incomodat autoritățile militare. Vitorio a fost supus unor interogatorii extrem de neplăcute, în care i s-a refuzat apa și folosirea toaletei, fiind amenințat că nu-și va mai revedea familia. În cele din urmă el a fost obligat să semneze o depoziție, dar nici o clipă nu i s-a spus că ceea ce aflase n-ar fi fost adevărat. Pacaccini a scris o carte despre acest caz, dar mai mulți editori din New York au refuzat s-o publice, nu atât pentru că cineva nu le-ar fi permis ci mai mult din neîncredere, ignoranță și teamă de ridicol. Abia Marshall Lee a acceptat-o la editura sa *InterWorld Press*.

Noi date despre cazul Bentwaters

O altă prăbușire, readusă în discuție de regretatul **Graham Birdsall**, redactor șef al revistei *UFO Magazin* din Marea Britanie, a fost cea din pădurea Bentwaters, unde, în decembrie 1980 a căzut sau a aterizat forțat o navă nepământeană. Locotenent colonelul *Charles I. Halt*, adjunctul comandantului bazei Air Force din preajmă, cel care a făcut raportul oficial asupra cazului (raport azi bine cunoscut și de nimeni contestat), i-a declarat recent (în premieră și în particular) lui Birdsall, că a doua zi după primele observații din acel decembrie, a sosit în mod neașteptat un avion „Galaxy", din care au coborât mai mulți militari fără însemne, care au intrat în pădurea unde se afla aeronava misterioasă, nu înainte de a-i transmite lui Halt și subordonaților săi să părăsească imediat zona...

DAN D. FARCAŞ

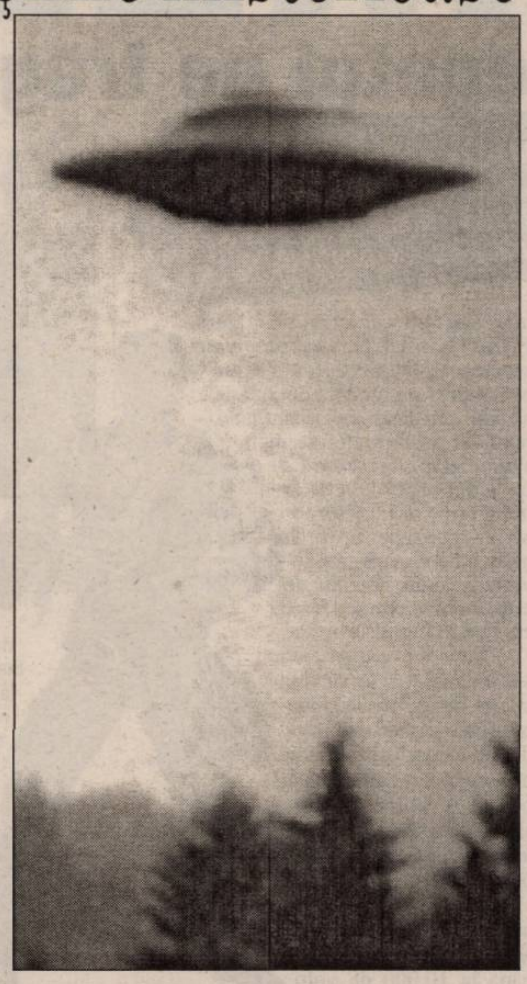

DOSARUL VIITORULUI POSIBIL

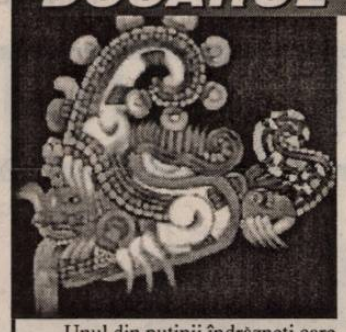

Unul din puținii îndrăzneți care s-au aventurat în jungla amazoniană a trecut prin șocul „pătrunderii" în strania lume a regilor „băuturilor fermecate" – ayahuasca. Câteva picături au fost de ajuns pentru ca în fața sa, acompaniate de murmurul șamanului, să se materializeze plante necunoscute și nevăzute de nimeni, plante care... să-i vorbească o limbă pe care o înțelegea perfect! Doar limba șamanului, care continua tot timpul să bolborosească ceva, nu reușea să o înțeleagă...

Arta și practica dezvăluirii viitorului, a descoperirii unei cunoașteri ascunse, a găsirii unor identități pierdute, recurge la tehnici care implică toate laturile ființei noastre spirituale, cele cunoscute ca și cele necunoscute. Dacă odinioară șamanismul, de exemplu, devenea preocuparea unor cercetători ai istoriei religiilor, cel mai ilustru nume fiind cel al lui Mircea Eliade, asemenea practici și fenomene au câștigat astăzi în semnificație tocmai pentru că ne dezvăluie noi laturi ale minții și sufletelor noastre. Lumea simțurilor „concrete" se conturează din ce în ce mai mult ca una iluzorie, o lume a umbrelor, corpul nostru fizic devenind un simplu „instrument tridimensional" care doar adăpostește „ceva" infinit mai cuprinzător și mai important. „Timpul visărilor și spațiul interior", cum spune un cercetător al fenomenului, Holger Kalweit. Aici se află matricea vieții noastre reale.

Cercul interior

Tehnicile de acces în această lume se împart în două mari categorii: cele de interpretare a semnelor care ne înconjoară, de cele mai multe ori neștiute, sau cel puțin neconștientizate de noi și tehnicile de comunicare cu lumea spirituală. Iar divinația urmează și ea aceeași clasificare și deveneași procedură „de lucru"! Se pot pune întrebări precise de tipul: „trebuie sau nu să mă căsătoresc cu acest partener ales?", sau întrebări generale: „trebuie să mă căsătoresc?", sau „cum va arăta viitorul meu?". Apoi trebuie găsită calea fizică de contact cu „investigatorul", cu cel ce practică divinația pentru uzul nostru. Poate fi vorba de un obiect fizic care ne aparține și pe care acesta să-l poată atinge, să-l poată „ține în mână". Poate fi vorba de un pendul, de un glob de cristal, orice care să-i permită să perceapă cât se poate de intens mediul înconjurător, intrând uneori într-o adevărată transă, de unde își obține „informația" pe care apoi ne-o transmite nouă. Un asemenea „vizionar" nu ne va spune niciodată „orice" – ne va spune cum vede el rezultatul unei acțiuni în care suntem pregătiți să ne angajăm. Ne poate sugera o alternativă, dar, dacă evenimentul respectiv are un rezultat previzibil, nu-l va putea schimba în nici un fel. După cum nu ne poate spune cu certitudine că un anumit lucru se va întâmpla sau nu! „Aria" sa de cunoaștere poate fi explorată de el sau de ea, cu ajutorul unui anume număr de „tehnici", dar numai în prezența noastră și în interacțiune cu noi!

EUGEN CELAN

Invazia lumilor paralele

FOTOGRAFII GÂNDURILOR

Cunoscutul astronom francez Camille Flammarion spunea la un moment dat că oamenii de știință sunt cel mai ușor de înșelat, pentru că ...nu sunt obișnuiți ca la rândul lor să înșele! Căci, pe lângă deontologia proprie oricărui cercetător autentic, mai există încă un element: orice experiment, orice teorie, își certifică valoarea în primul rând prin faptul că sunt *reproductibile*. Cu alte cuvinte, ceea ce a făcut un cercetător, oricare altul, aflându-se în posesia regulilor care au fost aplicate, poate repeta! Aceasta pentru că „partenerul" omului de știință este Natura și față de aceasta nici nu trebuie să te ferești, dar nici nu o poți înșela.

Așa se face că Charles Richet, Laureat al Premiului Nobel, declară drept autentice performanțele mediumului Eusapia Palladino, deși mai târziu un grup de investigatori ai Societății britanice de cercetări psihice o surprind cum reușea să... păcălească asistența. S-a spus că Richet s-a lăsat prea ușor înșelat. Dar: Eusapia însăși a recunoscut că uneori se amuza păcălind spectatorii! Și atunci?

„Magul din Torino", Gustavo Rol, obținea cele mai incredibile efecte cu cărțile de joc, citea prin plicuri închise sau prin coperțile unei cărți și ...materializa desene cu ajutorul spiritelor. Nu a acceptat însă niciodată să fie filmat sau urmărit de experți în trucuri și de obicei „lucra" numai în prezența cercului restrâns de admiratori, printre care este drept că se aflau Federico Fellini, marele regizor, și cunoscutul romancier Dino Buzzati!

Uri Geller a făcut nenumărate demonstrații în care îndoia linguri sau mișca acele ceasornicului doar cu puterea gândului, dar rezultatul a fost nul atunci când a trebuit să repete aceste lucruri într-un cadru amenajat special pentru el, înconjurat de cele mai sensibile aparate de măsură pregătite la unul din cele mai prestigioase institute de fizică din Franța. În final, iluzionistul Joseph Randl a și arătat de altfel care sunt trucurile prin care putea să realizeze toate acestea. Ca să nu mai spunem că nici super-celebra Nina Kulaghina nu a acceptat să realizeze experimentele sale de telekinezie sub supraveghere strictă. Din studiul videoînregistrărilor sale prestidigitatori cunoscuți au reușit să identifice și de data aceasta trucurile folosite.

Cazul cel mai spectaculos pare să rămână însă cel al „fotografului gândurilor", Ted Serios. Acesta, „certificat" de un cunoscut psihiatru al timpului, pretindea că poate fotografia efectiv gândurile unei persoane. Aceasta până când a fost descoperit de doi iluziniști cum ținea în mână un vizor cu diapozitive pe care îl întrepunea, neobservat, între subiect și obiectivul aparatului de fotografiat.

Dar, și aici: fotografiile realizate de Hasdeu, cum se explică? Și cât de departe putea să meargă japonezul care a decis să-și facă harachiri atunci când nimeni nu l-a mai crezut că nu trișează în nici un fel ci când fotografiază?

MIHAELA DOROBANŢU

Ați dori să știți cum își pun astrele amprenta asupra destinului vostru? Doriți să știți ce bucurii și ce necazuri „sunt scrise" în existența voastră? Curiozitatea vă poate fi satisfăcută de BRĂȚARA, vrăjitoarea și clarvăzătoarea care nu a cunoscut eșecuri cu harul și cu arta ei magică. Este prețuită chiar și peste hotare, ca o superdotată care vă poate da informațiile dorite despre viața, destinul, greutățile, necazurile, succesele și insuccesele dumneavoastră, despre boli și trecut, despre șanse și viitor.

Testată de mii de ori, BRĂȚARA i-a uimit, pe cei care au solicitat-o, prin precizie și rezultate. Ea vă poate oferi și dv. informațiile solicitate. Pentru aceasta trimiteți pe adresa revistei „Magazin" o scrisoare detaliată referitoare la ceea ce doriți de la BRĂȚARA, o fotografie și talonul alăturat, completat cu datele astrologice exacte: nume și prenume, anul, luna, ziua nașterii și localitatea.

Răspunsul îl veți primi prin poștă, la adresa indicată de dumneavoastră, după achitarea mandatului poștal.

Costul acestor servicii este de 225.000 lei. Suma respectivă trebuie trimisă printr-un mandat poștal pe numele IONESCU SIMION, Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, București, cod 013701. Pentru alte detalii puteți telefona la 2243996 și 2228336.

BRĂȚARA a făcut sute de cupluri fericite, a vindecat de epilepsie, argint viu, disfuncții sexuale. Cu puterile ei magice, dăruite exclusiv magiei albe, și-a consacrat un nume în lumea vrăjitoarelor și a clarvăzătorilor.

M/47

NUME _____ PRENUME _____
ANUL ___, LUNA ___, ZIUA NAȘTERII ___ și LOCALITATEA _____
ADRESA: str. _____ nr. ___, bl. ___
sc. ___, et. ___, ap. ___, sector ___, localitate _____
cod _____, județul _____.

NOTA REDACȚIEI: *Pentru a primi răspunsul solicitat cât mai rapid vă rugăm să expediați în același timp scrisoarea și mandatul poștal. În acest moment multe scrisori neînsoțite de mandat sunt „în așteptare". Dacă ați uitat să expediați mandatul, grăbiți-vă!*
Încă o precizare: *numai prin intermediul nostru intrați în legătură cu adevărata Brățara. Pentru că, atenție!, mai multe persoane din Craiova, București etc., lipsite însă de puteri magice, și-au luat acest pseudonim.*

Halucinații sau legende?

O echipă a morții

Percepția extrasenzorială – unul din cele mai „prăfuite" fenomene parapsihologice – deține și cele mai multe dovezi palpabile care-i confirmă autenticitatea în cele mai spectaculoase moduri. Dacă a vedea cu ochii sau cu vârful degetelor a devenit un fapt aproape banal în această cazuistică, canadianul Morris Denton este un personaj aparte, care simte cu tălpile variațiile de câmp magnetic ale solului. El este unul dintre protagoniștii importanți ai poliției canadiene în descoperirea de cadavre, primind câteva misiuni de găsire a unor persoane dispărute.

Un aspect mai puțin comentat de specialiști în cazul Morris Denton este asocierea acestuia – în timpul căutărilor – cu nedespărțitul său câine Max. Într-un interval de aproape paisprezece ani, Denton este creditat cu descoperirea a cinci persoane decedate și îngropate în zone nepopulate din provincia Quebec. Dar, spre uimirea autorităților cu care colabora cât se poate de discret, o dată cu moartea lui Max, Denton nu a mai fost capabil de aceleași performanțe. Întrebat asupra legăturii sale cu fidelul patruped, acest posesor al unei sensibilități extraordinare a refuzat să răspundă. Au apărut imediat suspiciunile conform cărora câinele ar fi fost adevăratul erou al descoperirilor, însă de unul singur, Max nu a dat niciodată randament.

A fost vorba, probabil, de un fenomen extrasenzorial de echipă, foarte rar întâlnit.

PAUL IOAN

Omul în oglindă

Cât trăim şi cât supravieţuim într-o viaţă?

- *Dacă somnul ne fură o treime din viaţă, inactivitatea din starea de veghe ne reduce drastic durata vieţii efective*
- *Cantitatea de amintiri a unui om care a împlinit o sută de ani este, uneori, egală cu cea a unei persoane care a trăit numai cincizeci de ani*
- *Vârsta de la care gândurile noastre se orientează mai mult spre trecut decât spre viitor este vârsta de la care începem să supravieţuim*

Existenţă plină şi rarefiată

„Longevitatea este o problemă de suprafaţă, adevărata întrebare asupra existenţei noastre este: cum trăim, cum ne umplem viaţa cu evenimente ce se vor transforma în amintiri demne de consumat la vârsta a treia", afirmă sociologul francez Levaint Toussaut (Universitatea Lyon) într-un studiu dedicat „ştiinţei de a trăi". Conform opiniei acestuia, primii 25 de ani din viaţă sunt incomparabil mai intens trăiţi decât ultimii 25 de ani – indiferent de sex şi considerând speranţa medie de viaţă în Europa de 73 de ani. Aprecierile care se fac la adresa celor care ating centenarul sunt întotdeauna elogioase, toţi încercând să aflăm care este secretul longevităţii, însă există şi un mod foarte dur de a pune degetul pe rană: cu ce ne umplem viaţa?

Ştiinţa de a trăi înseamnă a şti să fii activ. Această concepţie – care are darul de a ne pune serios pe gânduri – se foloseşte de noţiunile de *timp efectiv trăit* (TET) şi *timp cronologic* (vârsta conform certificatului de naştere). Astfel, pentru persoanele trecute de 50 de ani, un sondaj de masă efectuat în Franţa, Canada şi SUA a arătat că doar 42 la sută din cei chestionaţi au avut o *amintire demnă de luat în seamă* într-un interval anterior de 365 de zile. Restul, adică majoritatea, atunci când au fost puşi în faţa acestei întrebări, şi-au dat seama că nu au avut nici o „activitate notabilă". Practic, nu au putut deosebi o zi a săptămânii de cealaltă şi nu au putut distinge un „weekend reuşit" de unul obişnuit. Cele mai multe persoane din această categorie şi-au adus aminte mult mai bine evenimente petrecute cu 10-20 de ani în urmă sau evenimente interesante din viaţa rudelor şi cunoscuţilor lor... Aceasta este trăsătura esenţială a omului modern: timpul efectiv trăit se micşorează drastic, după 40-45 de ani, deşi timpul cronologic poate ajunge vârste apreciabile. Vizionarea unui spectacol (nu la tv), excursiile, petrecerile, realizările deosebite la serviciu etc. sunt evenimente care pot fi trecute în TET, iar însumarea lor ne conduce la ideea – strict subiectivă – că de fapt am trăit cu adevărat mult mai puţin decât vârsta reală.

Stresul, un motiv de a ne umple viaţa

Dacă există o vârstă de la care planurile de viitor sunt din ce în ce mai puţine, iar amintirile revin tot mai frecvent în gândurile şi discuţiile noastre, atunci din acel moment stresul existenţial a pus stăpânire definitiv pe noi. Timpul se derulează parcă prea repede atunci când nu mai aşteptăm nimic de la viaţă. Dar dacă ne-am propune mereu câte ceva, ca în tinereţe, atunci aşteptarea împlinirii speranţelor ni s-ar părea îndelungată. În aceste condiţii, spun specialiştii, stresul este cel care ne obligă să acţionăm pentru a scăpa de el prin diverse activităţi de destindere. Şi tocmai aceste activităţi umplu timpul subiectiv în dauna celui cronologic.

Pasiunile extraprofesionale, hobby-urile de tot felul, nu numai că ne îmbogăţesc viaţa, dar o şi prelungesc. Aceasta este explicaţia faptului că se poate spune, în unele cazuri, că un om activ care a murit la 60 de ani a trăit, poate, mai mult decât unul care a decedat la 80 de ani... Să fie doar o simplă speculaţie filosofică?

PAUL IOAN

Întrebări pline de candoare

De ce avem amprente digitale?

Pare un adevărat miracol acest element ce-i diferenţiază pe absolut toţi oamenii: „desenele" de pe buricele degetelor, cu ajutorul cărora se poate identifica, practic, orice individ. Se ştie de altfel că aceasta este şi metoda optimă folosită de criminalişti la stabilirea autorilor unor infracţiuni, în cazul în care s-au putut preleva amprente clare de la locul faptei. Cum se explică uluitoarea diversitate? (Amintinţi-vă că un calcul – fie el şi destul de inexact – estima numărul total al oamenilor care au trăit de-a lungul istoriei noastre pe Pământ, la circa 105 miliarde, ceea ce înseamnă 1.050 miliarde de „desene" diferite ale degetelor de la mâini!)

La începutul dezvoltării embrionului în uter, degetele mâinilor au un fel de pernuţe mici, ca şi cele de la lăbuţele pisicilor. După câteva săptămâni, acestea se şterg şi dispar, lăsând în loc un surplus de piele foarte fină, care se pliază într-un fel de microreliefuri – stadiul primar al viitoarelor amprente. Ulterior, oasele cresc, se orientează în direcţiile cunoscute, pentru a alcătui scheletul, pielea se întinde, liniile îşi schimbă formele şi orientarea, până când iau forma finală. Ceea ce ştiinţa încă nu explică, în spiritul logicii umane, este *de ce* amprentele digitale nu sunt două la fel, nici măcar în cazul gemenilor adevăraţi. Dar de-aici, se pătrunde pe un teritoriu spiritual, deschis doar unor iniţiaţi.

ADRIAN-NICOLAE POPESCU

Sursele de energie ale viitorului

BATERIA... CU APĂ!

După 150 de ani, o echipă de cercetători din Canada realizează o nouă metodă de obţinere a electricităţii! Lucrările grupului de la Universitatea din Alberta, condus de prof. Larry Kostiuk, publicate în cunoscuta revistă „Science" ne prezintă una din posibilele surse de energie „curate" de care are atâta nevoie viitorul Terrei

Cipurile - potenţialii beneficiari

Promisiuni şi certitudini

Întrebarea pe care şi-au pus-o cercetătorii a fost: ce se întâmplă când apa este pompată prin nişte minuscule canale? Răspunsul: se generează electricitate! Aşa s-a născut ideea „bateriei electrocinetice" – o sursă posibilă de energie nepoluantă care, la un moment dat, poate deveni suficientă pentru alimentarea unor dispozitive mici, cum ar fi telefoanele celulare. Deşi există voci care îşi exprimă îndoiala asupra fezabilităţii acestui proiect, echipa canadiană este optimistă: „Această tehnologie ar putea furniza o nouă sursă chiar şi pentru calculatoarele de buzunar, care, ca şi telefoanele, ar putea fi alimentate prin pomparea apei la mare presiune", spune prof. Kostiuk.

Inventatorii

Cum se face? „Secretul" se află în ionii din lichide care intră în contact cu o suprafaţă solidă care nu conduce electricitatea. Echipa din Alberta a creat un bloc de sticlă cu o grosime de 3 mm, în care au „forat" între 400.000 şi 500.000 de microcanale. Când apa este pompată prin acestea, are loc fenomenul denumit „dublu strat electric" şi se creează o sarcină pozitivă la unul din capetele canalului şi una negativă la celălalt. Nu mai rămâne decât să se aşeze electrozi la fiecare capăt! Exact ca într-o baterie obişnuită!

Certitudinea este că prototipul acestui nou tip de baterie a furnizat deja 10 volţi, la un curent de un miliamper. Suficient pentru a face să lumineze un bec!

Nanoaplicaţii

Deşi cercetătorii sunt conştienţi că se află de-abia la început, "aplicaţiile în electronică şi microelectronică se arată de pe acum a fi deosebit de promiţătoare". Efortul etapelor următoare va fi îndreptat înspre transformarea prototipului într-o adevărată baterie, gata să fie folosită la scară comercială. Dr. Jon Gibbins, de la Imperial College, Londra, este cel care consideră că energia generată va fi foarte mică, dar adaugă şi că în acest caz domeniul nanotehnologiilor pare a deveni principalul beneficiar. Profesorul Kostiuk spune şi el că „primele aplicaţii importante ar putea fi în sistemele mecanice folosite în microelectronică, cum ar fi adevăratele laboratoare montate pe cipurile de calculator".

Creşterea eficienţei

Este, desigur, o cercetare aflată în „stadiul copilăriei", dar viitorul arată destul de bine. Obţinerea energiei din apă nu este un lucru nou – dovadă marile hidrocentrale, unde practic 100% din potenţialul apei este transformat în energie. De asemenea, metodele denumite „magnetohidrodinamice" generează şi ele energie din apă. Descoperirea echipei lui Kostiuk este însă altceva: un nou tip de turbină, care nu are părţi mobile. Eficienţa actuală este sub 1%, dar cercetătorii, care acum continuă clarificarea totală a funcţionării unor astfel de dispozitive, speră să ajungă în curând la aproximativ 16%, ceea ce ar face ca bateria electrocinetică să devină competitivă pe piaţa celorlaltor surse de energie.

MIHAELA DOROBANŢU

Anatomia secundei

Teoria Constructală

Mare lucru informaţia! Ca să fiu şi mai precis: mare lucru informaţia proaspătă, curgătoare, continuă, autoreglându-se, pe domenii şi felii de viaţă, şi crescând, crescând mereu, aproape fără măsură! Care informaţie, aflu din statistici, a atins, în 2002, ca volum de date înscrise în memorii electronice, 5.000.000 gigabytes, ceea ce înseamnă echivalentul a 800 de cărţi pe cap de locuitor pământean. Ameţitor! Iar stocarea informaţiei, ţineţi-vă bine, este un proces care are o creştere constantă de 30% pe an...

Tot la nivel de persoană care se vrea informată, împrumut o cale clasică: deschid „Science et Vie", „sora" franceză a revistei româneşti „Ştiinţă şi Tehnică" (aflată, din păcate, în pragul falimentului). Şi ce-mi izbeşte ochii, în chiar „dosarul" fascicula principală a publicaţiei? O teorie nou-nouţă, purtând numele din titlu şi care înseamnă, în mare, imitarea naturii prin optimizarea ... imperfecţiunilor. Amănunt uluitor, „constructalism"-ul (cuvânt pe care nu l-am mai întâlnit, nu l-aţi mai întâlnit, vi-l ofer acum) foloseşte un aparat matematic şi fizic vechi de mai bine de un secol, integrând, în formule simple, adevăruri şi fenomene ale lumii în care trăim. De ce o pană are forma pe care o are, semielipsoidală, de ce un fluviu se varsă în mare printr-o deltă de formă semicirculară, că şi reţeaua de vase de sânge sau ca bronhiile şi bronhiolele din plămâni, de ce un copac îşi foloseşte încrengătura de tuburi, dezvoltate „în corolă", pentru a trimite seva – dar la fel creşte şi tufa de coral –, de ce „raportul de aur" al lui Leonardo da Vinci se dovedeşte halucinant de exact – iată doar o parte din miile de întrebări la care Teoria Constructală a venit cu răspunsuri precise, strict matematice şi ... inginereşti, cât cuprinde.

Vi-l dezvălui acum pe autorul – solitar – al teoriei. În vârstă de 55 de ani, a absolvit ingineria mecanică la celebrul Massachussets Institute of Technology, predă cursuri la Universitatea Duke din Carolina de Nord, este doctor honoris causa la 11 universităţi din lumea largă şi este considerat, aşa cum ne informează „Science et Vie", un lider ştiinţific mondial, corifeu al domeniilor fizicii numite energetica termică şi mecanica fluidelor. Dar este, înainte de orice, un geometru de înaltă clasă. Se numeşte Adrian Bejan. Da, aţi citit bine, Adrian Bejan – vă rog să reţineţi acest nume, pentru că este al unuia dintre cei mai importanţi savanţi pe care îi are astăzi lumea!

Profesorul american Adrian Bejan i-a învăţat bine pe Leibniz, Maupertuis, Euler şi Sadi Carnot; clar, misterele termodinamicii l-au fascinat din totdeauna. Dar a asistat, la un moment dat, la o conferinţă, la o conferinţă a marelui chimist Ilya Prigogine şi... şi-a dat seama că Nobel-istul se înşală, afirmând că structurile în formă de arbore nu sunt deterministe ci rezultate ale unor procese aleatorii. A pus mâna, cum spuneam, pe formule curente de matematică, i-a studiat pe marii ingineri şi a scos la lumină exact contrariul afirmaţiei lui Prigogine: o asemenea geometrie rezultă dintr-un proces de optimizare, a demonstrat el, structura arborescentă minimalizează termorezistenţa şi asigură contactul cel mai intim între cald şi frig.

Teoria stârneşte consternare – mai ales pentru că, aşa cum declară profesorul Bejan, este aproape de mirare că nimeni nu a scos-o la iveală, căci ea aştepta, de mai bine de 100 de ani, să ţâşnească la lumină, simplificând modul în care înţelegem noi lumea.

După lumea fractală, descoperită de Benôit Mandelbrot, după Teoria Catastrofelor, a lui René Thomme, iată, apare Teoria Constructală – şi astfel termodinamica, metalurgia, dinamica fluxurilor de apă în mări şi oceane, zborul insectelor şi al păsărilor capătă noimă.

Iar autorul teoriei se numeşte, repet, Adrian Bejan.

ALEXANDRU MIRONOV

E bine de ştiut

Infecţiile localizate la nivelul degetelor, pe partea dorsală în special, sunt cunoscute sub numele de panariţiu. Aceste infecţii se produc în jurul unghiilor, la nivelul patului unghial sau al pulpei degetelor şi numai foarte rar se pot declara în zona falangelor doi sau unu.

Neglijarea, lipsa tratamentului corect pot transforma infecţiile aparent banale în urgenţe ce ajung la spital.

În astfel de cazuri se petrece acumularea unor cantităţi de puroi, cu dureri violente şi pericolul procesului

PANARIŢIU

septic, al propagării acestuia către os, este gata. Un panariţiu superficial se poate complica cu o infecţie profundă care să afecteze efectiv structura osoasă, a degetului şi chiar a mâinii întregi.

Foarte frecvent, forme uşoare de panariţiu se localizează în matricea sau în rădăcina unghiei. Când infecţia se caracterizează printr-o simplă inflamaţie, prin înroşirea dureroasă de deasupra unghiei, este vorba de un panariţiu eritematos. Aceasta cedează spontan prin spălări repetate (de 2-3 ori pe zi) cu apă fierbinte şi săpun, după care se aplică un pansament alcoolizat.

În aceeaşi zonă se poate localiza şi un panariţiu flictenular. Întâi apare o flictenă ce se poate transforma în pustulă. Iniţial apar dureri dar, odată excizat prin aşa-numitul „vârf de bisturiu", panariţiul merge spre vindecare. Când nu se petrece acest lucru, poate fi vorba de un panariţiu profund care se manifestă printr-o leziune flictenulară.

Dar cea mai fecventă formă de panariţiu cauzat de inoculări microbiene, prin folosirea unor instrumente nesterile pentru îngrijirea unghiilor, este cel periunghial. Deşi este o formă superficială de panariţiu, în astfel de cazuri se poate pierde unghia.

Excizia pustulei şi evacuarea puroiului sunt manevre suficiente pentru ameliorarea durerilor.

Mai adesea însă, propagarea infecţiei face să se scurgă, de o parte şi de alta a unghiei, o secreţie seropurulentă şi eliminarea unghiei bolnave este obligatorie. Unghia însăşi se dezlipeşte de patul său şi sub ea stagnează puroiul.

Indiferent de localizarea sa, în suficiente cazuri panariţiul poate afecta osul şi articulaţiile interfalangiene.

Aşadar, prezentarea la medic trebuie să fie grabnică şi obligatorie.

Dr. VALERIU MANTA

Anotimpul paltoanelor

Clasice sau originale, în culori de la negru la roşu strălucitor, mantourile devin „vedetele" anotimpului. Lungi sau acoperind doar genunchii, interferându-se cu cizmele, cât mai înalte, mantourile sunt din stofă de lână, uni sau în dungi fine. În privinţa cizmelor, imaginea alăturată vă poate convinge că foarte moderne sunt cele foarte înalte. Ce pot depăşi genunchii.

TRUCURI ANTISTRES

Stresul, nedoritul nostru „însoţitor" cotidian, poate fi înlăturat prin mici trucuri.

◆Dacă după câteva ceasuri de stat la birou apar uneori dureri de cap generate de tensiunile din zona umerilor nu trebuie să disperaţi. *Masajul umerilor* vă poate scăpa de aceste tensiuni. Apăsaţi cu mişcări circulare întreaga zonă, cu o presiune constantă, cu toată palma. Efectul calmant nu va întârzia să apară.

◆Când constataţi o supărătoare lipsă de concentrare puteţi verifica efectele pozitive ale *presopuncturii*. Apăsaţi uşor, cu vârful degetelor, zona ce uneşte ceafa cu umărul. Prin apăsare stimulaţi irigarea creierului. Masaţi apoi primele vertebre ale coloanei vertebrale şi veţi constata instantaneu efectul deblocant al presopuncturii.

◆Pentru a oferi creierului o oxigenare perfectă învăţaţi să *respiraţi alternativ*. Presaţi cu degetul nara dreaptă, inspiraţi pe nara stângă, apoi expiraţi pe nara dreaptă. Repetaţi exerciţiul, alternativ, de cinci ori pentru fiecare nară.

◆Un alt truc antistres constă în *masarea*, cu mişcări circulare, a frunţii, tâmplelor şi cefei. Insistaţi asupra tâmplelor. De la ceafă faceţi un masaj liniar, spre mijlocul capului. Veţi constata că un masaj de doar cinci minute are capacitatea de a înlătura stresul acumulat şi de a vă remonta pentru restul zilei.

Dosarele frumuseţii

SPRÂNCENE IMPECABILE

Se recunoaşte „din start" că machiajul este o adevărată artă. Este o modalitate de a estompa într-o oarecare măsură, când este cazul, numărul anilor. Din acest motiv fiecare femeie învaţă să estompeze ridurile, cearcănele, micile imperfecţiuni. Pentru a accentua însă frumuseţea chipului şi, în special, a ochilor, o atenţie aparte trebuie acordată sprâncenelor. Cu trei gesturi simple şi rapide sprâncenele capătă o linie frumoasă.

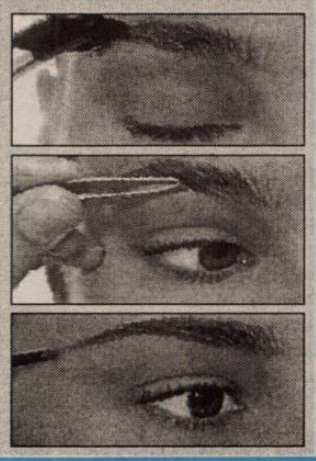

❖Cu o perie specială, îndreptaţi-le în sus, apoi în direcţia tâmplelor, pentru a le defini exact forma.

❖Pasul doi: cu penseta înlăturaţi firicelele ce sunt în plus, eliberând arcada.

❖Cu un creion maron sau bej trasaţi linia potrivită, apoi fixaţi, cu un gel special pentru sprâncene.

CORELAŢII SURPRINZĂTOARE

Unii cercetători susţin că între grupa sangvină a fiecăruia şi comportament ar exista o anumită corelaţie. În funcţie de grupa sangvină, oamenii s-ar încadra în patru categorii: cei cu grupa A sunt consideraţi „armonioşi", cei cu grupa B, „ritmici", cei cu grupa AB – „complecşi", iar cei cu grupa sangvină 0, „metodici".

Cei cu grupa sangvină A, „armonioşii", sunt persoane pentru care sensibilitatea este o caracteristică hotărâtoare. Persoane complicate, pot ajunge uşor la stări sufleteşti extreme, de la exaltare la pesimism. Sensibili şi pasionaţi, ei pot pierde măsura foarte uşor, motiv pentru care sunt foarte vulnerabili.

„Armonioşii", foarte impresionabili, fug după lucruri neobişnuite şi sunt capabili de iubiri fulgerătoare. Au memorie foarte bună şi gust estetic. În muncă au un ritm inegal şi de aceea îşi aleg, adesea, profesii în domeniul creaţiei spirituale, cercetării sau alte ocupaţii liberale.

Cei din grupa sangvină B, „ritmicii", sunt căutători de adevăr. Perseverenţi şi autoritari, sunt făcuţi pentru acţiune, fiind curajoşi, cu sânge rece şi siguranţă de sine. Deseori „ritmicii" sunt ordonaţi, disciplinaţi, buni organizatori. Ţin mai mult decât trebuie la punctul lor de vedere.

Statornici în prietenie, „ritmicii" sunt iubitori de ordine şi de putere. Au aptitudini pentru matematică.

Persoanele cu grupa sangvină AB, „complecşii", sunt plini de contradicţii. Au mereu un comportament imprevizibil, sunt înzestraţi cu multe aptitudini şi sunt oameni de acţiune. „Complecşii" sunt singuratici, strângători şi lacomi. Pot lucra în domeniile ingineriei, service-ului tehnic, muzicii.

Despre oamenii cu grupa sangvină 0 se spune că fac parte din grupa „metodicilor". Sunt destinşi, deschişi, agreabili, capabili de activităţi dintre cele mai diverse. Foarte mobili, sunt capabili să stabilească relaţii şi punţi de legătură cu semenii lor. Maeştri ai relaţiilor umane, capabili să înţeleagă natura umană, pot îmbrăţişa cariere de avocaţi, ziarişti, profesori, agenţi de asigurări.

Sunt oameni optimişti şi sentimentali. Sunt risipitori de generozitate, de sentimente, bunătate şi toleranţă. Luptători recunoscuţi, „metodicii" trăiesc intens clipa. Dovedesc inteligenţă practică şi mare capacitate de adaptare.

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

Gastronomice

De această dată cititoarea noastră fidelă doamna Matilda Schuster Tudoriu, din Cluj-Napoca, ne propune câteva reţete din bucătăria italiană:

Umplutură pentru tartine

200 g şuncă de curcan, 100 g salam săsesc, 2 ouă fierte, 1/2 pachet margarină, 1/2 legătură pătrunjel verde, 4 linguri cu ulei, 1 lingură muştar dulce, sare, piper, (ienibahar), 1 vârf cuţit de scorţişoară pisată, 1 măr mic, 1 gogoşar verde.

Se fierb ouăle răscoapte. Se ţin în apă rece. După ce s-au răcit se dau prin maşina de tocat împreună cu mezelurile şi margarina. Se taie fideluţă gogoşarul, mărul se dă prin răzătoarea cu găuri mari. Se amestecă totul bine cu uleiul, muştarul. Se adaugă sare, piper (cine nu suportă piperul pune ienibahar şi scorţişoară). Se freacă totul foarte bine, până devine o pastă fină. Se ung tartinele. La gustare se pot servi şi franzeluţe, chifle sau cornuri umplute.

Spaghete „Carbonara"

400 g spaghete, 100 g slănină, 100 g şuncă, 100 g unt sau margarină, 1/2 ceaşcă caşcaval ras, 4 roşii, 3 ouă, 2 linguri cu smântână (chefir), 150 g ciuperci proaspete, sare, piper.

Slănina şi şunca tăiate în bucăţi mărunte se prăjesc într-o crăticioară. Se adaugă ciupercile curăţate, spălate şi tăiate în fâşii subţiri, roşiile spălate, curăţate de coajă, tăiate în pătrăţele. Se înăbuşă. Ouăle crude şi smântâna se bat bine cu telul sau furculiţa, se condimentează cu sare şi piper şi se toarnă peste compoziţia de mai sus. Se amestecă şi imediat se ia de pe foc fără să fiarbă. Spaghetele fierte în apă sărată, scurse bine, se amestecă cu margarina fierbinte şi caşcavalul ras. Se aşază pe farfuria de servit, încălzită.

Spanac florentin

1 kg spanac, 50 g unt, 50 g făină, 1 cană cu lapte, 100 g parmezan, 50 g smântână, sare, piper.

Spanacul curăţat, spălat, fiert în apă cu puţină sare se scurge şi se toacă mărunt. Din unt, făină, lapte rece, sare şi piper se prepară un sos beşamel (consistent). Se adaugă spanacul şi smântâna. Se toarnă într-un vas. Dasupra se presară parmezanul şi se dă la cuptor la foc potrivit.

Salată de heringi

500 g roşii, 250 g ciuperci, 2 linguri ulei, 4 heringi, lapţi de heringi, 2 linguri brânză dulce, 1 pahar cu maioneză, 1 ceapă.

Heringii se spală, se curăţă de piele şi oase şi se desfac în fâşii subţiri. Brânza se trece prin sită sau maşina de tocat, de asemenea şi lapţii de heringi. Ceapa se toacă mărunt. Ciupercile se înăbuşă şi răcite se amestecă uşor cu maioneză. Se aşază pe salatieră şi se garnisesţe după gust.

Tournedos Rossini

4 felii mari de pâine albă, 4 bucăţi de file mânzat, sare, piper, 4 felii pate de ficat de gâscă sau lebărvurşt din ficat de viţel sau porc, 4 roşii, 4 felii de lămâie, 4 crenguţe de pătrunjel, grăsime pentru prăjit.

Fileurile se frig la grătar sau în tigaie, în unt. Se condimentează cu sare şi piper şi se aşază pe feliile de pâine prăjite în unt. Peste ele se pun pastele de ficat. Se garnisesţe cu felii de roşii, de lămâie şi frunze de pătrunjel.

Remedii naturale...

CATAPLASME

Cunoscute popular şi sub numele de oblojeli, cataplasmele se aplică pe răni sau inflamaţii pentru a linişti durerile, arsurile, usturimile şi, bineînţeles, pentru a ajuta la vindecare. Cataplasmele acţionează diferit în funcţie de temperatura lor. Astfel:

- ***Cataplasmele reci*** opresc inflamaţia şi formarea puroiului. În acest scop de folosesc: făină de muştar sau de orez, miez de pâine, cartofi, usturoi, morcovi, varză proaspătă etc.
- ***Cataplasmele foarte calde*** înlesnesc coacerea, deci colectarea puroiului şi eliminarea lui.
- ***Cataplasmele călduţe*** înmoaie ţesuturile şi calmează durerile, având acţiune emolientă.

Cum se prepară cataplasmele calde?

În funcţie de boală, dacă e nevoie de **cataplasme din plante proaspete,** plantele se scufundă câteva secunde în apă clocotită, apoi se aplică pe locurile afectate.

Cataplasmele calde din *făină de orez, de in, de feculă de cartofi* etc. se prepară în felul următor: se amestecă două părţi făină (cam 120 g pentru o cataplasmă de dimensiuni normale) cu trei părţi apă rece, după care se fierbe amestecându-se cu o lingură de lemn, până se obţine o pastă nici prea moale, nici prea tare. Se întinde repede într-un strat gros, ca să nu se răcească, pe un tifon împăturit în mai multe straturi şi se aplică pe zona bolnavă, apoi se leagă cu o pânză.

Pentru a obţine **cataplasme emoliente** se foloseşte *lapte îndoit cu apă,* în care se fierb mai întâi *capete de flori de mac* (fără seminţe) sau *rădăcini de nalbă.*

Cataplasmele calde trebuie schimbate des, mai ales cele de amidon, deoarece se usucă repede, pierzându-şi apa prin evaporare. Cataplasmele de in, când se răcesc, devin iritante, aşa că la 2-3 ore trebuie schimbate.

Se pot folosi şi **cataplasme din plante uscate** – planta se mărunţeşte şi se introduce într-un săculeţ de pânză deasă, care se umezeşte cu apă clocotită şi se aplică, după caz, caldă sau rece. Dacă e nevoie de reîncălzirea cataplasmei, se ţine săculeţul timp de 10-15 minute deasupra unui vas în care fierbe apă.

O durere de cap a medicinii

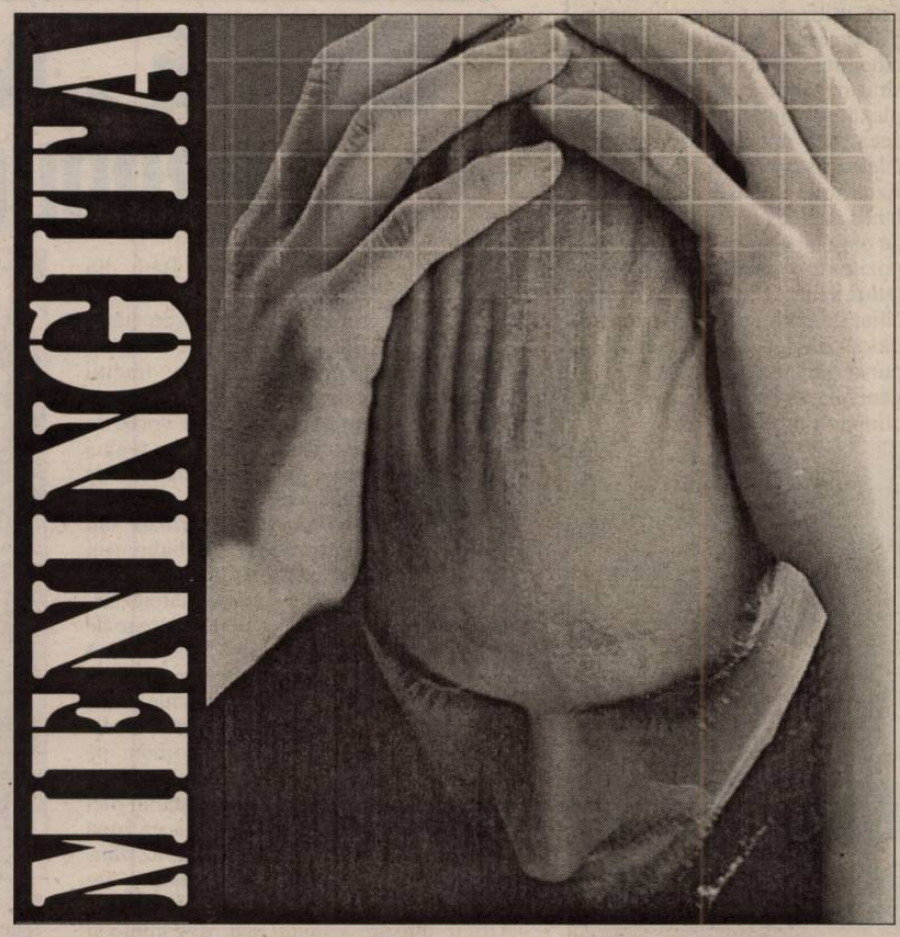

Meningita este un diagnostic care sperie pentru că e vorba de o inflamaţie acută sau cronică a ţesutului meningeal, acea „foiţă" care acoperă creierul şi măduva spinării, consecinţele scăpării bolii de sub control fiind deosebit de grave.

CARE SUNT SIMPTOMELE?

Meningita poate apărea în urma unei infecţii bacteriene, virale sau a unei intoxicaţii. Indiferent de cauza care provoacă meningita, simptomele care anunţă instalarea bolii sunt aceleaşi: febră foarte mare, însoţită de aşa-numitul sindrom meningeal: dureri de cap, greaţă, vârsături, tulburări motorii, contractură musculară la nivelul cefei şi al trunchiului. Aceste semne ale meningitei pot fi mai mult sau mai puţin evidente.

CUM SE AFLĂ DIAGNOSTICUL?

În primul rând, medicul face un examen clinic general al pacientului, la care se adaugă un examen de laborator al lichidului cefalo-rahidian prelevat prin puncţie lombară şi un examen al sângelui. Rezultatele acestor analize aduc informaţii privind agentul patogen responsabil de declanşarea bolii, permiţând astfel medicului să stabilească exact ce tip de meningită este. Şi asta pentru că există mai multe forme.

MENINGITELE PURULENTE

Denumite şi meningite supurate, acestea pot fi cauzate de o paletă largă de germeni, cel mai adesea de meningococ (meningita cerebro-spinală), dar şi de pneumococ, streptococ, bacilul Pfeiffer etc.

Manifestări: Febra mare şi durerile de cap şi musculare sunt predominante, dar, pe lângă celelalte simptome generale descrise, pot apărea tulburările de ritm cardiac, modificări ale aspectului pielii (pete roşiatice), urinare cu sânge etc.

Tratament: În funcţie de germenul care a produs meningita, se recomandă un anumit tip de antibiotic. Dacă diagnosticarea şi tratamentul se stabilesc cât mai repede, vindecarea durează câteva zile. La nou născut meningitele purulente îmbracă de obicei un aspect îngrijorător deoarece boala – deşi vindecată – poate lăsa în urma ei sechele, cum ar fi retard mental, epilepsie, hidrocefalie etc.

În 1999, cercetătorii au reuşit secvenţierea genomului bacteriei *Neisseria meningitidis*, responsabilă de majoritatea meningitelor purulente, ceea ce dă speranţe că într-un viitor apropiat se va elabora vaccinul împotriva acestor forme de boală.

MENINGITELE LIMFOCITARE

Se mai numesc şi meningite cu lichid clar şi se manifestă în formă acută, dar benignă. Originea lor este în general virală (virusul poliomielitei, herpesului, mononucleozei infecţioase etc.), dar au fost şi cazuri de îmbolnăvire ca urmare a contaminării cu leptospiroze sau listerioze.

Manifestări: Frecventă în special la copii şi adulţii tineri, acest tip de meningită se caracterizează prin apariţia de lichid cefalo-rahidian clar, adică fără prezenţa propriu-zisă a germenilor patogeni, ci doar a unei cantităţi peste normal de limfocite. Organismul resimte prezenţa bolii exact ca în orice situaţie în care e afectat de o infecţie.

Tratament: Vindecarea se face fără tratament ţintit, inflamaţia meningeală dispărând o dată cu infecţia.

MENINGITA TUBERCULOASĂ

Evident, este cauzată de prezenţa tuberculozei. Meningele este atins de bacilii TBC, care se multiplică în perioada de început a infecţiei.

Manifestări: Simptomele fac parte din gama celor prezentate deja, dar diferă de la caz la caz ca intensitate.

Tratament: Înaintea apariţiei streptomicinei, maladia era mortală. În prezent, evoluţia meningitei tuberculoase poate fi ţinută sub control sub influenţa tratamentului instituit precoce. Medicaţia se bazează de obicei pe antibiotice, dar şi pe antituberculoase (rifampicină, ethanbutol, isoniazidă etc.).

Dr. ANDREI ONU vă răspunde

CATONA din Bucureşti. *Pleoapa superioară poate cădea dacă muşchii responsabili de contracţia pentru ridicarea pleoapei se slăbesc. Înaintarea în vârstă, traumatismele sau afecţiuni ale nervilor şi muşchilor pot fi la originea acestui fenomen. Dacă pleoapa căzută impietează asupra văzului, de obicei medicii oftalmologi recomandă o intervenţie chirurgicală pentru întărirea muşchilor susţinători. De luat foarte serios în calcul: o pleoapă căzută care apare brusc şi aparent fără nici o explicaţie necesită evaluare şi tratament medical neîntârziat. Uneori poate fi expresia unui accident vascular ascuns sau a altor probleme ale sistemului nervos.*

PLEOAPA CĂZUTĂ

TRANSPLANTUL DE ORGANE

ULTIMA ORĂ: Luni, la Spitalul Clinic Fundeni, s-a realizat o a doua operaţie de transplant hepatic, în premieră naţională, după ce duminică, echipa condusă de prof. dr. Irinel Popescu, şeful Clinicii de Chirurgie Generală şi Transplant Hepatic, a reuşit operaţia de împărţire a unui ficat între doi adulţi vii. Este vorba despre un transplant hepatic încrucişat, mamele a două fetiţe donând o parte de ficat copilului celeilalte, tehnică aplicată în România numai în cazul transplantului renal.

Cu toate acestea situaţia transplantului de organe în ţara noastră nu este foarte roză. După rezultate promiţătoare şi o mediatizare intensă, ceea ce pare să ajute la schimbarea de mentalităţi şi la salvarea cât mai multor vieţi, chirurgia transplantului se află într-o criză progresivă. Aceasta a fost concluzia unui recent simpozion, cu tema „Problema donatorului şi donării de organe în România", organizat de Asociaţia Română pentru Studiul Ficatului şi Asociaţia Romtransplant.

CIFRE NEGRE

- în domeniul transplantului de ficat, în 2002 au fost 13 donatori, în timp ce anul acesta au fost doar şase. În consecinţă, programul de transplant a acoperit numai 15 la sută din necesităţi.
- deşi costul unui singur transplant de ficat în România este de 60.000 de dolari, suma cea mai mare repartizată Spitalului Fundeni, de exemplu, pentru operaţiile de transplant pe un an a fost de 200.000 de dolari.

- în 2002 la Spitalul Clinic Fundeni s-au efectuat 83 de transplanturi renale şi 16 de ficat, finanţarea fiind asigurată doar pentru trei-patru hepatice şi 10-15 renale. Acest fapt se reflectă în datoriile unităţii.
- anual se pot face 1500 de transplanturi, dar în realitate, din motive financiare, se fac doar 150-170.
- tratamentul medicamentos post-transplant este greu de procurat şi costisitor iar pacienţii trebuie internaţi periodic pentru a-şi continua tratamentul.
- pe teritoriul întregii ţări sunt 5.000 de persoane care necesită dializă. În timp ce pentru un dializat se cheltuiesc 10.000 de dolari pe an, pentru un transplantat renal costul este de numai 15.000 de dolari, iar calitatea vieţii pacientului după transplant este mai bună decât după dializă.
- în unele judeţe nu se plăteşte medicaţia post-transplant şi se recomandă pacienţilor să reintre în programul de dializă. Există însă riscul ca, fără asigurarea tratamentului post-transplant, pacienţii să moară, ceea ce înseamnă că transplantul a fost inutil.

EXISTĂ SOLUŢII?

Ministerul Sănătăţii susţine că da. Primul lucru care ar duce la corectarea situaţiei ar fi legat de raportarea corectă din teritoriu către minister a listelor de aşteptare în vederea transplantului, precum şi a situaţiei medicale a persoanelor care au beneficiat de transplant. Astfel, bugetul alocat transplantului de organe ar putea fi mai aproape de realitate iar strategia desfăşurării acestei activităţi ar putea fi pusă la punct.

PROBLEME CLARE, PROBLEME CONFUZE

– Vom răspunde azi la două scrisori total diferite ca temă, dar unite între ele printr-un element comun, confuzia faţă de câte o problemă ce-i preocupă pe cititori.

Dăm întâietate unei cititoare în vârstă de 29 de ani – G.V., mămica Rh negativ a unui băieţel Rh pozitiv, cu soţ Rh negativ. Întrebarea se referă dacă la un al doilea copil (dorit de altfel) nu ar avea probleme de incompatibilitate. Teama cititoarei noastre este generată de riscul unor eventuale malformaţii la următorul copil şi ne cere sfatul.

– Incompatibilitatea Rh şi imunizarea Rh sunt probleme serioase, de care trebuie ţinut cont, în cazul unei noi sarcini. Ce nu ştiu este dacă prietena rubricii noastre, de la naşterea primului copil, a mai avut sarcini terminate prin întreruperi. În acest caz pericolul de imunizare creşte. Sfatul nostru este următorul: faceţi dozarea în sânge a anticorpilor antiRh şi după

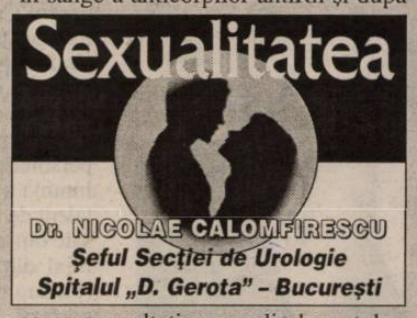

Dr. NICOLAE CALOMFIRESCU
Şeful Secţiei de Urologie
Spitalul „D. Gerota" – Bucureşti

aceea consultaţi un medic hematolog sau obstetrician-ginecolog. După acea luaţi hotărârea în cunoştiinţă de cauză.

Mult succes şi curaj!

– Cel de al doilea răspuns se adresează unui tânăr de 17 ani care ne întreabă cât de nocivă sau benefică poate fi masturbarea şi dacă „bărbaţii care se masturbează îşi reduc semnificativ riscurile îmbolnăvirii de cancer de prostată".

– Grea problemă. Masturbarea este un mod de activitate sexuală care aparţine unor anumite vârste sau categorii de bărbaţi (văduvie, izolare, convingeri religioase, etc.) şi va dispărea o dată cu omenirea. Relativa nocivitate constă în posibile infecţii microbiene genitale, mici traumatisme în cazul în care se folosesc şi „trucuri" erotice. Ea înlocuieşte actul sexual dar nu răspunde în totalitate ciclului de răspuns masculin.

În ceea ce priveşte prevenţia cancerului de prostată prin această manevră mă îndoiesc de seriozitatea surselor. Prostata este o glandă dependentă de hormonul masculin (testosteronul) produs de testicole. Producerea cancerului de prostată depinde de mai mulţi factori şi oricum prostata îmbătrâneşte şi se măreşte o dată cu vârsta.

Există doar două metode care ar putea proteja bărbatul de cancer de prostată: **prima** – castrarea totală care suprimă sursa principală de testosteron, urmată de feminizarea celui operat şi **a doua** scoaterea chirurgicală a prostatei înainte de a se modifica. Pentru ambele metode există studii statistice populaţionale, dar sunt inadmisibile din punct de vedere al mutilării corporale.

Nu ştiu dacă răspunsul îl satisface pe anonimul cititor de 17 ani, dar oricum mă bucur că el nu are asemenea probleme, ceea ce este bine.

Cam atât pentru azi.

Până data viitoare vă doresc sănătate deplină, inclusiv sexuală.

MIHAELA DOROBANŢU

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

INSTANTANEU

În luna octombrie a.c., la Salisbury Museum din Anglia au fost depuse urmele celei mai recente descoperiri în privinţa evoluţiei cunoştinţelor „tehnice" ale omului preistoric. Un depozit de aşa-zis cărbune, alcătuit de fapt din crengi, oase de animale şi cu resturi de cremene, a fost identificat pe valea râului Avon, în dreptul localităţii Chalklands. Paleoantropologii britanici au estimat vechimea acelor rămăşiţe ale unui foc declanşat în mod voluntar de om la 250 – 300 de mii de ani.

Cel mai surprinzător element al epocalei descoperiri este utilizarea cremenei pentru producerea scânteilor, prin ciocnire; „evenimentul" a necesitat o gândire destul de complexă, şi anume asocierea între acea rocă şi capacitatea vegetalelor uscate de a se aprinde. Excavările făcute în zona Chalklands au scos la iveală depozite de oase de urs (în special) şi depozite de cremene. Unii cercetători spun că ar putea fi vorba chiar de un fel de ritual care s-a născut treptat datorită punerii la punct a metodei de a face foc – generată, la rândul ei, de răcirea climei în nordul Europei.

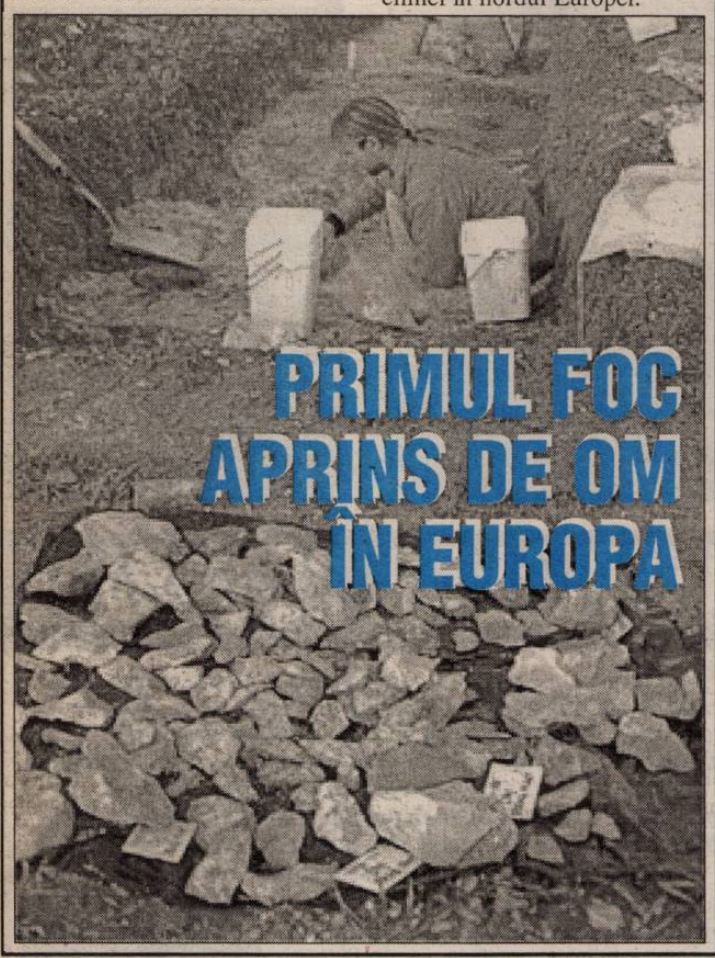

PRIMUL FOC APRINS DE OM ÎN EUROPA

ATELIERUL CU ENIGME

DE CE „MINELE DE AUR" PRODUC... SMARALDE?

Localitatea Lolima Bem din Congo (Brazzaville) a intrat în centrul atenţiei cercetătorilor etnografi occidentali datorită unei bizare tradiţii păstrate de sute de secole – dacă estimările sunt corecte. Este vorba de o incredibilă legătură între faimoasa regină din Saba şi „minele de aur" locale care de fapt produc... smaralde!

În folclorul comunităţilor tribale din Lolima Bem, numite Ng'Sabahnatim (grafie engleză; acest nume înseamnă, după toate probabilităţile, „copiii măreţei Sabah"), există o străveche „conducătoare de obşti de culoarea abanosului" despre care se spune că umblase pe întinse teritorii cu multe podoabe din aur. Toate indiciile par să ducă la personajul biblic care apare episodic în vremea domniei regelui Solomon, pe care-l copleşeşte cu daruri de aceeaşi natură. Însă arheologii nu au putut stabili nici un traseu al caravanelor dinspre acea zonă congoleză şi zona Orientului Mijlociu; dimpotrivă, cea mai mare probabilitate o are drumul maritim de-a lungul coastei estice a Africii, dinspre actualul stat Mozambic şi vecinul său Zimbabwe (un fost „Eldorado african" până-n secolul XVI), iar comerţul respectiv era exclusivitatea flotelor feniciene. Cum a ajuns această poveste tocmai pe costa vestică a Africii şi de ce localnicii şi-au însuşit-o şi o păstrează cu sfinţenie de-a lungul veacurilor?

Istoria s-a complicat şi mai mult atunci când cercetătorii au constatat că de fapt ceea ce băştinaşii numesc „mine de aur Sabah" dau la iveală numai smaralde. Din fericire, toate aceste enigme îşi pot afla răspunsul logic, nu şi istoric, prin contactele pe care le-au avut vechile comunităţi tribale din vestul Africii cu expediţiile egipteano-feniciene organizate începând cu secolul VI î.Ch. în jurul „continentului negru", în scopuri comerciale. Astfel, răspândirea legendei despre regina din Saba şi călătoria acesteia la Curtea regelui Solomon, încărcată cu numeroase şi preţioase daruri, s-ar fi putut face încă din acele vremuri. Însă cei care se opun acestei ipoteze argumentează în felul următor: 1. Cum se poate ca numele unei prinţese originare dintr-o cu totul altă regiune a Africii să devină atât de preţios pentru unele triburi din actualul Congo (Brazzaville)? 2. De ce numele celebrului conducător fenician de flotile, Hannon, nu a rămas în memoria colectivă a triburilor Lolima Bem?

Cel mai plauzibil răspuns la aceste contra-argumente logice este aparent simplu: însăşi regina (prinţesa) din Saba a călătorit la bordul unei astfel de nave care a ocolit Africa pe la sud, pornind din golful Akaba. Numai că astfel ea nu putea fi contemporană cu regele Solomon, care a domnit în jurul anului 1000 î.Ch. Din acest hăţiş de enigme ne scoate un alt argument logic: cei care au redactat acel episod biblic s-au folosit de o legendă mai recentă şi au introdus-o în Vechiul Testament pentru a sublinia prestigiul acelui rege evreu peste tot unde ajungeau corăbierii fenicieni...

Această ipoteză logică, nici în prezent demonstrată istoric şi arheologic, poate sta la baza ciudatei denumiri de „mine de aur" pentru galeriile din care se scot numai smaralde. Străvechii conducători ai localnicilor ar fi primit din partea reginei din Saba foarte mult aur în schimbul celor necesare continuării călătoriei. Iar metalul galben ar fi devenit de atunci un ideal şi nu o realitate pentru băştinaşi.

Mineri congolezi din Lolima Bem

Madonna sixtină

Rafael „PRINŢUL PICTORILOR"

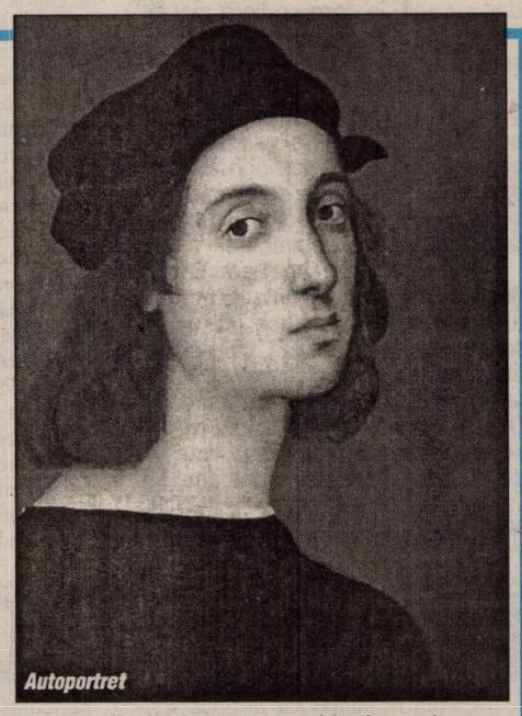

Autoportret

Orfan de ambii părinţi de la vârsta de 11 ani, copilul şi apoi adolescentul Rafael a cucerit vremelnic oficialităţile şi artiştii marilor oraşe italiene Perugia, Florenţa şi Roma, prin talentul său de excepţie

În toate activităţile sale de pictor, arhitect şi arheolog, maestrul parcă s-a grăbit să-şi clădească opera, bănuind, probabil, că va trăi foarte puţin

Se pare că l-a urmărit toată viaţa spusa unei ursitoare, care i-ar fi prevestit că va muri înainte de 40 de ani, exact la data aniversării naşterii; aşa s-a şi întâmplat

„Frumos şi blând ca o femeie..."

Rafael Sanzio (numele adevărat fiind Raffaello Santi) s-a născut la Urbino, în 1483, în familia unui pictor fără renume. Atitudinea lui Giovanni Santi faţă de fiul său avea parcă să prevestească că se va despărţi foarte repede de acesta; începând de la 6 ani, Giovanni l-a iniţiat pe micul Rafael în arta picturii şi filosofiei neoplatonice. Presimţirile sale s-au adeverit, Giovanni murind pe când odrasla sa avea numai 11 ani (mama, Magia, murise cu trei ani înainte). Dar deja viitorul mare maestru dovedea aptitudini extraordinare, astfel încât nobilimea din Urbino îl „preia" şi-i finanţează studiile, oferindu-i şi prilejul de a picta. Sărac şi modest, dar de o frumuseţe copleşitoare, Rafael ajunge pe la 16-17 ani în primul mare oraş al artelor din cariera sa, Perugia. Zămisleşte opere de altar şi fresce pentru palatele nobililor. Una dintre cele mai însemnate capodopere din acea perioadă este „Cele trei Graţii", în care, abadonând temporar temele religioase impuse de binefăcătorii săi, face recurs la mitologie (tema, care pune în evidenţă talentul de a realiza nuduri feminine, va fi preluată şi de Rubens, însă la maestrul din Urbino femeia nu este atât de corpolentă ca la pictorul flamand).

La Florenţa, Rafael îşi descoperă adevăraţii idoli artistici: Leonardo şi Michelangelo. Totodată, el se detaşează de aceştia printr-o tehnică a clar-obscurului mai puţin „fumurie" şi prin impresia de mişcare a personajelor. Este epoca celebrelor sale Madone, Rafael fiind primul care realizează figuri destinse, calme, aşa cum ar trebui să fie mesajele creştine.

Faima crescândă îl aduce la Roma, unde papa şi alţi înalţi clerici îi dau comenzi grandioase, de care tânărul maestru se achită în mod excepţional (execută lucrări pentru camerele papale, pentru Capela Sixtină) şi face proiecte arhitectonice pentru ansamblul basilicii Sf.Petru (completându-l pe Donato Bramante) şi pentru alte biserici şi capele funerare. Invidia artistică atinge apogeul atunci când însuşi papa Julius II îl numeşte „prinţul pictorilor". Neobosit şi fără viaţă personală, Rafael se preocupă şi de scoaterea la lumină a unor antice opere romane, dovedind şi talent de arheolog... Cele mai cunoscute opere ale sale din această perioadă au fost „Scoala (Academia) din Atena" (frescă) şi „Triumful Galateii" (pictură pe pânză), considerate triumfuri ale Renaşterii culminante. Ultima sa capodoperă, „Transfigurarea" (Schimbarea la faţă a lui Iisus) a fost terminată de asistentul său Giulio Romano, cu care, se pare, a avut legături şi de altă natură... Rafael a murit exact la 37 de ani, în ziua de naştere (19 iulie, dată discutabilă) şi a fost înmormântat în Panteonul Romei.

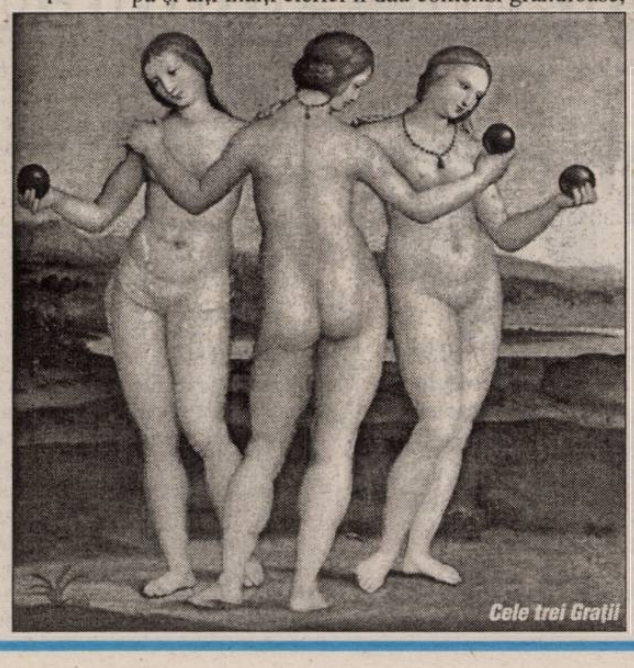

Cele trei Graţii

Pagină realizată de PAUL IOAN

Știați că...

◆ *...planta cunoscută sub numele de „mâna Maicii-Domnului" sau „roza-Ierihonului" crește prin stepele aride din Israel, Siria, Arabia? A fost adusă în țara noastră de călugări și manifestă o particularitate deosebită, adică, după căderea frunzelor, ramurile se strâng ca o mână iar când sunt puse în apă se desfac.*

◆ *...Epona este numele unei zeițe romane de origine galică? Inițial ea patrona lumea sub-*

pământeană dar și caii, iar romanii o socoteau în plus ocrotitoarea măgarilor și catârilor, păstrându-i imaginea în firidele din pereții grajdurilor.

◆ *...statul Antigua și Barbuda este situat în America Centrală insulară? Capitala sa este orașul Saint John's cu o populație de 36.000 locuitori*

◆ *...în țara noastră, sistemul metric, introdus în Franța în 1791, a fost aplicat abia în secolul al XIX-lea? Evenimentul s-a produs în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza.*

◆ *...ondatra sau bizamul este o specie de mamifer rozător, cu blană prețioasă, originar din America de Nord? În țara noastră este răspândit în Transilvania, Banat și Delta Dunării.* (I.S.)

Rajasthan

măreție nemuritoare

Palatele de marmură, templele solemne, vestigiile invadate de maimuțe, hainele multicolore, florile și elefanții fac din Rajasthan nu doar un simbol al civilizației hinduse ci o adevărată țară a visului și poeziei. În acest stat din nordvestul Indiei, supranumit „țara principilor" viața devine o himeră plutind între frumusețea peisajelor, eleganța locuitorilor și nostalgia fastului de odinioară. În păduri trăiesc ultimii tigri bengalezi, în parcuri se desfășoară parade de păuni, iar pe străzile orașelor cinefile și melomane răsună cântece tradiționale din zori până seara târziu.

Capitala acestei splendide regiuni, Jaipur – supranumit „orașul roz" – a fost sistematizată în secolul al XVIII-lea de maharadjahul Jai Sing al II-lea. Străzile frumos aliniate sunt adevărate piețe, expunând sub cerul liber grămezi de legume, fructe și coroane de flori. Femeile îmbrăcate în tradiționalele sariuri galbene și roșii, încărcate de brățări zornăitoare, bărbații cu turbane stacojii sau indigo se adună în grupuri sau se feresc de circulația intensă în care se amestecă vaci, capre, porci, ricșe, care cu boi, cămile, biciclete, elefanți și, din când în când, cortegii ale unor înalți demnitari spirituali, jeepuri acoperite de ghirlande precedate de fanfare stridente. Fumul bucătăriilor în aer liber plutește deasupra acestei agitații continue, iar buticurile negustorilor sunt grupate pe cartiere; cele ale lucrătorilor în marmură, ale bijutierilor, orfevrăriile, croitoriile, bazarele care vând tot felul de fleacuri. Nimic nu s-a schimbat aici de mai bine de 50 de ani. Palatul Vânturilor își etalează tăcut ferestrele, din spate cărora femeile închise în apartamentele lor – zenana – puteau privi în stradă fără a fi văzute.

Palatul regal este ocupat încă de ultimul descendent al dinastiei de Jaipur și de familia sa. Câteva pavilioane însă au fost deschise publicului și transformate în muzeu. Sălile acoperite de picturi și oglinzi expun costume somptuoase, pumnale și pungi încrustate cu sidef și pietre prețioase, colecții de arme care ar putea rivaliza cu un muzeu militar, miniaturi și fotografii evocând gloria de odinioară a orașului.

O stranie fascinație emană încă Jantar Mantar, observatorul construit sub domnia lui Jai Singh al II-la, cu mașinăriile de piatră, cadranele solare, casele zodiacului, instrumentele pentru diferite măsurători, sculpturile uriașe.

În nordul orașului se înalță Fortul de Chihlimbar, veche reședință a rajahilor, aflat pe o colină la poalele căreia se întinde un labirint de clădiri impunătoare din secolul al XVI-lea printre care se remarcă templul închinat zeiței Kali.

În afara orașului, drumuri prăfuite te conduc în sate pitorești cu case vopsite în alb și ocru și cu mici palate ruinate sau temple părăsite în care femeile aduc încă ofrande, aceleași femei pe care dimineața devreme le vezi spălând pe malul apelor.

Trecutul reînvie însă în orașe. La Ranthambore există încă vechile pavilioane de vânătoare ale maharadjahilor de Jaipur, alături de rezervația de tigri, la Bundi vechea cetate medievală, la Cittorgarh vechile fortificații, și la Udaipur palatul de pe malul lacului Pichola construit pe o mică insulă în 1746 de Jagar Singh al II-lea.

În 1963 palatul a fost transformat în hotel dar maharama locuiește încă în una din aripi, prezidează ceremonii, primește ziariști și închiriază pe bani grei restul camerelor. Totul se adaptează din mers dar măreția Rajahstanului pare a fi nemuritoare.

IRINA STOICA

Viitorul aparține spațiului

În anul 1979, când sonda interplanetară Pioneer-10 începuse să survoleze planeta Uranus, aceasta a șaptea planetă a Sistemului Solar era creditată cu doar cinci sateliți naturali: Miranda, Ariel, Umbriel, Titania și Oberon; cu excepția Mirandei, toți acești sateliți se roteau în sens retrograd în jurul planetei, în plane aproximativ perpendiculare pe planul orbitei acesteia.

Cu ocazia survolării planetei Uranus, în anul 1986, stația interplanetară Voyager 2 a descoperit încă zece mici sateliți naturali, care au primit în principal nume feminine, ca de exemplu Belinda, Julieta, Porția, Rosalinda, Desdemona, Cressida etc. Ca urmare, numărul sateliților naturali ai acestei planete a crescut spectaculos, Uranus având axa de rotație înclinată doar cu 8º pe planul orbitei, astfel încât ea evoluează în jurul Soarelui aproape „culcată"!...

DOI NOI SATELIȚI AI PLANETEI URANUS

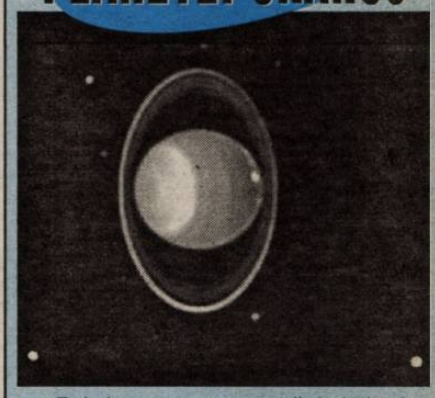

Relativ recent, astronomii de la Institutul de valorificare a cercetărilor efectuate cu Telescopul spațial Hubble au anunțat că au descoperit încă doi mici sateliți ai planetei Uranus, ale căror diametre convenționale sunt de 12 și respectiv de 16 km și ale căror poziții extrem de apropiate de planetă i-au „ascuns" față de camerele de luat vederi ale sondelor Pioneer și Voyager.

Este semnificativ, de asemenea, faptul că acești doi sateliți evoluează pe orbite mai apropiate pe planeta Uranus decât cei cinci sateliți descoperiți în perioada 1787-1948, ei fiind totodată primii sateliți, așa-numiți „interiori" ai acestei planete reci și neprietenoase, care au fost descoperiți în ultimii 50 de ani!

Informații suplimentare despre Telecopul Hubble și performanțele sale se obțin apelând: http://hublesite.org/newscenter/2003/29.

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

O ipoteză în legătură cu decesul muncitorului de la Electromureș

TUMO
COMBUSTIA INTERNĂ

În luna martie, în ziua de 3, într-un atelier dezafectat al S.C. „Electromureș" – S.A. din Târgu-Mureș folosit pentru servirea mesei de către angajații unității, muncitorul Mircea Ardelean în vârstă de 47 de ani, a fost găsit carbonizat, în jurul amiezii, de colegii săi. S-a vorbit, atunci, despre fenomenul de combustie spontană.

Autocombustia spontană este un fenomen neelucidat până acum, în urma căruia, datorită degajarii subite a unei intense energii de natură necunoscută, generată intern, trupul victimei este brusc mistuit de foc extrem de puternic, fără ca în prealabil să fi avut loc un contact direct cu o sursă de foc. O altă caracteristică constă în aceea că focul autocombustiei spontane nu se extinde în ambient. Corpul uman începe deodată să ardă, și foarte repede se transformă în doar câteva sute de grame de cenușă. Uneori, pe lângă cenușă, mai rămân unele părți neatinse de flăcări, în general extremități ale membrelor inferioare sau mai rar superioare.

Consemnarea cazurilor de autocombustie spontană a început în urmă cu circa 300 de ani, dar aceasta nu înseamnă că nu au avut loc și mai înainte.

Printre cele dintâi cazuri cunoscute este acela al contesei Cornelia de Bandi. Din corpul ei, care a fost mistuit de flăcări într-o noapte, în dormitor, n-a mai rămas decât cenușă, chiar și oasele transformându-se în pulbere fină. În încăpere nu exista nici o sursă de foc, iar mobilierul și toate materialele textile au rămas intacte. Evenimentul a avut loc în Italia, la Verona, în anul 1745.

Un caz similar, mai recent, s-a petrecut în anul 1986, la New York, victima fiind George Mott, care a ars complet într-o noapte în dormitorul său. Din cele 90 de kilograme ale greutății sale corporale nu au mai rămas decât

200 de grame. La fel ca în cazul precedent expus, doar corpul victimei a fost afectat și nimic din jurul său. Și exemplele pot continua...

Știința anilor noștri nu poate încă explica violența și rapiditatea cu care se desfășoară fenomenul, cunoscut fiind că în condiții obișnuite corpul omului arde foarte greu, mai ales datorită marelui său conținut de apă, care este de circa 80%. Pentru a se ajunge la un asemenea grad de ardere completă, corpul ar trebui să fie supus timp de două ore la o temperatură de 2.000 de grade C.

Încercările de până acum menite să elucideze cauza acestui misterios fenomen, nu au reușit să aducă explicații cât de cât logice. Pustnicii din Tibet și unii oameni de acolo special instruiți, numiți „respa", cunoșteau (și unii poate mai cunosc încă) practica degajării de căldură internă, numită tumo, care se manifestă printr-o excepțională eliberare de căldură din interiorul corpului chiar și în condiții de temperatură foarte joasă în exterior. Fenomenul este pe larg descris de ilustra profesoară la Universitățile din Pekin și Haga, Alexandra David-Neel, în cartea sa „Mistici și Magi din Tibet". Potrivit celor relatate de doamna David-Neel, adepții tumei, la finele inițierii dau examene foarte riguroase. Însoțiți de „respa", într-o noapte geroasă, cu viforniță, se așază complet goi pe zăpadă și se înfășoară în cearșafuri ude. După ce pânza s-a uscat, o schimbă cu alta udă. În acea noapte, adeptul trebuie să usuce astfel câteva bucăți de pânză pentru ca să primească titlul onorific de „respa". Un astfel de adept reușește să urce într-atât temperatura, încât încălzește totul din imediata sa apropiere, topind zăpada și gheața de lângă el. În anii cercetărilor sale din Tibet, acolo trăiau o mulțime de pustnici foarte sumar îmbrăcați sau chiar goi. Trăiau izolați, la mari înălțimi, fără foc pe timpul iernii, hrănindu-se extrem de modest. Explicarea fenomenului se lovește de problema echilibrului balanței energetice, deoarece ridicarea temperaturii corpului cu doar câteva grade, necesită un consum energetic imposibil de explicat prin consumarea rezervelor organismului, mai ales dacă luăm în considerație ritualurile de înfometare și hrana foarte puțină și săracă în calorii.

În cazul muncitorului de la Târgu-Mureș, conform raportului întocmit de Inspectoratul de Muncă Mureș, în apropierea victimei s-au găsit patru sticle cu diluant, neafectate de foc, iar în jurul rămășițelor sale nu a fost găsită nici o urmă din care să rezulte că bărbatul s-ar fi zbătut. Ori, într-un porces de ardere obișnuit, corpul uman se chircește, ceea ce nu se întâmplă în situația în care are loc fenomenul de autocombustie spontană.

AUGUSTIN MARIUS ABUȘEANU

Muzeul Brukenthal

Muzeul Brukenthal este cel mai vechi așezământ de acest fel din țara noastră. Inaugurat în 1790 ca o colecție particulară a lui Samuel Breckuer von Brukenthal, a fost găzduit în reședința acestuia din Sibiu. Palatul respectiv, construit în stilul barocului terezenian a fost înălțat pe vremea când proprietarul său era guvernator al Ardealului. Colecția cuprindea 1090 de tablouri achiziționate de la Viena, un breviar flamand cu miniaturi de la începutul secolului al XVI-lea, gravuri, monede, piese de arheologie și, demn de reținut, o bibliotecă.

În 1817, prin hotărârea testamentară a fondatorului, colecția devine muzeul public, existența sa fiind consemnată de importanți amatori de artă printre care Dinicu Golescu.

Sălile muzeului conțin importante lucrări de artă românești și străine, galeria sibiană căpătând o notorietate mondială după autentificarea unor opere și după reapariția miraculoasă a celor trei tablouri furate cu ani în urmă, printre care vestitul „Ecce Homo" de Tizian. *(I.S.)*

Un „POMPEI" al Orientului Apropiat

■ **O cetate construită de greci în secolul al III-lea î.Ch., aflată la şase metri sub pământ**
■ **Salvarea cetăţii ameninţate de apele unui baraj**
■ **O dramă inevitabilă**

Zeugma nu mai există. Somptuoasa cetate antică construită de greci, descoperită în 1995, se află sub apele barajului din Birecik (Turcia).

Pierderea e cu atât mai mare cu cât Zeugma constituie una din cele mai mari descoperiri arheologice ale secolului XX. Despre existenţa acestei cetăţi se ştia de-abia în urmă cu 20 de ani, din texte antice. Zeugma, care fusese ridicată pe malurile Eufratului, lega drumurile comerciale şi cele militare între Mediterană şi Orient. Cosmopolit şi prosper, acest oraş grecesc a fost fondat în secolul III î.Ch. de unul din generalii lui Alexandru cel Mare. Înalţi demnitari şi-au construit aici spaţioase locuinţe (domus) ornate cu picturi murale şi mozaicuri. Prosperitatea economică a cetăţii începe să păleasca cu timpul iar în evul mediu se află în plin declin. Ruinele sale sunt în scurt timp acoperite cu coluviuni aduse de ploi de pe flancurile munţilor. Acest Pompei al Orientului Apropiat a fost uitat până în 1995. De atunci a început cea de-a doua sa dramă care a debutat cu ameninţarea construcţiei unui baraj hidroelectric din apropierea sitului arheologic. Este alertată comunitatea ştiinţifică în speranţa că se vor găsi soluţii pentru salvarea cetăţii. În 1995, o echipă de specialişti, franco-turcă, începe prospecţiunile în zonă, prospecţiuni ce vizează şi cetatea Apamea de pe malul opus al Eufratului, efectuate cu ajutorul unui magnetometru. Săpăturile scot la iveală locuinţe, necropole şi un gigantic canal de scurgere a apelor reziduale. Este vizat cu predilecţie cartierul rezidenţial din Zeugma, cu cele mai frumoase locuinţe ale cetăţii. Echipele de arheologi se mobilizează dar creditele sunt deja consumate. Pe de altă parte, este anunţat termenul final de executare a barajului: anul 2000. Vestigiile explorate se află sub un strat de coluviuni de aproximativ 6 metri. Arheologii nu pot degaja decât fragmente din infrastructura cetăţii, străduindu-se să salveze în primul rând mozaicurile şi picturile murale. Printre ele un mozaic de 80 m². Urmează alte 14 mozaicuri care ornau camerele unei case şi pereţii acoperiţi cu picturi dintre care unele erau excelent conservate, reprezentând scene din timpul festinurilor, păsări, copaci etc. Mozaicurile reprezintă în general divinităţi care apar în scene mitologice, încadrate de compoziţii geometrice multicolore. Aceste descoperiri spectaculoase au loc în momentul în care construcţia barajului se află în fază finală. Arheologii salvează ce se mai poate salva. Printre ultimele comori se numără şi un ansamblu de picturi cu o suprafaţă totală de 150 m². Drama însă nu se lasă aşteptată. Apa barajului începe să crească iar cetatea Zeugma dispare pentru totdeauna în adâncuri.

DORIN MĂRAN

Pagini secrete ale omenirii

SURPRIZE ÎN CRIPTELE ISTORIEI

Descoperirea aurului şi a comorilor naziste continuă şi astăzi. Nu de mult s-a confirmat că bare de aur cu însemnele naziste se aflau în altarul de la Fatima, care la un moment dat se intenţionase să fie vândute (fără a le cunoaşte proveniența!) pentru a strânge fonduri necesare renovării bisericii. Nu se ştie însă nici acum dacă nu cumva în altar se mai găsesc şi alte lingouri de aur.

O altă comoară „a apărut" în 1990 (!) – opere de artă medievală, printre care crucifixe de aur şi argint, vase din cristal de stâncă, un chivot pentru relicve sfinte ornat cu pietre preţioase, diferite obiecte de mare frumuseţe, aparţinând prinţilor care conduceau vechile provincii germane în secolele 9 şi 10. Printre ele, cea mai de preţ comoară: o ediţie din acelaşi secol 9, conţinând cele patru Evanghelii, într-o legătură de aur şi argint, încrustată cu aur şi pietre preţioase. Dar şi povestea acestei comori este una deosebită. Ea a fost descoperită la sfârşitul războiului într-un tunel de mină abandonat de la Quedlinburg, la câţiva kilometri sud de Magdeburg, de către locotenentul american Joe T. Meador, desemnat apoi să o păzească împreună cu trei unităţi ale armatei americane. Locotenentul avea însă alte gânduri: el şi-a însuşit una câte una piesele tezaurului şi... le-a expediat prin poştă acasă! Comandanţii armatei SUA au declanşat o anchetă, care s-a încheiat însă foarte rapid în momentul când întreaga zonă a fost „repartizată" Germaniei de Est. Meador a murit în 1980. De-abia după 10 ani cineva a încercat să vândă cele patru Evanghelii şi un manuscris din 1513, pentru suma de 500.000 de dolari, ceea ce a permis descoperirea restului comorii. În 1997, la Sao Paulo, Brazilia, a fost deschis un safe conţinând valori furate în valoare de peste 4 milioane de dolari: monede, lingouri, bijuterii. Safe-ul era înregistrat pe numele unui anume Albert Blume, cetăţean german care venise în Brazilia înainte de al doilea război mondial. Iar bănuiala a fost că Blume servea drept bancher pentru naziştii care reuşeau să scape de urmărire în ţările europene.

Şi mai aproape de noi, în 2001, Ministrul Finanţelor din SUA a înmânat custodelui muzeului din Bremen mai mult de zece din cele 1.500 (!) de lucrări de artă care „părăsiseră" muzeul pentru cel din Berlin, „din motive de securitate" în anul 1943, fiind apoi „rechiziţionate" de trupele sovietice. Ele au „reapărut" de-abia în 1993, în Azerbaidjan. De aici au fost furate (în acelaşi an) şi au ajuns în mâna unui om de afaceri japonez, Masatsugu Koga, care a încercat să vândă 8 din ele Ambasadei Germaniei din Tokyo contra sumei de 12 milioane de dolari! Demascat de un agent vamal american lucrând sub acoperire, Koga a fost arestat, dar a murit înainte de pronunţarea sentinţei de către Tribunal!

...Dacă s-ar face lista diferitelor obiecte de mare valoare care fuseseră la un moment dat proprietatea oficialilor naziști, aceasta ar umple câteva volume. Şi încă şi mai multe se aşteaptă să vadă lumina zilei. Mai ales că URSS nu mai există...

MIHAELA DOROBANŢU

Splendorile naturii

„Dumbrava Narciselor" de la Vad

La poalele versanţilor împăduriţi ai Făgăraşului, pe malul stâng al Oltului, în apropiere de comuna Sercăiţa din judeţul Braşov, cam la 4 km de localitatea Vad, întâlneşti, călătorule, una dintre cele mai frumoase şi întinse rezervaţii de narcise numită de specialişti *„Dumbrava Narciselor"*. Pădurea este constituită din arborete pur de stejar natural, având vârsta de peste 100 de ani. În afară de stejar poţi să vezi *plopul tremurător, salcia, mesteacănul, alunul, călinul şi măceşul.*

În flora ierboasă se găsesc tot felul de specii dar, datorită mărimii şi abundenţei, în cadrul covorului vegetal, apare ca o floare singulară, *narcisa.*

Înainte vreme, această pădure era greu de străbătut dar, cu timpul s-a rărit, acum având imaginea unei rarişti cu multe goluri, poieni şi ochiuri, unde cresc narcisele. Adevărate covoare întinse atât la marginea pădurii cât şi în interior, pot fi administrate în luna mai, de mii de turişti atât din ţară cât şi din străinătate. Frumuseţea şi parfumul încântătoarelor narcise dau locului o măreţie şi o înfiorare deosebite.

Aici, la Dumbrava Vadului, narcisele sunt favorizate, atât de umiditatea accentuată a solului cât şi de pădurea de stejar din jur, care oferă umbra necesară şi cadrul natural adecvat.

Mulţi turişti ce-au ajuns pe aceste locuri au uitat, de cele mai multe ori, că se află într-un loc ocrotit de lege şi au scos din rădăcini multe exemplare, ducându-le acasă. Vitalitatea florilor a început să scadă. Din acest motiv, s-a luat măsura ca o perioadă de timp, accesul turiştilor să fie interzis.

Anii au trecut, poiana cu flori s-a mai refăcut, frumuseţea locurilor a revenit, doar turiştii care încă mai pătrund aici, nu s-au obişnuit să fie doar admiratori ai naturii...

Pădurea, împreună cu poienile din jur, a fost declarată monument al naturii.

„Dumbrava Narciselor" de la Vad duce peste timp parfumul nemaiîntâlnit al purităţii şi luminozităţii petalelor pierdute printre ierburi şi stejăriş.

IOANA PROCA FLORIA

Amprente ale spiritualităţii

Mănăstirea Sfântul Nicolae Balamuci

Aflată la 45 km nord de Capitală, Mănăstirea Sfântul Nicolae Balamuci are hramurile „Sfântul Ierarh Nicolae", „Naşterea Maicii Domnului" şi „Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel".

În anii 1600 în zonă se afla o cetate de apărare împotriva turcilor şi pe locul actualului locaş exista o mică bisericuţă de lemn de stejar pe care timpul şi-a pus nemilos amprenta. Stăpânul locurilor Papa Greceanu, vornic şi logofăt al lui Mihai Viteazul, zideşte pe aceste locuri, împreună cu soţia sa Elena, o biserică din piatră şi câteva chilii. Mănăstirea este înzestrată apoi şi cu alte chilii şi închinată mănăstirii Patelias din Rumele, de unde sunt aduşi aici călugări greci. În 1720 mănăstirea este lăsată în părăsire după luptele care au avut loc în zonă, dar Gheorghe Greceanu, un urmaş al ctitorului, o reconstruieşte, ajutat fiind de egumenul Antimos de la Sărindar din Bucureşti.

Terminată în 1752, mănăstirea este părăsită de călugări în 1864, după secularizare şi transformată în închisoare până în 1875, când turla mare, chiliile şi zidul de incintă se surpă în urma unui cutremur.

Între 1911-1913 preotul Popa Gheorghe, rămas văduv, se mută aici, face reparaţii şi zideşte chilii. Aici se stabilesc între 1942-1944 un grup de călugări de la Căldăruşani şi Chiţcani. Aceştia fac serioase reparaţii locaşului, construind noi locuinţe călugăreşti.

În 1962 Comisia Monumentelor Istorice restaurează arhitectonic biserica, dar ploile şi inundaţiile din 1970-1975 duc la prăbuşirea chiliilor. Prin străduinţa stareţului mănăstirii, cu ajutorul Arhiepiscopiei Bucureştilor, Departamentului Cultelor şi mai multor monahi, preoţi şi credincioşi se construieşte o clădire mare, drept adăpost pentru călugări, trapeza şi un paraclis, toate fiind terminate în 1979. În 1986 s-a terminat pictura paraclisului, realizată de ieromonahul Rafael Popescu. Biserica îşi păstrează forma ei iniţială. Zidurile ei sunt groase iar pridvorul larg, deschis, este susţinut de 10 coloane ornamentate atât în partea de sus cât şi la bază.

Cele două turle, egale ca mărime, aşezate pe un soclu pătrat, au formă octogonală şi ferestre prelungi. Exteriorul prezintă un brâu median gros, cele două registre fiind decorate cu ocniţe şi ferestre cu grilaje metalice. Uşa de la intrare este din lemn, frumos sculptat ca şi întregul mobilier şi catapeteasma, foarte înaltă. Pictura în frescă, deosebit de valoroasă a fost realizată în 1752 de preotul Dima din Braşov şi ucenicii săi iar în 1989-1990 a fost spălată şi restaurată.

Curtea, împrejmuită cu un zid înalt, te răsfaţă cu răcoarea brazilor plantaţi în faţa bisericii, invitându-te la clipe de linişte şi reculegere.

IRINA STOICA

Ce le trece unora prin minte?

La întrebarea: cum puteți scăpa de invitații care uită să mai și plece?, există numeroase răspunsuri nu prea elegante dar eficiente. Cu toate acestea, Howard Beningson, un californian pașnic de 34 de ani, a găsit o soluție strict personală. Howard avea drept animal de casă un crocodil pe nume Ronny, însă foarte puțini știau despre existența reptilei, întrucât este interzisă ținerea în captivitate fără autorizație specială. Așadar, nici invitații la logodna sa nu aveau habar despre Ronny, care era ținut într-o cușcă bine ascunsă indiscreților. Enervat că oaspeții nu mai pleacă, Howard i-a dat drumul lui Ronny, iar acesta și-a făcut datoria, pustiind casa de musafiri.

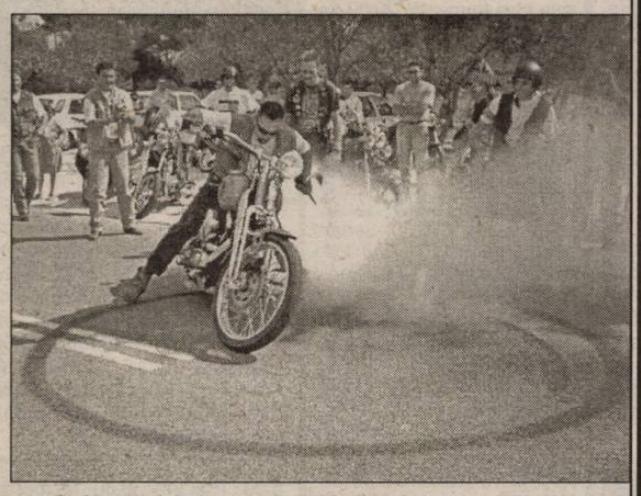

De câte ori te poți învârti într-un cerc pe motocicletă? La un astfel de concurs (a cărui utilitate vă lăsăm pe dv. s-o descoperiți), englezul Reginald Thomason a făcut nu mai puțin de 38 de ture, devenind campion al probei. Trebuie menționat că el a încercat același lucru și manevrând motocicleta pe o singură roată, însă nu a izbutit decât cinci ture complete.

Dacă ești instrumentist și ai vecini care nu agreează muzica clasică, atunci trebuie să te refugiezi pe unde apuci. Donald Sheney, un scoțian pasionat de vioară, a ales mersul pe bicicletă pentru a exersa. Inițiativa s-a dovedit a fi benefică atât pentru meseria sa, cât și pentru condiția lui fizică, tipică pentru un sedentarist... Iată oameni de la care avem ce învăța! (P.I.)

Omul care trăiește cu un plămân... de oțel!

John Prestwich trăiește de 48 de ani pe bază de ventilație artificială. La vârsta de 17 ani s-a îmbolnăvit de poliomielită și a paralizat de la cap în jos. Acum are 64 de ani și deține recordul de supraviețuire folosind tehnica plămânului de oțel. Timp de aproape o jumătate de secol el nu a respirat niciodată singur iar zgomotul, cu care ne-am obișnuit atât de mult, al pieptului nostru care se ridică și se coboară, în cazul lui este înlocuit de un fel de bătaie de tobă. Care însă, pentru el, este zgomotul vieții!

Dar cine își închipuie că imaginea este aceeași din anii '50 – șiruri de instalații în care sunt închise victimele poliomielitei – se înșală. Astăzi, pe malurile Tamisei, în Spitalul St. Thomas, tot ce se poate vedea este un cilindru, de culoare crem, lung cât un automobil, cântărind probabil de două ori mai mult. Te apropii și, printr-o fereastră, cum au vapoarele, îl poți vedea pe pacient și să urmărești cum pieptul său se ridică și coboară aparent fără nici o dificultate. „Instalația asta e mai curând un prieten, nu o închisoare", declara recent Prestwich, ziariștilor. Iar al doilea pas în transformarea completă a vieții sale i l-a adus computerul: el trăiește acum acasă la el, unde totul este computerizat și cu un simplu fluierat poate declanșa o anumită secvență de funcționare comandată de acesta. Poate chiar să trimită un fax!

Și totuși imaginea este șocantă. Dar poate și mai șocant este ceea ce spune același Prestwich: „când trăiești de atâta vreme cu zgomotul pe care îl face aparatul, te obișnuiești. Ceea ce devine asurzitor pentru noi este ...tăcerea. Căci asta înseamnă că instalația nu mai funcționează!" Și dacă nu mai funcționează, moartea survine în ...trei minute! Probabil că trebuie să mai învățăm să apreciem ce înseamnă o viață normală... *(M.D.)*

UN ESCROC
cu viitor de vedetă

Francezul Christophe Rocancourt a produs mult tam-tam în jurul său după ce a desfășurat în SUA o activitate deloc pe placul americanilor. Trecând drept moștenitor al legendarului Rockefeller, bărbatul a reușit să escrocheze mai mulți bogătași americani, procurând astfel sume mari de bani în avantajul său. A fost prins, judecat în SUA și condamnat recent la trei ani și zece luni închisoare. Tribunalul federal din Brooklyn l-a obligat totodată să înapoieze cei 1,2 milioane de dolari membrilor din înalta societate financiară din New York și Los Angeles, care i-au căzut victime. O parte din această sumă colosală de bani va fi obținută din vânzarea cărții autobiografice scrise de francezi și de posibilul film american care se va face, inspirat din experiența acestui escroc. Cartea, intitulată „Eu, Christophe Rocancourt, orfan, playboy și escroc", s-a dovedit deja a fi un mare succes editorial în Franța, ea povestind viața unui om care la urma urmei n-a comis niciodată acte de violență, ci doar a profitat de credulitatea unor membri ai clasei de vârf americane, foarte bogați, dar încă dornici de câștiguri ușoare. La 36 de ani, Christophe Rocancourt a apărut la procesul intentat împotriva lui în mai anul acesta pentru trei capete de acuzare. Atunci s-a vorbit de riscul de a se alege cu o pedeapsă de până la 20 de ani de închisoare. Născut în Normandia, Christophe Rocancourt a poposit în SUA în 1999, s-a instalat în California și, profitând de carisma sa, a început să împrumute sume mari de bani de la diverse persoane bogate, bani pe care fie nu i-a returnat niciodată proprietarului, fie i-a dat înapoi unora dintre ei, după ce a reușit să se împrumute la altcineva. Când ținutul Californiei a devenit periculos pentru el, credibilitatea sa erodându-se, și-a ales un alt teren de vânătoare: regiunea balneară de lux Hamptons, de pe coasta de est a Americii. „Afacerea" nu i-a mers la infinit, a fost prins și arestat, dar fiind eliberat pe cauțiune, a fugit în Canada. Nu s-a oprit însă din aventura escrocheriei; după ce a fraudat un om de afaceri canadian, a căzut în mâinile poliției și a petrecut doi ani într-o închisoare din Vancouver, timp în care și-a scris memoriile. În ianuarie 2003 a fost transferat în SUA, unde a fost judecat și condamnat. Incredibil, dar Christophe Rocancourt nu numai că nu s-a ales cu pedeapsa maximă, dar nici măcar nu mai are cine știe ce timp de petrecut în pușcărie pentru că, potrivit legii americane, perioada petrecută în arest preventiv, înmulțită cu doi, se scade din pedeapsă. *(A.P.)*

VRĂJITOARE
subvenționată de stat

O vrăjitoare norvegiană care abia își trăgea zilele din munca sa, a reușit să obțină o subvenție publică pentru a-și produce ingredientele specifice practicilor vrăjitorești, cum ar fi poțiunile magice pentru salvarea sufletelor rătăcite sau pentru viitorii însurăței care se tem că nu vor fi la înălțime în noaptea nunții. „Sunt o vrăjitoare obișnuită care a avut însă o idee de afaceri originală – a mărturisit Lena Skarning în vârstă de 33 de ani – aceea de a produce creme și diverse produse magice." Printre ele se numără, de pildă, o cremă de uns picioarele care îl poartă pe cel care o folosește pe un nou drum al vieții în care își va găsi fericirea. Lena Skarning se ocupa de vrăjitorie de 13 ani timp în care a practicat diverse ritualuri magice, folosindu-se de ingrediente cunoscute în lumea vrăjitoarelor. În ultimii ani însă și-a fabricat creme și poțiuni magice după o rețetă proprie care au fost foarte apreciate de clienți. Lena Skarning a reușit, după lungi insistențe, să convingă un organism de stat de finanțare a tinerilor întreprinzători, să-i acorde o „mică" subvenție pentru a-și putea fabrica ingredientele magice. O „mică" subvenție în valoare de 53.000 de coroane (6.416 euro) care a făcut-o fericită pe tânăra vrăjitoare. *(D.M.)*

O ȘANSĂ RATATĂ

Loteriile înflăcărează de multe ori imaginația oamenilor – care de obicei în impas – speră că vor găsi o rezolvare a problemelor care îi copleșesc. Oameni necăjiți sau dornici de câștig se găsesc pretutindeni, de aceea loteriile apar în toate colțurile lumii. Cu cât este mai mare câștigul cu atât crește numărul participanților, reportul atingând uneori sume amețitoare. Un caz cât se poate de ciudat s-a petrecut în toamna asta la o loterie din Florida. Premiul cel mare era de 50.000 de dolari și s-a găsit un norocos care a ghicit cele șase numere. „Norocosul" însă nu s-a prezentat să-și ridice premiul și după luni de așteptare banii au revenit loteriei care i-a reinvestit. Se presupune că posesorul biletului a plecat probabil în vacanță și că, nefiind un obișnuit al jocurilor de noroc, nici nu și-a controlat numerele.

Din nefericire nu i se mai oferă o altă șansă de recuperare a banilor, dar probabil nici nu va încerca, neștiind ce mare noroc dăduse peste el. *(I.S.)*

KAFKA e printre noi

Dincolo de frontierele absurdului

Drama halucinantă, trăită de familia bucureșteană Galavan, a început... în secolul trecut. O dimineață oarecare de iunie, a anului 1997, a adus umbra de coșmar a absurdului asupra unor oameni liniștiți, a căror viață a început atunci rostogolirea ireversibilă pe un tobogan al disperării. Cornelia Galavan, o femeie scundă, cu o construcție destul de masivă, în vârstă de 40 de ani, plecase la serviciu, când un autoturism ce mergea cu spatele i-a zdrobit piciorul drept, lăsând-o infirmă pentru totdeauna. Grija manifestată firesc de autorul accidentului s-a stins însă după numai câteva zile, când s-a pus problema reconstituirii, sub supravegherea avizată a unui expert tehnic auto. Motivul dezinteresului i-a șocat totuși cel mai puternic pe soții Galavan. Pentru că...

...Victima era vinovată

Așa a reieșit din „expertiza" inginerului Haidu, care – efectuând reconstituirea doar cu participarea autorului accidentului – ajungea la concluzia aberantă că biata femeie se năpustise, pur și simplu, asupra autoturismului, lovind-o cu viteza de 14 km/h. Performanță demnă de un atlet bine antrenat! Contraexpertizele solicitate de Ioachim Galavan, soțul victimei, restabileau adevărul, dar în mod paradoxal, adevăratul coșmar al familiei lor abia acum începea.

S-a cerut anchetarea ing. Haidu. Mergând însă pe firul unor evenimente anterioare similare, I.G. s-a văzut prins în păienjenișul unor interese ocult inimaginabile. Mai întâi, a aflat că expertul nu se afla la prima „eroare", falsificări de documente în cazuri similare antrenând în joc și alte persoane, lucrătoare în diverse instituții ale statului. În paralel, semnalele transmise anonim din partea celor implicați erau clare: dacă nu încetează să-și caute dreptatea, familia Galavan va ajunge să-și vândă casa ori, la chiar mai mult decât atât. „Doamnă, soțul dv. nu-i sănătos? Dacă ar rămâne și el fără picioare sau și mai rău, ce v-ați face?" – a întrebat-o retoric pe victimă, o voce anonimă, la telefon.

Întuneric și lumină

Sumbra profeție s-a împlinit. Familia Galavan și-a vândut apartamentul și de atâta amar de vreme umblă în căutarea dreptății, bătând la uși închise. Neoficial, au aflat că s-au plătit sume importante pentru minimalizarea cazului; desigur, dovezile nu pot fi aduse în instanță. Pe de altă parte, femeia operată de nenumărate ori a primit din partea unor reprezentanți ai autorităților, vorbe rostite cu limbă de lemn, urări cinice de... „sănătate și împliniri" sau zâmbete ironice. Ajunsă la culmile disperării, femeia a avut o tentativă de sinucidere, ca un ultim semnal de alarmă lansat către indivizi care doar mimează interesul pentru cetățean, de pe jilțuri călduțe.

Tenacitatea incredibilă a lui Ioachim Galavan, care a refuzat să stea în genunchi în fața tentaculelor corupției, a primit în schimb și un fel de compensație morală. Aflându-se frecvent în preajma unor personalități din artă, sport, politică, mass-media, diplomație, pentru nepotul său de numai 4 ani, Alexandru Badea, bărbatul a realizat o colecție de autografe cum, în mod sigur, foarte puține se mai află în România. Într-un fel, viața merge așadar înainte. Dar dreptatea și adevărul – încotro? *(A.N.P.)*

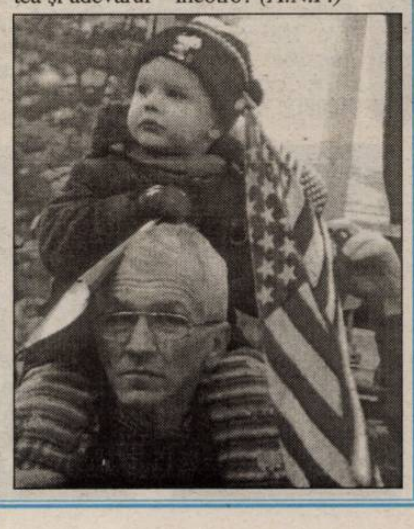

VINERI - 21 noiembrie

România 1

7.00 Jurnalul de dimineaţă 7.30 Bună dimineaţa, România! 9.20 Desene animate 13.00 Serial: „Destine secrete" 15.30 Ex Libris 16.30 România politică 17.00 Interes general 18.00 Sănătate pentru toţi 19.00 Jurnal 20.00 Serial: „Ultimul stinge lumina!" 20.30 Film: „Napoleon" (partea a II-a). Cu: Isabella Rossellini 22.15 Concert Nicu Alifantis şi Zan 23.30 Taverna.

PRO TV

7.00 Ştirile ProTV 9.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" (r) 10.30 Doc.: „Faţa neştiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie şi David" 13.30 Film: „Povestea lui Noah Dearborn" (SUA, 1999). Cu: Sidney Poitier 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Joc în doi" (SUA, 1997). Cu: Jean-Claude Van Damme, Mickey Rourke 22.00 Chestiunea zilei 22.45 Film: „Glumă mortală" (SUA, 2001) 1.00 Film: „Petrecerea urâtelor" (SUA, 1991).

Antena 1

7.00 Observator 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabela" 12.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 13.15 Tonul câştigător 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Film: „Titanic" (SUA, 1997, partea I). Cu: Leonardo DiCarpio, Kate Winslet 22.00 Film: „Un vârcolac american la Paris" (SUA, 1997) 0.00 Film: „Buffalo '66" (SUA, 1998). Cu: Vincent Gallo.

Prima

7.00 Videostar 8.00 Star 30 airplay 9.00 Filmul & televiziunea 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene şi rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Fotbal: U. Craiova - F.C. Oradea 22.00 Focus Plus 22.30 Comedie surpriză 23.30 Mircea şi Oreste Show 0.45 Câştigul nopţii.

Acasă

6.00-11.10 Reluări 12.30 Serial: „Iubire fără de păcat" 13.30 Serial: „Între iubire şi ură" 14.30 Serial: „Dragoste şi putere" 16.30 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Poveştiri adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 20.00 Un bărbat adevărat 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Dacă 0.15 Serial: „Profu'" 1.15 Serial: „Clona".

2

8.00 Telejurnal 10.30 Tonomatul DP2 12.30 Insolit (r) 13.15 Magazinul studiourilor teritoriale 14.00 Desene animate 15.00 Împreună, în Europa 16.00 Autostrada Banilor 16.30 Istorie şi arheologie 17.15 Diplomatic club: Algeria 18.00 Via Sacra 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 20.30 Barometru 22.00 D'ale lu' Mitică 23.00 Film: „Nu-mi frâge inima" (SUA, 1999).

Tele 7

8.30 Desene animate 9.00 Videoclipuri 12.30 Documentar 15.30 Videoclipuri 17.30 Documentar 18.15 Serial: „În căutarea «Cenuşăresei»" 19.20 Şapte ştiri 20.00 Prin lume călător - Budapesta 21.00 Serial: „Staţia Spaţială 1" 22.00 Cutia muzicală.

SÂMBĂTĂ - 22 noiembrie

7.00 Ceasul deşteptător 8.00 Desene animate 9.00 Întâlnire de basm 10.15 Debut 50 Plus 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Caravana premierelor 13.00 Lumea-n care trăim 14.30 Recorduri ridicole 16.00 Ora olimpică 17.00 Înainte de zbor 18.00 Teleenciclopedia 19.00 Jurnal 20.00 Surprize, surprize! 23.30 Film: „Împărat şi asasin" (coprod., 1999, partea I). Cu: Gong Li.

7.00 Serial (r) 8.00 Documentar (r) 8.45 Desene animate 10.30 Schi Magazin 11.00 Promotor 11.30 Provest 13.00 Serial: „Norm încurcă lume" 14.00 Serial: „Jack şi Jill" 15.30 Film: „Scandal în Boemia" (SUA, 2001) 17.15 Film: „După 10 ani" (SUA, 1995) 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Fotbal: F.C.M. Bacău - F.C. Steaua Bucureşti 22.00 Film: „Frăţia lupilor" (Franţa, 2001) 1.00 Film: „Ultima misiune" (coprod., 1990).

8.30 Fir întins 9.00 Medicul de gardă 10.00 Roata de rezervă 10.30 Vreau şi eu 11.30 B.I.T. 12.00 Viaţa în roz 13.45 Serial: „Îngerul păzitor" 15.00 Serial: „Împotriva destinului" 16.00 România mea 16.50 Film: „Jurăminte fatale" (SUA, 1999) 19.00 Observator 20.00 Film: „Titanic" (ultima parte) 22.00 Film: „Specii" (SUA, 1995) 0.00 Film: „O iubire neaşteptată" (coprod., 1998).

7.00 Desene animate 8.00 Minute de milioane 9.00 Ora nouă a României 11.00 Sport Magazin 13.00 Fotbal: F.C. Braşov - Ceahlăul Piatra Neamţ 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Film: „Răzbunarea tocilarilor" (SUA, 1984) 22.00 Focus Plus 22.30 Film: „Să mori privind" (SUA, 1993).

8.00 Serial (r) 9.15 Serial: „Vei fi a mea, Paloma!" 11.15 Serial (r) 13.30 Serial: „Luz Maria" 15.30 Serial: „Hoţul de inimi" 17.30 Poveştiri adevărate 18.00 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 20.00 Serial: „Sărmana Maria" 22.00 Serial: „Fetele Gilmore" 23.00 Serial: „Schimbul trei" 0.00 Serial: „Profu'".

8.00 Lecţia de privit 9.30 Ora fără catalog 11.00 Rugby 13.30 Atenţie, se cântă! 15.00 Film Puzzle 15.45 Doc.: „Viaţă în sălbăticie" 17.00 Televiziunea, dragostea mea 18.00 Săptămâna bunicilor 19.00 Serial: „Stăpânul animalelor" 19.45 Telejurnal 19.55 Fotbal: Dinamo Bucureşti - Poli AEK Timişoara 22.00 Film: „Joc murdar" (SUA, 1987) 23.50 Serial: „Identitate greşită"

9.00 Aventurile ştiinţei 12.30 Auto Run 13.30 Folclorul la români 15.30 Cum ar trebui să trăim 18.00 Abecedarul părinţilor 19.20 Şapte ştiri 20.00 Paradisul vacanţelor 21.00 Serial: „Staţia Spaţială 1" 22.00 Film: „Paiu Mortal" (SUA, 1994) 0.00 Cutia muzicală (r).

DUMINICĂ - 23 noiembrie

7.00 Universul credinţei 8.30 Desene animate 9.30 Jocul planetelor 10.00 Dincolo de hartă 10.30 Viaţa satului 12.00 Tezaur folcloric 13.00 Cafeneaua politică 14.00 Fotbal: Rapid Bucureşti - Apulum Alba-Iulia 16.15 Serial: „Felicity" 17.05 Bravissimo! 19.00 Jurnal 20.00 Serial: „CSI - Investigaţii" 21.00 Drumul spre glorie 22.00 Minutul 91 23.25 Film: „Împărat şi asasin" (ultima parte).

6.30 Film: „Mihai Viteazul" (România, 1970, partea I) 8.20 Desene animate 9.35 Serial: „Lassie" 10.00 Serial: „Noile aventuri ale lui Robin Hood" 11.00 Parte de carte 12.00 Profeţii despre trecut 13.00 Serial: „Norm încurcă lume" 13.30 Serial: „Nikki" 14.30 Bucătăria lui Radu 15.00 Film: „Dincolo de aparenţe" (SUA, 1998) 17.00 Film: „Jandarmul din Saint Tropez" (coprod., 1964). Cu: Louis de Funes 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Secunda fatală" (SUA, 1995) 22.00 Vacanţa Mare 23.15 Procesul etapei.

7.30 Serial: „Galidor" 8.00 Serial: „Pe cont propriu" 9.00 Desene animate 11.00 Serial: „Dinozaurii" 11.30 Serial: „Seaquest" 13.20 Serial: „Calea misterelor" 14.30 Serial: „Împotriva destinului" 15.30 Film: „Un sac de bani" (SUA, 1986). Cu: Tom Hanks 17.40 Cutia neagră 19.00 Observator 20.00 Divertis Parc 21.00 Canalul de ştiri 22.00 Serial: „Expertul" 23.00 Recursul etapei.

7.00 Tradiţiile românilor 9.00 Oglinda poveştilor 11.15 Excelenţa sa, gastronomia 11.45 Evenimentul săptămânii 13.05 Academia mămicilor 15.40 Cu Irina la cafea 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Ce vor fetele? 21.30 Film: „În pragul disperării" (coprod., 1984). Cu: Jacqueline Bisset 23.30 Film: „Ultimul amant fierbinte" (SUA, 1972).

9.15 Serial: „Vei fi a mea, Paloma!" 12.30 Superlative la Hollywood 13.30 Serial: „Luz Maria" 15.30 Serial: „Hoţul de inimi" 17.30 Poveştiri adevărate 18.00 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 20.00 Film: „Nuntă cu cântec" (SUA, 1998) 22.00 Serial: „Totul despre sex" 22.45 Serial: „Schimbul trei".

7.00 Doc.: „Între cer şi deşert" 9.00 Ferma 10.30 Desene animate 11.30 Serial: „Super Rupert" 12.30 Serial: „Viaţă de câine" 13.00 Fotnal în sală: MGA Bucureşti - Frăţia Vâlcea 15.00 Piersic Show 17.00 Doc.: „Memoria cărţilor" 18.00 Gaudeamus 19.00 Serial: „Stăpânul animalelor" 19.45 Telejurnal 20.00 Vacanţă la Roma 21.00 Serial: „Craker - psihologia crimei" 22.00 Film: „S.O.B." (SUA, 1981). Cu: Julie Andrews 0.00 Remix.

9.00 Mapamond creştin 12.00 Documentar 13.30 Jurnal european 14.00 Pastorul cel bun 15.30 Auto Motor Sport 17.30 Caleidoscopul artelor 19.20 Şapte ştiri 21.00 Serial: „Staţia Spaţială 1" 22.15 Film: „Diamantele morţii" (SUA, 1994).

LUNI - 24 noiembrie

7.00 Jurnalul de dimineaţă 7.30 Bună dimineaţa, România! 9.20 Desene animate 11.00 Surprize, surprize! (r) 14.30 Teleenciclopedia (r) 15.30 Pro Patria 16.00 Kronika 17.00 TVR în direct 17.30 Serial: „Sânge de ţigan" 18.30 Ochiul magic 19.00 Jurnal 20.00 Iartă-mă! 21.00 Teatru în serial: „Adio, Europa!" 22.00 Maşina de tocat 23.30 Profesioniştii 0.30 Film: „Cinsteşte-ţi părinţii" (SUA, 1994).

7.00 Ştirile ProTV 9.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" (r) 10.30 Doc.: „Faţa neştiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie şi David" 13.30 Film: „Dincolo de aparenţe" (r) 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Jurat de profesie" (SUA, 1995). Cu: Tia Carrere 22.00 La Bloc 22.30 Serial: „Familia Bundy" 0.00 Serial: „Alias" 1.00 Serial: „Forţa întunecată" 2.30 Film: „Jurat de profesie" (r).

7.00 Observator 8.00 Serial: „Pe cont propriu" (r) 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabela" 11.00 Cutia neagră (r) 12.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 13.15 Tonul câştigător 14.15 Film (r) 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Film: „Harley Davidson şi Marlboro Man" (SUA, 1991). Cu: Mickey Rourke 22.00 Marius Tucă Show 23.30 Gheorghe.

8.00 Videostar Bună dimineaţa 9.00 Videostar 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene şi rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Star Factory 22.30 Serial: „Pitici şi tătici" 23.00 Fotbal din Prima.

6.00-12.15 Reluări 13.30 Serial: „Între iubire şi ură" 14.30 Serial: „Dragoste şi putere" 16.30 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Poveştiri adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 21.00 De 3 x femeie 21.45 Căsătorie de probă 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Serial: „Cucerirea" 0.45 Serial: „Clona".

8.00 Telejurnal 9.30 Memoria cărţilor (r) 12.30 Zestrea românilor 13.15 Piersic Show (r) 15.00 Primul pas 16.30 Ecomagazin 17.10 Ideal şi destin 18.00 Floarea din grădină 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 20.30 Auto Club 21.00 Serial: „Rauzan" 22.00 Teatru: „Harvey" de Mary Chase 0.00 Serial: „Mafia din Sankt Petersburg".

8.30 Desene animate 9.00 Videoclipuri 11.30 Auto Motor Sport (r) 12.30 Jurnal european 16.00 Videoclipuri 18.00 Serial: „Pe strada felinarelor sparte" 18.45 Vacanţe de pomină 19.20 Şapte ştiri 20.00 Film: „Avertismentul" 21.30 Viitorul azi.

MARŢI - 25 noiembrie

7.00 Jurnalul de dimineaţă 7.30 Bună dimineaţa, România! 9.20 Desene animate 13.00 Serial: „Destine secrete" 15.00 Alege viaţa! 15.30 Kronica 17.00 TVR în direct 17.30 Serial: „Sânge de ţigan" 19.00 Jurnal 20.00 Film: „Trei zile" (SUA, 2001) 21.40 România 1... şi filmul 22.00 Maşina de tocat 23.30 Poveste fără sfârşit 0.30 Film: „Intervenţia" (SUA, 1998).

7.00 Ştirile ProTV 10.30 Doc.: „Faţa neştiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie şi David" 13.30 Film: „Lumile lui H.G. Wells" (SUA, 2001, partea I) 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Dennis pericol public 2" (SUA, 1998) 21.45 UEFA Champions League: Internazionale Milano - Arsenal Londra 0.15 Rezumat Champions League 1.15 Serial: „Forţa întunecată" 3.00 Film: „Secrete macabre" (SUA, 1981).

7.00 Observator 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabella" 11.30 Viaţa în roz (r) 12.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 13.15 Tonul câştigător 14.15 Canalul de ştiri (r) 15.00 Divertis Parc (r) 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Din dragoste 22.00 Marius Tucă Show 23.30 Gheorghe.

8.00 Videostar Bună dimineaţa 9.00 Videostar 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene şi rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Film: „Copilul dispărut" (SUA, 1995) 22.30 Serial: „Trăsniţi în NATO" 23.30 Mircea şi Oreste Show.

6.00-11.10 Reluări 12.30 Serial: „Iubire fără de păcat" 13.30 Serial: „Între iubire şi ură" 14.30 Serial: „Dragoste şi putere" 16.30 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Poveştiri adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Serial: „Cucerirea" 0.45 Serial: „Clona".

8.00 Telejurnal 10.30 Tonomatul DP2 13.15 Magazinul studiourilor teritoriale 14.00 Desene animate 15.00 Emisiune în limba germană 16.30 Răscruci 17.10 Doc.: „Arta" 18.00 Doc.: „Istoria civilizaţiilor - Egipt" 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 21.00 Serial: „Rauzan" 22.00 Film: „Arest preventiv" (Franţa, 1981). Cu: Lino Ventura 23.45 Serial: „Poliţiştii de la «Blue Murder»".

8.30 Desene animate 9.30 Videoclipuri 10.30 Serial (r) 14.35 Videoclipuri 17.30 Documentar (r) 18.00 Serial: „Pe strada felinarelor sparte" 18.45 Vacanţe de pomină 19.20 Şapte ştiri 20.00 Film: „Umbra bumerangului" 22.00 Guţă şi muzica bună.

MIERCURI - 26 noiembrie

7.00 Jurnalul de dimineaţă 7.30 Bună dimineaţa, România! 9.20 Desene animate 13.00 Serial: „Destine secrete" 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convieţuiri 16.30 Controversele istoriei 17.00 TVR în direct 17.30 Serial: „Sânge de ţigan" 19.00 Jurnal 20.00 Film: „Napoleon" (partea a III-a) 21.50 România 1... şi filmul 22.00 Maşina de tocat 23.30 Nocturne 0.30 Film: „Dezvăluiri" (SUA, 1994).

7.00 Ştirile ProTV 10.30 Doc.: „Faţa neştiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie şi David" 13.30 Film: „Lumile lui H.G. Wells" (partea a II-a) 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 19.45 Film: „În vizorul mafiei" (SUA, 1996). Cu: Antonio Sabato Jr. 21.45 UEFA Champions League: Lazio Roma - Besktas 0.15 Rezumat Champions League 1.15 Serial: „Forţa întunecată" 3.00 Film: „Capcana morţii" (SUA, 1982) Cu: Christopher Reeve.

7.00 Observator 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabella" 11.00 Casa de piatră (r) 11.30 Vreau să ştiu (r) 12.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 13.15 Tonul câştigător 14.15 Din dragoste (r) 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Film: „Teroare de oţel" (SUA, 1998) 22.00 Marius Tucă Show 23.30 Gheorghe.

8.00 Videostar Bună dimineaţa 9.00 Videostar 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene şi rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Cronica cârcotaşilor 22.00 Focus Plus 22.30 Tilică steluţă de cinema 23.30 Mircea şi Oreste Show.

6.00-11.10 Reluări 12.30 Serial: „Iubire fără de păcat" 13.30 Serial: „Între iubire şi ură" 14.30 Serial: „Dragoste şi putere" 16.30 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Poveştiri adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Serial: „Cucerirea" 0.45 Serial: „Clona".

8.00 Telejurnal 10.30 Tonomatul DP2 13.15 Magazinul studiourilor teritoriale 15.00 Uşa turnantă 16.00 Conferinţa de presă 17.10 Valea Oltului 18.00 Serial: „Primul Război Mondial" (ep.1) 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 20.30 Acces la succes 21.00 Serial: „Rauzan" 22.00 Film: „Aventurile locotenentului Sharpe" (partea a VIII-a) 0.00 Eurofotbal.

8.30 Desene animate 9.30 Videoclipuri 12.30 Dosarele Terrei 13.00 Film (r) 14.50 Videoclipuri 17.00 Cartea Cărţilor (r) 18.45 Vacanţe de pomină 19.20 Şapte ştiri 20.00 Film: „De dragul lui Pete" 22.00 Guţă şi muzica bună 23.45 Videoclipuri.

JOI - 27 noiembrie

7.00 Jurnalul de dimineaţă 7.30 Bună dimineaţa, România! 9.20 Desene animate 13.00 Serial: „Destine secrete" 14.30 Aventura sunetelor 15.00 Akzente 17.00 TVR în direct 17.30 Serial: „Sânge de ţigan" 19.00 Jurnal 19.55 Fotbal: Dinamo Bucureşti - Spartak Moscova 21.50 Fotbal: Liverpool - Steaua Bucureşti 0.10 Film: „Înger fără voie" (Canada, 1998).

7.00 Ştirile ProTV 9.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" (r) 10.30 Doc.: „Faţa neştiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie şi David" 13.30 Film: „Lumile lui H.G. Wells" (ultima parte) 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Fluke - o minune de câţel" (SUA, 1995) 22.00 La Bloc 22.30 Serial: „Familia Bundy" 0.00 Serial: „Pentru o cauză dreaptă" 1.00 Marcă înregistrată 1.30 Icstrim Tivi 2.00 Serial: „Forţa întunecată" (ultimul ep.) 3.30 Film: „Întâlnire la miezul nopţii" (SUA, 1996).

7.00 Observator 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabella" 11.30 B.I.T. (r) 12.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 13.15 Tonul câştigător 14.15 Film: „Cântecele unor vremuri obişnuite" (SUA, 2000). Cu: Sissy Spacek 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Ciao Darwin 22.00 Marius Tucă Show 23.30 Gheorghe.

8.00 Videostar Bună dimineaţa 9.00 Videostar 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene şi rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Aşaselea simţ 21.00 Poliţia în acţiune 22.30 Comedie surpriză 23.30 Mircea şi Oreste Show.

6.00-11.10 Reluări 12.30 Serial: „Iubire fără de păcat" 13.30 Serial: „Între iubire şi ură" 14.30 Serial: „Dragoste şi putere" 16.30 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Poveştiri adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Serial: „Cucerirea" 0.45 Serial: „Clona".

8.00 Telejurnal 9.30 Serial (r) 10.30 Tonomatul DP2 13.15 Magazinul studiourilor teritoriale 14.00 Desene animate 15.00 Siesta 16.30 Enigmatica Terra 17.10 Simeza maieştrilor 18.00 O lume a misterelor 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 21.00 Serial: „Rauzan" 22.00 Film: „Unchiul din America" (partea a VIII-a) 0.00 Serial: „Nemuritorul".

8.30 Desene animate 9.00 Videoclipuri 12.30 Cocktail japonez 13.00 Film (r) 16.00 Videoclipuri 17.00 Cartea Cărţilor (r) 18.00 Serial: „În căutarea «Cenuşăresei»" 19.20 Şapte ştiri 20.00 Destine pierdute 20.30 Film: „Confruntarea".

GONG LI
– sâmbătă, 23.30 –

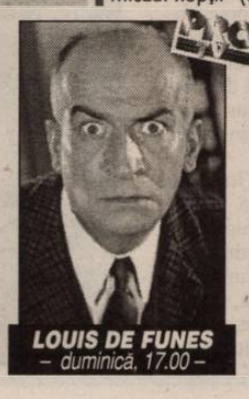

LOUIS DE FUNES
– duminică, 17.00 –

KATE WINSLET
– vineri, 20.00 –

JULIE ANDREWS
– duminică, 22.00 –

JACQUELINE BISSET
– duminică, 21.30 –

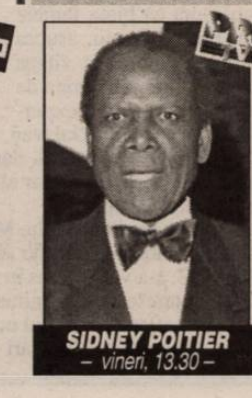

SIDNEY POITIER
– vineri, 13.30 –

SISSY SPACEK
– joi, 14.15 –

„MAGAZIN" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

Marie Trintignant

TRĂIEŞTE ÎN JANIS ŞI JOHN

Pe ecranele cinematografelor din Franţa a fost lansată de curând comedia regizată de Samuel Benchetrit, *Janis şi John*. Publicul a dat năvală să vadă filmul, sensibilizat probabil de povestea tragică în urma căreia Marie Trintignant, distribuită în film, şi-a pierdut viaţa.

Actorii Sergi Lopez, Marie Trintignant, François Cluzet, Christophe Lambert, Jean-Louis Trintignant şi-au dat mâna pentru a realiza un film spumos, care a captivat spectatorii. Personajul central este Pablo, agent de asigurări, care, după

François Cluzet şi Christophe Lambert

ce şi-a escrocat un client, trebuie să facă rost peste noapte de 500 000 de franci pentru a nu ajunge în închisoare. Întâmplarea face ca vărul său, Leon, să moştenească 1 milion de franci. Pentru Pablo, salvarea ar putea veni de aici. Problema este că Leon nu e tocmai o persoană normală. De mai bine de 30 de ani trăieşte cu impresia că Janis Joplin şi John Lennon, cântăreţi pe care i-a idolatrizat, vor reveni într-o bună zi în această lume. Perfect!, Pablo îi va face pe plac, îi va îndeplini visul, desigur pentru a pune mâna pe bani. Cum? O va transforma pe soţia sa, Brigitte, şi pe un prieten actor de mâna a doua în sosiile celor două staruri mitice. Toate bune şi frumoase numai că socoteala de acasă nu se potriveşte cu cea din târg.

Regizorul debutant

Samuel Benchetrit se află la primul lui lung metraj, aşa că nu-i de mirare că a dorit să lucreze cu actori pe care „i-a mai regizat", dar pe scena de teatru. E vorba de Jean-Louis Trintignant şi Marie Trintignant, care au jucat în „Poeme pentru Lou" (1999) şi „Comedie pe un peron de gară" (2001). N-a fost tocmai uşor pentru Samuel Benchetrit să-l convingă pe veteranul Jean-Louis Trintignant să revină pe marele ecran, acesta punând punct cândva carierei cinematografice. În faţa refuzului iniţial, regizorul debutant a fost nevoit iniţial să contacteze un alt actor, pentru rolul Domnului Cannon. După o vreme însă, în timpul unei călătorii a lui Samuel cu Jean-Louis în Italia, discuţia despre subiectul filmului ce urma să se facă l-a ambalat şi pe Trintignant şi l-a făcut să revină asupra deciziei mai vechi. „Mă rugam ca actorul cu care vorbisem deja să se răzgândească şi aşa s-a întâmplat", mărturisea Samuel Benchetrit.

Sosia lui Janis Joplin

Autorul scenariului este tot Samuel Benchetrit şi, la vremea când a scris povestea filmului, era căsătorit cu Marie Trintignant. „Marie a fost la baza filmului, ea este personajul central al acestei istorii", îşi amintea regizorul. Timp de un an i-a luat actriţei să înveţe cântecul interpretat de Janis Joplin. „La vremea când am cunoscut-o pe Marie, cu mai bine de zece ani în urmă, visul ei era să aibă un rol de cântăreaţă. Ştiam aşadar că scenariul îi va face mare plăcere. Îmi doream să o aduc spre ceva neobişnuit pentru ea, să-i pun în valoare în faţa publicului un alt unghi al personalităţii ei artistice", spunea Benchetrit.

Întâlnirea pe... peron

Samuel Benchetrit îşi aminteşte şi de întâlnirea cu Christophe Lambert: „Venise la teatru să vadă „Comedia pe un peron de gară" pe care eu o scrisesem şi în care jucau Marie şi Jean-Louis. Am cinat cu toţii. Am constatat ceea ce gândisem dintotdeauna despre el: are o carismă incredibilă. I-am vorbit de rolul lui Leon şi mi-a spus că i-ar plăcea să facă un film în Franţa. M-am simţit dator să-i precizez că e vorba de cel de-al treilea personaj al filmului, ca ierarhie, şi că e vorba de un film... mic. Asta nu i-a diminuat nici un pic entuziasmul, a vrut să joace şi a intrat perfect în rol".

Flash

▸ *Janis şi John* este cea mai recentă apariţie pe ecrane a actriţei Marie Trintignant, decedată în iulie a.c. în urma unei dispute violente cu prietenul său, Bertrand Cantat.

▸ Cu prilejul avanpremierei filmului, actorul Jean-Louis Trintignant a apărut în public pentru prima oară de la dispariţia fiicei sale.

▸ În privinţa rolului interpretat de el în acest film, Jean-Louis Trintignant a declarat: „Nu e cel mai bun rol din cariera mea, dar a fost foarte agreabil să-l joc. Am făcut-o pentru Samuel. Am trăit cu toţii o perioadă remarcabilă în timpul filmărilor, a fost magnific iar noi toţi foarte fericiţi. Descopăr azi (la vizionare) pentru prima dată rezultatul şi sunt cu adevărat fascinat".

▸ O perioadă a planat incertitudinea asupra sorţii filmului, dar tatăl actriţei decedate a insistat să fie lansat. „Pentru el, Marie trăieşte în acest film, aduce un pic de veselie în toată tristeţea provocată de tragedia întâmplată. Cred că a avut dreptate să dorească să-l lansăm", a declarat Samuel Benchetrit cu câteva ore înainte de proiecţie.

▸ Samuel Benchetrit şi Marie Trintignant au împreună doi copii, Jules şi Leon.

Sergi Lopez, si Christophe Lambert

INGMAR BERGMAN
cineast de referinţă

Regizor şi scenarist suedez, Ingmar Bergman a împlinit în vara acestui an 85 de ani (n.14 iulie 1918, Uppsala). În urmă cu doi ani dona Institutului de film suedez o parte din arhiva sa, cuprinzând manuscrise, fotografii, carnete, jurnale personale... Anul acesta, după o muncă asiduă şi minuţioasă a cercetătorilor de la institut, unele dintre „piesele forte" ale arhivei au fost reunite într-o expoziţie găzduită mai întâi de Helsinki (în august), apoi de Paris (septembrie-octombrie), urmând să meargă la Roma şi Torino, intenţia fiind de a dezvălui celor interesaţi geneza unei opere cinematografice singulare în istoria filmului.

Un cineast tenebros

Multe din filmele semnate de Ingmar Bergman sunt complicate, greu accesibile, sortite să fie gustate doar de „un public de cinematecă" sau de

The Seventh Seal (1957). Actori: Benght Ekerot si Max Von Sydow

specialiştii festivalurilor internaţionale. Chiar dacă opera sa nu a avut niciodată o haină „comercială", Ingmar Bergman este considerat unul dintre marii artişti ai primului secol de cinema, unic pentru amprenta extrem de personală a universului său filmic, în care lasă frâu liber contorsionatului şi tenebrosului său eu interior, impregnat de obsesii şi temeri. Peliculele sale tratează aceleaşi şi aceleaşi teme: moartea, singurătatea, suferinţa, cruzimea, vinovăţia, credinţa, în timp ce ideea principală a operei este: lumea e un infern în care omul trăieşte chinuit de singurătate, bântuit de frică şi obsedat de sex. Eroii săi sunt slabi şi neputincioşi, ca nişte marionete ale unui teatru de păpuşi de dimensiuni universale.

Ingmar Bergman

Persona (1966). Actori: Bibi Anderson şi Liv Ullman

Amintiri de demult

Multe din documentele donate de cineast Institutului şi prezente în expoziţie datează din anii 1938-1946. Este o primă fereastră deschisă către adolescentul, apoi tânărul student la literatură, care de pe atunci scria. O scriitură cu litere rotunde, caligrafiate îngrijit. Temele filmelor lui de mai târziu îl obsedau încă de la acea vreme, Dovadă: un scenariu, cu personaje bine definite şi destul de contorsionate ca structură... O fotografie din 12 iunie 1937 îl prezintă pe tânărul Bergman la sfârşitul examenului de bacalaureat.

Maaret Koskinen, critic şi profesor de studii cinematografice la Universitatea din Stockholm, îşi amintea de o zi anume din 1998: „M-a chemat în legătură cu un text de-al său şi cu acel prilej mi-a spus: «Am o cameră plină cu documente şi materiale în casa mea din Feroe (insule din Marea Baltică). Acolo o să înţelegi totul.» În iunie 2000 m-am dus în căutarea acelui Graal, a tuturor cheilor necesare pentru a înţelege, pentru „a-l citi" pe Bergman. Aveam trecere liberă din partea maestrului. Timp de şase luni am scotocit, am desprăfuit, am devorat. Apoi m-am trezit că-mi spune: «Dacă faci rost de un camion, ia-le de-aici!»". De ce s-a despărţit Bergman de toate aceste comori? Pentru că, potrivit declaraţiei sale, are o familie foarte numeroasă şi s-a temut ca, după dispariţia sa, moştenirea să nu devină motiv de dispute şi destrămare. Pe de altă parte, a vrut să se asigure că nimic nu se va pierde din ceea ce a însemnat spiritul lui. Când a făcut donaţia a înfiinţat şi Fundaţia Ingmar Bergman cu rol în administrarea tuturor acestor bunuri ale sale, sub controlul a două dintre ficele lui, Linn Ullman şi Eva Bergman. În ciuda resurselor financiare restrânse de care Institutul suedez de film dispune, reprezentanţii săi speră să transpună documentele pe suport magnetic pentru a putea fi studiate de cercetătorii, studenţii şi cinefilii din întreaga lume.

Smiles of a Summer Night (1956). Actori: Gunnar Bjornstrand si Eva Dahlbeck

Pagină realizată de AURORA POPESCU

Coloana vertebrală - „arborele vieţii”

Destul de puţine persoane ştiu că zona reflexogenă cea mai importantă este coloana vertebrală. Afecţiuni dintre cele mai diferite îşi au originea aici, indicând totodată disfuncţionalităţi ale acestui veritabil stâlp al vieţii. Altfel spus, există mici deplasări ale vertebrelor, sesizabile doar de către un cunoscător, problemă din fericire remediabilă, prin anumite tipuri de acţiuni mecanice asupra regiunii vizate. Tehnica respectivă poartă numele de chiroterapie şi aduce beneficii deosebite bolnavilor, chiar şi în patologii foarte grave.

Chiroterapia, o practică străveche

Dintr-o experienţă considerabilă ce include, cu prioritate, chiroterapia, ne-au făcut cunoscute o serie de aspecte semnificative şi utile dr. *Ludmila* şi *Dumitru Botezat*. Iată, foarte pe scurt, două tipuri de cazuri. Din Piteşti, mai multe persoane diagnosticate cu *litiază biliară* li s-au adresat, aflându-se chiar în faţa opţiunii pentru operaţie. După tratamentul complementar, ecograful a arătat o vezică biliară curată şi deci intervenţia chirurgicală nu a mai fost necesară. În mod similar, Viorica G. din Bacău avea programare pentru operaţie de *hernie de disc;* după 15 şedinţe însă şi-a revenit.

Prin corectarea coloanei vertebrale, se amplifică biocâmpul, după cum afirmă terapeuţii. Totodată, se realizează îmbunătăţirea substanţială a activităţii formaţiunilor nervoase periferice specifice fiecărui ţesut. Cu toţi pacienţii, se efectuează tratamentul în ansamblu. După corectarea coloanei vertebrale, se folosesc tincturi de plante şi infuzii, pentru curăţarea de paraziţi – un alt aspect foarte important în vindecare, realizat în prima săptămână de tratament, urmând ca după încă o săptămână să fie curăţat ficatul, principala „uzină” a organismului nostru. În tot acest timp, se lucrează în sensul reechilibrării articulaţiior şi a coloanei vertebrale.

Vindecarea nu e un miracol

Trebuie să se înţeleagă că, oricât de puţin gravă ar fi, în aparenţă, afecţiunea pacientului, se impune nu doar tratarea acesteia, ci şi o acţiune profilactică, pe mai multe căi. Soţii Botezat folosesc, pe lângă chiroterapie şi eliminarea paraziţilor, tehnici de sorginte orientală (Reiki, Shiatsu), ca şi *psihoterapia.* Am pus accent pe aceasta din urmă, deoarece ameliorarea sistemului nervos conduce la un comportament pozitiv, la îmbunătăţirea capacităţilor cerebrale şi nu în ultimul rând a relaţiilor interumane mai mult sau mai puţin subiective. Un capitol foarte sensibil este, de exemplu, cel al relaţiilor de cuplu, unde psihoterapia dă un randament ridicat.

Pentru o imagine cât mai clară asupra numeroaselor boli în care tratamentele amintite dau rezultate remarcabile, vom aminti doar câteva dintre reuşitele soţilor Botezat: *ciroză* (cu eliminare de paraziţi), *dureri de cap* şi *calviţie* (chelie), *scleroză în plăci* şi *nevralgie de trigemen, hipertensiune* şi *malformaţie a valvei mitrale, hipoacuzie, spondiloze, reumatisme, litiaze, impotenţă* şi chiar *epilepsie.* Să nu uităm însă că, oricare ar fi afecţiunea şi orice tip de tratament s-ar aborda, pacientul nu trebuie să-şi abandoneze organismul, aruncând toate responsabilităţile în seama terapeutului.

Hrana şi astrele ne ajută

Deprinderile alimentare reprezintă o adevărată oglindă a stării de sănătate. De aceea, le-am solicitat terapeuţilor şi câteva sfaturi utile oricui şi oricând. Elementar şi esenţial este comportamentul la masă, când omul trebuie să fie liniştit şi să se concentreze asupra hrănirii; nu întâmplător, se spune că nu e bine „să te superi pe mâncare”. Este recomandabil ca, înainte de masă, pâinea să fie uscată în cuptor iar grăsimile animale să dea prioritate celor vegetale. Legumele şi fructele care provin din zona în care trăim au efecte nutritive superioare celor de import, de exemplu, chiar dacă acestea din urmă sunt mult mai aspectuoase. Bolnavilor de epilepsie nu le este indicat consumul de vinete, mâncărurile din cartofi fierţi, somonul şi frişca. În mod special pentru bărbaţi: de evitat, în general, ceaiul de mentă, întrucât dereglează prostata şi, în ce priveşte relaţiile sexuale, ele sunt recomandate cu precădere în ziua a 17-a a lunii, întrucât aceasta înseamnă o puternică încărcare energetică. În schimb, în a 23-a zi nu sunt indicate, pentru niciunul dintre parteneri. De altfel, ceea ce atrage atenţia în practicile terapeuţilor abordaţi de noi – lucru mai puţin luat în considerare – este raportarea ideii de sănătate la întregul Cosmos, sub numele generic de astrologie medicală. Când e bine să faci o operaţie, ce fel de tramente sunt indicate în funcţie de fiecare zodie, iată doar câteva aspecte vitale, la care ne vom referi în articole viitoare.

CELE ŞASE ALBINE

Utilizarea multimilenară a produselor apicole, nu doar în alimentaţie, ci şi în tratarea unor boli, se face conform unor proceduri ce relevă cunoaşterea în detaliu a proprietăţilor lor curative. Astfel, veninul de albine este consemnat ca remediu împotriva reumatismului vechi, a durerilor de încheieturi şi de şale (lumbago), a „durerilor de picior” (sciatică). Pentru aceasta, se puneau şase albine să înţepe bolnavul pe partea afectată. Medicul şi scriitorul Vasile Voiculescu descrie tehnica respectivă: „Se ţine albina cu un cleştişor mic de aripi şi se apropie de locul ales, ca să-şi vâre acul. Apoi, în acelaşi loc umflat, alături, aşezăm şi pe celelalte 4 sau 5 albine. De obicei nu doare decât înţepătura dintâi. Cele ce urmează nu se mai simt, dacă se potrivesc pe locul umflat de prima înţepătură. Se poate urma aşa de două ori pe săptămână, până ce reumatismul sau nevralgia se vindecă.” Totuşi, acelaşi autor ţine să precizeze că „numai medicul poate să poruncească aceste injecţii cu venin de albină”.

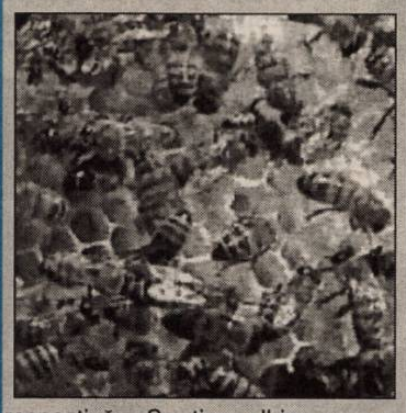

PIPERUL DE JUNGHI

Binecunoscutul condiment utilizat în mâncăruri, dar şi în băuturi (mai nou, în... răcoritoare), trebuie consumat totuşi cu multă prudenţă. El poate fi folosit însă şi extern, în congestii, în pneumonii şi oriunde simte cineva că „îl ţine un junghi”. Pentru tratamentul simplu, în trecut se presăra piper pe o cârpă înmuiată în ţuică sau în spirt şi se aplica pe zona bolnavă. Într-un mod similar, se folosea şi muştarul (seminţe pisate sau transformate în făină).

Leacuri din vechime

NE PUTEM VINDECA SINGURI!

Practicile QIGONG, care au o vechime multimilenară, aşa cum am mai menţionat în această pagină a revistei „Magazin”, au capacitatea de a da rezultate concrete şi imediate, în diverse probleme legate de sănătate. În mod firesc, ideal este ca în prealabil să fie absolvită o formă de instruire în asemenea practici, iar în România există oportunitatea deosebită prin prezenţa Maestrului chinez *Lin Kai-Ting*, foarte activă şi constructivă, în special dacă ne referim doar la faptul că acesta a construit la noi o nouă ramură în domeniu, numită Qilingong, despre care am mai scris. De această dată, ne vom referi la elemente cât se poate de practice, uşor de abordat şi cu efecte pozitive asupra organismului, destul de rapide. Ghid avizat în acest demers ne este doamna *Monica Anca Onea,* preşedinte executiv al Federaţiei Naţionale de Qigong România.

Obiectivul mişcării. *Reglarea funcţionării intestinului gros.* Atunci când Qi – energia vitală – se loveşte de diverse obstrucţionări ale circulaţiei sale la nivelul intestinului gros, apar numeroase probleme de sănătate, unele legate evident, altele aparent fără legătură cu acesta:

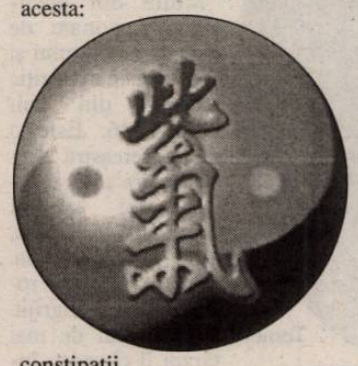

constipaţii, diaree, dureri abdominale, dar şi dureri ale braţului şi ale umărului, fie ele reumatice ori de altă natură. Metoda prezentată mai jos este foarte utilă şi în caz de paralizie a membrelor superioare, situaţie în care se va apela la ajutorul unei persoane apte să aplice mişcările respective, în locul bolnavului. O altă urmare a exerciţiului este mărirea forţei braţelor şi, în situaţii speciale, îmbunătăţirea circulaţiei periferice şi efect revigorant la nivelul întregului organism.

Practicarea exerciţiului. Subiectul va fi foarte relaxat şi se va aşeza într-o poziţie cât se poate de comodă. Se poziţionează braţul stâng în faţa corpului, cu palma la nivelul bazinului şi cu degetul mic îndreptat în sus. Se închide pumnul drept, însă fără să fie strâns, contractat, cu el bătându-se punctul numit Shou San Li, de pe antrebraţul stâng. (Punctul respectiv se află pe partea exterioară a antebraţului, la circa trei degete mai jos de cot, proiecţia sa în profunzime fiind între oasele numite radius şi cubitus.)

Baterile vor fi în ritm de trei, ferme, nu însă rigide, astfel încât intensitatea loviturii să apară din greutatea braţului, nu din încordarea sa. Dacă apare durere la batere, se continuă timp de circa 5 minute, iar dacă nu se simte nimic, se bate până la apariţia durerii. Se trece apoi la antebraţul drept.

Exerciţiul este bine să se practice zilnic, timp de o lună de zile, respectându-se strict indicaţiile şi urmărindu-se permanent efectele sale asupra organismului.

Pagină realizată de
ADRIAN-NICOLAE POPESCU

Consultaţii parapsihologice

ŞI BĂIEŢII POT SUFERI ABUZURI

În numărul anterior, la această rubrică, ne-am referit la un subiect deosebit de sensibil: consecinţele violului asupra psihicului şi vieţii victimelor de sex femeiesc. Desigur, fără pretenţia de a ne fi apropiat măcar de elucidarea problematicii complexe a fenomenului. Afirmam că, dacă marea majoritate a victimelor sunt fete şi femei, există şi băieţi agresaţi sexual, infractorii fiind, aproape în exclusivitate, bărbaţi. În ce priveşte patologia declanşată de asemenea experienţe traumatizante, chiar dacă „motivaţia” autorilor se situează în aceeaşi zonă a dezechilibrelor de natură psihică, morală, mentală, există aspecte specifice, condiţionate de sexul victimei. Ne-a împărtăşit din nou din experienţa sa colaboratoarea revistei „Magazin” Emilia VLĂDESCU – psiholog, parapsiholog, bioterapeut şi medium, care a tratat şi asemenea cazuri.

Inhibat, timorat, dar şi tipul de „băiat cuminte”, aşa i-a fost prezentat Sergiu V., Emiliei Vlădescu, de către mama acestuia. Totuşi, era vorba despre un bărbat de 37 de ani, iar marea nemulţumire a femeii provenea din faptul că el îşi găsise o parteneră mai mare decât el ca vârstă, divorţată, cu un copil. Tânărul nu dădea semne de disconfort psihic, de insatisfacţie legată de acea relaţie, dar mama nu accepta sub nici o formă ideea că el ar fi putut să-şi găsească fericirea alături de o asemenea femeie. Studiindu-i fotografia (mama lui Sergiu venise la cabinet fără ştirea acestuia), terapeuta a reperat o traumă majoră în viaţa lui, lucru confirmat ulterior. Băiatul avea cam 9 ani, când mama sa l-a trimis într-o zi la cumpărături. S-a întors după o vreme, fără bani şi plângând. Din cele relatate, mama a înţeles că un băiat mai mare, elev în aceeaşi şcoală cu el, i-a luat banii şi l-a violat. Mama, o femeie simplă, l-a calmat, l-a spălat la baie şi a constatat că... „nu-i nimic”, apoi i-a promis că va merge a doua zi la şcoală, să ceară pedepsirea vinovatului. Ceea ce a şi făcut. S-au luat măsuri disciplinare şi gata! Viaţa a mers înainte, cum spun mulţi, când ajung într-o situaţie ce le pune în evidenţă orizontul limitat. Totuşi, trauma a rămas şi urmările au fost foarte grave pentru băiat.

Relaţiile cu fetele au avut de suferit pe toată durata adolescenţei şi până târziu, când Sergiu a cunoscut-o pe femeia neagreată de mama lui. Ele reprezentau însă efectul traumei suferite în copilărie, în viaţa sa interioară derulându-se, în paralel, alte programe nocive. S-a urât foarte mult timp, încrederea în sine a fost zdruncinată iar faptul că nu avea curajul să se apropie de o fată, apoi de o femeie, sub impulsul firesc al atracţiei sexuale, a fost indirect alimentat şi de amintirea, „implantată” în subconştient, a reacţiei mai degrabă pasive, a mamei, în urma dramei lui de odinioară. Acum, ajuns la maturitate, dar stăpânit de umbrele trecutului, găsise de fapt la acea femeie divorţată exact ceea ce îi lipsise: ea a avut răbdare şi înţelegere cu el, i-a dat încredere în propria persoană, astfel că Sergiu a învăţat să supravieţuiască, fie şi agresat periodic – dar tot mai ineficient – de amintirile urâte. De aceea, principalul său sentiment faţă de femeia cu care trăieşte este respectul. Aşadar, Emilia Vlădescu a avut de lucru, într-o oarecare măsură, cu mama tânărului, determinând-o să înţeleagă şi să accepte acea situaţie, favorabilă fiului ei. În fond, ne declara terapeuta, Sergiu a avut marea şansă de a fi trăit într-un mediu familial care l-a ajutat să-şi înfrângă multe complexe. Din păcate, nu de puţine ori, băieţi agresaţi sexual şi crescuţi în familii sau în medii viciate devin ei înşişi foarte violenţi, pedofili sau homosexuali. Furia şi resentimentele se revarsă la ei către exterior iar într-un cuplu (dacă ajung temporar la relaţia cu o femeie) sunt de-a dreptul tiranici. Prin urmare, să nu tratăm cu superficialitate problema: violul „murdăreşte” trupul, dar mutilează ireversibil sufletul şi zdrobeşte psihicul.

Vom continua să vă prezentăm asemenea cazuri, lansându-vă în acelaşi timp o provocare; şi anume, să vă adresaţi colaboratoarelor noastre în condiţiile precizate mai jos, dar şi făcând în aşa fel încât experienţa dumneavoastră s-o putem face cunoscută şi celorlalţi cititori ai revistei „Magazin”. Aceasta, numai cu acordul dumneavoastră scris, care va însemna, firesc, şi o lecţie de viaţă în plus pentru oricine ne va citi. În acest sens, vă invităm pe toţi cei ce simţiţi nevoia de a intra în dialog cu cineva, de a primi sfaturi, îndrumări sau ajutor, să vă adresaţi *Emiliei Vlădescu* – psiholog şi parapsiholog, medium şi bioterapeut, care vă stă la dispoziţie prin intermediul revistei „Magazin”. Pentru a primi răspunsul dorit, vă rugăm să expediaţi pe adresa redacţiei o scrisoare (însoţită de o fotografie cât mai recentă), în care să precizaţi exact numele şi datele personale, precum şi solicitările, detaliind evenimentul, starea, contextul avut în vedere. Pe aceeaşi adresă *(Ionescu Simion, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 013701)* trebuie să expediaţi un mandat poştal în valoare de 200.000 lei, reprezentând contravaloarea serviciilor.

La drum

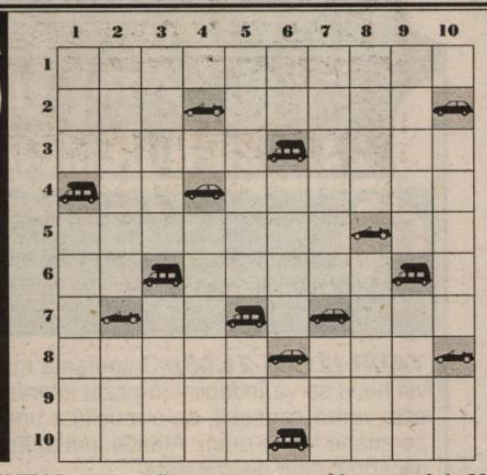

ORIZONTAL: 1) Prolific prozator, autorul romanului „Un drum greşit" şi al nuvelei „Călătorului îi şade bine cu drumul" (Duiliu). 2) Vârf şi cabană în masivul Bucegi, important punct turistic (alt. 2.505 m) – Drum interurban, pietruit sau asfaltat. 3) Sistem de străzi cu multe intersecţii – Genial fără margini! 4) Traseu început! – Celebru explorator polar, pe părţile de gheaţă ale arcticii (Fridtjof N.; 1861-1930). 5) Traversează străzile pe culoarea verde – Tudor Enescu. 6) Ioan Tudor! – Cară poveri pe drumuri pe munte. 7) Plantă textilă – A folosi autoturismul pe drumuri cu gropi. 8) Scriitor romantic austriac, autorul poeziei „Drumuri triste" (Nikolaus; 1802-1850) – Autoturismul nostru de teren. 9) Însoţitor de drum. 10) Filosof român, autorul eseului „Drumul spre centru" (Petre) – Liric clujean, autorul poeziei „Copii de moţi pe străzi din Cluj" (Emil).

VERTICAL: 1) A parcurge un drum cu mare grabă – Poetul care ne invită la o călătorie cu volumul său „Pe Argeş în sus" (Ion: 1891-1945). 2) Şofer cu alcoolemie avansată – Recul pe mijloc! 3) Apar pe faţă la sosirea agentului de circulaţie – Mijloc de parcurgere a apelor. 4) Ciocârlia muzicii noastre populare, interpretarea melodiei „Lung îi drumul Gorjului" (Maria). 5) Delicată poetă ieşeană, autorea poeziei „Drumul spre Eleusis" (Magda) – Cântec de legăn. 6) România în circuitul auto – Însoţeşte malul apelor. 7) Liric rus, autorul poeziei „Drumul fură gândul serii pe meleaguri" (Serghei) – Munte în Zair. 8) Direcţie de mers – Autorul poeziei „Trenul" (Ştefan). 9) Jurnal de bord – Porţiune de teritoriu, cu o reţea de drumuri specifică. 10) Personaj din romanul „Drum spre început" de Ana Ioanid – Toc gol!

DICŢIONAR: ENIA, ECU, AMI.

GHEORGHE CÂMPEANU –*Focşani*

SOLUŢIA CAREULUI („La drum"): ZAMFIRESCU - OMV - SOSEA - RETEA - ENIA - TR - NANSEN - PIETONI - TE - IT - ASINI - T - L - IN - N - UZA - LENAU - ARO - ACOSTAMENT - TUTEA - ISAC.

Fotografii de la cititori

MIHAELA MAIER – Bucureşti

Verificaţi-vă cunoştinţele

GÂŞTELE

1. Din ce ordin al păsărilor face parte gâsca?
2. Cărei zeiţe romane îi erau consacrate gâştele care au salvat Capitoliul de invazia galică?
3. Ce poet român a scris poezia „Povestea gâştelor"?
4. Ce mare pictor român a pictat tabloul „Evreul cu gâsca"?
5. Cui aparţine suita pentru pian „Mama mea gâsca", orchestrată ulterior şi realizată pe baza unor povestiri de Charles Perrault?
6. Cum se numeau cele două gâşte din filmul de animaţie „Pisicile aristocrate", realizat de Walt Disney, gâşte care vor să-l înveţe pe nefericitul motan Thomas O'Malley să înoate?
7. Din ce familie face parte planta numită „talpa-gâştii"?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Primele oglinzi au fost confecţionate din piatră şlefuită, apoi din metale bine lustruite: alamă, bronz, argint sau aur. 2) Invenţia oglinzilor de cristal este atribuită veneţienilor. 3) Poezia „Oglinda care fuge" aparţine lui Marin Sorescu. 4) Tabloul „În faţa oglinzii" a fost realizat de Francisc Şirato (1877-1953). 5) Ciclul de piese pentru pian numit „Oglinzi" a fost compus de Maurice Ravel (1875-1937). 6) Romanul „Trei oglinzi" a fost scris de Mircea Horia Simionescu. 7) Filmul „Oglinzi paralele" a fost realizat în 1986 de regizorul american Eduard Albert.

Poşta cititorilor Pentru întrebările cu tema „Pastorală" apărute în numărul 43 al revistei am primit:

– 7 răspunsuri corecte: *Elena Ispas – Piatra Neamţ; Florentina Gorea – Topliţa; Prof. Marin Ştefan – Şimleul Silvaniei şi Mihai Waspusch – Bucureşti.*

– 6 răspunsuri corecte: *Ion Ciocşan – Pucioasa; Mircea Dinu – Arad.*

– 5 răspunsuri corecte: *Mioara Dima – Arad; Mirela Ionescu – Iaşi.*

Ion Ciocşan – Pucioasa. Regretăm dar nu putem da întotdeauna toate detaliile pentru că în acest caz întrebarea ar deveni prea uşoară.

Mihai Waspusch – Bucureşti. Vă mulţumim pentru urări şi aprecieri.

Dorim mult succes în continuare tuturor prietenilor revistei şi ai rubricii. *(Irina Stoica)*

ŞAH

Fazekas - Spielmann, 1938

PROBLEMA DE AZI: Albul mută şi câştigă

DEZLEGARE: 1. Tc8 Rh7 2. Th8 Rh8 3. Dh6 Rg8 4. Dg7 mat.

© GHEORGHE POPESCU – maestru F.I.D.E.

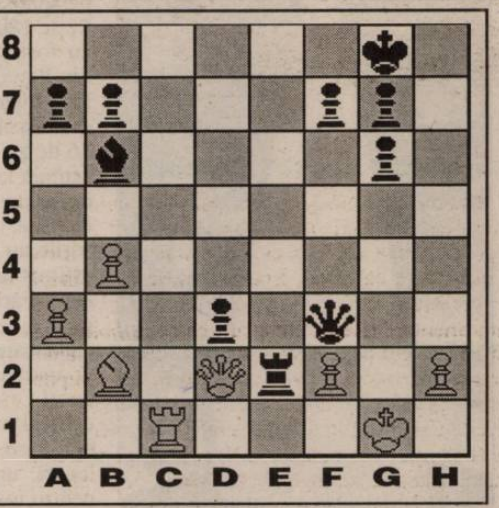

SPORT FLASH

Test pentru neputinţă. Când toate speranţele noastre sunt spulberate, nu de lipsa de valoare a jucătorilor, ci de lipsa de valoare a antrenorilor, meciul Italia-România aranjat de Iordănescu nu apare decât ca o mică şuşanea dictată de interese mărunte, eventual cumpărături de Crăciun, care nici nu mă interesează. Ce mă interesează este faptul că după ce ai ratat toate şansele pentru Portugalia, vii să te joci de-a fotbalul pe leşuri de suflete îndurerate. O probă de cinism de care Iordănescu ne putea scuti. Amicalul cu Italia: practic, la ce ne-a folosit? Poate doar ca să auzim fraze de tot râsul. Iată câteva

mostre din gândirea tulbure-înceţoşată a selecţionerului care se face că lucrează: „Amicalul cu Italia este un test, un joc care ne dă ocazia să ne întrecem cu cei mai buni. Considerăm că pentru jucătorii noştri tineri ar trebui să fie o bucurie că putem da piept cu această echipă" (Adică după ce a fost exclusă din cărţi, Naţionala mai trebuie să se şi bucure?) ...„Un joc cu Italia nu-l putem programa oricând. Întâlnim realmente un adversar potent din toate punctele de vedere, care reprezintă un campionat puternic, unde fotbalul este la el acasă" (Oare nu-i periculoasă potenţa asta „din toate punctele de vedere"?) ... „Avem doi jucători noi, Marica şi Stancu. Primul poate juca în orice selecţionată, în timp ce Stancu vine de la tineret, nu a impresionat în campionatul intern, dar întrucât, în eventualitatea unui necaz cu Raţ, avem nevoie de un stângaci bun, a trebuit să apelăm la el" (Clarviziunea l-a făcut mare şi pe Mafalda, dar cum stăm cu dreptacii?). Optimismul acesta de operetă a fost insuflat de selecţioner şi jucătorilor, altfel nu înţeleg cum poate Chivu, care nici n-a jucat, să spună după două propoziţii corecte, alte trei de-a dreptul înălţătoare până la cer: „În ultimele meciuri cu Italia, rezultatul nu ne-a fost favorabil, n-am marcat nici un gol. Dar reprezentativa României are o forţă mai mare decât în meciurile de atunci. Duminică vom fi noi avantajaţi şi vom ridica probleme adversarilor noştri". Iată-l şi pe Iencsi care se şi vede mai talentat la popice decât Totti: „Mergem să demonstrăm că suntem mai buni şi mai talentaţi decât italienii. România a avut mereu jucători valoroşi". Dolha, mare fan al povestirilor sf cu rachetuţe şi clone, delirează pur şi simplu: „Poate este mai bine că se joacă în Italia. Ar fi fost fantastic dacă era un meci oficial. Poate jucăm cu ei în grupele pentru calificarea la CM-2006 şi poate îi batem" (la cap, poate). Şi când te gândeşti că Polonia, echipa pe care România o învingea la ea acasă cu 2-1 într-un meci amical pe 17 aprilie 2002, a câştigat miercuri seara în faţa Italiei, cu 3-1! „Azzurri" nu au mai primit trei goluri într-un meci, fie el şi amical, de patru ani, Giovanni Trapattoni ratând posibilitatea de a încheia anul 2003 neînvins cu echipa sa (ultima oară s-a întâmplat în 1992, cu Arrigo Sacchi pe banca tehnică). Pentru el, înfrângerea de la Varşovia s-a datorat veştilor triste venite din Irak, unde 14 italieni au murit într-un atentat şi nu m-ar mira ca înfrângerea de duminică să fie pusă de Iordănescu pe seama groaznicei ştiri a demisiei lui Hagi de la Bursaspor. În fine, până şi turcii au observat „măiestria" de mare antrenor (din vorbe) a celui care a înecat şi Naţionala României la Mondiale.

GEORGE CUŞNARENCU

GRĂDINA

micul nostru Paradis

◆ Apa în care au fost ţinute o zi-două câteva cojii de ou este un îngrăşământ foarte bun pentru plantele de apartament.

◆ Profitaţi de ploile din acest sezon şi, dacă aveţi posibilitatea, strângeţi apă într-un vas, în care puneţi mai întâi câteva cuie ruginite. Apa „ruginită" va fi un îngrăşământ foarte bun pentru flori.

◆ Aveţi intenţia să plantaţi un brad în grădină? E timpul să vă grăbiţi, până nu dă îngheţul!

Idei şi sfaturi

◆ Dacă aveţi nu numai pasiunea creşterii plantelor, ci şi a peştilor în acvariu, folosiţi la udarea florilor apa „veche" pe care o înlocuiţi când faceţi curat în acvariu. E bogată în îngrăşăminte favorabile plantelor.

◆ Copăceii sensibili la frigul de peste iarnă, amplasaţi în grădina de lângă casă, pot fi apăraţi de ger dacă sunt îmbrăcaţi într-o plasă cu beculeţe (cele care se folosesc pentru decorare în perioada sărbătorilor de iarnă) şi, eventual, acoperiţi apoi cu o folie subţire de celofan. Evident, beculeţele trebuie aprinse cel puţin în timpul nopţilor foarte geroase.

◆ O metodă la îndemâna oricui de a scăpa plantele de dăunători, indiferent de stadiul de dezvoltare a invadatorilor – de la ou până la insectă adultă – este stropirea şi udarea plantelor cu suc de cartofi cruzi, truc folosit de mulţi grădinari până în secolul al 19-lea. Chiar şi apa în care au fost fierţi cartofii, bineînţeles răcită, poate fi turnată la flori. *(A. Popescu)*

Integramă de GHEORGHE POPESCU

SUPRAPUNERI

STRĂVECHE / ŞCOALĂ ÎNALTĂ		STRÂNŞI LA PUNGĂ / FANTASTICI		COST / ELENA STOICA		MÂNĂ, CALULE! / GĂUNOASĂ		FLORI LA BUTONIERE / PROSTĂNAC	POLIŢAII DIN VESTUL SĂLBATIC / TALER
RUTE / METAL GREU						PROGRAM DE ZI / MAXILARE			
				PUŞI PE CEARTĂ / SERVIT CU O BERE					
ÎNRUDIT CU PIERSICUL / PARTE DIN ATELAJ					REA DE GURĂ / SOSIT				MUSAFIRI
			IN JOSUL APEI / STOPAŢI				FILE / MECIUL REVANŞĂ		
	BĂRCUŢE CU PÂNZE / MAGAZIN ISTORIC					A ÎNFĂPTUI / PLECARE ÎN CURSĂ			OM CU CARTE
		VENIT LA BĂTRÂNEŢE / PLUGĂRIT						SEC! / ARBORE RIVERAN	
ÎN ORAŞ! / PRĂBUŞIT / STATE						PERECHI DE CAPRE / STAŢIUNI BALNEARE			
				SCAUN MITITEL / FLOARE ALBASTRĂ					
A SE LĂBĂRŢA / ÎNCHIŞI LA ZDUP					DISTANŢAŢI				
							BĂTUT LA TABLE		

DEZLEGAREA INTEGRAMEI „IDENTITĂŢI"

Orizontal: P - S - G - D - M - B - CARCIUMARITA - CARUTA - ONOR - FARA - ARCTICA - LENT - CAIS - C - SI - TALAS - TAI - O - PILI - TARE - LAN - PAS - SURA - DEPANARI - ER - TAUR - AREST - G - PRET - BATOZA - MAISTRI - ARAT.

MISS AFGANISTAN

Cu talibanii alungaţi şi democraţia instalată, Afganistanul descoperă binefacerile civilizaţiei de tip occidental prezentând lumii cea mai frumoasă femeie din ţară. Vida Samadzai, Miss Afganistan, este prima afgană din era post-talibană care apare într-o asemenea postură, motiv pentru care a fost recompensată cu premiul special „Frumuseţea în slujba unei cauze" la concursul de frumuseţe „Miss Terra" de la Manilla, Filipine. A fost însă Miss Honduras, Dania Price, de 25 de ani, cea care a fost încoronată *Miss Terra 2003* la acest concurs iniţiat în 2001 şi care a reunit frumuseţi din 50 de ţări. Cu toate acestea, Miss Afganistan nu s-ar fi putut prezenta la acest concurs de frumuseţe dacă n-ar fi ales să locuiască în SUA. „Apariţia goală în faţa camerelor de televiziune n-are nici o legătură cu libertatea femeilor",, a ţinut să precizeze ministrul afgan al condiţiei femeii.

ÎN NUMĂRUL VIITOR:

■ *Savantul în haine peticite* ■ *Putem atinge 500 de ani?* ■ *De ce bărbaţii se grăbesc să moară?* ■ *Cancerul de sân poate fi învins* ■ *Când oamenii mari se joacă în nisip...*

200 VIERMI ÎN 20 SECUNDE!

Un indian din Madras şi-a găsit liniştea: a reuşit să bată recordul mondial la cea mai scârboasă performanţă, şi anume înghiţitul viermilor. Omul a reuşit să înghită 200 de râme în 20 de secunde şi 22 de sutimi intrând direct în Cartea Guinness a Recordurilor. Vechiul record aparţinea unui american care în anul 2000 a îngurgitat 94 de râme în 30 de secunde.

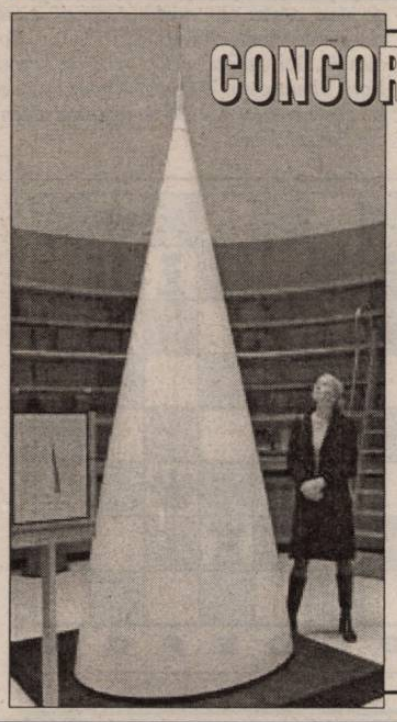

CONCORDE, „amintiri de suflet"

Retras de pe piaţă, Concorde, singurul avion supersonic din lume, se dovedeşte profitabil ...la bucată! Peste 180 de piese aparţinând avionului franco-britanic au fost puse în vânzare la casa de licitaţii Christie's din Paris, după ce au fost expuse pentru fani şi nostalgici. Instrumente de zbor, roţi, eleroane, veselă, cutii de scule şi chiar nasul aparatului Concorde. Un contabil de 36 de ani s-a arătat interesat de bordul de atac al aripii, estimat la 80-120 euro, în vreme ce un inginer era atras de scaunul comandantului, estimat la 1.000 euro. Până la urmă, la licitaţia care a avut loc sâmbăta trecută, vânzările au depăşit aşteptările. Nasul avionului, de pildă, estimat la 20.000 euro, s-a vândut, în final, cu 500.000 euro. Făcut bucăţi, Concorde nu mai deranjează concurenţa americană, şi intră ca „amintiri de suflet" în casele celor care l-au iubit. Printre marile nume, clienţi fideli ai aparatului, pot fi amintiţi regizorul Orson Welles dar şi violoncelistul rus Mstislav Rostopovici, cel care cumpăra mereu două locuri: unul pentru el şi celălalt pentru instrumentul său.

Un GILLET care ameţeşte

Una din curiozităţile din lumea automobilului este fără îndoială modelul Gillet Vertigo. O maşină „inventată" de un fost pilot de curse, Tony Gillet, care a adaptat performanţele de pistă la cerinţele conducerii pe stradă. Gillet produce astfel o maşină unică, producţia nu depăşeşte cinci exemplare pe an, toate maşinile fiind comandate de foşti piloţi de curse sau oameni de afaceri, o maşină în care pur şi simplu te ia ameţeala. Maşina atinge 250 km/h, şi prinde suta de kilometri la oră în ceva mai mult de 3 secunde. Se pare că maşina va putea fi cumpărată şi în ţara noastră, la un preţ de până în 150.000 euro şi o aşteptare de mai bine de un an de la comandă.

HOROSCOP
24 – 30 NOIEMBRIE

BERBEC (21.03-20.04): Toate curbele astrale principale se situează mult deasupra normalului, semn că în mai toate domeniile nu veţi avea dureri de cap. În weekend s-ar putea să câştigaţi bani.

TAUR (21.04-21.05): O speranţă mai veche vi se va îndeplini în acest interval este vorba, probabil, de o reuşită a unei persoane foarte dragi. Atenţie, pot apărea mici probleme de sănătate!

GEMENI (22.05-21.06): Se pare că în această săptămână nimeni nu vă poate intra în voie. Sunteţi irascibil, vă enervaţi din orice şi această atitudine temporară are unele urmări în relaţiile cuplului.

RAC (22.06-22.07): Curba financiară este acum cea mai sprintenă, ea având un maxim miercuri sau joi. Se pare că veţi primi o sumă importantă de bani, cu care veţi reuşi să faceţi o investiţie.

LEU (23.07-22.08): Totul este OK în constelaţia dv. Poziţia lui Jupiter faţă de Soare este extrem de favorabilă, deci puteţi avea încredere în deciziile pe care le veţi lua la serviciu.

FECIOARĂ (23.08-21.09): Puneţi prea multă ambiţie pentru realizarea unui proiect profesional şi s-ar putea să aveţi o surpriză neplăcută. Pe de altă parte, interesele dv. imediate sunt în pericol.

BALANŢĂ (22.09-22.10): Luni sau marţi veţi primi o veste foarte bună din domeniul financiar, care spre finele perioadei se va concretiza. Însă, în viaţa sentimentală apar mici disensiuni.

SCORPION (23.10-21.11): Se pare că în această săptămână nu vă mai pasă decât de dragoste. Probabil că aţi avut de curând o dezamăgire şi vreţi să depăşiţi cât mai repede perioada de criză.

SĂGETĂTOR (22.11-20.12): Curba financiară scade în primele zile ale săptămânii, apoi are un salt spectaculos spre un maxim triumfător. Pluteşte în aer o sumă considerabilă, dacă astrele nu mint.

CAPRICORN (21.12-19.01): Poziţia lui Venus faţă de Lună este una dificilă. În consecinţă, s-ar putea să parcurgeţi clipe amărui în viaţa sentimentală, fără voia dv. Despre bani, nimic nou. Deocamdată.

VĂRSĂTOR (20.01-18.02): Viaţa în cuplu cunoaşte o perioadă excepţională, având în vedere tandreţea cu care vă copleşeşte partenerul. Dar curba financiară are o scădere periculos de accentuată.

PEŞTI (19.02-20.03): Marţi sau miercuri, curba financiară are un maxim de toată frumuseţea, dar veţi primi mai puţini bani decât vă aşteptaţi. Din fericire, aveţi un psihic robust şi sunteţi optimist.

Personalităţile săptămânii: *Aron Pumnul, Vasile Voiculescu, Liviu Rebreanu, Nina Casian, N.D. Cocea, Ioan C. Cantacuzino, Grigore Antipa; Ştefan Zweig, Gaetano Donizetti, Lope de Vega, Toulouse-Lautrec, Tina Turner (n.1938).*

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	30.000 LEI	❑ 3 LUNI	90.000 LEI	❑ 5 LUNI	150.000 LEI
❑ 2 LUNI	60.000 LEI	❑ 4 LUNI	120.000 LEI	❑ 6 LUNI	180.000 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

ABONAŢI-VĂ LA magazin

„Magazin" oferă fidelilor săi cititori avantajul de a primi revista cu promptitudine, la adresa dorită.

- Preţul abonamentului contractat direct la redacţie, mult mai mic decât cel prin Rodipet, rămâne neschimbat, indiferent de modificarea ulterioară a preţului revistei.
- Cheltuielile poştale prilejuite de expedierea abonamentului sunt suportate de redacţie.
- Nu aveţi decât să trimiteţi printr-un mandat poştal [pe adresa: Ionescu Simion – la Casa Editorială «Magazin», Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 013701] contravaloarea abonamentului solicitat (vezi preţurile în talonul alăturat) şi puteţi beneficia de toate avantajele enunţate. În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal. Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 021/222.83.36
- Cititorii din străinătate pot contracta abonamente trimiţând, pe adresa redacţiei (Ionescu Simion – la Casa Editorială «Magazin», Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 013701), un plic cu un cec reprezentând contravaloarea abonamentului dorit (110 $ sau 100 euro, un abonament pe un an, 55 $ sau 50 euro, un abonament pe şase luni).

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

Biblioteca Judeţeană MUREŞ TÎRGU-MUREŞ

SERIE NOUĂ - 653 • ANUL XLVI • 27 NOIEMBRIE 2003 • 16 PAGINI • 8000 LEI Nr. 48 (2403)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÂNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

■ *Tăcerea e cea mai frumoasă bijuterie a unei femei, dar o poartă rareori.*
(Proverb englezesc)

■ *Abia când înveţi să ierţi eşti bun de conducător.*
(Bisanne de Soleil)

■ *Complimentele: mierea şi condimentele relaţiilor dintre oameni.*
(Platon)

CÂND OAMENII MARI SE JOACĂ ÎN NISIP...

Femina club

Dosarele frumuseţii
Seducţia culorii

Pentru părinţi
Menajaţi-le sensibilitatea

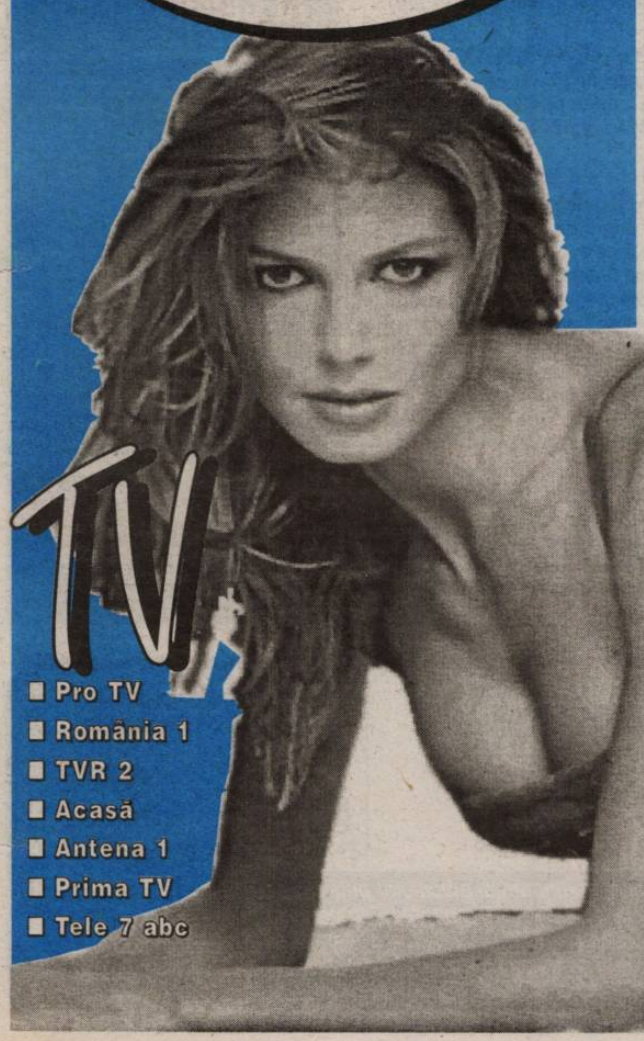

Dramă planetară în urmă cu 251 milioane de ani

TERIBILA DISPARIŢIE A SPECIILOR

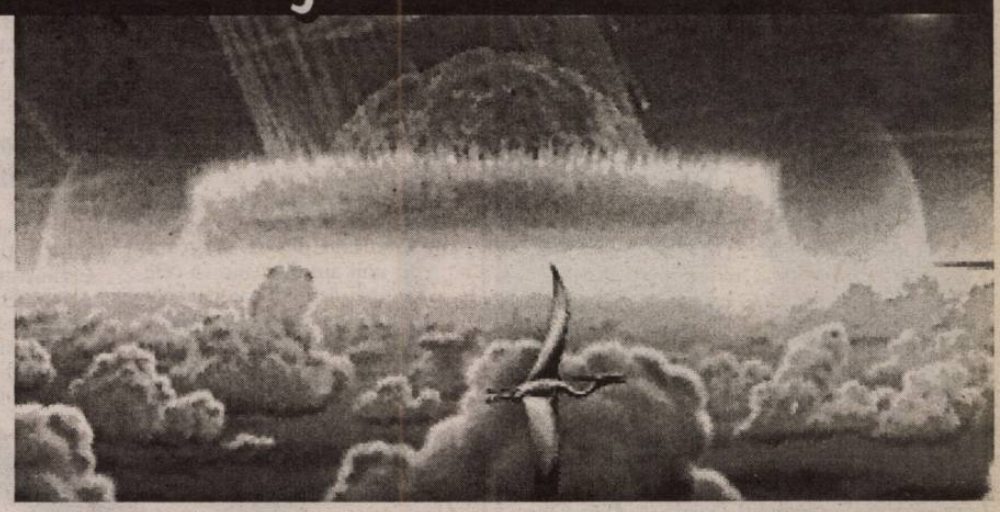

Discuţiile despre asteroizi şi rezultatul devastator al impactului lor cu Pământul sunt la modă în ultimele decenii. Cea mai nouă teorie aparţine unui grup de cercetători americani care după ce a studiat rocile prelevate în Antarctica susţine că a descoperit dovada că un meteorit gigantic a percutat Planeta în urmă cu nu mai puţin de 251 milioane de ani, provocând cea mai teribilă dispariţie a speciilor din istorie. Studiul a fost publicat săptămâna trecută în prestigioasa revistă *Science*. Este vorba, după cercetători, despre un impact care a dus la dispariţia a peste 90 la sută din speciile existente la acea vreme pe Pământ, dramă care s-a petrecut cu 185 milioane de ani înainte de un alt impact meteoritic devastator, acela răspunzător de dispariţia dinozaurilor. Asish Basu, profesor de ştiinţele Terrei la universitatea Rochester din statul New York, este de părere că analiza compoziţiei chimice a fragmentelor de rocă prelevate din Antarctica constituie proba indubitabilă a unui impact foarte violent de acum 251 milioane de ani, analizele dovedind că rocile nu sunt terestre, ci poartă marca distinctivă a meteoriţilor. „Această compoziţie chimică a rocilor nu poate fi găsită decât în fragmentele de meteoriţi primitivi, de acum 4,6 miliarde de ani, aceia la fel de vechi ca şi planeta noastră", mai spune dr. Basu, autorul principal al studiului. Descoperirea acreditează teoria conform căreia un corp celest, un meteorit de mărimea unui munte a lovit Pământul. Impactul a provocat o imensă bulă de foc şi a ridicat miliarde de tone de praf în atmosferă, mascând Soarele timp de mai multe luni. Cercetătorii au observat că specimenele de rocă descoperite în China, aparţinând aceleiaşi perioade, sunt similare cu cele prelevate în Antarctica, ceea ce întăreşte noua teorie a impactului devastator de acum 251 milioane de ani.

Astăzi este acceptată ideea că în acea îndepărtată perioadă, Africa, împreună cu America de sud, India, Australia şi Antarctica formau un singur continent, numit de specialişti Pangea. Deşi autorii studiului nu pot afirma cu exactitate unde a căzut meteoritul gigantic, ei avansează supoziţia că el trebuie să fi lovit Pământul undeva în vestul Antarcticii de azi. În privinţa speciilor existente în acea vreme, prof. Asish Basu este de părere că ele nu erau extrem de numeroase atât pe sol cât şi în apă, chiar dacă nu existau animale foarte mari. Cert este că noul studiu, plin de supoziţii până la urmă, lasă perplexă lumea savanţilor. Unii cercetători nu se lasă seduşi de teorie, argumentând că urme ale unui meteorit de acum 251 milioane de ani au putut rezista atâta vreme în faţa eroziunii. Birger Schmitz de la universitatea din Göteborg, în Suedia, e convins că descoperirea unor astfel de urme de meteorit nealterate „ar fi ceva remarcabil", dar e convins că „deocamdată nu e cazul". Pe de altă parte prof. Basu este convins că „nimeni din lume nu poate tăgădui sau pune în discuţie descoperirile noastre chimice". Rămâne totuşi un semn de întrebare: ce situaţie excepţională a permis rocilor recent descoperite să reziste până în zilele noastre aproape intacte?

Judeţul Prahova se aliniază cu Europa

PRIMA CENTRALĂ EOLIANĂ

Bătălia pentru surse neconvenţionale de energie începe să prindă contur, după ce, timp de 14 ani, fusese abandonată sau lăsată în seama laboratoarelor experimentale sau a iniţiativelor individuale. În Parcul Industrial *Crângul lui Bod* din Ploieşti au fost inaugurate, luni, lucrările la prima centrală eoliană din ţară, informează Rompres. Lucrările vor dura circa două luni, iar investiţia se va ridica la aproximativ 800.000 euro, fondurile fiind asigurate în parteneriat de Consiliul Judeţean Prahova şi grupul de firme IRIDEX. Centrala va avea o putere de 660 kw/oră şi o lungime a paletelor de 79 metri. Centrala eoliană va funcţiona la o viteză a vântului de 1,8 metri pe secundă şi se va opri automat la 13 metri pe secundă. Acest proiect pilot corespunde parametrilor tehnici aprobaţi în acest an de Consiliul Europei şi corespunde programului european care prevede faptul că ţările candidate trebuie să aibă şapte la sută din energie asigurată din surse neconvenţionale. Dacă proiectul pilot se va dovedi viabil există deja studii pentru amplasarea unor centrale eoliene pe Valea Doftanei, care ar putea produce o cantitate de energie egală cu consumul de energie electrică al municipiului Ploieşti.

Biblioteca Judeţeană

divanul galben

DaKINO pentru ultima oară la Bucureşti

Festivalul Internaţional de Film DaKINO, ajuns la a XIII-a ediţie, se desfăşoară pentru ultima oară în Bucureşti, în perioada 24-29 noiembrie. Începând din 2004, Festivalul, care se va numi „Anonimul", cu o altă structură decât cea existentă, va avea loc la mijlocul lunii septembrie în Deltă, la Sfântu Gheorghe. Această ştire a fost lansată vinerea trecută, în cadrul unei conferinţe de presă, de către Dan Chişu, „părintele" Festivalului DaKINO, care este şi în acest an preşedinte al acestei ample manifestări, şi care în fiecare an anunţa că ediţia încheiată se putea să fie şi ultima. DaKINO a mers însă înainte şi asta s-a datorat şi energiei şi capacităţilor de bun organizator ale lui Dan Chişu. De data asta se pare că lucrurile sunt mai serioase şi asta din cauză că festivalul a trecut

Scenă din filmul „Brown Bunny"

acum din mâinile lui Dan Chişu în „proprietatea" Fundaţiei „Anonimul". „Dacă voi fi solicitat, voi accepta să-l organizez şi la anul", a declarat Dan Chişu. La conferinţa de presă prilejuită de organizarea Festivalului DaKINO, Dan Chişu a spus că s-a dorit ca ediţia din acest an să fie una de „pasaj", adică de tranziţie de la un „proprietar" la altul, cu un buget mai mic, pentru ca la anul manifestarea să capete anvergură la noul său loc de desfăşurare. Ideea este că DaKINO cu numele schimbat se va dezvolta, nu va mai fi un festival doar de scurt metraje ca până acum, ci va primi în concurs şi filme de lung metraj, urmând a avea şi o secţiune „DaKINO scurt metraj". Oricum, cu buget mai mic şi în „pasaj" şi ediţia a XIII-a are amploare, date fiind filmele înscrise în concurs – circa 300 – dintre care s-au selectat 100 (filme de ficţiune şi documentare), realizate de cineaşti din 30 de ţări. Anul acesta s-a revenit la premii. Marele Premiu constă în Trofeul DaKINO şi 1.500 dolari. Premiul pentru cel mai bun film documentar va fi de 1.000 de dolari, la fel şi Premiul pentru regie. Alte premii valorează câte 500 de dolari.

Deschiderea oficială a Festivalului DaKINO a avut loc luni, 24 noiembrie, ora 20.00, la Sala Palatului, cu proiecţia filmului premiat cu Oscar în 2003 pentru cel mai bun film străin – „Nowhere in Africa", regia Caroline Link (Germania).

Proiecţiile din concurs sunt programate ca de obicei la Palatul Naţional al Copiilor. La filmele din competiţie intrarea este liberă. Organizatorii pun la dispoziţia iubitorilor de film o linie de autobuz Piaţa Romană-Palatul Naţional al Copiilor.

Printre filmele invitate şi prezentate în programe paralele sunt „Uzak" (Departe) de Nuri Bilge Ceylan, din Turcia – Marele Premiu al Juriului şi Premiul de interpretare masculină la Cannes 2003 (regizorul şi-a anunţat prezenţa în festival împreună cu producătorul executiv al filmului); „Kill Bill" de Quentin Tarantino (SUA), „A Talking Picture" de Manoel de Oliveira (Portugalia) – va veni interpreta principală Leonor Silveira; „Brown Bunny" de Vincent Gallo (SUA), cu Chloe Sevigny (în competiţia oficială, Cannes 2003); „Zatoici" de Takeshi Kitano (Japonia) – Leul de argint – Premiu special pentru regie, Veneţia 2003); „Dogville" de Lars von Trier (Danemarca), cu Nicole Kidman (competiţia oficială la Cannes 2003).

Sloganul ediţiei din acest an este „Gândeşte pozitiv" ceea ce pare o trimitere potrivită pentru ediţia viitoare, a XIV-a.

GEORGE CUŞNARENCU

Dialog astrologic

LILIANA D., Bucureşti: *„...De ce zodiile de Pământ sunt cele mai defavorizate în domeniul artelor, în special în ceea ce priveşte cariera muzicală? Aceasta este o problemă pe care am citit-o cu uimire într-o revistă franţuzească şi aş vrea să vă spun că s-a confirmat în familia mea (...) Mama mea, eu şi fiica mea am urmat Conservatorul la clasa de pian, dar nici una dintre noi nu a avut vreo şansă de afirmare, aşa că a trebuit să emigrăm în SUA, în urmă cu patru ani. Din păcate, nu am reuşit nici aici să facem o carieră muzicală aşa cum ne-am fi dorit, dar putem să supravieţuim prin această meserie. Având în vedere că toate trei suntem născute în zodia Fecioarei (de Pământ), aş dori, numai din curiozitate, să ştim care ar fi putut fi partenerul nostru «ideal». Fiica mea a fost căsătorită cinci ani cu un Săgetător, iar eu am legături foarte strânse cu un distins bărbat din zodia Peştilor şi, cu toate că am depăşit 45 de ani, cred în instituţia căsătoriei. Vă mulţumim anticipat pentru răspunsuri!"*

Zodiile de Pământ au înclinaţii muzicale

– Stimată doamnă, este pentru prima oară când o problemă profesională apare atât de tranşant la un corespondent. Cu toate acestea, nu vă pot răspunde tot atât de tranşant precum aţi citit dumneavoastră în respectiva revistă. Din păcate, data de naştere nu este suficientă. Pe de altă parte, unii autori susţin că cele mai defavorizate persoane în domeniul artelor sunt cele din Peşti, nu din zodiile de Pământ, adică Fecioară, Capricorn şi Taur. Dimpotrivă, o metaforă astrologică spune că Pământul vibrează cel mai bine alături de vânt şi de susurul apelor. În ceea ce priveşte afinităţile femeilor din Fecioară, acestea fac casă foarte bună cu Gemenii şi Peştii, iar faţă de Berbeci, Raci şi Vărsători au afinitate minimă. Vă urez succes în viaţa sentimentală!

Scorpionii se tem de disciplina Balanţelor

– Dragă *Carolina*, statisticile astrologice pe teme sentimentale spun nu numai că între Balanţă şi Scorpion nu se stabileşte o legătură afectivă durabilă, dar şi că bărbaţii din Scorpion se tem de inflexibilitatea sentimentală a femeilor din Balanţă. Asta înseamnă că „disciplina" în dragoste a Balanţelor nu este deloc pe placul visătorilor şi chiar aventurierilor din Scorpion... Nu vreau să te dezamăgesc, însă ia seama că aceasta este pură teorie. În ceea ce priveşte sexul copilului, problema este complexă şi o voi dezvolta într-un număr viitor – atât pentru tine, cât şi pentru Maria N. (Braşov) şi Victoria Delea (Bucureşti), care mi-au scris pe aceeaşi temă.

Capricornul, cel mai tolerant bărbat

– Dragă *Mihai* şi dragă *Sergiu*, nu există omogenitate în a stabili intervalele zodiilor, din simplul motiv că anul are 365 de zile şi nu se împarte exact la 12 zodii. Graniţele zodiacale din revista «MAGAZIN» sunt cele folosite de şcoala de astrologie franceză. În ceea ce priveşte ghinionul în dragoste al Capricornilor, cred că este vorba de o superstiţie bazată pe faptul că aceştia sunt cei mai toleranţi bărbaţi, chiar şi cu femeile care calcă strâmb. Astrologii îi leagă foarte bine de dame din Berbec, Rac şi Balanţă, ei trebuind să se ferească de Leoaice şi Vărsătoare. Mitologia spune că generozitatea Capricornilor este foarte mare şi că ei sunt cei mai „vânaţi" bărbaţi. Dar dacă cineva profită prea mult de felul lor de a fi, aceştia pot deveni foarte periculoşi.

RADU IANIERI

CAROLINA din Sibiu: *„...Am citit cu plăcere răspunsurile despre Balanţă, însă, din păcate, mai multe reviste româneşti şi străine susţin că persoanele din această zodie sunt oscilante şi oportuniste. Asta ar însemna, în privinţa legăturilor afective, că sunt neserioase şi caută numai profitul din dragoste şi din căsătorie? Care este adevărul, pentru că dumneavoastră aţi spus exact pe dos? Despre mine cred că nu sunt neserioasă, pentru că am o legătură de dragoste care durează de patru ani şi în această iarnă, de sărbători, ne vom căsători. Iubitul meu este din Scorpion şi este cel mai deştept şi mai frumos băiat din câţi am cunoscut (...) Aţi putea să-mi spuneţi dacă vom avea împreună un băiat «din prima încercare»? Vă întreb pentru că acesta este unul din subiectele pe care le discutăm foarte des."*

MIHAI I. şi SERGIU M., Bucureşti: *„...Am dori să ne răspundeţi la o întrebare despre limitele zodiilor din revista «MAGAZIN», şi anume la Capricorn, care este aici între 20.12 şi 19.01, iar noi am găsit în alte reviste atât acelaşi interval, cât şi intervalul 21.12 – 20.01. Care este adevărat? A doua întrebare se referă la compatibilitatea dintre un Capricorn şi o fată din Leu şi una din Taur (...) Este adevărat că bărbaţii din Capricorn au ghinion în dragoste şi ar trebui să se căsătorească după 40 de ani, cu o femeie mai în vârstă decât ei?"*

ANCHETA săptămânii

Ai vrea să fii vedetă?

Atracţia pe care o exercită asupra tinerilor vedetele care apar pe micul şi marele ecran, în presa scrisă sau pe scenă, este deosebit de puternică. Pentru unii fani, viaţa e de neimaginat fără idolii lor. Apariţiile lor mondene, vestimentaţia sau luxul pe care îl afişează, constituie o tentaţie permanentă pentru mulţi adolescenţi.

◆ Ador să fiu urmărită de paparazzi, să mi se ceară autografe, să primesc telefoane, să fiu invitată la cocteiluri, petreceri, să dau interviuri, să apar în emisiuni TV, în clipuri, să joc în filme... Cine n-ar vrea să dea cele opt ore de stat într-un birou pe ore pline de viaţă mondenă şi surprize? *(Violeta Popescu, 18 ani)*

◆ Ca femeie, viaţa de vedetă poate fi super până te căsătoreşti. Din acel moment nu mai eşti foarte interesantă pentru impresari şi producători care sunt majoritatea bărbaţi şi ştiţi cum sunt bărbaţii... *(Simona, 18 ani)*

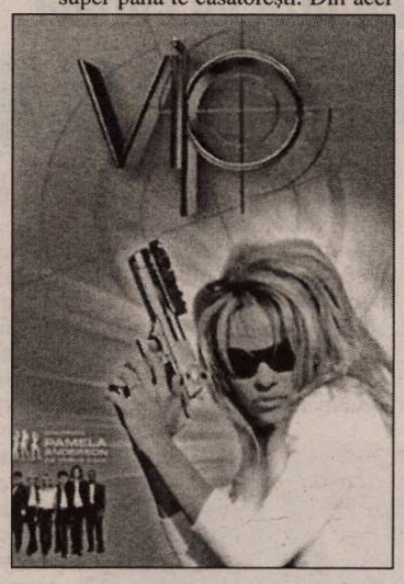

◆ Da, chiar dacă vedetele spun că au o viaţă foarte grea, că-şi sacrifică viaţa personală, că muncesc pe brânci şi fac, vai, atâtea sacrificii. Ce mi-aş mai dori să mă sacrific şi eu pe altarul vedetismului! *(Claudia Negrescu, 18 ani)*

◆ E plăcut să te priveşti în oglinda din media şi să vezi ceea ce nu vezi în oglinda din casă. *(Ioana Stelea, 17 ani)*

◆ E super să mergi pe stradă şi să vezi cum se scurg privirile spre tine şi lumea începe să-şi dea coate şi să freamăte de emoţie că trece pe lângă o vedetă. *(Marius Oprescu, 18 ani)*

◆ Cred că te simţi super când primeşti propuneri să apari pe scenă, în clipuri, în diverse emisiuni, şi să spui, cu capul sus, da sau nu. În viaţa de toate zilele nimeni nu-ţi oferă nimic. *(Lavinia Burlacu, 17 ani)*

◆ Nu, pentru că aş fi mereu hărţuită sexual. Am o prietenă care a intrat în show-biz şi primeşte zilnic telefoane cu propuneri indecente. *(Ionela S., 17 ani)*

◆ Da, pentru că se câştigă binişor fără să faci mare lucru. Aş folosi aceşti bani pentru a-i ajuta pe bătrânii singuri şi bolnavi. *(Marius Maşneanu, 16 ani)*

◆ Nu cred că am şansa să ajung o vedetă. Vedetele la noi, cu lipsurile lor, sunt atât de puţine că le numeri pe degete. Ca să ajungi o vedetă, ai nevoie de mult talent, muncă, bineînţeles, şi promovare. Sunt foarte multe pseudovedete care se cred mari vedete, care se făţâie prin faţa camerelor de filmat şi care îşi pun în valoare fizicul şi mediocritatea. *(Sever Remescu, 18 ani)*

◆ Faptul că te afli cu 1 metru deasupra celorlalţi, pe scenă, că-i poţi privi de sus te face să te simţi puternic şi fericit. Cred că e un sentiment unic, pe care nu-l poţi avea în viaţa obişnuită. *(Romulus Petrescu, 17 ani)*

Grupaj realizat de **DORIN MĂRAN**

Cum pot scăpa femeile de bărbaţi (la cumpărături)?

Soţul dumneavoastră îşi manifestă mulţumirea când vă însoţeşte prin lungile peregrinări prin magazine? Nimic mai simplu. Lăsaţi-l în „căminul" pentru bărbaţi. Iată provocarea pe care a lansat-o de curând germanul Alexander Stein, realizatorul proiectului Nox bar, un loc cât se poate de agreabil care se poate construi în anexa unui magazin sau în apropiere de un centru comercial. Este ştiut că bărbaţii sunt, pe de-o parte, tentaţi să-şi însoţească soţiile la cumpărături dar, pe de altă parte, se plictisesc repede, mai ales în magazinele de confecţii sau pantofi

din care e greu să convingi o femeie să iasă în mai puţin de o oră. Pentru suma de 10 euro, soţul poate petrece aici clipe de destindere, citind presa, urmărind un program TV, golind câteva sticle de bere (o sticlă fiind inclusă în preţ) stând de vorbă cu alţi soţi, jucând cărţi ş.a.m.d., dintr-un fotoliu confortabil. Un astfel de cămin a fost deja deschis în Hamburg, într-un centru comercial, şi încă din prima zi a fost asaltat de soţi care şi-au abandonat nevestele într-unul din magazine. Patronul căminului pentru bărbaţi se gândeşte să-şi diversifice oferta de divertisment şi instruire, organizând cursuri de pregătire a coctailurilor şi curse de maşini în miniatură. Din păcate cei mici care împărtăşesc „nervozitatea" taţilor, nu au acces în acest tip de cămin. Alexander Stein însă are în vedere şi un „cămin" pentru copii. Din această afacere, toată lumea va fi fericită.

Săptămânalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 013701.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU – *Preşedintă*
GEORGE CUŞNARENCU – Administrator
PAUL IOAN – Administrator

REDACŢIA: Telefon: 222.83.21
Mihaela Dorobanţu, Paul Ioan, Dorin Măran, Aurora Popescu, Adrian-Nicolae Popescu, Irina Stoica, Ionel Cojocaru, Maria Rădoi, Elena Ilie, Vasilica Mărgărita

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Aurora Popescu
Secretar de redacţie: Gabriela Niţu

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nataşa Munteanu
Cont: 4210100357001 (lei)
• 4210100357002 (USD)
• 4210100357003 (EURO)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.M.B.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedintă a Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ADRIAN HOAJĂ, PAUL IOAN

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România
Fax: 224.39.96

Redactorii semnatari ai articolelor publicate în revistă sunt direct răspunzători, material şi penal, conform art.205, 206 Cod penal, de exactitatea şi corectitudinea celor relatate. Revista îşi declină orice responsabilitate.

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu, Teodora Bujor-Panaitescu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Inventatori români „uitaţi"

Savantul în haine peticite

Ne-a vizitat la redacţie un bătrânel îmbrăcat ponosit, pe prezenţa căruia mulţi dintre concetăţenii noştri n-ar da doi bani. Inginerul chimist *Grigore Nicola* are 76 de ani şi în sacoşa lui găurită încă duce – cum se spune – bastonul de mareşal. Mai explicit, acest om sărac este autorul a nu mai puţin de 70 de invenţii brevetate, 35 dintre ele aplicate de-a lungul timpului şi încă multe altele care ar aduce, acum şi în viitor, mari beneficii statului român. Nu ne vom referi aici la aspectele sociale din viaţa inventatorului, altfel pline şi ele de insolit, ci la realizările sale ştiinţifice, care – cine ştie? – poate că nu au rămas cu totul uitate, aşa cum a ajuns autorul lor.

Brevete, medalii, diplome...

La ultima ediţie a Târgului Internaţional Bucureşti, ing. ch. Grigore Nicola a primit diplome de excelenţă din partea Asociaţiei Române pentru Ştiinţele Vieţii, a Societăţii Inventatorilor din România şi a organizatorilor târgului, pentru întreaga sa activitate, diplome semnate de reputaţi oameni de ştiinţă români. Este şi aceasta o formă de recunoaştere a meritelor unui om ce şi-a legat destinul de spectacolul ştiinţei. Domeniul de bază abordat este cel al chimiei macromoleculare, în care a realizat peste 400 de produse noi, circa 250 fiind aplicate iar unele dintre ele exportate şi licenţiate în străinătate. Fără vreun fel de recompensă materială, nici din ţară, nici din afară. Inventatorul ne-a mărturisit convingerea sa că multe realizări inedite îi sunt astăzi folosite, fără ca el măcar să ştie. Un exemplu elocvent este cel al unei clasificări a polimerilor, lucrare foarte importantă în domeniu, datând de prin anul 1987. Aceasta a ajuns şi în SUA, de unde a primit o scrisoare de aprecieri deosebite, din partea Universităţii Pasadena; de atunci, nici o altă veste. De asemenea, în 1965 a inventat un adeziv care până atunci se importa, aducând un beneficiu de peste 300.000 USD, la valoarea de atunci a monedei americane. Şi exemplele pot continua.

Ing. ch. GRIGORE NICOLA

Preocupări multidisciplinare

După 1990, Grigore Nicola a mai putut realiza câteva invenţii importante. „Procedeul obţinerii de materiale rulante cu înalte proprietăţi mecanice" îşi găseşte aplicare în fabricarea de carcase pentru rulmenţii utilizaţi în aviaţie, importaţi până acum din Japonia, iar „Procedeul de obţinere a materialelor stratificate" se adresează electronicii, mecanicii etc. În prezent, ing. Nicola afirmă că lucrează la realizarea unui produs pe bază de deşeuri, multirezistent (la foc, la apă, la acţiunea razelor solare). De asemenea, studiază o metodă de tratare fără medicamente a reumatismului şi a parapleziei infantile.

Deşi, cum spuneam, domeniul de activitate predilect este chimia macromoleculară aplicată la izolanţi electrici organici, dar ing. G. Nicola are şi preocupări colaterale. După propriile afirmaţii, în satul natal, Călui (Olt), a obţinut circa patru căruţe de porumb de pe o suprafaţă de numai o jumătate de pogon de teren, folosind o tehnologie proprie şi fără vreun îngrăşământ. Pe de altă parte, de câteva decenii observă şi analizează situaţia dramatică manifestată în sudul ţării: deşertificarea ireversibilă şi schimbarea climei. Între cauzele principale identificate se numără distrugerea barbară a pădurilor, a plantaţiilor de pomi fructiferi şi a viilor, construirea de lacuri de acumulare, fără o raportare raţională la influenţele asupra mediului, activităţile industriale anti-ecologice şi aşa mai departe. Din nefericire, nici asemenea semnale nu au ecou la nivelul factorilor de decizie, astfel că dezastrele continuă. Iar dacă ar exista cineva care să afirme că pentru inginerul Grigore Nicola „este prea târziu", încă mai este timp să se acţioneze în folosul generaţiilor viitoare. De altfel, aceasta e şi dorinţa inventatorului numit cândva „legenda vie a izolaţiilor electrotehnici organici" şi considerat un egal al savantului Henri Coandă.

ADRIAN-NICOLAE POPESCU

Un caz unic în lume

RECĂPĂTAREA VEDERII

În urma unei intervenţii chirurgicale, ochiul drept al unui pacient, orb timp de 43 de ani, funcţionează din nou.

„După o jumătate de oră de zbor, notează Michael May în jurnalul său, mi-am dat seama, dintr-o dată, că pot privi prin hublou. Am văzut linii albe în depărtare şi pete maro şi verzi care păreau să danseze deasupra Pământului. Am întrebat-o atunci pe vecina mea: „Scuzaţi-mă, ştiţi, tocmai mi-am recuperat vederea săptămâna trecută după ce am fost total orb timp de 43 de ani. Puteţi să mă ajutaţi să-mi reprezint ceea ce văd? A urmat un lung moment de linişte, timp în care vecina mea s-a întrebat, probabil, dacă eram nebun." Acestui pacient din

California i s-a făcut o grefă de celule suşe de cornee, operaţie în urma căreia şi-a recăpătat vederea ochiului drept. Michael May nu reuşeşte însă să descifreze exact ceea ce vede. Culori, mişcare, forme simple, i-au devenit familiare dar încă întâmpină greutăţi în recunoaşterea formelor complexe, mai ales a chipurilor. Chiar şi ale fiinţelor apropiate. În 30% din cazuri, nu poate distinge un chip masculin de unul feminin şi în general nu reuşeşte să recunoască decât o pătrime din obiectele pe care le vede. Pacientul înregistrează însă progrese continue chiar dacă capacitatea creierului de recunoaştere a formelor şi culorilor nu a evoluat în cei doi ani post operatorii. La început a fost nevoit să închidă ochii pentru a se putea concentra şi pentru a o recunoaşte chiar şi pe soţia sa, dar cu timpul a început să conştientizeze trăsăturile feţei, culoarea părului sau a ochilor acesteia. Este însă incapabil să o deosebească instantaneu de o altă femeie care are aceeaşi culoare a părului şi a ochilor. Lipsit de imagini timp de peste patru decenii, creierul său nu a putut stabili cu aparatul ocular un plan de conexiune normal. În urma accidentului pe care l-a avut la vârsta de 3 ani, anumite funcţii ale creierului său legate de recunoaştere, au dispărut iar recuperarea lor completă ar fi cu totul surprinzătoare. Pentru Michael May, vederea va rămâne, apreciază specialiştii, un fel de ghicitoare, discernământul vizual fiind mereu dependent de cel mental. „A vedea înseamnă a construi imagini plecând de la elemente de bază, notează Michael May în jurnalul său. Baza mea de indicii vizuale e din ce în ce mai complexă, acest lucru permiţându-mi să recunosc mai rapid obiectele sau fiinţele din jurul meu. Din păcate efortul este continuu, ceea ce nu-mi permite să mă bucur de vedere, relaxat."

DORIN MĂRAN

Viermii deţin secretul „vieţii veşnice"

PUTEM ATINGE 500 DE ANI?

Câteva minore intervenţii genetice, o mică „operaţie" şi... cinci secole garantate de viaţă normală şi sănătoasă! Chiar aşa? Oricât ar părea de greu de acceptat, răspunsul pare a fi unul pozitiv. Cel puţin după ultima descoperire a cercetătorilor din San Francisco...

O lecţie... de nemurire!...

Ca într-o poveste, doar că aici nu se spune că „a crescut într-o lună câţi alţii într-un an", ci că au trăit în trei luni cât alţii trăiesc în 500 de ani!! Acesta este recordul realizat de oamenii de ştiinţă de la Universitatea Californiei din San Francisco. După o muncă susţinută de câţiva ani, intervenind asupra unei gene din „patrimoniul" unor viermi care în mod normal trăiesc 18-20 de zile, aceştia au fost făcuţi să trăiască peste trei luni! „La scara omului aceasta corespunde unor persoane în plină activitate şi sănătoase, având vârsta de 500 de ani!", după cum au precizat cercetătorii.

Mai mult, conform articolului publicat în „Science", implicaţiile descoperirii şi performanţei lor sunt relevante şi pentru animalele superioare, inclusiv mamiferele! Conform celor spuse de Cynthia Kenyon, conducătorul grupului de cercetare, au fost aleşi viermii denumiţi *Caenorhabditis elegans* (un fel de râme), aceasta datorită, în primul rând, genomului lor simplu, dar având multe caracteristici în comun cu cel al altor animale, inclusiv omul. Ei reuşiseră şi înainte să prelungească viaţa acestor viermi, modificând unele gene, dar şi factorii de mediu.

Deţinătorii secretului vieţii veşnice?

Succesul cel mare a venit însă atunci când interesul cercetătorilor s-a fixat asupra genei IGF-1, sau „factorul de creştere al insulinei", o genă care reglează utilizarea insulinei de către organism (ea însăşi fiind un agent de reglare a metabolismului). Mutaţii ale acestei gene pot dubla viaţa viermilor. Iar o nouă dublare se poate obţine... înlăturând sistemul reproductiv.

Echipa Kenyon a recurs apoi la încă o manipulare genetică, aşanumita „interferenţă ARN (acidul ribonucleic)", care a permis un surplus de „slăbire" a acţiunii acestei gene şi, în consecinţă, o nouă prelungire a vieţii viermilor. Apoi, cu sistemul reproductiv extirpat, viermii au trăit şi mai mult, aceasta nescăzând cu nimic capacitatea lor fizică: ei au devenit chiar şi mai activi decât de obicei!

Ceasul genetic

Nu puţini sunt experţii care se preocupă de găsirea unor căi de prelungire a vieţii animalelor şi oamenilor. O viaţă săracă în calorii, de exemplu, s-a dovedit a-i face pe şoareci să trăiască mai mult. Alţii s-au preocupat de efectul înlăturării organelor sexuale. Iar alţii s-au concentrat asupra „ceasului genetic" care reglează metabolismul. Cuplându-le pe toate acestea se ajunge la factorul de ŞASE de prelungire a vieţii! Şi dacă ne gândim că o viaţă de 80 de ani nu mai este astăzi un lucru neobişnuit, obţinem cei aproape 500 de ani despre care vorbesc specialiştii americani. Şi aceasta fără ca la o asemenea vârstă omul să fie lipsit de „plăcerile" obişnuite, de la mâncare la deplina activitate. Sau, mă rog, să nu fie lipsit chiar de TOATE plăcerile...

MIHAELA DOROBANŢU

DOUĂ IPOTEZE PENTRU ENUREZIS

Câţiva cercetători australieni au constatat că 8 din 10 copii trataţi de enurezis (incontinenţa urinară) aveau bolta palatină anormal de îngustă. Acest fenomen – consideră specialiştii – provoacă începutul unei sufocări cu limba, ceea ce antrenează nevoia nereţinută de a urina. Copiii supuşi unui test, prin care erau „dotaţi" cu un inel menit să le menţină limba în poziţie normală, nu au mai manifestat simptomele enurezisului, în 70% din cazuri. Medicii australieni au avansat două ipoteze, pentru a elucida problema. Prima: obstrucţia bronhiilor ar provoca o presiune pe abdomen, deci şi pe vezica urinară. A doua: lipsa de aer diminuează concentraţia de oxigen din sânge, afectând astfel şi hormonii însărcinaţi cu provocarea urinatului. Oricum, este un mare pas înainte, în vindecarea unei boli ce afectează numeroşi copii.

PĂIANJEN MATUSALEMIC

Arta inegalabilă, de ţesător, a păianjenului, are o vechime de cel puţin 410 milioane de ani! O dovedeşte şi o recentă descoperire, de-a dreptul senzaţională: un fir de mătase produs de un asemenea „bunic" al arahnidelor de azi, lung de numai 4 milimetri şi

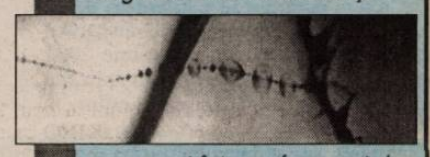

conservat într-un fragment de chihlimbar. Studiat cu minuţiozitate la universitatea din Basel (Elveţia), acesta a relevat 38 de picături de „lipici" aranjate pe fir la intervale regulate, cu o alternanţă interesantă între cele mari şi cele mici. Comparaţia cu performanţele păianjenului maestru ţesător de azi este inevitabilă. Firul fosilizat are vârsta de circa 130 milioane de ani, mai mult cu 90 milioane de ani decât cea mai veche pânză descoperită până de curând. Singura necunoscută este dacă aceasta folosea la vânat sau la construirea cuibului.

ROBOTUL CARE MERGE PE APĂ

Recunoaştem sau nu, lumea animală reprezintă sursa de inspiraţie ideală pentru cercetători şi inventatori. Astfel, se cunoaşte o insectă heteropteră (cu aripile parţial chitinoase, parţial membranoase) care se deplasează rapid pe suprafaţa apei, fiinţă luată drept model de o echipă de cercetători ai Institutului de Tehnolgie Massachusetts, SUA, pentru a construi un minirobot (doar 0,35 grame) înzestrat cu aceeaşi calitate insolită. Dificultatea a constat în înţelegerea modului în care insecta merge pe suprafaţa valurilor. Pentru „descifrarea" misterului, au filmat-o cu 500 imagini pe secundă, observând astfel că, în momentul contactului piciorului cu apa, acesta acţionează ca o vâslă minusculă. Efectul subtilei mişcări de „canotaj" este generarea, la suprafaţa mediului lichid, a unui vârtej emisferic, pe care insecta se sprijină, pentru a putea avansa. (A.N.P.)

Răpiți de OZN-uri

Rusia, întâlniri de gradul trei

Printre participanții la conferința internațională de ufologie de la Laughlin (Nevada) din 2003 s-a numărat și Valeri Uvarov, Ph.D., care a condus din 1992 Centrul Internațional de Informații pentru Investigații OZN din Rusia, iar în 2002 a devenit șeful Departamentului pentru Cercetări OZN, Paleoștiințe și Paleotehnologie a Academiei pentru Securitate Națională a Rusiei din Sankt Petersburg.

Militari confruntați cu un fenomen curios

Uvarov a prezentat mai multe cazuri stranii. Așa cum relata ziarul Pravda, la 9 octombrie 1998 un avion de la baza militară Misava urmărea un OZN roșu. Când cei doi piloți au raportat că sunt gata să atace intrusul, legătura cu avionul s-a întrerupt. Investigațiile ulterioare au găsit doar o aripă ruptă și câteva hârtii. Piloții au fost declarați „dispăruți". În mai 2001 televiziunea de stat RTR a filmat un OZN triunghiular deasupra coastei Mării Albe. Când un avion de recunoaștere s-a apropiat la mai puțin de zece kilometri de el, OZN-ul „a țâșnit drept în sus" dispărând aproape instantaneu. În octombrie 2002 un grup de ziariști prezenți la o aplicație militară la granița Daghestanului, a filmat mai mult de jumătate de oră un OZN dând târcoale unui MIG-29.

Uvarov a mai expus și cazul unor soldați care au urmărit timp de opt ore omuleți reparând un OZN aterizat, fără să se poată apropia de ei. Apoi obiectul „a trecut pur și simplu într-o altă dimensiune". Altă dată un obiect aterizat s-a alimentat prin două contacte atașate de firele de înaltă tensiune. De mai multe ori persoane care s-au apropiat prea mult de un OZN au murit ulterior de cancer.

O instalație misterioasă din Siberia distruge meteoriții

După părerea lui Uvarov, obiectul care a căzut în 1908 în Tungusca a fost un meteorit uriaș, care însă a fost distrus de o rachetă, lansată de la o instalație misterioasă și foarte veche, stăpânită de nepământeni și localizată în ținuturile aflate la nord de lacul Baikal. Despre ea știu și cei foarte puțini locuitori băștinași din zonă. Ei au descris structuri metalice și au făcut și desene. Din păcate în regiune radiația este crescută, iar oamenii și animalele care trăiesc acolo suferă din cauza aceasta.

Instalația a funcționat și în alte dăți. Au fost găsite chiar texte vechi de 4000 de ani care fac referire la ea. Ultima oară când a distrus un meteorit a fost în 24/25 septembrie 2002. Explozia a fost remarcată și de americani.

Cu două luni înainte de cazul din Tunguska zona a fost părăsită de toate animalele. A fost ca și cum instalația s-ar fi încărcat cu energie pentru întâmpinarea asteroidului, ceea ce a dus la creșterea radioactivității. Ceva asemănător se petrece și în zilele noastre.

Uvarov mai afirmă că există indicii că un asteroid a lovit Pământul în urmă cu 12500 de ani, alterând orbita și înclinația axei. „Cineva a compensat aceste modificări", în așa fel încât viața și evoluția omului să poată continua fără probleme. „Aceasta ne-a învățat că avem prieteni care au grijă de noi în tăcere. Ei nu au permis în trecut și nu vor permite nici pe viitor ca vreo planetă, cometă sau asteroid să lovească și să distrugă Pământul... Instalația aceea a fost construită de cineva venit din spațiul cosmic... E întristător când ne gândim că unii se gândesc azi să plaseze arme în spațiu".

Pământul – o „plantație" a extratereștrilor?

Ufologul american Steven Greer i-a spus lui Valerii Uvarov că, după părerea sa, toți pământenii „trăiesc pe o plantație a unor instanțe superioare". Uvarov i-a replicat „Adevărat – totuși plantația americană este ceva mai prosperă decât cea rusească". Greer a adăugat că lumea este așa cum suntem noi. Dacă vom dori să o schimbăm, va trebui mai întâi să ne schimbăm noi înșine. Din păcate, atât timp cât guvernanții ne ascund ceea ce ei consideră că nu trebuie să știm, această schimbare nu e posibilă. Greer crede că motivul principal pentru care oficialitățile ascund informațiile despre OZN-uri este pentru a nu divulga tehnologiile pe care acestea se bazează. Aceste tehnologii ar putea transforma întregul Pământ într-o grădină – ceea ce anumite cercuri nu văd cu ochi buni, pentru a-și păstra privilegiile.

DAN D. FARCAȘ

Invazia lumilor paralele

SIMPLE COINCIDENȚE?

Sunt peste 120 de ani de când domeniul pe care îl numim „paranormal" este investigat în mod sistematic și totuși nu se poate vorbi de o dovadă... definitivă a existenței unor asemenea fenomene. Cel care a adus metoda științifică în studiul paranormalului este Joseph Rhine, pionier, în anii 1930, al „parapsihologiei științifice", el introducând și clasificarea acestor fenomene în categorii cum ar fi clarviziunea, precogniția, psihokinezia etc. Interesant, acum există o reținere din ce în ce mai mare în a folosi termeni foarte clari, în primul rând cel de „para-normal". Se vorbește mai curând despre „cunoaștere anormală" sau despre „acțiune anormală". Orice ar putea însemna sau sugera acest cuvânt. Dar problema reală a parapsihologiei nu se află în definițiile termenilor cu care aceasta operează: „Trebuie să recunoaștem că până la ora actuală parapsihologia este o știință fără succes", admite John Beloff, psiholog la Universitatea din Edimburgh și „decan" al parapsihologiei britanice. Nici un fenomen care să fie interpretat ca aducând o dovadă clară a existenței unor fenomene dincolo de ceea ce știm sau „experimentăm" noi în mod natural, normal, nu a fost până acum repetat de alți cercetători, într-un alt laborator și să dea aceleași rezultate. Așa cum cere procedura experimentului științific! Și atunci? Ce ar mai rămâne de făcut pentru cei care sunt totuși fideli studiilor parapsihologice, în condițiile în care nimeni nu a putut furniza până acum o demonstrație de necontestat a existenței unor *canale anormale de comunicare?* Sau a unei evidente influențe a minții asupra materiei?

Răspunsul nu este unul foarte complicat: recunoscând faptul că un număr semnificativ de oameni – în orice caz unul semnificativ! – au trăit experiențe personale insolite, trebuie început cu „exercițiul" de a demonstra că toate acestea au explicații cât se poate de naturale, de normale. Visele „premonitorii", de pildă: un tată visează că fiul său va avea un accident. Poate exista o explicație naturală prin faptul că fiul respectiv tocmai și-a luat carnet de conducere și este absolut firesc ca un părinte să fie îngrijorat de această posibilitate. Este celebră fraza „când a sunat telefonul știam că ești tu!". O statistică efectuată de psihologi (printre care nume celebre cum ar fi Donald Hebb) ia în calcul doar o probabilitate de 1% ca o asemenea reacție să fie absolut întâmplătoare și ajunge la concluzia că în Statele Unite, de pildă, la o populație de 250 de milioane de locuitori, ar trebui ca asemenea lucruri să se întâmple cu 20.000 de persoane! Cum să spui că este improbabil că dintre acestea să nu avem pe nimeni care să se gândească la o anumită persoană exact în momentul în care acel „cineva" tocmai sună la telefon! Simple coincidențe, s-a spus – și aceasta poate foarte bine să fie o explicație *naturală*, așa cum s-a dorit. Dar: chiar să fie lucrurile atât de simple?

MIHAELA DOROBANȚU

DOSARUL VIITORULUI POSIBIL

Alfabetul magic

Puternic marcat de repetatele nereușite în mai tot ce făcea, un mic întreprinzător dintr-un orășel american se decide să urmeze sfatul unui prieten și să meargă la o „ghicitoare". Îi pune însă condiția prietenului să meargă împreună cu el. Acesta, prieten personal cu bătrâna, îi face pe plac. Ajung la fața locului, sunt primiți într-o cameră absolut obișnuită și, spre surpriza celui în cauză, nu au loc nici un fel de pase magnetice, nici nu se scoate din sertar un glob de cristal sau un pachet de cărți de joc, ci ghicitoarea se așază, cum s-ar spune, la taifas cu cei doi. Discuția „se leagă" imediat, întreprinzătorul cu probleme și prietenul său aproape uită de ce au venit, când bătrâna îl privește brusc drept în ochi pe primul și-i spune: „ai un coleg care ți-a propus să faceți o afacere împreună și acum este invidios pe tine. De la el îți vin toate problemele. E mai în vârstă decât tine, are bani, dar este nemulțumit că tu ai ceea ce el nu poate avea: bucuria și dragostea unei familii." Cei doi o privesc stupefiați. Discuția continuă, bătrâna le spune ce trebuie să facă, ei pleacă, iar ea își lasă, complet epuizată, capul pe masa pe care până atunci își sprijinise doar mâinile. Inutil de adăugat că imediat ce, cu tact, întreprinzătorul s-a despărțit de partenerul său de afaceri, succesul în tot ce făcea nu mai era din nou o problemă. Așa cum se întâmplase totdeauna...

Divinația „extrage" informație dintr-o anumită sursă și o oferă spre prelucrare minții conștiente a persoanei care are nevoie de ea. Pentru ca acest „transfer de informație", atât de simplu de formulat în cuvinte, să poată fi realizat practic, este nevoie ca „oracolul", care furnizează informația, să poată comunica cu noi într-un mod inteligibil. De fapt, sursa de informație, oracolul, reprezintă chiar ele un amestec de simboluri, un... „mesaj cifrat" care trebuie decodificat. Și pentru aceasta trebuie ca cineva să cunoască „alfabetul magic" în care este scrisă limba în care „ne vorbește" oracolul.

Dificultățile sunt enorme: simbolurile sunt de cele mai multe ori extrem de vagi și este foarte dificil de demonstrat că... într-adevăr exprimă ceva (ceea ce și ridică cele mai multe și mai mari obiecții din partea sceptic ilor). Așa se întâmplă în cazul cărților de Tarot (sau chiar al obișnuitului „dat în cărți"), ca să dăm un exemplu mai la îndemână, ca să nu mai vorbim de divinația prin intermediul *Cabalei* sau al celebrului text sacru al chinezilor, *I Ching (Cartea schimbărilor).* De fapt, susțin unii practicanți ai divinației, totul se află în mintea celui venit să întrebe, generat acolo de Oracol prin modul său aparent întâmplător de furnizare de date și informații. Ceea ce urmează, descifrarea, este... extragerea ordinii din haos! O anume structură ordonată se prefigurează. Altfel spus, se deschide o fereastră spre inconștient.

EUGEN CELAN

Ați dori să știți cum își pun astrele amprenta asupra destinului vostru? Doriți să știți ce bucurii și ce necazuri „sunt scrise" în existența voastră? Curiozitatea vă poate fi satisfăcută de BRĂȚARA, vrăjitoarea și clarvăzătoarea care nu a cunoscut eșecuri cu harul și cu arta ei magică. Este prețuită chiar și peste hotare, ca o superdotată care vă poate da informațiile dorite despre viața, destinul, greutățile, necazurile, succesele și insuccesele dumneavoastră, despre boli și trecut, despre șanse și viitor.

Testată de mii de ori, BRĂȚARA i-a uimit, pe cei care au solicitat-o, prin precizie și rezultate. Ea vă poate oferi și dv. informațiile solicitate. Pentru aceasta trimiteți pe adresa revistei „Magazin" o scrisoare detaliată referitoare la ceea ce doriți de la BRĂȚARA, o fotografie și talonul alăturat, completat cu datele astrologice exacte: nume și prenume, anul, luna, ziua nașterii și localitatea.

Răspunsul îl veți primi prin poștă, la adresa indicată de dumneavoastră, după achitarea mandatului poștal.

Costul acestor servicii este de 225.000 lei. Suma respectivă trebuie trimisă printr-un mandat poștal pe numele IONESCU SIMION, Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, București, cod 013701. Pentru alte detalii puteți telefona la 2243996 și 2228336.

BRĂȚARA a făcut sute de cupluri fericite, a vindecat de epilepsie, argint viu, disfuncții sexuale. Cu puterile ei magice, dăruite exclusiv magiei albe, și-a consacrat un nume în lumea vrăjitoarelor și a clarvăzătorilor.

NOTA REDACȚIEI: Pentru a primi răspunsul solicitat cât mai rapid vă rugăm să expediați în același timp scrisoarea și mandatul poștal. În acest moment multe scrisori neînsoțite de mandat sunt „în așteptare". Dacă ați uitat să expediați mandatul, grăbiți-vă!
Încă o precizare: numai prin intermediul nostru intrați în legătură cu adevărata Brățara. Pentru că, atenție!, mai multe persoane din Craiova, București etc., lipsite însă de puteri magice, și-au luat acest pseudonim.

NUME _____ PRENUME _____
ANUL ___, LUNA ___, ZIUA NAȘTERII ___ și LOCALITATEA _____
ADRESA: str. _____ nr. ___, bl. ___,
sc. ___, et. ___, ap. ___, sector ___, localitate _____
cod _____, județul _____.
M/48

Halucinații sau legende?

Viziuni biografice

„Vederea la distanță" este o veche sintagmă a fenomenologiei paranormale, care a fost inlocuită în anii 80 ai secolului trecut cu expresia „vedere biografică". Prof. Leonard Chusters din Anglia, cel care a răspândit noua sintagmă, a avut de-a face de-a lungul anilor cu cinci paciente care lucrau cu publicul (funcționare) și care au avut experiențe bizare în legătură cu unii dintre clienți.

Toate aceste femei aveau capacitatea de a „vedea" secvențe din viața particulară a unor persoane care le făceau probleme. Mary T. lucra la un oficiu de șomaj și a fost jignită de un bărbat căruia nu-i putea rezolva problema. În drum spre casă, Mary T. a avut o viziune în care acel bărbat stătea la o masă de joc și pierdea foarte mulți bani. Halucinații asemănătoare au avut și celelalte patru cliente ale prof. Chuster, cărora le-a fost dat să afle în ce fel de locuință trăiesc anumite persoane, cu cine se întâlnesc, ce fac în timpul liber etc. Toate aceste vizionare nu și-au mai putut continua munca obișnuită, devenind înfricoșate de puterile lor parapsihologice involuntare. Nici una dintre ele nu a verificat cele „văzute", însă toate erau convinse de veridicitatea informațiilor căpătate în acest mod excepțional. „Ochiul" lor atât de indiscret a fost asociat cu deviația psihiatrică numită mizantropie.

PAUL IOAN

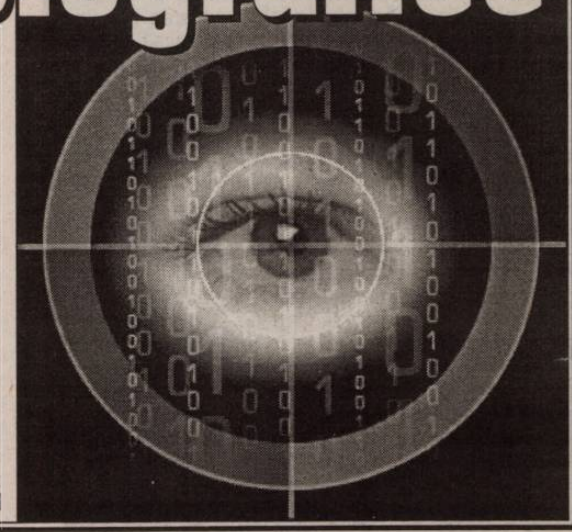

Comerț cu nemurirea

OMUL CARE ȘI-A VÂNDUT CREIERUL

Artistul și negustoria, cel puțin așa se credea, nu fac niciodată casă bună. Iată însă că în cazul unui artist plastic britanic, Jonathon Keats, se pare că nu este așa. El a găsit cel mai neașteptat „obiect" pe care să-l... negocieze – creierul său, cu toate gândurile pe care le conține! Șase miliarde de neuroni de vânzare! Se poate câștiga mult și se poate atinge scopul principal al tranzacției: nemurirea lui Keats...

Vreți să-mi cumpărați gândurile?

La 32 de ani, Keats s-a hotărât să-și vândă „pe termen nelimitat" drepturile asupra creierului său, inclusiv gândurile sale originale. Cum? Aici apare o problemă, căci el, adică „vânzătorul" încă așteaptă și speră în elaborarea unei tehnologii de păstrare a creierului în stare de funcționare chiar și după moartea sa.

„Fac asta de dragul nemuririi, pur și simplu pentru că mi se pare mai interesant decât să mori", spune Keats, pe care nici măcar amănuntul tehnic al valabilității doar timp de 70 de ani după moarte a „copyrightului" nu pare să-l descurajeze. „Sigur, continuă el, aș prefera nemurirea adevărată, dar atâta vreme cât aceasta nu reprezintă încă o opțiune rezonabilă, mă mulțumesc cu ce rămâne"...

Cu creierul... la piață!

Reprezentând o noutate absolută de piață, ideea lui Keats a trebuit totuși să primească și o formă care să satisfacă regulile. Și atunci el și-a înregistrat creierul ca pe o sculptură pe care a creat-o el, reprezentând... fiecare gând în parte". Apoi a organizat un mic magazin în interiorul unei galerii de artă din San Francisco și... cumpărătorii au fost invitați să îndrăznească.

Iar, ca să știe „ce cumpără", el le-a oferit un pliant cu imagini MRI (prin rezonanță magnetică) ale creierului său... în timpul „procesului de gândire". Mai precis, pe diferite imagini „se vedea" creierul meditând

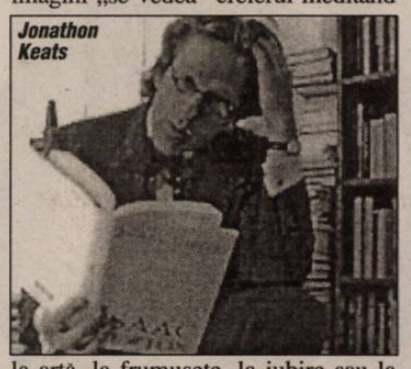

la artă, la frumusețe, la iubire sau la moarte.

„Acesta din urmă a fost gândul care a generat cea mai intensă activitate – a recunoscut el. Nu știu dacă este din cauza proiectului sau moartea în sine este un subiect interesant." Când însă au început să apară primii cumpărători, s-a transformat într-un veritabil om de afaceri și a început să discute cu ei termenii contractului. 10 dolari pentru fiecare milion de neuroni – investiție minimă obligatorie! Și nu se poate cumpăra deocamdată decât... opțiunea! Banii grei, adevărați, vin... după moarte! Când șase miliarde de neuroni vor fi transferați în proprietatea unei societăți, Jonathon Keats Holding Company, de unde, cei care și-au rezervat opțiunea îi vor putea cumpăra cu... 10.000 de dolari milionul!

Dincolo de viață

Teoretic, s-ar putea aduna 60 de milioane, care ar urma să fie folosiți în cea mai mare parte pentru cheltuielile de întreținere a funcționării creierului. În rest, societatea ar urma să se ocupe cu vânzarea de licențe în vederea folosirii capacităților creierului lui Keats pentru diferite scopuri sau în diferite experimente. „Iar aceste posibilități sunt nesfârșite", după părerea neurologului Robert Burton,

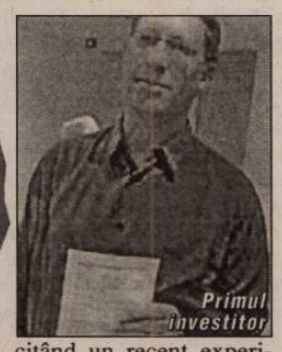

citând un recent experiment în cadrul căruia cercetători din Carolina de Nord au realizat un implant cerebral care permite maimuțelor să controleze, exclusiv prin forța gândurilor lor, funcționarea unui braț robotic! „Viitorul se află deja lângă noi" – a spus prof. Burton – „așa că cine știe ce vor putea face neuronii lui Jonathon în anii care vin?"

Interesul investitorilor pare însă unul modest – doar 71 de contracte au fost încheiate în prima zi. Printre ele unul al unei scriitoare, care s-a arătat încântată de idee și o privește ca pe o soluție la nesfârșitele și nu tocmai plăcutele „războaie" pentru recunoașterea proprietății intelectuale, și cel al unui om de afaceri care a pus drept condiție să poată inspecta periodic creierul din care cumpără o bucată.

Keats nu a refuzat și, om practic, a anunțat că interpretează această condiție ca pe o periodică invitație... la prânz! O masă pe gratis din când în când, totuși contează...

MIHAELA DOROBANȚU

Există un „antidot" al bombei atomice?

Lovitură și contralovitură. Foarte concentrat, așa poate fi exprimat motivul cursei înarmărilor pe tărâm științific: se inventează o armă nouă, apare și „antidotul". În ce privește bomba atomică, aceasta pare a întruchipa încă o parte a infernului pe Pământ. Și, dacă tragediile numite Hiroshima și Nagasaki au oripilat lumea acum șase decenii, iată că japonezii sunt cei ce sugerează o modalitate de anihilare a cumplitei arme, într-un mod mai mult decât spectaculos.

Trei fizicieni de la Kek – unul dintre cele mai mari acceleratoare de particule puse în slujba omenirii – propun o soluție radicală: o rază capabilă să traverseze Terra, pentru a liniști spiritele la antipozi! Arma pacificatoare se prezintă, de fapt, ca un fascicul de neutrino. Aceste particule subatomice, interacționând cu materia în apropierea armelor vizate, produc suficienți neutroni pentru a declanșa fisiunea explozivului nuclear (plutoniu sau uraniu). Trebuie o mare pricepere în dozarea fasciculului, pentru a distruge bomba atomică fără declanșarea exploziei. Totuși, dacă acest aspect poate fi rezolvat, problema foarte serioasă este cea a producerii de neutrino. Pentru aceasta, ar fi nevoie de un accelerator de particule de 1.000 kilometri circumferință, fascicul de energie având 1.000 TeV (teraelectronvolți) iar costul ar fi de peste 100 milioane dolari. Actualmente, acceleratorul aflat în construcție la Cern are doar 27 km și 14 TeV. Așadar, deocamdată nu putem decât să sperăm că nu va mai exista o nouă Hiroshimă.

ADRIAN-NICOLAE POPESCU

Idei în dezbatere

DE CE BĂRBAȚII „SE GRĂBESC" SĂ MOARĂ?

„Macho man" există, vai!, doar pe hârtie

Virilitatea la superlativ sau „macho man" poate fi subiect de poezie sau western-uri desuete pentru doamnele neconsolate, susține sociologul american David Williams (Universitatea Michigan, SUA) într-un interviu la care au răspuns și specialiștii din Franța și Italia. Se pare că există o genă specială a bărbaților, pe care am putea-o numi „neglijarea sinelui" și care, din păcate, este moștenită numai de urmașii de același sex. Studiile noastre, spune prof. Michel Cambriola, demonstrează că virilitatea normală și mai ales cea excesivă (de tip „macho man") ascunde de fapt o sensibilitate și, deci, o vulnerabilitate mult mai ridicată decât a unei femei obișnuite. Aceasta se manifestă în orice împrejurare, nu numai când este vorba de relațiile sexuale. *Meseriile riscante, mascarea suferinței psihice, plăcerea de a impresiona damele, condusul mașinii cu prea mare dezinvoltură, teama de a nu fi înșelați, băutura (în exces sau nu), dezamăgirile în dragoste, atașamentul mai mare al copiilor față de mamă, alimentația pe fugă și nesănătoasă, panica stârnită de suferință*, iată cele mai reprezentative cauze ale „grabei" cu care bărbații părăsesc această lume în care simt în mod permanent că sunt pe primul loc, dar de fapt se lasă manevrați psihic cu prea mare ușurință. În întreaga lume, numărul bărbaților morți în accidente de mașină și din cauza sinuciderilor este de două-trei ori mai mare decât al femeilor, indiferent de vârstă.

◆ *Reprezentanții sexului forte trăiesc, în medie, cu zece la sută mai puțin decât femeile; constatarea statistică este valabilă pentru toate colțurile lumii și nu depinde de categoria socială căreia îi aparțin ◆ Situația este aceeași de când lumea și pământul, căci paleoantropologii afirmă că și în societățile primitive speranța de viață a bărbaților era mai redusă ◆ Sintagma „meseria mea e riscul", a celebrului cascador francez Gill Delamare, poate fi concluzia principală a anchetelor sociale cu această temă crudă dar adevărată*

Controlul medical, un „moft" lăsat în grija femeilor

De câțiva ani, problema cancerului la sân este mediatizată mult mai puternic decât cea a cancerului la prostată. De ce? Fără să poată generaliza, experții susțin că într-o familie normală, grija față de propria sănătate are următorul clasament: 1. Soacra; 2. Copiii; 3. Nevasta... Din nefericire, soțul nu urmează, cum ar fi firesc, pe locul 4, căci el are grijă de toți în afară de el însuși. Majoritatea covârșitoare a pacienților psihiatrilor și dentiștilor (limitându-ne doar la aceste exemple) este de gen feminin. Și mai grav ne apare faptul că bolile cardiovasculare nu sunt luate în serios de bărbați, care continuă să prefere un pahar și o țigară până când suferă un accident care pune serios pe gânduri. Femeile cu un infarct miocardic în „palmares" și care supraviețuiesc sunt de două-trei ori mai multe decât bărbații. Și cu toate acestea, femeile lasă impresia (dacă nu certitudinea) că sunt mai grijulii cu copiii și cu bărbații și, în consecință, că se consumă mult mai mult. S-ar putea să fie adevărat, dar atunci de unde provine rezistența lor, speranța de viață mai îndelungată?

Una din concluzii este următoarea: se pare că maternitatea conferă femeii o rezistență psiho-somatică superioară. În această privință, situația bărbaților nu are nici o șansă de ameliorare. Filmul „Gravidul" rămâne o utopie.

PAUL IOAN

Anatomia secundei

NAVIGÂND PRIN STATISTICI

Om informat ce mă aflu, cum vă spuneam săptămâna trecută, îmi aleg, pe Internet, un domeniu prin care nu mai umblasem de mult, cel al sănătății. De pe un site al Organizației Mondiale a Sănătății găsesc cifra neagră, cea a deceselor: aproximativ 57.000.000 de oameni mor în fiecare an. Mulți, datorită bolilor, ceea ce face ca industria medicamentelor să fie una dintre cele mai prospere de pe Pământ, cu vânzări de 400,6 miliarde de dolari în fiecare an. Se investește mult în cercetarea pentru noi medicamente, aflu, însă dau peste un paradox: doar 10% din suma cheltuită pentru descoperirea și experimentarea de noi remedii se folosesc pentru maladiile comune, responsabile pentru 90% din morbiditatea anuală! Și, oricum; întreaga sumă este net inferioară cheltuielilor SUA pentru cercetarea militară – 40 miliarde dolari, adică echivalentul bugetului anual al României.

Sar din domeniul sănătății la... roboți. Roboți industriali, bineînțeles, căci ei constituie grosul „plutonului" planetar de roboți. Găsesc și un clasament, pe țări, al numărului de roboți la 10.000 de locuitori. Ordinea mondială are în frunte, firește, Japonia, cu 308 roboți (în procente: 3,08 la suta de locuitori), urmată de Germania (135), Italia (109 roboți), Franța (67), SUA (58), Marea Britanie (36 roboți la 10.000 locuitri, 0,36%, cam un robot la 300 de oameni). România nu ocupă nici un fel de loc în acest clasament.

Cheltuielile militare anuale sunt, pe toată planeta, de 500.000.000.000 dolari, patru cincimi din gigantica sumă fiind pentru armata nord-americană. „Lipesc" de acest capitol alte două cifre: la 55 miliarde dolari se ridică ajutorul pentru Lumea a Treia acordat de țările bogate ale Terrei; iar 300 miliarde dolari înseamnă subvenția acordată agricultorilor din SUA și Uniunea Europeană de către statele-națiune, atente la liniștea țăranului băștinaș, elector și el. Ceea ce îl face pe James Wolfensohn, președintele Băncii Mondiale, să avertizeze Europa că, îmbătrânind, cu tot mai mulți pensionari în orașe, va trebui să accepte imigrația dar să și asculte, ca și SUA, la ceea ce cere lumea săracă lumii bogate. Dacă vrem liniște...

Interesant, privind profilul muncitorului din anii viitori: călătoriile + turismul reprezintă, deja, 11% din Produsul Intern Brut mondial.

Închei colecția de „bumbi" cu niște date UNESCO pur și simplu entuziasmante: pe Terra s-au înființat, prin legi și decrete înțelepte, 102.000 rezervații naturale, pe 18,8 milioane kilometri pătrați (ceea ce înseamnă 12,6% din suprafața uscatului planetar); și a doua, venind parcă direct din lobul frontal al civilizației omului: 582 situri culturale alcătuiesc Patrimoniul Mondial, confirmând victoria lui Homo Sapiens în luptă cu el însuși...

A, să nu uit, un ultim procent, direct din țara Mioriței: doar 2% din copiii de țărani dintr-o generație ajung să facă, în România secolului XXI, studii superioare.

Fără comentarii.

ALEXANDRU MIRONOV

Dosarele frumuseţii

Seducţia culorii

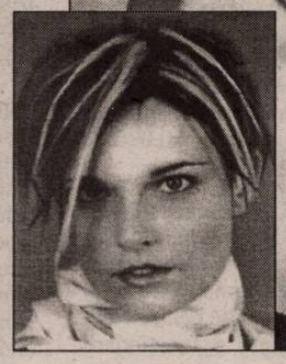

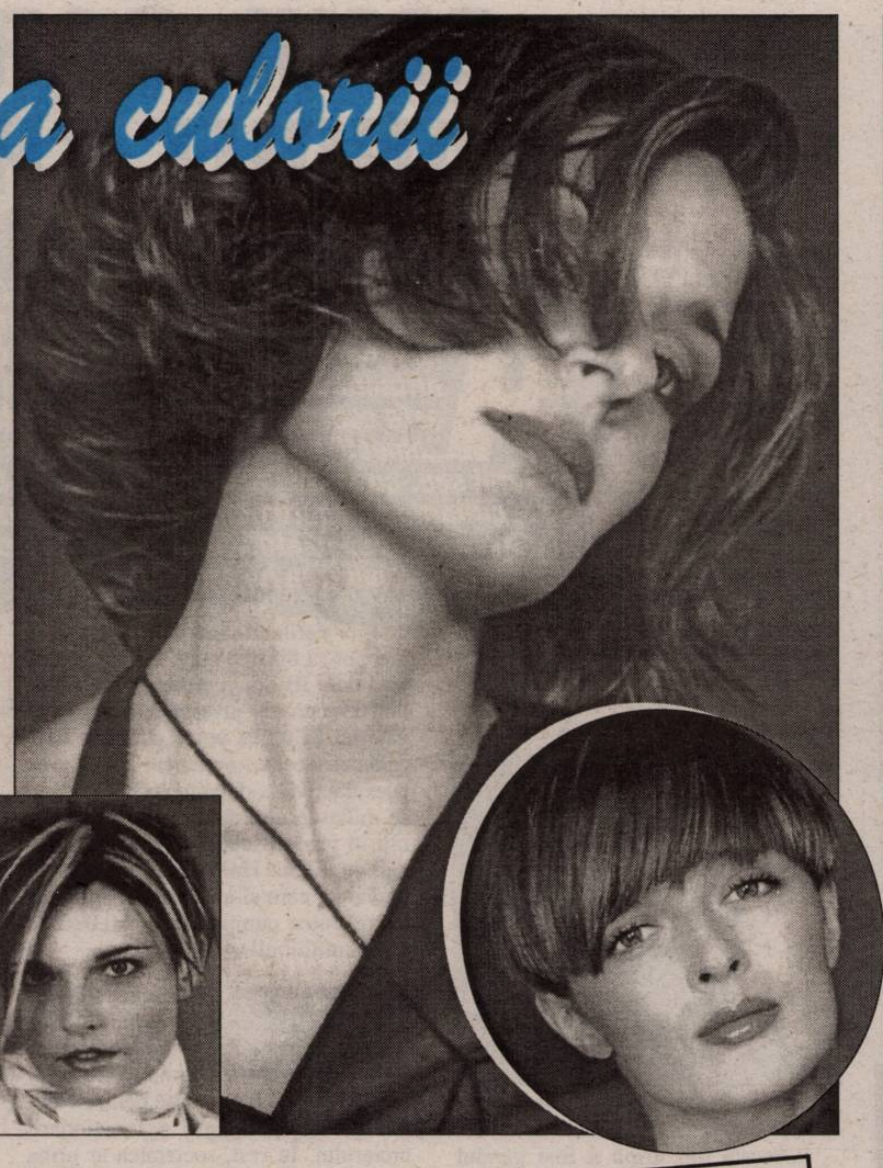

De la arămiu la acaju, roşul este culoarea ce va da strălucire părului dv. în acest anotimp. Tonalităţile explozive vor fi scoase în evidenţă de tunsori foarte elaborate. Adeptele şuviţelor altfel colorate decât „baza" pot fi liniştite. Numai că, prind teren meşele vopsite în degradé şi tunse neregulat la vârfuri.

Se poartă părul tuns scurt, dar şi cel semi-lung, drept, dar şi buclat intens. Buclele pot fi aranjate ca o cască, sau să formeze o coroană în jurul capului, dând o senzaţie tonică, de frumuseţe, feminitate şi rafinament. (Culoarea părului, în perfectă armonie cu cea a tenului, se va reîmprospăta la două săptămâni).

În acest anotimp, blondul explorează toate nuanţele sale emanând căldură nemăsurată şi seducţie.

Gastronomice

Cititoarea noastră fidelă, doamna Matilda Schuster-Tudoriu, din Cluj-Napoca, ne propune câteva reţete pentru meniurile săptămânii.

Salată asortată, de legume

2 mere, 1 morcov, 1 ţelină, 1 ridiche, 1 sfeclă roşie, 1/2 varză roşie, 1/2 varză albă, salată verde, ulei, suc de lămâie, maioneză (cine doreşte).

Se spală, se curăţă legumele şi merele şi se dau pe răzătoarea cu găuri fine. Se amestecă toate, se adaugă ulei şi suc de lămâie. Cine doreşte, le poate aranja în salatieră pe culori, adică un rând de morcov, unul de varză albă, alt rând de sfeclă ş.a.m.d.

Heringi umpluţi

4 heringi, 1/2 l lapte, 100 g ciuperci, 3 căţei de usturoi, 1/2 pahar de ulei, 1 lămâie, icrele peştilor, verdeaţă, pesmet, piper, sare.

Heringii se curăţă, se spală şi se taie capetele şi aripioarele. Se taie în lungime şi se scot oasele. Se lasă în lapte rece 2 ore. Se înăbuşă în ulei, într-o cratiţă, ciupercile curăţate şi tăiate mărunt, usturoiul, verdeaţa tocată şi icrele peştilor. Se presară sare şi piper. În fiecare hering se pune câte puţin din umplutură, se rulează pe lungime şi se leagă cu aţă. Se aşază într-o tavă, turnând deasupra ulei, suc de lămâie şi laptele în care au fost ţinuţi heringii. Se presară puţin pesmet şi se pun la cuptor.

Supă de pasăre, cu tăiţei

750 g măruntaie de pasăre (găină), 2 1/2 l apă, 1 morcov mare, 1 pătrunjel, 1 ceapă, 100 g grăsime de pasăre, 1/2 ţelină, sare, 100-200 g tăiţei, 1 legătură de pătrunjel tocat.

Măruntaiele de pasăre se spală şi se pun la fiert împreună cu legătura de verdeaţă. (Ficatul se fierbe separat). După ce carnea a fiert se strecoară zeama. Morcovul, pătrunjelul, ţelina se curăţă şi se dau prin răzătoare. Ceapa se taie mărunt şi se înăbuşă puţin în grăsime de pasăre sau în ulei. Se adaugă apoi zarzavatul în supă şi se lasă să fiarbă la foc potrivit. Tăiţeii se fierb separat. Carnea fiartă se taie bucăţi mici, se aşază în porţii în fiecare farfurie, iar deasupra se toarnă supa fiartă. Se presară puţin pătrunjel verde tocat.

Peşte cu nuci

800 g peşte, 100 g nuci, 500 g roşii, 50 g stafide, 1/2 pahar ulei, piper, sare, ulei pentru prăjit.

Peştele curăţat se spală, se crestează pe diagonală. Se presară sare şi piper, apoi se pune într-o tavă cu ulei şi se coace la cuptor la foc potrivit. Din când în când se stropeşte cu uleiul din tavă. Nucile şi stafidele se rumenesc în ulei şi se scot din cratiţă. Se pun în cratiţă roşiile tăiate bucăţi, sarea, piperul şi se ţin pe foc până se terciuiesc. Se dau prin sită şi se pun din nou la foc ca să scadă. Peştele copt se aşază pe un platou cald, se presară nucile şi stafidele, iar deasupra se toarnă sosul de roşii.

E bine de ştiut

Stările de TUSE

S-a ajuns la concluzia că după un atac viral de exemplu, în căile respiratorii superioare creşte cantitatea de secreţii acumulate.

Ca un reflex natural apare şi creşte nevoia organismului de a le elimina. Dr. Dahan, specialist în afecţiuni cardio-respiratorii, de la un mare spital din Franţa, preciza că expectoraţia asigură posibilitatea plămânilor de a se elibera de superinfecţia care este pe cale să îi acapareze.

În general, tusea este însoţită de un catar banal, fără febră, dar cu atât mai mult se impune prezentarea la specialist şi consultul de mare urgenţă. Dacă tusea „se rupe" nu este neapărat nevoie ca bolnavul să ia medicamente. Câteva căni de infuzie emolientă din flori de tei sau coajă de nucă (cea care ţine miezul) dau bune rezultate.

Reflexul de expectoraţie trebuie ajutat de un sirop fluidifiant, dulce, cum ar fi cel de pătlagină. Se poate însă ca tusea să fie uscată, să irite gâtul şi mai ales tusea de noapte poate da bolnavului o stare cumplită de oboseală. Un antitusiv, uşor pulverizat cu grijă către faringe, face bine, calmează tusea şi, ca prin minune, somnul revine, aduce odihna.

Dar, dacă stările de tuse ţin de câteva zile, nu dau semne de calmare, se însoţesc de febră, consultul medicului se impune de mare urgenţă.

Dacă stările de tuse ale copilului încep dimineaţa, durează câteva zile ori o săptămână, atunci mamele trebuie să se teamă pentru copiii lor de o eventuală bronşită cronică. Tusea nu mai poate fi ignorată. Din contră, o radiografie pulmonară, tratamentul impus, ordonat de către specialist vor risipi teama de o insuficienţă respiratorie.

Criza de tuse poate avea şi origine alergică şi se declanşează episodic la un efort ori după stres.

Manifestată ca o adevărată criză de astm, o asemenea tuse trebuie îngrijită cu sprayuri speciale care să asigure dilatarea bronhiilor şi să alunge spaima de lipsă de aer.

Dr. VALERIU MANTA

Adevărat sau Fals

După opinia unor cercetători, este falsă ideea potrivit căreia ar fi recomandabil, pentru calitatea somnului, să ne culcăm în fiecare seară la aceeaşi oră. Pentru reglarea ciclurilor somnului, importantă este regularitatea orei de trezire dimineaţa.

Este adevărat, prea mult sport înseamnă... mai puţini hormoni. Un studiu a demonstrat că după 20 de minute de jogging femeile au un procent ridicat de testosteron, progesteron şi estrogeni. Pentru cele mai multe dintre femei, acest flux excedentar de hormoni nu pune nici un fel de probleme. Dar, antrenamentul excesiv – mai mult de 90 de minute de sport pe zi – în special în cazul unei persoane stresate sau care ţine un regim, poate fi nefast. Producţia de estrogeni şi progesteron se diminuează, fapt ce fragilizează oasele, predispunând la osteoporoză.

Pentru părinţi

Menajaţi-le sensibilitatea!

Divorţul s-a banalizat: un cuplu din două ajunge să se despartă. Invariabil, copiii sunt cei a căror sensibilitate trebuie menajată şi a căror debusolare trebuie înţeleasă şi diminuată. Copilul încearcă sentimente complexe. Printr-un curios fenomen psihic, arată prof. Maurice Berger, de la Universitatea din Lyon, copilul îşi aminteşte cele mai frumoase momente din viaţa de familie. De asemenea, el visează să-şi vadă părinţii trăind din nou împreună.

Când vârsta îi permite să înţeleagă ce se întâmplă, copilul are un sentiment de culpabilitate. Deşi gratuit, acesta este accentuat de disputele părinţilor pe probleme de educaţie.

Chiar dacă există într-o clasă zece copii ai căror părinţi au divorţat, lor le este ruşine că familia lor a ajuns în acest punct. De cele mai multe ori, ei ascund prietenilor faptul că părinţii sunt divorţaţi. Dar, pentru ca perioada dificilă să fie traversată de copii cu blândeţe, specialiştii sugerează câteva sfaturi.

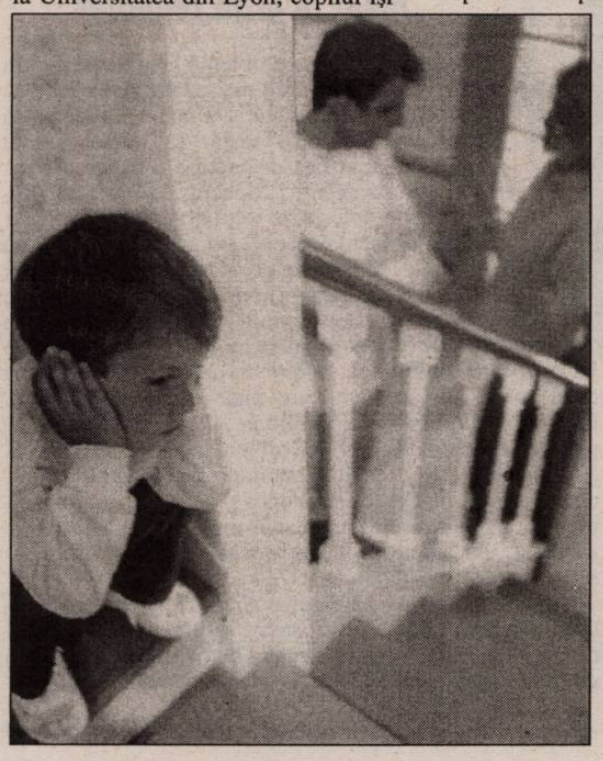

◆Divorţul este un moment dificil pentru soţi, dar evitaţi să vă criticaţi fostul partener în faţa copilului. El o va interpreta ca pe o denigrare şi se va situa de partea celui lezat. Nu este însă cazul să accentuaţi suferinţa copilului.

◆Oferiţi-i copilului repere concrete. Chiar dacă este o perioadă cu multe incertitudini, părinţii nu trebuie să-şi piardă autoritatea. Chiar dacă i se cere să fie înţelegător, copilul trebuie să simtă că ambii părinţi îl iubesc la fel ca înainte. El trebuie să ştie, clar, în ce zi se va înâlni cu celălalt părinte, când va veni acesta la şcoală să discute cu profesorii... În acest fel nu-l va încerca senzaţia de insecuritate.

◆Repetaţi-i că nu are nici o vină pentru despărţirea voastră. Este inutil să-i povestiţi motivele intime de divorţ, pentru că nici nu-l privesc şi, în plus, acestea sunt problemele celor mari.

◆Copilul este înclinat spre toleranţă, dar înainte de a-i prezenta noul prieten (prietenă) lăsaţi-i timp pentru a digera „divorţul".

◆Încercaţi să-i lăsaţi intacte copilăria şi adolescenţa. Nu transformaţi fetiţa într-o mică menajeră, sau băiatul în „stâlpul casei". Nu le furaţi copilăria.

◆Nu întreţineţi iluzia că s-ar putea să reveniţi la vechea formulă familială. După divorţ, unele cupluri nu vor să mai audă unul de celălalt, iar altele rămân amici. De unde iluzia copilului că aceşti părinţi ar putea trăi din nou împreună. Chiar dacă acesta este visul copilului, explicaţi-i, pe înţelesul lui, ce este posibil şi ce nu.

Cu multă blândeţe şi iubire, menajaţi-i sensibilitatea şi inocenţa şi înţelegeţi-i frământările.

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Remedii naturale...

„COMBUSTIBIL" PENTRU DIGESTIA GREOAIE

Digestia greoaie şi adesea dureroasă poate avea multe cauze printre care se numără insuficienţa sucului gastric, viaţa sedentară, mesele luate pe fugă, în timp ce se desfăşoară şi alte activităţi cum ar fi cititul, dar poate fi şi consecinţa unor boli mai serioase – gută, tuberculoză, boli de inimă, de ficat etc. Durerile apar după masă, motiv pentru care, ca primă măsură de preîntâmpinare a disconfortului este mâncatul încet, în tihnă, la ore fixe, cu evitarea alimentelor grase, prea acide sau prea picante. De asemenea, consumul de struguri, zmeură, coacăze, portocale sau compot de smochine constituie un „pansament" bun pentru stomac. Dar, mai există şi alte remedii pe bază de plante:

Albăstrelele (florile) – se prepară sub formă de infuzie (o jumătate de linguriţă de flori, opărite cu un pahar cu apă clocotită); se bea cu 20 de minute înainte de fiecare masă.

Anason – din 10 g de plantă la 100 ml apă se face o infuzie care se bea înainte de fiecare din mesele principale.

Angelica (seminţele şi frunzele) – se prepară o infuzie din 20 g plantă la 200 ml apă.

Castan comestibil – fructele se prăjesc uşor; au proprietăţi remineralizante şi tonice.

Cicoare – se folosesc fie doar rădăcinile, fie planta întreagă sub forma unui sirop a cărui reţetă este: zeamă de cicoare şi zahăr în părţi egale se pun la fiert până se ajunge la consistenţa siropului; se ia câte o lingură, de 2-3 ori pe zi.

Dafin – se mestecă o frunză de dafin înaintea mesei.

Gutui – se consumă cel puţin o gutuie pe zi, eventual porţionată.

Lămâie – sucul unei lămâi se picură peste 1 litru de lapte nefiert în timp ce se amestecă cu lingura, până ce laptele va căpăta un aspect granulos; se consumă imediat, ideal fiind ca de 3-4 ori pe zi să se prepare câte o cană.

Maghiran – vârfurile înflorite se folosesc sub formă de infuzie: se prepară dintr-o linguriţă de plantă mărunţită peste care se toarnă o cană de apă clocotită; se beau 2-3 căni pe zi.

Obligeană – se folosesc rizomii în mai multe feluri: 1. sub formă de pulbere (1-4 g pe zi); 2. decoct (15 g rizomi mărunţiţi la 200 ml apă – se beau 3 linguri pe zi înainte de mesele principale); 3. vin (100 g rizomi mărunţiţi se lasă la macerat timp de 8 zile într-un litru de vin negru – se bea câte un păhărel înainte de masă).

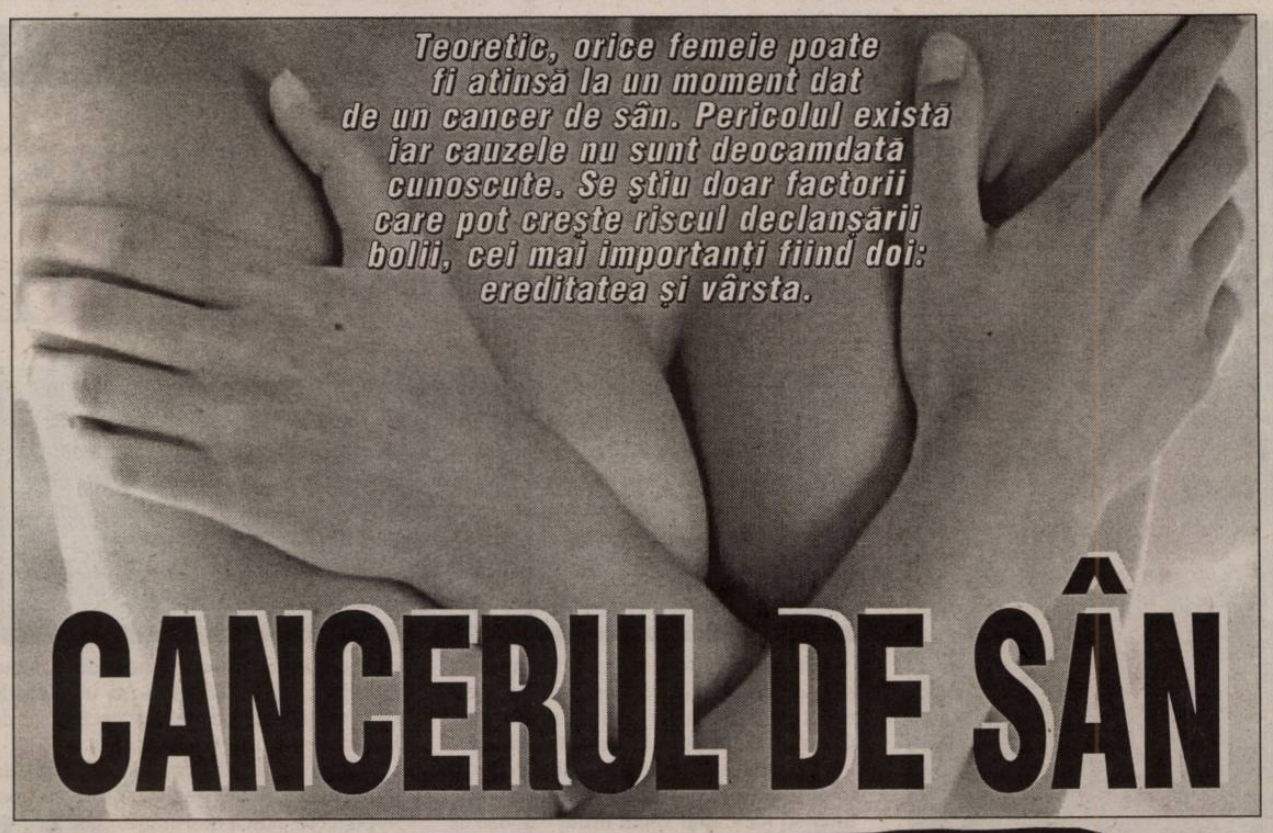

Teoretic, orice femeie poate fi atinsă la un moment dat de un cancer de sân. Pericolul există iar cauzele nu sunt deocamdată cunoscute. Se ştiu doar factorii care pot creşte riscul declanşării bolii, cei mai importanţi fiind doi: ereditatea şi vârsta.

CANCERUL DE SÂN

poate fi învins

Femeile ale căror mame sau surori s-au confruntat cu un cancer de sân sunt mai expuse să facă şi ele boala, mai ales dacă aceste rude apropiate lor s-au îmbolnăvit înainte de menopauză sau dacă există mai mult de un singur caz în familie. În privinţa vârstei, cu cât femeia îmbătrâneşte, cu atât riscul de a avea cancer de sân creşte. Evident, au fost studiaţi şi alţi factori care favorizează apariţia cancerului, cum ar fi alimentaţia, produsele farmaceutice pe bază de hormoni (de exemplu, pilulele contraceptive), vârsta primei sarcini etc., subiecte care sunt încă sub lupa specialiştilor şi în atenţia statisticienilor. În ciuda cercetărilor, realitatea este că, deşi se pot face legături între aceşti „factori de risc" şi apariţia cancerului de sân, nici un mijloc cu adevărat eficace de prevenire a îmbolnăvirii nu a fost până acum identificat.

Depistarea precoce, arma nr. 1

Cancerului de sân îi trebuie mulţi ani pentru a se dezvolta iar această „lucrare silenţioasă" se petrece pe neobservate. Acest tip de cancer este rareori dureros încă de la început, aşa că nu atrage atenţia. În general, cu totul întâmplător femeile sesizează că se petrece ceva care nu este normal la nivelul sânilor. Şi, uneori, poate fi destul de târziu. De aceea, în ultimii ani, campaniile de depistare precoce a cancerului de sân se manifestă energic. S-a dovedit deja că un cancer de sân depistat în stadiu incipient este tratabil 100% iar în stadii uşor mai avansate este curabil, cu şanse de supravieţuire pe termen lung.

Autoexaminarea

Cea mai la îndemână metodă de depistare a eventualelor probleme de sănătate care apar la nivelul sânilor este autoexaminarea sânilor. Acest lucru trebuie să devină o deprindere, nu însă şi o obsesie. E suficient ca sânii să fie examinaţi vizual şi autopalpaţi o dată pe lună pentru a constata orice modificare. Pentru femeile dinaintea vârstei menopauzei cele mai potrivite zile de autopalpare sunt cele de după menstruaţie, când sânii sunt mai puţin sensibili. Posibilitatea de a detecta foarte timpuriu o formaţiune tumorală prin această metodă este evident incomparabil mai mică decât prin mamografie, dar autoexaminarea este totuşi o cale de a avea într-o oarecare măsură situaţia sub control. ***Schimbarea formei sânului, apariţia de denivelări ale pielii, a unor pete roşiatice, a scurgerilor*** sau ***prezenţa unor***

structuri dure în interior sunt ***semne*** pe care în primul rând femeia le poate depista prima.

Examenul clinic

Examinarea vizuală şi palparea de către medic a sânilor (examen clinic) a fost multă vreme singura practică posibilă în depistarea anormalităţilor. Se foloseşte şi azi ca prim pas al consultului, doar că atunci când specialistul suspectează a fi ceva în neordine apelează la mamografie şi, la nevoie, la metode suplimentare de depistare şi diagnosticare.

În cadrul consultului periodic anual, pe care orice femeie de peste 40 de ani ar trebui să-l facă, mdicul este cel mai în măsură ca, în urma examenului clinic, să constate sănătatea sânilor.

Mamografia

Examinarea sânilor prin folosirea acestei metode nu este dureroasă, nici periculoasă şi, la ora actuală, este considerată cea mai performantă cale de depistare a modificărilor care apar şi care pot anunţa pericolul dezvoltării bolii. După cum sugerează şi numele, mamografia este o radiografie a sânilor ce pune în evidenţă cele mai mici leziuni, formaţiuni anormale localizate la nivelul acestui organ. Multe dintre acestea nu pot fi identificate doar prin palpare, chiar făcută de un medic cu experienţă. În general, minusculele modificări depistate nu deranjează, nu deformează sânul, nu dor, însă ele trebuie supravegheate în timp pentru a li se cunoaşte evoluţia. Majoritatea leziunilor nu sunt canceroase.

Se întâmplă uneori ca rezultatul mamografiei să fie relativ incert, să deceleze semne anormale, dar să nu ajute prea mult medicul în stabilirea diagnosticului exact şi a riscurilor. În aceste cazuri, se apelează la examene complementare (mamografie suplimentară, ecografie, biopsie).

Studiile ştiinţifice au arătat că majoritatea femeilor între 50 – 69 de ani care au efectuat o mamografie cel puţin o dată la doi ani, au redus considerabil numărul deceselor cauzate de cancerul de sân. Rezultatele cercetărilor pe grupele de femei între 40 – 49 de ani şi peste 70 de ani nu sunt deocamdată în măsură să susţină suficient de convingător care este beneficiul examenului sânului prin mamografie, în privinţa diminuării numărului deceselor. În ceea ce priveşte mamografia periodică înainte de 40 de ani, părerile specialiştilor sunt diferite, unii susţinând că nu sunt necesare, până la această vârstă structura sânului fiind mult mai densă, ceea ce face ca *mamografia* să nu fie o metodă de *depistare precoce* pertinentă. În schimb, indiferent de vârstă, oricare femeie care constată o problemă la nivelul sânilor trebuie să se adreseze neîntârziat medicului, care printre alte metode de diagnostic recomandă şi *mamografia de diagnostic.*

Limitele mamografiei

◆ între 5 şi 15% din cancere nu sunt detectate. În special în ţările dezvoltate, în care femeile sunt mai serios preocupate de propria sănătate şi respectă controalele periodice, statisticile vorbesc despre persoane care, deşi făcuseră mamografie, nu ştiau că au o tumoră, pentru că nu li se depistase.

◆ la polul opus acestei situaţii, la 7% dintre femei rezultatul mamografiei li se prezintă ca fiind incert, cu risc de cancer. În perioada în care li se fac numeroase alte examene suplimentare care infirmă diagnosticul iniţial, psihicul lor e pus la grea încercare.

Mai bine acţionezi decât să... reacţionezi

Deşi nu se poate spune că există o modalitate eficace de prevenire a apariţiei cancerului de sân, cercetătorii şi medicii practicieni consideră că la păstrarea sau pierderea sănătăţii contribuie mult stilul de viaţă. Şi repetă că e bine să avem o alimentaţie echilibrată, o gândire pozitivă care să ţină piept stresului cotidian şi o grijă permanentă de a practica exerciţii fizice. În ceea ce priveşte fumatul, tot mai răspândit printre femei, e de pus pe banca acuzaţilor.

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

Dr. ANDREI ONU vă răspunde

Steluţa Gheorghe din Brăila. Simptomele pe care le amintiţi pot fi într-adevăr cuprinse în ceea ce medicii numesc sindrom de oboseală cronică, o afecţiune care seamănă întrucâtva cu gripa, în sensul că secătuieşte complet organismul de energie. Necazul este că oboseala cronică poate dura luni sau ani iar aparent de neînţeles este faptul că persoane care până ieri păreau sănătase tun, pline de energie şi optimiste, brusc încep să dea

OBOSEALA CRONICĂ

semne de oboseală intensă, dureri de cap, dureri ale muşchilor şi articulaţiilor... Specialiştii nu s-au pus încă de acord asupra unei cauze certe dar sunt unanim de părere că e vorba de un complex de cauze, tocmai de aceea mai greu de definit. Unele teorii susţin că e vorba de infecţii „ascunse" sau de consecinţa unor infecţii exprimate, altele invocă dezechilibrele hormonale şi psihologice, ori tulburări imunologice sau neurologice. Există, de asemenea, studii care au ajuns la concluzia că persoanele cu acest sindrom au tensiunea arteriala mai scăzută decât normal, ceea ce, uneori, declanşează reflexul de leşin. În ceea ce priveşte tratamentul pentru sindromul oboselii cronice, acesta ţinteşte de fapt ameliorarea simptomelor, atâta vreme cât nu se identifică o cauză anume. Se mai recomandă, doze mici de antidepresive, eficiente în ameliorarea stării psihice şi în diminuarea durerilor fizice. Pentru că persoanele care suferă de oboseală cronică îşi pierd de obicei condiţia fizică, ceea ce creează un cerc vicios, perpetuând oboseala, mişcarea iar exerciţiile fizice sunt un pilon de bază al atenuării slăbiciunii musculare datorate inactivităţii prelungite. E de la sine înţeles însă că un consult al stării generale de sănătate este obligatoriu înaintea demarării oricărui fel de tratament.

Depinde care jumătate a paharului o vezi!

– „Am citit undeva că depresia netratată ar putea duce la schizofrenie şi am auzit şi unele persoane spunând asta, în caz că depresivul nu ajunge la suicid. E adevărat, fie şi parţial? Pe mine m-ar îngrozi lucrul ăsta, aş prefera calea neantului decât să ajung schizofrenic (Doamne fereşte). (...) Am descoperit recent că sunt nu numai depresiv, ci şi... nevrotic! Cu alte cuvinte, mai am puţin şi înnebunesc de-a binelea!" *– ne scrie printre altele corespondentul nostru Cornel.*

– Scrisoarea ta e ciudată. E contradictorie. Pe de o parte spui că eşti mai liniştit, că viaţa ta intră pe un făgaş de normalitate (te-ai înscris la cursul de calculatoare), pe de altă parte spui că ai prefera să mori. Pe de o parte spui că ai vrea să nu o fi cunoscut-o pe Cosmina, pe de altă parte recunoşti că ea ţi-a dat prima ta relaţie adevărată cu o fată. Şi aşa mai departe. Eu cred că tu de fapt ai început să trăieşti şi te-ai cam speriat. De obicei, prima dragoste se termină cu o mare decepţie. Toţi tinerii ajung să sufere îngrozitor după aceea (vârsta diferă de la un caz la altul), dar toţi supravieţuiesc şi ajung să aibă relaţii mai „reale", mai mature în timp. Tu trăieşti toate astea cu întârziere, dar mie mi se pare minunat că totuşi le trăieşti. Acum e firesc să te simţi descurajat, dar asta trece, pentru că viaţa merge înainte.

Ca să răspund la întrebările tale, depresia e bine să fie tratată, pentru a nu evolua. Cum va evolua fiecare bolnav de depresie, în lipsa unui tratament de orice fel, nimeni nu poate spune, aşa cum nimeni nu poate face prognosticuri exacte privind evoluţia unui depresiv în psihoterapie sau ca urmare a unei terapii medicamentoase. Totul se stabileşte pe parcurs, în procesul terapeutic. În ceea ce priveşte inteligenţa, ea nu prea are legătură cu depresia în sensul în care întrebi tu, dar din experienţă am observat că oamenii foarte simpli, care nu gândesc prea mult, au mai puţine probleme psihice decât ceilalţi, printre altele pentru simplul fapt că nu acordă atâta importanţă acestor lucruri. În ceea ce priveşte termenul de „nevroză", pe care l-ai găsit în literatura de specialitate, nu cred că ai de ce să te îngrijorezi. Mulţi oameni suferă de nevroză, măcar temporar. Este, simplificând foarte mult lucrurile, cea mai puţin gravă boală psihică, ce se înrudeşte strâns cu normalitatea. Dar tu citeşti literatură de specialitate nefiind instruit în domeniu, şi de aceea te sperii de ce găseşti acolo.

Spui că te-ai lăsat dominat de sentimente şi nu de raţiune în legătura ta cu Cosmina. Şi nu e firesc? Nu aveai o relaţie profesională sau de afaceri, aveai o relaţie de dragoste, în care sunt implicate sentimentele şi aşa ar trebui să fie. Numai că orice fel de relaţie, sentimentală sau pragmatică, presupune şi un risc. Pe care ţie ţi-e greu să ţi-l asumi. Ai vrea să ai garanţii că totul merge ca pe roate. Dar nimeni nu-ţi poate da asta. Mai mult, ştiind că relaţia se poate termina, e bine să încerci să câştigi cât mai mult din ea, să te îmbogăţeşti cu tot ce poţi, pentru că orice experienţă de viaţă îţi oferă ocazia să creşti. Dar asta nu poţi face decât tu. Sau poţi coborî, plângând la gândul că ai pierdut. Depinde care jumătate a paharului o vezi. Cea plină sau cea goală.

Închei cu un sfat: gândeşte-te la posibilitatea de a veni în Bucureşti, dacă nu ai unde în altă parte, măcar o dată pe săptămână sau la două săptămâni să faci o psihoterapie. Problemele financiare se pot depăşi la un moment dat. Dacă te hotărăşti, sună-ne. Pe curând!

MIHAELA DOROBANŢU

INSTANTANEU

CITITOR ÎN CARAPACE DE BROASCĂ ȚESTOASĂ

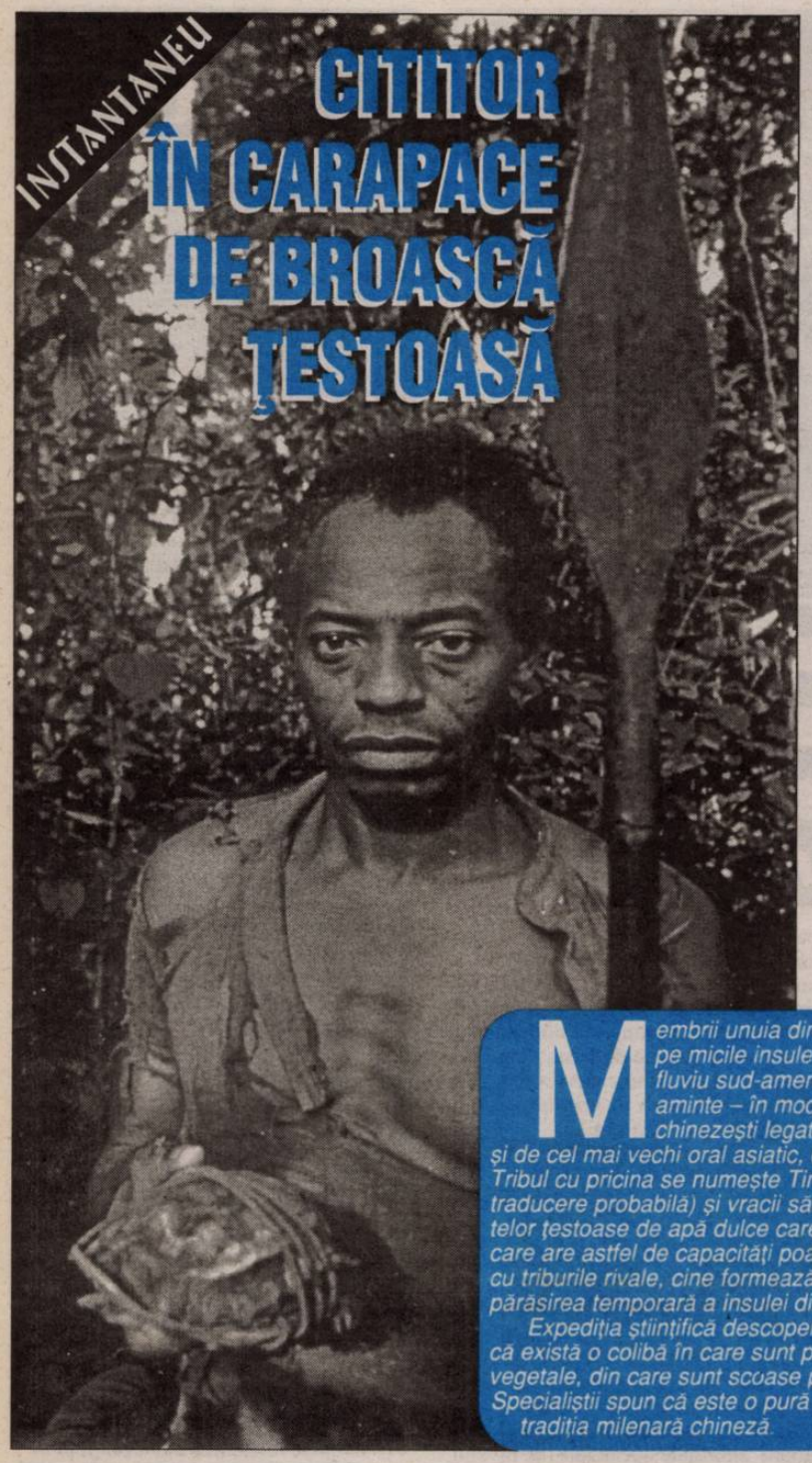

Membrii unuia dintre triburile amazoniene, care trăiesc pe micile insule formate pe cursurile afluenților marelui fluviu sud-american, au un străvechi obicei care ne aduce aminte – în mod cu totul surprinzător – de legendele chinezești legate de primele forme de scriere ideografică și de cel mai vechi oral asiatic, celebrul „I King" (Cartea transformărilor). Tribul cu pricina se numește Tinako-mai („cel care nu se teme de apă", traducere probabilă) și vracii săi „citesc" semnele de pe carapacea broaștelor țestoase de apă dulce care sunt ocrotite cu sfințenie. Un „magician" care are astfel de capacități poate stabili dacă războinicii pleacă la luptă cu triburile rivale, cine formează perechile de tineri „căsătoriți" și chiar părăsirea temporară a insulei din cauza unor posibile molime.

Expediția științifică descoperitoare a tribului Tinako-mai a constatat că există o colibă în care sunt păstrate țestoasele moarte în oale cu licori vegetale, din care sunt scoase pentru diverse ceremonii.

Specialiștii spun că este o pură coincidență între aceste obiceiuri și tradiția milenară chineză.

ATELIER DE DEZLEGAT ENIGME

Cine a construit cei mai vechi megaliți?

■ *În arhipelagul maltez se află cele mai vechi construcții din piatră din lume, care devansează și celebrul complex de la Stonhenge*

■ *Datorită unor particularități nemaiîntâlnite la ridicarea altor edificii similare, istoricii nu pot afirma cu certitudine cărui tip de populație îi aparțineau locuitorii Maltei de acum 5-5,5 mii de ani*

■ *Monumentele funerare subterane din acest arhipelag ar putea constitui una din cele mai vechi forme de cult al morților, bazat pe cunoștințe astronomice uluitoare*

Primii locuitori ai insulelor malteze s-au așezat în acea regiune mediteraneană acum proximativ 100 de mii de ani. Cea mai vehiculată ipoteză este aceea a unor comunități pre-neanderthaliene, care deja exista pe teritoriul european continental (cele mai vechi urme datează de acum 200-250 de mii de ani). Dar această populație primitivă a fost treptat înlocuită cu o altă „generație" de oameni mai evoluați. Cine au fost aceștia și ce s-a întâmplat cu primii băștinași? Nici astăzi nu se știe cu precizie. Enigma este cu atât mai captivantă, cu cât edificiile megalitice de aici sunt primele din spațiul european și ele dovedesc o tehnică de construcție mai dezvoltată decât cele de la Stonhenge sau Carnac.

Cele mai misterioase forme de manifestare a acestor locuitori au fost hypogeele, adică morminte subterane, catacombe săpate în stâncă după o orientare astronomică precisă; ele urmau traiectoria Soarelui pe parcursul anului. În „Peștera întunericului" (insula Malta), dar și în insulele mai mici – Gozo, Comino și Filfla – au fost descoperite mii de schelete umane având și ele o orientare aparte.

Ziduri din monoliți în apropiere de unul dintre mormintele subterane (hypogeum)

Construcțiile megalitice prezintă o particularitate incredibilă pentru astfel de lucrări monumentale. Deși durarea acestora s-a prelungit timp de aproape două mii de ani, vechii locuitori ai Maltei nu au folosit deloc unelte metalice (fier sau bronz), ca și cum utilizarea lor ar fi fost interzisă de un cult necunoscut. Probabil că o zeitate supremă, încă neidentificată, „declarase" acest gen de unelte. Uimirea cercetătorilor este cu atât mai mare cu cât această particularitate nu este prezentă nici la popoarele Africii de nord, nici la cele ale Siciliei (cele mai apropiate și care ar fi putut influența civilizația malteză). Însă lucrurile s-au desfășurat ca și cum băștinașii nu voiau cu nici un preț să aibă contact cu vecinii. Abia când fenicienii au ocupat insulele respective, pe la mijlocul mileniului II î.Ch., oaza de civilizație malteză s-a disipat treptat.

Originea vechilor maltezi n-a putut fi descifrată nici cu ajutorul altor dovezi ale obiceiurilor lor, cum ar fi statuile, picturile rupestre și vasele domestice din ceramică. Istoricii se contrazic în ipoteze, unii susținând că au fost imigranți ai Siciliei, alții afirmând că provin din nordul Europei, având o origine comună cu celții. Cert este că megaliții maltezi reprezintă, probabil, punctul de plecare al acestui gen de manifestare culturală.

ARTE NECONVENȚIONALE

CÂND OAMENII MARI SE JOACĂ ÎN NISIP...

Deși cei mai mulți dintre noi asociem nisipul cu plaja și vremea mângâietoare a verii, există un grup destul de numeros de artiști pentru care miliardele de grăunțe de siliciu reprezintă o materie primă cu totul specială. Organizați în International Sand Castling Association (unul dintre sediile principale fiind la Baltimore, SUA), „sculptorii în nisip" expun pe toată perioada anului operele grupate în mai multe categorii. Cea mai prolifică, din câte spun comentatorii acestei arte neconvenționale, este categoria numită „castele și dragoni" – celelalte categorii bazându-se pe celebrarea unor evenimente istorice și a unor personalități, imortalizarea unor personaje din filme de mare notorietate etc.

La realizarea unor opere impresionante se folosesc între 15 și 30 de tone de nisip foarte fin, care este tratat cu diverși compuși meniți să asigure perenitatea sculpturii. De fapt, nu este vorba de o sculptură propriu-zisă, ci de un fel de modelare a unor „movile" și chiar „munți" de nisip. Pentru unul dintre castelele sale în stil rococo, David Shulter (un recordman al categoriei) a lucrat 62 de zile și nopți, folosind 30 de tone de nisip; lucrarea finală a cântărit „numai" 14 tone. Totul s-a desfășurat pe o platformă care a fost remorcată și transportată cu mari costuri pe o distanță de 1.400 de kilometri. De fapt, acesta este procedeul tuturor participanților la expoziții în spații închise – așa cum este expoziția de la Baltimore. Dacă nisipul nu ar fi fost „cimentat", operele s-ar fi putut nărui înainte de a ajunge la destinație.

„Sculpturile" în nisip care se efectuează la fața locului – acolo unde se desfășoară un concurs – sunt mai greu de realizat, întrucât timpul acordat concurenților este limitat, însă avantajul este că materia primă nu mai trebuie cărată la domiciliu, cu camioanele. Un alt dezavantaj al acestor opere de artă este că nu prea au căutare la vânzare. Artiștii nisipului lucrează din pasiune, fiind un hobby ca oricare altul. Într-un interviu, Fred Aliston (California) a declarat că și-a petrecut o vară întreagă într-o locuință făcută exclusiv din nisip, având patru încăperi (inclusiv o bucătărie) și că nu a suferit deloc de căldură. Mai îndrăzneț, australianul Malcom Ferry a vrut să construiască un castel peste o cale ferată (trenul urmând să treacă prin interiorul construcției), ornamentat cu personaje din basme, însă nu a primit autorizație...

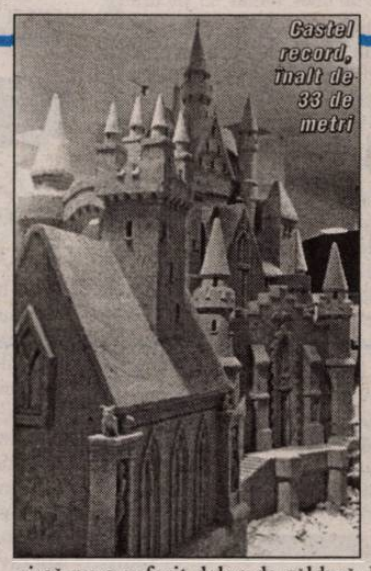

Castel record, înalt de 33 de metri

Arta modelării și sculptării nisipului pare o joacă – mai ales privind rezultatele ei. Însă munca titanică depusă de artiști are în culisele ei o conotație medicală, întrucât acest gen de travaliu este foarte indicat celor cu probleme psihice, fiind o armă excelentă împotriva stresului.

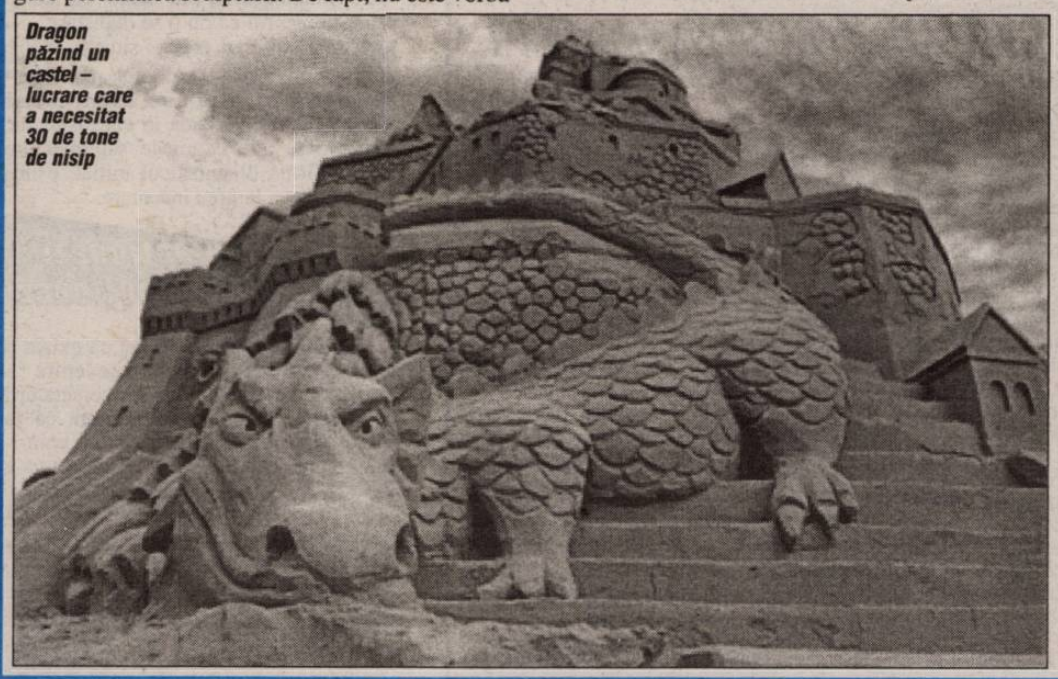

Dragon păzind un castel – lucrare care a necesitat 30 de tone de nisip

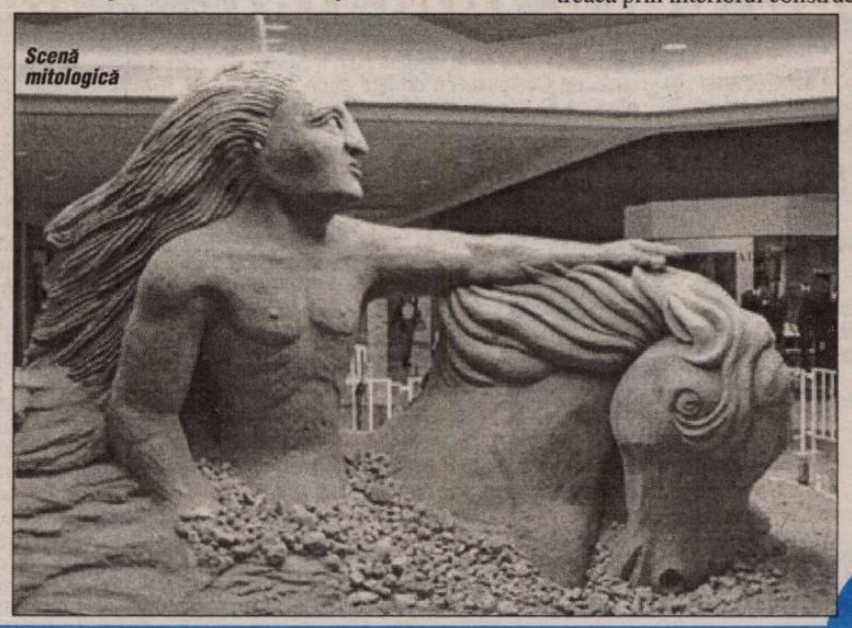

Scenă mitologică

Pagină realizată de **PAUL IOAN**

Știați că...

◆ *...enciclopedia românească „Minerva" a apărut la Cluj în 1930? Ea avea un singur volum, a fost elaborată de un grup de oameni de cultură și cuprindea 980 de pagini și peste 1.000 de clișee.*

◆ *...psaltirea este o carte religioasă cuprinzând 151 de psalmi biblici? Primele psaltiri traduse în limba română, manuscrise de la sfârșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea, sunt: Psaltirea Scheiană, Psaltira Voroneteană și Psaltirea Hurmuzachi.*

◆ *...Marea Barents, situată în partea de vest a Oceanului Înghețat, este unul dintre cele mai*

bogate bazine de pescuit din lume? Numele ei vine de la navigatorul olandez W.Barents care a încercat în secolul al XVI-lea să traverseze oceanul respectiv.

◆ *...există o insectă mare, numită „croitor"? Este dăunătoare deoarece pătrunde în scoarța stejarilor și depune larvele care, la rândul lor, sapă galerii distrugând materialul lemnos.*

◆ *...argenul este un soi de prun, originar din Franța, care crește la noi în zona colinelor Carpaților Meridionali? Fructul, de formă elipsoidală, are culoarea roz, marmorată cu ceară abundentă la suprafață, iar pulpa este verde-gălbuie sau gălben-portocalie cu vinișoare lucioase.*

◆ *...ducatul era o monedă de argint, mai târziu din aur, care a circulat în Europa Apuseană, având imprimată efigia emițătorului: rege, duce, doge, voievod? În țările române a circulat în secolele XIV-XVII,*

domnii Țării Românești de la Vladislav I (c.1364-1377) până la Vladislav al III-lea (1446-1456) emițând ducați de argint, iar Dragoș Vodă al Moldovei (1561-1563) unul de aur. (I.S.)

MUZEUL METROPOLITAN

Oraș al zgârie-norilor și al vitrinelor strălucitoare, al parcurilor și al porturilor, al Statuii Libertății și al unor adevărate simboluri ca Empire State Building, New Yorkul are și peste 130 de muzee, expunându-și comorile în clădiri dintre cele mai diferite, de la foarte mici până la cele cu adevărat uriașe.

Cel mai cunoscut dintre ele este, fără îndoială Metropolitan Museum, nu numai un așezământ fascinant prin bogăția și frumusețea exponatelor, ci și o adevărată capodoperă din punct de vedere arhitectonic.

Muzeul a fost fondat în 1870, de un grup de cetățeni new-yorkezi, printre care se remarcau oameni de afaceri, filantropi, colecționari. În 1880, muzeul a fot instalat în clădirea situată între Central Park și Bulevardul nr. 5, unde se află și astăzi.

De fapt partea originală de atunci este cea din centru, construită în stilul Beaux Art, aripile din nord și sud fiind adăugate ulterior. Și așa muzeul este absolut neîncăpător pentru mulțimea operelor, sălile expunând abia o treime din colecțiile permanente. De la fondarea sa, Muzeul s-a îmbogățit considerabil prin donații și achiziții, câpătând o faimă bine meritată și numărându-se printre cele mai mari așezăminte de acest fel din întreaga lume. Sunt adăpostite aici peste trei milioane de opere care provin din lumea întreagă începând cu civilizațiile străvechi. Picturi, sculpturi și obiecte de artă sunt repartizate în cele 29 departamente conduse de oameni pricepuți, al căror rol este acela de a îmbogăți și amenaja prezentarea colecțiilor. Vizitatorului i se oferă o imensă panoramă care se întinde de-a lungul istoriei, antichități orientale, egiptene, grecești și romane, până în timpurile moderne.

Aici se află una dintre cele mai bogate colecții de pictură europeană aflată în afara Europei. Există de asemenea o serie de exponate din Lumea Veche: artă medievală, desene, stampe, fotografii, instrumente muzicale, mobilier, costume, sculpturi și obiecte decorative din timpul Renașterii până în secolul al XX-lea.

Colecția de artă islamică și cele extrem-orientale conțin de asemenea exponate de calitate. În interiorul muzeului există chiar o curte orientală făcând deliciul vizitatorilor care se pătrund astfel mai bine de atmosfera respectivă.

Colecția Michael C. Rokefeller este vestită pentru obiectele de artă africană și oceanică, dar și pentru cele aparținând indienilor din America de Nord și de Sud. Acestea din urmă creează o mai bună vedere de ansamblu asupra artei americane din epoca veche colonială până în perioada contemporană.

Legat de Muzeul Metropolitan, de fapt o anexă a acestuia, este Muzeul Mănăstirilor (The Cloisters Museum). Acesta conține cea mai mare colecție de artă medievală din țară. Printre exponate se află și o excepțională serie de tapiserii cu licorne, rivalizând cu celebrele licorne de la Muzeul Cluny din Paris. Construcția formează un ansamblu de mănăstiri și capele în stil roman și gotic. De menționat că mănăstirile încorporate sunt absolut autentice, aduse din locuri vestite iar grădinile interioare sunt de o subtilă eleganță.

Muzeul Metropolitan conține și săli de proiecții și de conferințe, o excelentă bibliotecă de cărți și reviste și una de diapozitive. În interior se află un butic și o librărie unde poți cumpăra – uneori chiar la prețuri modice – reproduceri după gravurile, bijuteriile și alte opere expuse în interiorul muzeului.

Curtea orientală din cadrul muzeului

Monument impunător, muzeul cu săli luminoase și aer împrospătat de apa fântânilor interioare, a reușit, chiar și într-o lume guvernată de puterea banilor, să aducă arta mai aproape de suflet.

IRINA STOICA

Viitorul aparține spațiului

Marte, cea de-a patra planetă a Sistemului Solar, care la 27 august a.c. s-a aflat la numai 55.758 milioane de kilometri de Terra, posedă un relief deosebit de variat: cratere (cu vechimi de ordinul miliardelor de ani și cele mai mari diametre observate în Sistemul Solar); defilee lungi și foarte abrupte; câmpii plate, presărate cu roci spongioase (probabil de natură vulcanică); munți vulcanici înalți (Nix Olympica înalt de 25 km!); deșerturi de culoare roșie-portocalie; „mări" cenușii; platouri înalte de 5-10 km (!); precum și cele două calote polare de un alb strălucitor...

În cei cinci ani de când sonda Mars Global Surveyor a început să exploreze „Planeta Roșie", evoluând pe o orbită circummarțiană, au fost achiziționate date foarte prețioase despre atmosfera planetei precum și un număr impresionant de imagini ale suprafeței acesteia. Constructorul și

AU EXISTAT RÂURI PE MARTE?

operatorul camerei de luat vederi din dotarea aparatului orbital al sondei Mars Global Surveyor, dr. Ken Edgett, a declarat recent că: „Marte impresionează încă prin complexitatea sa"; această afirmație a avut în vedere investigarea celor 10.232 de imagini recent luate, din cele peste 134.000 care au fost transmise de robotul marțian. Majoritatea acestor imagini au putut fi luate printr-o atmosferă foarte clară și s-au referit la: zone ale polilor planetei, „marea" Hellas Planitia, platourile situate între Polul Nord și latitudini sudice medii etc. De subliniat că imaginile pun în evidență detalii de suprafață având dimensiunea unui autovehicul utilitar.

În imaginea alăturată, considerată reprezentativă dintr-un grup de fotografii similare, este redată o parte din regiunea Phlegra Dorsa în care este vizibilă o vale formată aproape sigur de un curs puternic de apă, care ar fi existat cu multe milioane de ani în urmă. În ceea ce privește imaginile luate din zona Hellas Planitia din nordul planetei, acestea relevă eroziunea puternică a solului, datorată fie unor fenomene meteorologice, fie acțiunii unor râuri destul de numeroase...

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Documente recent date publicității

FBI VROIA SĂ-L ARESTEZE PE ALBERT EINSTEIN PENTRU CĂ AR FI FOST „SPION COMUNIST"!

Scrisă de Fred Jerome, unul dintre cei mai buni cunoscători ai sistemului de spionaj și contrainformații american, el însuși agent secret în anii '70, cartea „Dosarul Einstein" se anunță deja un best-seller în Statele Unite. Ea se bazează pe documente considerate până în urmă cu câțiva ani „top secret" și obținute de tenacele investigator pe baza Actului de libertate a presei. Jerome susține, în temeiul acestor documente, ce însumează 1427 de pagini, că marele savant de origine germană, care a avut o contribuție esențială la producerea primei bombe atomice și implicit la câștigarea războiului de către americani, a fost la un pas de a fi arestat și aruncat în închisoare, pe motiv că ar fi spionat pentru ruși! Oricât ar părea de absurdă, aceasta era convingerea lui Edgar Hoover, atotputernicul șef al FBI, care avea o puternică antipatie față de Einstein, neputând uita că acesta, deși se ridicase ferm împotriva lui Hitler, era tot german. „Din 1933, de când a venit în Statele Unite, și până în 1955, anul morții sale, Einstein a fost în permanență filat. Telefonul îi era ascultat, corespondența deschisă și chiar și gunoiul îi era atent cercetat, precizează Jerome. Militarii americani erau îngrijorați de concepțiile liberale ale faimosului savant și de implicarea lui în politică și chiar susțineau că „firea distrată a lui (Einstein) este doar o aparență, pentru a ne înșela vigilența". Cei de la FBI au fost de-a dreptul șocați atunci când Einstein a refuzat președinția statului Israel, ce-i fusese oferită, preferând să ducă o viață modestă în Statele Unite. În obtuzitatea gândirii lor, aceasta a părut încă o dovadă că scopul savantului era spionarea intereselor americane, în favoarea rușilor! De

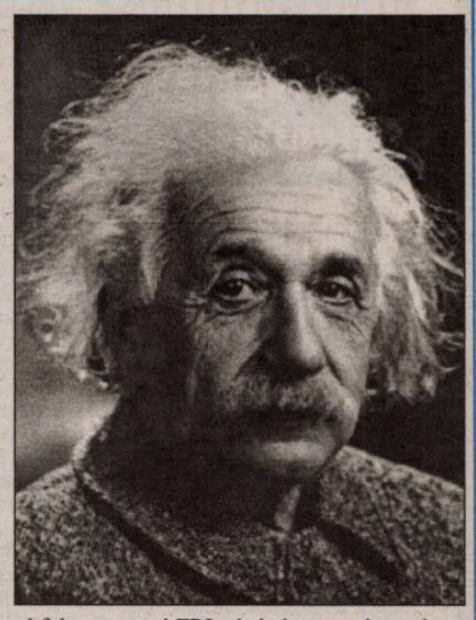

altfel, nu numai FBI, ci și alte „comitete și comiții" erau intrigate de gesturile pacifiste ale descoperitorului teoriei relativității. În 1940, când Einstein a semnat un apel al Ligii Internaționale pentru Pace, cu sediul la Geneva, o organizație a femeilor din Armata americană a fost atât de indignată încât a cerut expulzarea lui imediată. „Nici măcar Stalin nu a semnat acest apel", și-au motivat ele gestul. Pe cine nu lași să moară, nu te lasă să trăiești...

GABRIEL TRISTAN

Turnul Studentului

Aflat la Sebeș, acest turn medieval se află la colțul de sud-est al vechii cetăți, fiind parte componentă a fortificațiilor de odinioară.

Pe lângă frumusețea sa impunătoare, acest turn are și o poveste dintre cele mai impresionante. Se spune astfel că în 1438, când turcii conduși de sultanul Murad al II-lea înconjuraseră cetatea, consiliul orășenesc a ordonat capitularea. O parte dintre locuitorii orașului nu au acceptat însă ordinul și s-au retras în Turnul Croitorilor, opunând năvălitorilor o rezistență de neînchipuit. Cu tot eroismul lor, turnul a fost ocupat de turci și incendiat, singurul supraviețuitor al groaznicului măcel fiind un student de 16 ani. Luat prizonier, este vândut ca sclav la Adrianopol, dar după un șir de ani de cumplită captivitate el reușește să scape și fuge în Italia unde își continuă studiile. Scrie în limba latină o lucrare de referință privitoare la istoria turcilor, lucrare semnată „Anonimul din Sebeș", care apare în 1530 cu o introducere semnată de Martin Luther.

Cinstindu-i strădania, locuitorii orașului au schimbat numele Turnului Croitorilor în Turnul Studentului. *(I.S.)*

Amazoanele Donului

Imagine imprimată pe un vas din secolul IV î.Ch.

E de ajuns să le numești Amazoane și, dintr-o dată, plonjezi într-o lume mitică. Ferocele Oior-pata – ucigașe de bărbați, în limba scită – traversează obsedant stepele noastre imaginare. Un mit construit de-a lungul ultimelor secole care a devenit o realitate datorită numeroaselor și incredibilelor descoperiri arheologice. A fost nevoie însă să se prăbușească zidurile comunismului pentru ca Estul și Vestul să-și dea mâna și marele public occidental să ia cunoștință de amploarea explorărilor oamenilor de știință începând cu anii 1970. Mai ales în stepele care se întind de la Volga la Ural în care au fost descoperite numeroase morminte feminine pline de arme, harnașamente, bijuterii sau vase de lut. Acest spațiu eurasiatic era ocupat din secolul VII î.Ch. de triburile sarmati, de origine iraniană. Unii cercetători erau convinși că Amazoanele se trăgeau din aceste populații, dar studii recente repun în discuție această teorie. Ultima dintre descoperirile arheologice aduce la lumină (în anul 2000) 5 morminte de femei războinice, aflate undeva pe malul Donului, în sudul Rusiei, într-o zonă în care autorii greci situau așezările sciților Europei care formau un ansamblu de triburi venite din Asia, începând cu secolul al VII-lea î.Ch. și care s-au așezat între Dunăre și Don. Într-unul din morminte se afla o tânără de 25 de ani, câteva zeci de vârfuri de săgeți din fier și bronz, cercei și perle de aur. În ultimii 100 de ani, a fost pentru prima oară când s-au descoperit morminte scite de la sfârșitul secolului V î.Ch. în regiunile aflate pe malurile Donului, anticul râu Tanaïs, descris de autorii antici. Scrierile lui Herodot, celebrul istoric grec din secolul V î.Ch., cel mai prolific în materie de Amazoane, explică faptul că acestea ar fi venit din Asia Mică în ambarcațiuni, atingând țărmurile Mării Negre și Azov, teritorii ocupate de sciți, care au întâlnit Amazoanele la marginile stepei. Femeile războinice călăreau, vânau și mergeau la război îmbrăcate în straie bărbătești. Herodot mai povestește că în momentul căsătoriei, obiceiul impunea virginelor să ucidă câte un bărbat dușman înaintea eternei legături. Mit? Realitate? Specialiștii ruși sunt de părere că Herodot nu făcea altceva decât să popularizeze zvonurile care circulau în epocă. Scrierile sale atestă însă faptul că trecuse prin locurile descrise. Dar e puțin probabil că s-ar fi aventurat în zonele de stepă. Alți autori antici precum Ammien Marcelin (330-400) sau Plutarh (46-120) spun că Amazoanele n-ar fi locuit între Volga și Ural unde au fost descoperite cele mai multe morminte ale acestora, ci în zonele ocupate de sciți, pe malurile Donului și pe coasta de nord a Mării Azov. Stepa, consideră specialiștii, trebuie privită ca un spațiu în care se infiltrează, în mod progresiv și continuu, diverse populații. Grecii aveau însă o viziune „sedentară" asupra lumii stepei, considerând că populațiile de aici erau statornice. O viziune din care era exclus fenomenul nomad. În total, până acum au fost descoperite 112 morminte în teritoriile scite, 70% din schelete reprezentând femei cu vârste cuprinse între 16 și 30 de ani, lângă care se aflau vârfuri de suliță și săgeți din bronz și fier, topoare, bijuterii – brățări, cercei, perle coliere etc. – oglinzi din bronz și resturi de cuirase datând din secolele V-IV î.Ch.

Basorelief reprezentând scene din lupta amazoanelor

DORIN MĂRAN

Pagini secrete ale omenirii

CEL MAI MARE JAF DIN ISTORIE!

3 februarie 1945. 937 de bombardiere B-17 apar deasupra Berlinului. 2.300 de tone de bombe demolează practic în întregime Reichsbank, Banca Națională a Germaniei hitleriste, inclusiv tipografia acesteia unde se tipăreau bancnotele. Walter Funk, președintele băncii, decide să depoziteze majoritatea rezervelor monetare (aproximativ 238 milioane de dolari, în banii de atunci!) într-o mină de potasiu de lângă satul Merkers, la 350 km sud-vest de Berlin. După doar două luni și o zi, la 4 aprilie, Merkers este ocupat de trupele aliate. Americanilor li se spune însă că întreg tezaurul (bani și opere de artă provenind și de la Reichsbank, dar și din bunurile confiscate de la cei trimiși în lagăre de concentrare) se aflase acolo doar până cu câteva săptămâni în urmă. Povestea nu avea să se încheie însă aici. Întrebarea pe care și-o puneau toți era: ce se întâmplase de fapt în aprilie 1945? Strânși ca într-un clește între trupele americane deja prezente și cele sovietice care ajunseseră la mai puțin de 100 km de Berlin, oficialitățile naziste adoptă o hotărâre disperată. În câteva zile se iau măsuri și se organizează un transport impresionant – peste nouă tone de aur, sute de saci cu valută străină, nenumărate lăzi cu monezi, încă neimprimate cu valoarea lor, se îndreaptă în cea mai desăvârșită liniște spre munți.

După multe ocoluri menite să i se piardă orice urmă, după ce reușesc să evite în ultimul moment câteva accidente grave, la adăpostul întunericului, soldații regimentului alpin german reușesc să descarce 730 de lingouri de aur, 164 de saci și o mulțime de lăzi pline cu valută și monede de aur, o comoară de peste 200 de milioane de dolari, în zona lacului Walchensee. Datele se cunosc din raportul însoțitorului convoiului, delegat de Reichsbank. El nu omite totuși să remarce că, spre totala sa uluire, nu primește nici măcar o chitanță de mână din partea Colonelului Franz Pfeiffer, comandantul nazist local.

În lunile mai și iunie 1945, soldații americani găsesc aur nazist provenind, evident, de la Reichsbank, în valoare de aproximativ 11 milioane de dolari. Mai rămânea însă o parte importantă a tezaurului: unde se afla? Prima idee a fost că ceea ce nu se găsise fusese de fapt dezgropat de cei care... știau unde îl ascunseseră. Dar ce făcuseră cu aurul? Principalul suspect a fost Pfeiffer însuși. Acesta nu a avut de suportat nici o consecință a funcției sale, nu a apărut în fața nici unui tribunal – a părăsit liniștit Germania și a trăit ani mulți și buni, practic uitat de toată lumea, în Argentina! Agitata poveste a aurului nazist părea încheiată și „expediată" în *Guinness Book of Records*, care o numește „cel mai mare jaf din istoria omenirii". Numai că, tocmai acest titlu îl intrigă pe istoricul britanic Ian Sayer (același care în 1983 reușise să demonstreze că pretinsul „Jurnal" al lui Hitler publicat cu mare tam tam era un fals) și îl transformă într-un obsedat... „vânător de comori"! Și, după 26 de ani de cercetări intense, el anunță că are documente clare care să-i indice unde se află aurul. Se pune în capul unei echipe de cercetători și se îndreaptă spre „fortăreața alpină" de unde pornise întreaga legendă. Terenul dificil și condițiile meteo la înălțimi de 1.600 m sunt însă un obstacol real pentru echipa sa. Dar numai pentru moment!

MIHAELA DOROBANȚU

Obiceiuri străvechi

SÂNTANDREI - sau Noaptea strigoilor

În noaptea de 29 spre 30 noiembrie, în multe sate se mai păstrează și astăzi obiceiul de a *semăna grâu* a-l păstra până la Anul Nou. Tot în această noapte, pe la începutul secolului al XX-lea, în zona Colinelor Tutovei, se organizau petreceri de pomină ale tinerilor, asemănătoare cu Revelionul. Pentru a fi apărați de acțiunea malefică a strigoilor, tinerii camuflau și ungeau cu mujdei de usturoi ferestrele și ușile casei. De altfel, pe plan local, această noapte se numea *Noaptea strigoilor*.

Se crede că în această noapte *strigoii vii* – spirite ale oamenilor ce s-au născut cu coadă, cu coadă (o vertebră în plus), dintr-o legătură incestuoasă sau al treilea copil din flori născut de o femeie –, cât și *strigoii morți* – spirite ale morților ce nu ajung în Lumea de dincolo din diverse motive (au fost strigoi în viață sau nu li s-au făcut rosturile la înmormântare) – se iau la bătaie creând haos și neliniște. „Când strigoii morți nu au cu cine să se războiască, se duc pe la casele oamenilor unde încearcă să sugă sângele celor ce au nenorocul să le cadă în mâini. Pentru ca să nu se poată apropia de casă, oamenii – gospodinele mai ales – mănâncă usturoi în această seară, se ung pe corp tot cu usturoi sau numai pe frunte, pe piept, spate și pe încheieturile trupurilor. La case se ung cercevelele ferestrelor, pe unde strigoii ar putea intra sau să se uite în casă, făcându-se semnul crucii și tot astfel la ușă și la horn" (Pamfile, 1914). În credința populară există convingerea că sunt și strigoi ce nu doresc să facă rău oamenilor. Aceștia „fac hori pe la răspântiile drumurilor, unde joacă cu strășnicie până la cântatul cocoșilor" (Pamfile, 1914).

Tot în această noapte se ascundeau melițele, se întorceau vasele cu gura în jos, se produceau zgomote, strigau strigoii pe nume, păzeau păsunile și păzeau cu multă atenție vitele. În Moldova, exista obiceiul să se adune o ceată de 10-12 tineri la o casă mai mare, ungeau ușile și ferestrele cu usturoi și nu aveau voie să părăsească locuința până dimineața în zori. În tot acest timp petreceau. Dimineața ieșeau în curte unde „se juca" usturoiul adus de fete și păzit peste noapte de o bătrână. Petrecerea se încheia cu împărțitul usturoiului la participante. Fetele-l păstrau la icoană și-l foloseau la vindecarea unor boli sau la alungarea farmecelor din dragoste.

Obiceiuri aproape uitate dar care pentru comunitățile satelor românești au însemnat, deseori, rânduieli sacre.

IOANA PROCA FLORIA

Amprente ale spiritualității

Sfântul STELIAN (Lucaci)

Încărcată de istorie și simboluri, biserica Sfântul Stelian (Lucaci) se află în plin centrul Capitalei. Inițial a fost ridicată din lemn de un boiernaș, Luca, de unde și numele mahalalei de atunci „Lucaci", nume care s-a menținut până în zilele noastre.

Pe locul acestui așezământ, în 1937, mitropolitul Ștefan înalță o biserică din zid care însă, peste 100 de ani, în 1938, se surpă în urma unui cutremur. Dovedind o energie ieșită din comun, parohul de atunci al bisericii, preotul Ioan Călărășanul, inițiază imediat reconstruirea locașului fiind susținut din punct de vedere material de doi negustori macedoneni, angrosiști cu depozite, Anghel Hagi Pandele și Constantin Athanasiu.

În primăvara anului 1842 biserica este sfințită de mitropolitul Nifon, când la cererea noilor ctitori se adaugă un hram nou, Sfinții arhangheli Mihail și Gavril, pe lângă hramul vechi, Sfinții Împărați Constantin și Elena.

În 1847, uriașul incendiu care a distrus o mare parte din oraș chiar în ziua de Paști nu a ocolit nici noul locaș. Același preot Ioan Călărășanul se preocupă intens de restaurare, dar de data asta lucrurile se mișcă mult mai greu, deoarece focul mistuise și o mare parte din averile celor care ar fi putut contribui la refacerea construcției. Cu toate că nu fusese distrus decât acoperișul și o parte din obiectele deosebit de valoroase din interior, reconstrucția durează trei ani, biserica menținându-se astfel până în zilele noastre. Printre cei care au contribuit la această acțiune de reparare și restaurare s-a numărat și Anton Pann, care, după moartea sa, în 1854, a fost îngropat în dreptul ferestrei proscomidiei bisericii. Tot atunci, soția sa, Ecaterina Pann, a dăruit locașului casele în care locuise cărturarul și curtea în care se afla tipografia. De la biserica mitropolitului Ștefan, se moșteniseră, printre alte lucruri de preț, moaștele Sfinților Stelian și ale Sfinților Haralambie, Elefterie și Onufrie.

Cu vremea, evlavia credincioșilor față de Sfântul Stelian a crescut considerabil, devenind principalul hram al bisericii. Fiind ocrotitorul copiilor, Sfântul Stelian atrage mulțimea celor care se rugau pentru sănătatea odraslelor.

În 1859 locașul este preluat de breasla tutungiilor și cafegiilor și a tuturor vânzătorilor de dulciuri, comunitate care se va dezvolta ca breaslă a cofetarilor, ziua de hram a acestora fiind „Izvorul Tămăduirii". Icoana breslei se păstrează până în zilele noastre ca și aceea a Sfântului Spiridon, icoană argintată dăruită la începutul secolului trecut de Pavel Negreanu, angrosist de piele. De aceea datorită faptului că Sfântul Spiridon a devenit și el ocrotitor al bisericii, în fiecare an de ziua sa se face o slujbă specială de pomenire a donatorilor.

După stricăciunile pricinuite de cutremurul din 1977 construcția a necesitat serioase consolidări. Frumusețea sfântului locaș și poveștile care îl înconjoară fac din această biserică unul dintre cele mai îndrăgite locuri de închinăciune pentru locuitorii Capitalei și credincioșii de pretutindeni.

IRINA STOICA

Ce le trece unora prin minte?

◆ *De ce pe bebeluşii „expuşi" la concursurile de genul „Cel mai frumos copil este al meu!" îi apucă plânsul când ţi-e lumea mai dragă? Pătită de mai multe ori, americanca Leona Denton şi-a asigurat zâmbetul micuţului ei fiu plantându-i doi mari incisivi făcuţi din ciocolată albă. Bebeluşul său nu a mai izbucnit în plâns, ci a fost voios în permanenţă. Leona şi-a văzut odrasla premiată, dar imediat ce i-a scos „dinţii de paradă", copilul a izbucnit în hohote, căci se obişnuise cu incisivii cei dulci.*

◆ *Peter Richardson a mers pe jos prin mai multe state americane cărând, în semn simbolic, o cruce. Peter susţine că este un om credincios şi că gestul său reprezintă un fel de omagiu adus patimilor lui Iisus, însă reprezentanţii Bisericii nu l-au luat în seamă. Şi asta pentru că, pe parcursul celor peste cincii mii de kilometri parcurşi, crucea cărată a avut o roată care i-a permis lui Peter să nu obosească prea repede. Mulţi din cei întâlniţi în cale i-au dezaprobat iniţiativa.*

◆ *Fotografia alăturată ar putea fi intitulată astfel: „Ce e mai importantă, nevasta sau maşina?" Un fotograf amator din Franţa a trucat imaginea pentru a aduce aminte şoferilor împătimiţi că femeia e mai preţioasă decât o limuzină. Martin Lemorier, autorul fotografiei, a recunoscut că a fost părăsit de consoartă pentru că aloca prea mulţi bani pentru maşină. Cu acest trucaj el a câştigat un concurs de fotografie caricaturală desfăşurat la Lyon.* (P.I.)

„DRACULA"
preferat de electoratul german

Contele Ottomar Rodolphe Vlad Dracula Prinţ Kretzulesco, mai cunoscut sub numele de „contele Dracula", a obţinut un succes neaşteptat la alegerile locale care s-au desfăşurat la sfârşitul lunii octombrie în „fieful" său din estul Brandenburgului, regiune care înconjoară Berlinul.

Prinţul, al cărui patronim se datorează unei adopţii de către un descendent îndepărtat al contelui român, mort în 1447, locuieşte la Schenkendorf, în apropiere de Mittenwalde, unde se ocupă, printre altele, de un restaurant cu specialităţi medievale.

S-ar părea că problema „sângelui" îl preocupă şi pe acest ultim Dracula, dar în cu totul altă manieră. El organizează cu regularitate campanii de donare a sângelui, în colaborare cu Crucea Roşie, venind astfel în ajutorul multor suferinzi.

Departe de a fi un personaj feroce, contele este la origine un berlinez care se numea Ottomar Berbing şi se ocupa cu patiseria.

Cele 726 de voturi obţinute în adunarea comunală Dahme – Spreewald au dovedit că germanii nu se sperie nici de sângele albastru, nici de legendele înfricoşătoare. *(I.S.)*

ANIMALE CU DEFECTE SEXUALE

La fel ca noi, oamenii, lumea animală îşi are şi ea o sumedenie de bizarerii, de anomalii comportamentale mai mult decât şocante. Descoperirea lor de către cercetători are darul de a ne pune în situaţia revizuirii convingerilor ferme că o însuşire sau alta ar fi exclusiv umană. Vă veţi convinge singuri!

CĂLUGĂRIŢA nu este deloc o „sfântă", aşa cum poate că ar lăsa să se înţeleagă numele său. Ideea de împerechere are pentru femelele speciei şi o ultimă latură, macabră: după fecundare, ea îşi mănâncă partenerul. Nu este un ritual simbolic ori dovada că insecta-canibal ar fi flămândă, ci manifestarea instinctivă a individului care îşi apără astfel descendenţii direcţi, de eventualii bastarzi, adversari în competiţia vieţii, veniţi pe linie paternă. Nu se recomandă femeilor...

PINGUINUL-femelă practică uneori prostituţia! Şi nu pentru că ar fi erotomană, ci de nevoie (motivaţia apare frecvent şi la om). Plata „serviciului" se face în pietricele, foarte valoroase, întrucât sunt necesare la delimitarea teritoriului de cuibărit. Mai în glumă, mai în serios, se afirmă că masculii

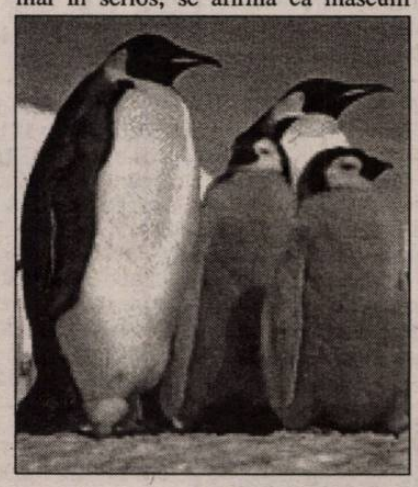

care au „cont mineral" deschis au mare căutare printre pufoasele hetaire.

DELFINUL cel drăgălaş şi isteţ se apropie de om şi prin faptul că are unele apucături perverse. Unii masculi se dedau la violuri în grup, după care devin... proxeneţi. Ei sechestrează femele cu care întreţin relaţii intime, apoi – dacă întâlnesc o altă gaşcă din lumea lor interlopă – le „vând" şi ei îşi caută noi victime.

LEUL, cât e el de lider al lumii animale (sau poate tocmai de aceea), trece prin perioade când nu-şi respectă deloc statutul, pentru motivul foarte primitiv că lasă frâu liber instinctelor. Cercetătorii au observat că masculii au de obicei o sexualitate debordantă, lucru care-i transformă în nişte „pisicuţe" răzgâiate, atunci când se află în preajma femelelor. Numai că, atunci când acestea au pui – pe care îi îngrijesc doar ele, în turmă – disponibilitatea pentru acuplare scade considerabil, lucru dezaprobat de masculul devenit astfel şi foarte irascibil, agresiv. Fireşte, replica nu o primesc mamele, ci puii, în care propriul tată vede rivali, adversari ce îi privează pe ei de plăcerea acuplării. Atunci, e suficient un moment de neatenţie sau de absenţă, din partea leoaicei, şi micuţii sunt masacraţi, fără milă. Urmarea este că femela intră din nou, foarte repede, în călduri şi instinctul perpetuării speciei îşi reia ciclul.

V-am prezentat doar câteva cazuri, nu neapărat senzaţionale, ci mai ales interesante din punct de vedere ştiinţific, dar în lumea animală se manifestă şi alte anomalii legate de împerechere: există şi apucătura nenorocită (transformată la om într-un flagel învelit în straie ce se vor curate) a homosexualităţii, şi pedofilia ş.a.m.d. Ceea ce nu înseamnă că, totuşi, aceste fiinţe nu reprezintă faţa cea mai frumoasă a vieţii pe Pământ. *(A.N.P.)*

O lume nebună

Sigurdur Petursson, comandantul unui vapor de pescuit islandez, supranumit „omul de gheaţă" din cauza felului său de a fi neînfricat, şi-a justificat recent şi nu pentru prima oară porecla. El a reuşit să captureze, cu mâinile goale, un rechin de 300 kg, pe care după ce l-a tras până pe plajă l-a ucis cu un cuţit. E vorba de căpitanul ambarcaţiunii „Erik cel roşu", plaja pe care a fost adus „trofeul" se numeşte Kuummiit şi se află pe coasta de est a Groenlandei iar captura a fost prilejuită de o situaţie limită: echipajul navei de pescuit, aflat în larg, a fost la un pas de a fi atacat de rechin, în timp ce căpitanul îşi privea oamenii, moment în care el a intervenit. A plonjat în profunzimea apei şi a prins rechinul de coadă. Apoi l-a tras spre ţărm, unde l-a ucis cu un simplu cuţit.

S-a întâmplat în Brazilia şi asta nu se întâlneşte la tot pasul: Denival Santos, un tânăr de 21 de ani, brutar de meserie dar aflat în şomaj, s-a hotărât să ispăşească pedeapsa unui condamnat la patru luni de detenţie în celulă. Ce l-a determinat să ia această decizie? Bărbatul avea o datorie de 275 de dolari tocmai la hoţul condamnat, Rene Coelho Honorato, căruia îi avariase, într-un accident rutier, un scuter. În acest fel, a gândit Denival Santos, se putea scuti de datorie. Necazul este că autorităţile braziliene au descoperit în cele din urmă falsul şi i-au deschis un proces nou lui Santos, în timp ce condamnatul principal, Honorato, un tânăr tot de 21 de ani, n-a suportat nici o zi de detenţie, fiind dispărut fără urmă. Naivul Santos a declarat justiţiei că adevăratul hoţ îi promisese că va interveni ca să fie eliberat foarte repede iar că puţinele zile petrecute în închisoare oricum nu vor fi foarte dure, lucru ce s-a dovedit a nu fi deloc adevărat.

O companie britanică de transporturi – Travel West Midlands – a fost nevoită să-şi ceară public scuze pentru că un băiat de 12 ani care a aşteptat mai mult de o oră în staţie pentru a ajunge la şcoală, a leşinat de frig. Pentru firma care şi-a asumat vina acest incident a fost o premieră, punctualitatea serviciilor sale fiind renumită. Dar în Birmingham, acest titlu de glorie nu a impresionat pe nimeni: copilul leşinase iar ancheta care s-a deschis imediat a fost însărcinată cu obligaţia de a raporta exact autorităţilor care au fost motivele pentru care pe linia nr.84 transportul a fost perturbat. Martyn Harris, băiatul afectat de indisciplina din transporturi, a ajuns la spital, cu hipotermie şi acum aşteaptă să „se încălzească" cu sancţiunile care se vor da după ce ancheta îşi va spune cuvântul. (A.P.)

O recuperare...
CA ÎN FILME!

Ca într-un episod din „Vânătoarea comorilor", Arthur Demarest, un arheolog din Tennessee a reuşit să ajute un mic sat din Guatemala şi o echipă de agenţi de poliţie sub acoperire să recupereze un Altar Maya, de o valoare inestimabilă, furat de un grup de traficanţi de droguri. Mai mult, până la urmă a ajutat şi la arestarea acestora!

Altarul, sculptat cu măiestrie în piatră, cântărind 270 kg, fusese ridicat în satul Cancuen în anul 796 (!), în interiorul unuia din cele mai impunătoare palate regale ale zonei. Demarest a aflat de existenţa lui acum şase luni, în timp ce elabora un proiect al Universităţii Vanderbilt din Nashville, Tennessee, şi al National Geographic pentru dezvoltarea turismului în Guatemala. În timp ce se afla la Cancuen, un grup de bătrâni, descendenţi ai mayaşilor, au venit şi i-au spus despre o femeie din sat care fusese bătută de nişte mascaţi care căutau Altarul. Acesta, după ce rămăsese îngropat peste o mie de ani, fusese readus la lumină de ploile torenţiale din 2001. Demarest şi echipa sa au declanşat imediat acţiunile de localizare a criminalilor, punându-se la dispoziţia Ministerului Culturii şi Serviciului de Cercetări Criminalistice al poliţiei guatemaleze. S-a format o echipă „mixtă" care a început să urmărească orice întâmplare ieşită din comun. Şi au avut de aşteptat aproape un an până când să le cadă în mână fotografii ale Altarului, distribuite de hoţi în speranţa găsiri unui cumpărător. Copiii traficanţilor locali de droguri au oferit 4.000 de dolari – dar hoţii vroiau mult mai mult! Cu filiera drogurilor însă, nu-i de glumit. Un atac surpriză al acestora în tabăra hoţilor a dus în rănirea femeii, determinând pe cei patru bătrâni să vină la Demarest. A urmat o complicată acţiune „sub acoperire", cu poliţiştii pe rol de traficanţi de droguri, tabăra şi hoţii au fost descoperiţi, dar... Altarul fusese deja vândut! După altă jumătate de an, alte raiduri şi alte aventuri palpitante, el a fost găsit, tot îngropat, aşteptând momentul propice pentru a fi vândut. A fost recuperat şi acum se află la Muzeul Naţional din Guatemala City. *(M.D.)*

Omul care
A ÎNVINS MOARTEA

Kirk Jones, un american în vârstă de 40 de ani, originar din Michigan, ar putea fi acuzat că a executat un număr ilegal de cascadorie, aruncându-se în Niagara de la o înălţime de 52 de metri, din apele căreia a ieşit viu şi nevătămat. În condiţiile în care isprava sa avut loc fără echipament de protecţie. După execuţia acestui senzaţional număr de „cascadorie", Kirk Jones a fost imobilizat şi încătuşat de o echipă de poliţişti şi transportat la un spital de neuropsihiatrie pentru a fi supus unor investigaţii. În opinia unuia dintre inspectorii de poliţie care a urmărit caseta video furnizată de unul dintre prietenii „cascadorului", nu ar fi fost vorba de un act sinucigaş. Martorii oculari au declarat că bărbatul era surâzător în momentul în care se pregătea să plonjeze peste balustrada de protecţie din Niagara Falls, zona canadiană, sărind în apele învolburate. „Credeam că asist la moartea unui sinucigaş, a declarat unul din martori. A sărit la doi paşi de noi, pe spate, cu braţele în aer ca şi cum ar fi executat o săritură de la trambulină. În timpul căderii n-a scos nici un sunet". A fost apoi văzut înotând spre o stâncă aflată pe malul zonei americane de unde a fost preluat de poliţie. Din 1901, 13 persoane s-au aruncat în apele Niagarei, purtând diverse costume (accesorii) de protecţie, trei dintre ei găsindu-şi sfârşitul. Săriturile au fost interzise din 1951 după moartea lui Red Hill jr. care s-a aruncat cu un echipament constituit din mai multe perne de aer. Ispita unui zbor pe acest traseu n-a încetat însă pentru cei care vor să sfideze moartea sau să renunţe la viaţă. *(D.M.)*

VINERI - 28 noiembrie

România 1

7.00 Jurnalul de dimineaţă 7.30 Bună dimineaţa, România! 9.20 Desene animate 13.00 Serial: „Destine secrete" 15.30 Ex Libris 16.30 România politică 17.00 Interes general 18.00 Sănătate pentru toţi 19.00 Jurnal 20.00 Serial: „Ultimul stinge lumina!" 20.30 Film: „Napoleon" (ultima parte) 22.15 Festivalul Internaţional de Film Dakino, ediţia a XII-a 23.30 Taverna.

PRO TV

7.00 Ştirile ProTV 9.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" (r) 10.30 Doc.: „Faţa neştiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie şi David" 13.30 Film: „Fluke - o minune de cățel" (r) 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film 22.00 Chestiunea zilei 22.45 Film: „Kickboxer 4 - Meciul vieţii" (SUA, 1994). Cu: Sasha Mitchell 0.45 Film: „O noapte ciudată" (SUA, 1985). Cu: Rosanna Arquette.

Antena 1

7.00 Observator 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabella" 12.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 13.15 Tonul câştigător 14.15 Film: „Cântecele unor vremuri obişnuite" (SUA, 2000) 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Film: „Godzilla" (SUA, 1998). Cu: Matthew Broderick 22.30 Film: „Mâini ucigaşe" (SUA, 1999) 0.30 Film: „Jocul întâmplării" (SUA, 1988).

Prima TV

7.00 Videostar 8.00 Star 30 airplay 9.00 Filmul & televiziunea 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene şi rivale" 14.00 Fotbal: F.C. Argeş - F.C. Braşov 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Film: „Familia Addams" (SUA, 1991). Cu: Anjelica Huston 22.00 Focus Plus 23.00 Serial: „Largo Winch" 0.00 Mircea şi Oreste Show.

Acasă

6.00-11.10 Reluări 12.30 Serial: „Iubire fără de păcat" 13.30 Serial: „Între iubire şi ură" 14.30 Serial: „Dragoste şi putere" 16.30 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Poveştiri adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 20.00 Un bărbat adevărat 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Dacă... 0.15 Serial: „Profu'" 1.15 Serial: „Clona".

TVR 2

7.00 O lumea a misterelor (r) 8.00 Telejurnal 10.30 Tonomatul DP2 12.30 Insolit (r) 13.15 Magazinul studiourilor teritoriale 14.00 Desene animate 15.00 Împreună, în Europa 16.00 Autostrada Banilor 16.30 Doc.: „Centre istorice" 17.15 Diplomatic club 18.00 Via Sacra 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 20.30 Barometru 21.30 Semne 22.00 D'ale lu' Mitică 23.00 Film: „Vampă fără vocaţie" (Germania, 2001).

Tele 7

8.30 Desene animate 9.00 Videoclipuri 12.30 Documentar 15.30 Videoclipuri 17.30 Documentar 18.15 Serial: „În căutarea «Cenuşăresei»" 19.20 Şapte ştiri 20.00 Prin lume călător - Amsterdam 21.00 Serial: „Staţia Spaţială 1" 22.00 Cutia muzicală.

SÂMBĂTĂ - 29 noiembrie

7.00 Ceasul deşteptător 8.00 Desene animate 9.00 Întâlnire de basm 10.15 Debut 50 Plus 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Caravana premierelor 13.00 Lumea-n care trăim 14.30 Circul „Bouglione" 16.00 Serial: „Vorba lu' Jim" 16.55 Fenomenul „Harry Potter" 18.00 Teleenciclopedia 19.00 Jurnal 20.00 Surprize, surprize! 23.30 Film: „Vidocq" (Franţa, 2001). Cu: Gérard Depardieu.

7.00 Documentar (r) 7.45 Desene animate 10.00 Schi Magazin 11.00 Promotor 11.30 Provest 13.00 Serial: „Norm încurcă lume" 14.00 Serial: „Jack şi Jill" 15.30 Film: „Câinele din Baskervilles" (Canada, 2000) 17.30 Film: „Un prieten de nădejde" (partea a II-a) 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Specialistul" (SUA, 1994). Cu: Sharon Stone 22.15 Film: „Secunda fatală" (SUA, 1995) 0.30 Film: „Star 80" (SUA, 1983).

8.00 Fir întins 9.00 Medicul de gardă 10.00 Roata de rezervă 10.30 Vreau şi eu 11.00 B.I.T. 11.30 Viaţa în roz 12.30 Banii vorbesc 13.45 Serial: „Îngerul păzitor" 15.00 Serial: „Împotriva destinului" 16.00 România mea 16.50 Film: „20.000 de leghe sub mări" (SUA, 1996, partea I) 19.00 Observator 20.00 Film: „Simon Sez" (SUA, 1999) 22.00 Film: „Jennifer" (SUA, 1992). Cu: Andy Garcia, Uma Thurman 0.00 Film: „Prin ochi de copii" (coprod., 1985).

7.00 Desene animate 8.00 Minute de milioane 9.00 Ora nouă a României 11.00 Sport Magazin 13.00 Viteză maximă 13.30 Motor 14.00 Film: „Evadare din Atena" (UK, 1979). Cu: Roger Moore 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Film: „Vânătoarea lui octombrie roşu" (SUA, 1990). Cu: Sean Connery 22.30 Film: „Legenda călăreţului fără cap" (SUA, 1999). Cu: Johnny Depp.

8.00 Serial (r) 9.15 Serial: „Vei fi a mea, Paloma!" 11.15 Serial (r) 12.30 Dacă... (r) 13.30 Serial: „Luz Maria" 15.30 Serial: „Hoţul de inimi" 17.30 Poveştiri adevărate 18.00 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 20.00 Serial: „Sărmana Maria" 22.00 Serial: „Fetele Gilmore" 23.00 Serial: „Schimbul trei" 0.00 Serial: „Profu'".

8.00 Lecţia de privit 10.00 Generaţiua @ 10.30 Top sport 12.30 Serial: „Sabrina" 13.30 Atenţie, se cântă! 15.00 Film Puzzle 15.45 Doc.: „Viaţă în sălbăticie" 17.00 Televiziunea, dragostea mea 18.00 Ruleta rusească 18.30 Serial: „Spayder game" (ep.1) 19.00 Serial: „Stăpânul animalelor" 19.45 Telejurnal 19.55 Fotbal: F.C. Naţional - F.C.M. Bacău 22.00 Film: „Ameninţare din deşert" (SUA, 1998) 23.45 Serial: „Identitate greşită"

9.00 Aventurile ştiinţei 12.30 Auto Run 13.30 Folclorul la români 15.30 Cum ar trebui să trăim 18.00 Abecedarul părinţilor 19.20 Şapte ştiri 20.00 Paradisul vacanţelor 21.00 Serial: „Staţia Spaţială 1" 22.00 Film: „Foc ascuns" (SUA, 1991) 0.00 Cutia muzicală (r).

DUMINICĂ - 30 noiembrie

7.00 Universul credinţei 8.30 Desene animate 9.30 Jocul planetelor 10.00 Repere sacre 11.45 Tezaur folcloric 13.00 EURO 2004 14.30 Muzică populară 16.30 Serial: „Vorba lu' Jim" 17.00 Bravissimo! 19.00 Jurnal 20.00 Serial: „CSI - Investigaţii" 21.00 Drumul spre glorie 22.00 Minutul 91 23.25 Festivalul Internaţional DaKINO 0.25 Film: „Gelosul" (SUA, 1997).

7.00 Film: „Mihai Viteazul" (ultima parte) 8.55 Serial: „Lassie" 9.40 Serial: „Noile aventuri ale lui Robin Hood" 10.45 Parte de carte 11.50 Profeţii despre trecut 13.00 Film: „Gemenele" (SUA, 1993) 15.00 Bucătăria lui Radu 16.05 Film: „Jandarmul la New York" (coprod., 1965). Cu: Louis de Funes 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Fotbal: F.C. Steaua Bucureşti - F.C. Universitatea Craiova 22.00 Vacanţa Mare 23.15 Procesul etapei.

7.30 Serial: „Galidor" 8.00 Serial: „Pe cont propriu" 9.00 Desene animate 11.00 Serial: „Dinozaurii" 11.30 Serial: „Seaquest" 13.20 Serial: „Calea misterelor" 14.30 Serial: „Împotriva destinului" 15.30 Film: „20.000 de leghe sub mări" (ultima parte) 17.40 Cutia neagră 19.00 Observator 20.00 Divertis Parc 21.00 Canalul de ştiri 22.00 Serial: „Expertul" 23.00 Recursul etapei.

7.00 Tradiţiile românilor 9.00 Oglinda poveştilor 11.15 Excelenţa sa, gastronomia 11.45 Evenimentul săptămânii 13.05 Fotbal: Apulum Alba Iulia - Dinamo Bucureşti 15.00 Academia mămicilor 16.00 Cu Irina la cafea 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Ce vor fetele? 21.30 Film: „Cocioabele din Beverly Hills" (SUA, 1998) 23.30 Film: „Ziua cobrei" (Italia, 1980).

9.15 Serial: „Vei fi a mea, Paloma!" 12.30 Superlative la Hollywood 13.30 Serial: „Luz Maria" 15.30 Serial: „Hoţul de inimi" 17.30 Poveştiri adevărate 18.00 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 20.00 Film: „Mama vitregă" (SUA, 1998). Cu: Julia Roberts 22.30 Serial: „Totul despre sex" 23.15 Serial: „Schimbul trei".

7.00 Doc.: „Între cer şi deşert" 9.00 Ferma 10.30 Desene animate 11.30 Serial: „Super Rupert" 12.00 Serial: „Viaţă de câine" 12.30 Fotbal în sală: Ceahlăul Piatra Neamţ - Rapid Bucureşti 17.00 Doc.: „Memoria cărţilor" 18.00 Ruleta rusească 18.30 Serial: „Spayder game" 19.00 Serial: „Stăpânul animalelor" 19.45 Telejurnal 20.00 Vacanţă la Roma 21.00 Serial: „Cracker - psihologia crimei" 22.00 Film: „Iubire inimaginabilă" (Anglia, 1992). Cu: Jeremy Irons.

9.00 Mapamond creştin 12.00 Documentar 13.30 Jurnal european 14.00 Pastorul cel bun 15.30 Auto Motor Sport 17.30 Caleidoscopul artelor 19.20 Şapte ştiri 21.00 Serial: „Staţia Spaţială 1" 22.15 Film: „Jocuri interzise" (SUA, 1995).

LUNI - 1 decembrie

7.00 Jurnalul de dimineaţă 8.00 Cardinalul Iuliu Hossu şi Marea Unire 8.30 Aniversarea Zilei Naţionale 14.15 Aşa-i românul! 16.00 Film: „Profetul, aurul şi ardelenii" (România, 1978) 17.50 La Mulţi Ani pe portativ! 19.00 Jurnal 20.00 Surprize, surprize! 23.30 Film: „Domiciliu temporar" (SUA, 1997) 4.15 Film: „O lungă noapte" (Italia, 2001).

7.00 Desene animate 8.00 Ştirile ProTV 9.15 Film: „Micii giganţi" (SUA, 1994) 13.15 Film: „Jandarmul se însoară" (coprod., 1968). Cu: Louis de Funes 16.00 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Garcea şi oltenii" (România, 2001). Cu: Mugur Mihăescu, Radu Pietreanu 22.00 La Bloc 22.45 Film: „Hoaţa" (SUA, 1987). Cu: Whoopy Goldberg 1.15 Serial: „Proiectul" (ep.1).

7.00 Observator 8.00 Film: „Micuţii şmecheri" (SUA, 1994) 10.00 Film: „Conrdoman" (M. Britanie, 1981) 13.00 Observator - ediţie specială 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Film: „Profetul" (SUA, 1999) 22.00 Marius Tucă Show 23.30 Gheorghe. 0.30 România mea (r).

7.00 Videostar 8.00 Desene animate 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene şi rivale" 14.00 Film: „Râul fără întoarcere" (SUA, 1954) 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Film: „Judecata oarbă" (SUA, 1991) 22.30 Serial: „Pitici şi tătici" 23.00 Fotbal din Prima.

6.00-12.30 Reluări 13.30 Serial: „Între iubire şi ură" 14.30 Serial: „Dragoste şi putere" 16.20 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Poveştiri adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 21.00 De 3 x femeie 21.45 Căsătorie de probă 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Serial: „Iubire cu două feţe" 0.00 Serial: „Micuţa mea mama" 0.30 Serial: „Clona".

8.00 Hai să-ntindem hora mare 8.30 Desene animate 9.30 Serial: „Aventurile lui Jules Verne" (ep.1) 10.20 Serial: „Steaua oceanului" 10.45 Tonomatul DP2 - ediţie specială 14.00 Farmecul discret al istoriei 18.00 Floarea din grădină - ediţie specială 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 20.30 Concert 21.30 Serial: „Rauzan" 22.20 Film: „Pruncul, petrolul şi ardelenii" (România, 1981) 0.05 Serial: „Mafia din Sankt Petersburg".

8.30 Desene animate 9.00 Videoclipuri 11.30 Auto Motor Sport (r) 12.30 Jurnal european 16.00 Videoclipuri 18.00 Serial: „Pe strada felinarelor sparte" 18.45 Vacanţe de pomină 19.20 Şapte ştiri 20.00 Film: „Cei carr plătesc cu viaţa" (România, 1989) 22.00 Film: „Cel mai iubit dintre pământeni" (România, 1993).

MARŢI - 2 decembrie

7.00 Jurnalul de dimineaţă 7.30 Bună dimineaţa, România! 9.20 Desene animate 13.00 Serial: „Destine secrete" 15.00 Alege viaţa! 15.30 Kronica 16.55 TVR în direct 17.30 Serial: „Sânge de ţigan" 19.00 Jurnal 20.00 Film: „Până când tăticu' ne va despărţi" (Canada, 2001) 21.40 România 1... şi filmul 22.00 Maşina de tocat 23.30 Poveste fără sfârşit 0.30 Film: „Din dragoste pentru Nancy" (SUA, 1994).

7.00 Ştirile ProTV 10.30 Doc.: „Faţa neştiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie şi David" 13.30 Film: „Război în familie" (SUA, 1998) 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 19.45 Film: „Beethoven 2" (SUA, 1993) 21.45 UEFA Champions League: Galatasaray - Juventus 0.15 Rezumat Champions League 1.15 Serial: „Proiectul" 3.00 Film: „Nebuna" (SUA, 1987). Cu: Barbra Streisand, Richard Dreyfuss.

7.00 Observator 8.00 Serial: „Soledad" 9.00 Serial: „Isabella" 10.30 Medicul de gardă (r) 11.00 Kulinoriada (r) 11.30 Viaţa în roz (r) 12.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 13.15 Tonul câştigător 14.15 Film: „Destin amar" (SUA, 1995) 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Din dragoste 22.00 Marius Tucă Show 23.30 Gheorghe.

8.00 Videostar Bună dimineaţa 9.00 Videostar 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene şi rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Film: „Candidata" (SUA, 1999) 22.30 Serial: „Trăsniţi în NATO" 23.30 Serial: „Largo Winch" 0.00 Mircea şi Oreste Show.

6.00-12.15 Reluări 12.30 Serial: „Iubire fără de păcat" 13.30 Serial: „Între iubire şi ură" 14.30 Serial: „Dragoste şi putere" 16.20 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Poveştiri adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Serial: „Iubire cu două feţe" 0.00 Serial: „Micuţa mea mama" 0.30 Serial: „Clona".

8.00 Telejurnal 10.30 Tonomatul DP2 13.15 Magazinul studiourilor teritoriale 14.00 Desene animate 15.00 Emisiune în limba germană 16.30 Răscruci 17.10 Doc.: „Dany Karavan" 18.00 Doc.: „Bizanţ, imperiul pierdut" 19.00 Serial: „Miracole" 20.00 Telejurnal 20.30 Puls 2003 21.00 Serial: „Rauzan" 21.55 Handbal: România - Argentina 23.30 Serial: „Poliţiştii de la «Blue Murder»".

8.30 Desene animate 9.30 Videoclipuri 10.30 Serial (r) 14.35 Videoclipuri 17.30 Documentar (r) 18.00 Serial: „Pe strada felinarelor sparte" 18.45 Vacanţe de pomină 19.20 Şapte ştiri 20.00 Euro Maxx.

MIERCURI - 3 decembrie

7.00 Jurnalul de dimineaţă 7.30 Bună dimineaţa, România! 9.20 Desene animate 13.00 Serial: „Destine secrete" 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convieţuiri 16.55 TVR în direct 17.30 Serial: „Sânge de ţigan" 19.00 Jurnal 20.00 Film: „Einstein, demolatorul" (SUA, 1998). Cu: Priscilla Presley 22.00 Maşina de tocat 23.30 Nocturne 0.30 Film: „Puterea adevărului" (SUA, 1994). Cu: Melisa Gilbert 6.40 Serial: „Magnum".

7.00 Ştirile ProTV 10.30 Doc.: „Faţa neştiută a Terrei" 12.00 Serial: „Maddie şi David" (ultimul ep.) 13.30 Film (r) 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Jandarmul la plimbare" (SUA, 1970) 22.00 La Bloc 22.30 Serial: „Familia Bundy" 0.00 Film: „În noapte" (SUA, 1985). Cu: Michelle Pfeiffer 2.15 Serial: „Proiectul" 3.45 Film: „Bun venit la Sarajevo" (coprod., 1997).

7.00 Observator 8.00 Serial (r) 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabella" 11.00 Casa de piatră (r) 11.30 Vreau să ştiu (r) 12.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 13.15 Tonul câştigător 14.15 Din dragoste (r) 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Film: „Legea junglei" (Canada, 1995) 22.00 Marius Tucă Show 23.30 Gheorghe.

8.00 Videostar Bună dimineaţa 9.00 Videostar 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene şi rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Cronica cârcotaşilor 22.00 Focus Plus 22.30 Tilică, steluţă de cinema 23.30 Serial: „Largo Winch" 0.00 Mircea şi Oreste Show.

6.00-12.15 Reluări 12.30 Serial: „Iubire fără de păcat" 13.30 Serial: „Între iubire şi ură" 14.30 Serial: „Dragoste şi putere" 16.20 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Poveştiri adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Serial: „Iubire cu două feţe" 0.00 Serial: „Micuţa mea mama" 0.30 Serial: „Clona".

8.00 Telejurnal 10.30 Tonomatul DP2 13.15 Magazinul studiourilor teritoriale 15.00 Uşa turnantă 16.00 Conferinţa de presă 17.10 Râul minerilor 17.55 Handbal: Ucraina - România 19.30 Şlagăre pe zăpadă 20.00 Telejurnal 20.30 Acces la succes 21.00 Serial: „Rauzan" 22.00 Film: „Aventurile locotenentului Sharpe" (partea a IX-a) 0.00 Eurofotbal.

8.30 Desene animate 9.30 Videoclipuri 12.30 Dosarele Terrei 13.00 Film (r) 14.50 Videoclipuri 17.00 Cartea Cărţilor (r) 18.45 Vacanţe de pomină 19.20 Şapte ştiri 20.00 Film: „Dreptul de a şti" 22.00 Euro Maxx 23.45 Videoclipuri.

JOI - 4 decembrie

7.00 Jurnalul de dimineaţă 7.30 Bună dimineaţa, România! 9.20 Desene animate 13.00 Serial: „Destine secrete" 14.30 Aventura sunetelor 15.00 Akzente 16.55 TVR în direct 17.30 Serial: „Sânge de ţigan" 19.00 Jurnal 20.00 Film: „Călina roşie" (URSS, 1973) 21.50 România 1... şi strada 0.55 Film: „Viaţa Pamelei Harriman" (SUA, 1998).

7.00 Ştirile ProTV 9.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" (r) 10.30 Doc.: „Faţa neştiută a Terrei" 12.00 Serial: „Legenda fluviului Mississippi" (ep.1) 13.30 Film: „Jandarmul la plimbare" (r) 16.00 Serial: „Tânăr şi neliniştit" 17.45 Teo 19.00 Ştirile PRO TV 20.00 Film: „Gata de luptă" (SUA, 2000) 22.00 La Bloc 22.30 Serial: „Familia Bundy" 0.00 Serial: „Pentru o cauză dreaptă" 1.00 Marcă înregistrată 1.30 Icstrim Tivi 2.00 Serial: „Proiectul".

7.00 Observator 9.00 Serial: „Soledad" 10.00 Serial: „Isabella" 11.30 B.I.T. (r) 12.00 Serial: „Zile din viaţa noastră" 13.15 Tonul câştigător 14.15 Film: „Ultima dezbatere" (SUA, 2000) 16.15 Serial: „Păcatul" 17.30 Madam 19.00 Observator 20.00 Ciao Darwin 22.00 Marius Tucă Show 23.30 Gheorghe.

8.00 Videostar Bună dimineaţa 9.00 Videostar 11.15 Serial: „Luna sălbatică" 12.30 Serial: „Prietene şi rivale" 14.00 Minute de milioane 16.00 Serial: „În familie" 17.00 Serial: „Roseanne" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Al şaselea simţ 21.00 Poliţia în acţiune 22.30 Comedie surpriză 23.00 Serial: „Largo Winch" 0.00 Mircea şi Oreste Show.

6.00-11.10 Reluări 12.30 Serial: „Iubire fără de păcat" 13.30 Serial: „Între iubire şi ură" 14.30 Serial: „Dragoste şi putere" 16.20 Serial: „Totul despre Camila" 17.30 Poveştiri adevărate 18.05 Serial: „Amazoana" 19.00 Serial: „Valentina, grăsuţa mea frumoasă" 21.00 De 3 x femeie 22.00 Serial: „Amor real" 23.10 Serial: „Iubire cu două feţe" 0.00 Serial: „Micuţa mea mama" 0.30 Serial: „Clona".

8.00 Telejurnal 9.30 Serial (r) 10.30 Tonomatul DP2 12.15 Dăruind vei dobândi 13.15 Magazinul studiourilor teritoriale 14.00 Desene animate 15.00 Siesta 16.30 Doc.: „Enigmatica Terra" 17.10 Simeza maeştrilor 18.00 Baschet: Asesoft Ploieşti - Fenerbahce Istanbul 20.00 Telejurnal 20.30 Insolit 21.00 Serial: „Rauzan" 21.55 Handbal: România - Kazahstan 23.30 Serial: „Nemuritorul".

8.30 Desene animate 9.00 Videoclipuri 12.30 Cocktail japonez 13.00 Film (r) 15.00 Videoclipuri 17.00 Cartea Cărţilor (r) 18.00 Serial: „În căutarea «Cenuşăresei»" 19.20 Şapte ştiri 20.00 Destine pierdute 20.30 Film: „Drumul spre Redemption".

SHARON STONE
– sâmbătă, 20.00 –

MATTHEW BRODERICK
– vineri, 20.00 –

MELISA GILBERT
– miercuri, 0.30 –

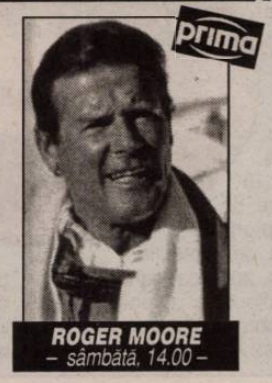

ROGER MOORE
– sâmbătă, 14.00 –

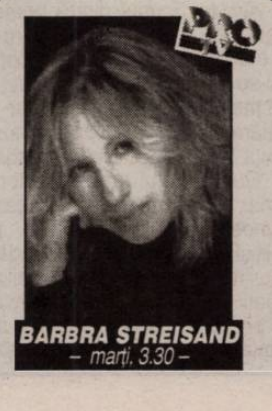

BARBRA STREISAND
– marţi, 3.30 –

GÉRARD DEPARDIEU
– sâmbătă, 23.30 –

ANJELICA HUSTON
– vineri, 20.00 –

„MAGAZIN" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

QUENTIN TARANTINO

Succes şi exces

După 10 ani de la incendiarul *Pulp Fiction* şi cinci ani de absenţă pe ecrane ca autor de filme, Quentin Tarantino a descins în cinematografele americane cu violentul *Kill Bill*, în care Uma Thurman este o ucigaşă însetată de răzbunare, autoarea unor carnagii care pot fi pe placul spectatorilor cu adevărat amatori de senzaţii tari, extreme. *Reservoir Dogs* de altădată poate fi considerat azi o încercare timidă a regizorului de a şoca prin violenţa prezentă în acel film. Între timp, tema preferată a cineastului a dospit, până când a dat afară din creuzetul creaţiei. La 40 de ani cât are în prezent, Tarantino se dovedeşte a fi într-adevăr un maestru al secvenţelor oripilante pentru cei slabi de inimă, dar deliberat realizate excesiv, în spatele lor ascunzându-se un aer de complicitate a autorului cu publicul pe care, cu un amestec de umor şi gaguri, îl face să râdă de lucruri care nu sunt deloc de râs. De fapt, după cum a mărturisit însuşi Tarantino, din *Kill Bill* a vrut să facă „un thriller... pervers". Evident că a reuşit!

Într-un mod discutabil din punctul multora de vedere, autorul vrea de fapt să atragă atenţia asupra a ceea ce s-ar putea întâmpla în realitate, deci el nu oferă modele „de speriat". Însă, aşa cum i-a plăcut întotdeauna, şi de data aceasta a realizat o peliculă provocatoare, numai bună să dea naştere la controverse. N-ar fi fost el, spun unele voci despre Tarantino, dacă n-ar fi făcut în aşa fel încât unii să se simtă ofensaţi, alţii agresaţi vizual iar cei mai mulţi extaziaţi. Dovadă este succesul de box office, care tinde să detroneze „capete încoronate". Uma Thurman spunea: „Tarantino nu creează filme menite să-l facă pe spectator să se simtă confortabil, să stea întins în fotoliu şi din când în când să mai moţăie. Dimpotrivă, încearcă să facă din el un om care participă la o experienţă care îi provoacă o reacţie de negare viscerală".

Quentin Tarantino

semnătura şi pe afişul căruia, printre alţi actori de marcă, figurează şi numele său.

Este vorba de povestea unei femei-ucigaş profesionist, supranumită „The Bride", care decide să pună capăt unui contract legat de o organizaţie criminală. Dar, în cazul ei, nu-i uşor să faci ce vrei şi când vrei, aşa că în timpul ceremoniei sale de căsătorie, fostul ei partener descinde în biserică şi spulberă zeci de vieţi sub tirul de gloanţe ucigaşe. Mireasa e rănită de moarte, următorii cinci ani şi-i petrece într-o comă profundă, apoi revine la viaţă. Evident, în cap nu-i bântuie decât o singură idee: să răzbune moartea celor dragi ei. Rând pe rând, trebuie să-i elimine pe membrii organizaţiei criminale, „piesele" cele mai importante fiind membrii DiVAS (Deadly Viper Assassination Squad) – întruchipaţi de actorii Lucy Liu, Daryl Hannah, Vivica A. Fox şi Michael Madsen – şi şeful lor, Bill (David Carradine), a cărui moarte vrea să o savureze la urmă.

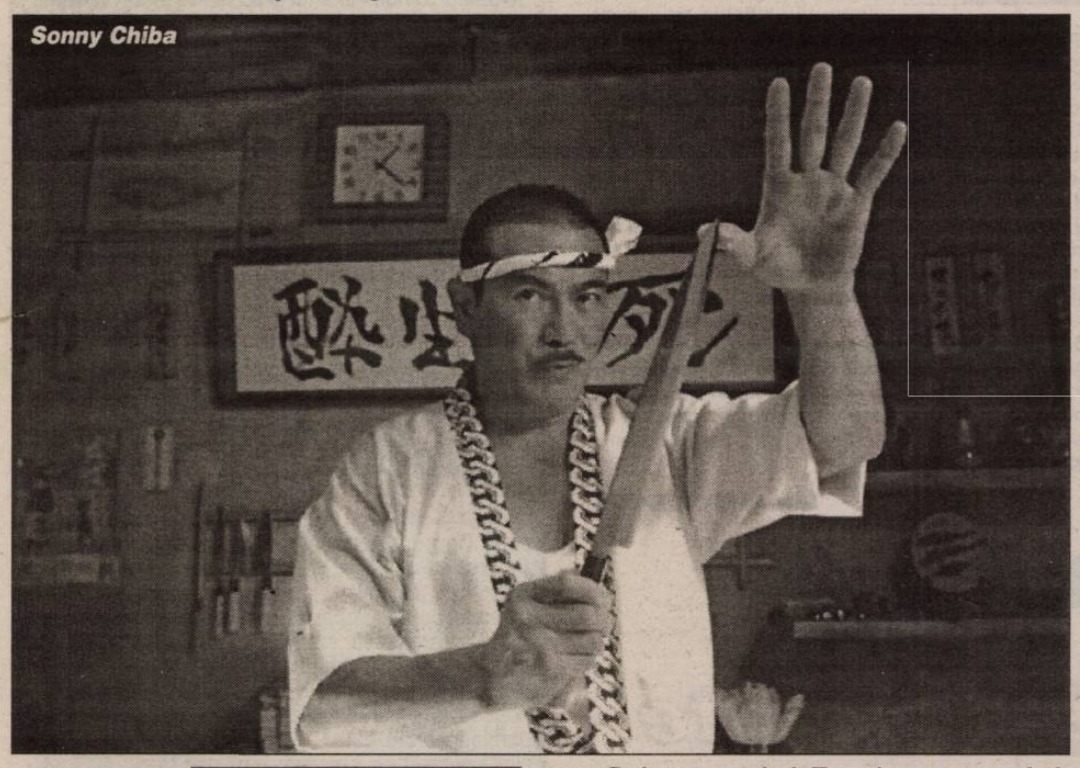
Sonny Chiba

Daryl Hannah

Ca într-un muzical, Tarantino uzează mult de muzică şi coregrafie (specifică practicanţilor artelor marţiale sau ale samurailor) pe care le substituie alocuţiunilor melodramatice, dialogurilor inutile, cascadoriilor explozive sau cine ştie căror inventii de efecte speciale.

Specialitatea casei pentru japonezi

Japonezii pur şi simplu îl iubesc pe Tarantino şi, potrivit declaraţiilor lor, când e vorba de filmele acestui regizor, audienţa în ţara Soarelui Răsare e cu mult peste cea posibilă în SUA ori în Europa. Iar în privinţa lui *Bill Kill*, care foloseşte mult din seva culturii japoneze, succesul e mai mult decât asigurat. Drept pentru care Tarantino a realizat pe lângă filmul „oficial" şi o versiune pentru japonezi, adică un *Bill Kill* mult mai visceral (dacă se poate imagina aşa ceva) şi mult mai vibrant decât ar putea suporta spectatorii americani şi europeni. Varianta cu „ochi oblici" este doar cu vreo două minute mai lungă decât cea „de bază", dar, cu acordul producătorului Lawrence Bender, este mai bogată în scene ultra-şocante prestate de Lucy Liu şi, evident de Uma Thurman, al cărei carnagiu apocaliptic este prezentat în culori intense, dominant fiind roşul specific valurilor de sânge „fierbinte" şi nu voalat, în alb şi negru, cum este în varianta americană care, potrivit opiniei specialiştilor, pe de-o parte încearcă să

Lucy Liu

menajeze întrucâtva sensibilitatea publicului iar pe de alta mizează mai mult pe efecte artistice. De ce japonezii gustă mai mult scenele de-o agresivitate extremă? „Pentru că ei, poate prin tradiţie, au o mai mare toleranţă faţă de reprezentările violenţei, declara Lawrence Bender, care a lucrat cu Tarantino şi la *Reservoir Dogs*. Japonezii au crescut cu filme violente, spre deosebire de americani sau europeni".

Lumea, un abator al răzbunării

Quentin Tarantino, unul dintre rebelii de la Hollywood, a ieşit aşadar pe piaţă cu un film al cărui scenariu e scris de el, a cărui regie îi poartă

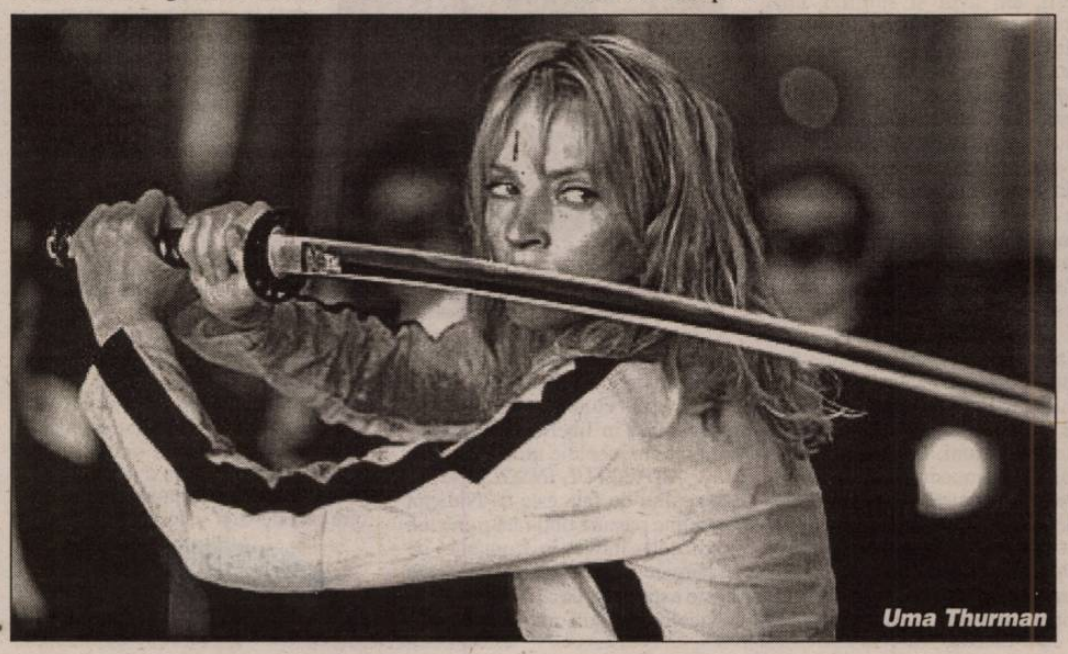
Uma Thurman

GROS-PLAN

◆ *După Marilyn Monroe, Catherine Deneuve, Carole Bouquet sau top modelul Estelle Warren, **Nicole Kidman** va fi noua imagine a parfumului mitic Chanel Nr. 5. Şi asta nu e tot: frumoasa australiancă din Moulin Rouge va lucra chiar cu regizorul acestui film de succes, e vorba de Baz Luhrmann (care în prezent realizează „Alexandru cel Mare"), pentru noua campanie Chanel a acestui produs. Clipurile promoţionale vor fi lansate în toamna anului 2004, atunci când publicul va avea cu siguranţă prilejul să constate că Nicole Kidman a fost aleasă „pentru eleganţa sa ieşită din comun şi, totodată, pentru capacitatea ei de a întruchipa spiritul dar şi modernitatea parfumului Chanel."*

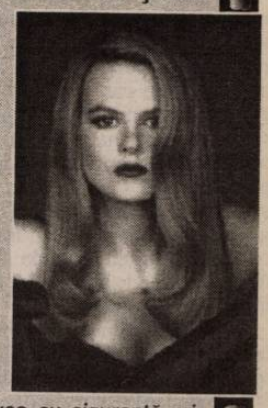

◆ *Celebră pentru rolurile sale de blondă minionă şi nostimă, cum ar fi cel din „Nopţi albe în Seattle", **Meg Ryan** a simţit nevoia să asigure pe toată lumea că în realitate ea este foarte departe de această imagine de pe ecran. „Este imaginea pe care alţii mi-au creat-o, însă există şi o imagine a mea, proprie. Să se confunde cele două ipostaze este o mare greşeală", declara recent actriţa, în vârstă de 41 de ani, publicaţiei „Harper's Bazaar". Probabil regizoarea neo-zeelandeză, Jane Campion, o va ajuta să convingă că există şi alte faţete ale personalităţii ei: în thrilerul erotic „In the cut", blonduţa Ryan va schimba arhicunoscutul ei registru şi va intra în pielea unei brunete solitare care va evolua pe acorduri noi alături de Mark Ruffalo, Kevin Bacon şi Jennifer Jason Leigh. Jane Campion este autoarea peliculelor de succes „Sweetie" şi „Lecţia de pian". „Am fost binecuvântată când Jane m-a ales să lucrez cu ea, pentru că am învăţat atâtea lucruri noi...", declara Meg Ryan.*

◆ *Controversat încă dinainte de lansarea în cinematografe, ultimul film regizat de **Mel Gibson**, „The Passion of Christ", aflat în pericol de a nu-şi găsi distribuitor, a ieşit în sfârşit la liman. Pelicula lui Mel Gibson, care se opreşte la ultimele ore din viaţa lui Isus, va fi lansată în SUA, pe 25 februarie 2004, ziua cenuşii în calendarul catolic. Regizorul oscarizat pentru „Braveheart" a reuşit să încheie un contract cu un distribuitor independent – Newmarket Films –, în Australia şi Anglia urmând ca filmul să fie însă distribuit chiar de compania lui Mel Gibson, Icon Productions. Reamintim că problemele lui Mel Gibson în privinţa difuzării acestei ultime creaţii au apărut în urma protestelor repetate ale unei părţi a comunităţii evreieşti care a considerat că filmul sugerează că evreii sunt responsabili de moartea lui Iisus. Actorul-regizor, care a cheltuit peste 30 de milioane de dolari pentru realizarea acestui film, a răspuns criticilor care i s-au adus spunând că opera sa este gândită în aşa fel încât „să inspire, nu să ofenseze".*

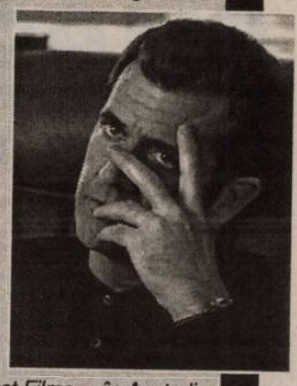

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

Alergiile alimentare, tratate fără medicamente

În ultimii ani, se manifestă un interes crescut, dar şi o curiozitate explicabilă în legătură cu alergiile alimentare. Motivaţiile le putem găsi în faptul că, de obicei, în mass-media circulă numeroase informaţii cu trimitere la acest domeniu al sănătăţii noastre, însă nu toate conforme cu realitatea. Pe de altă parte, este absolut firesc ca fiecare om să caute să se documenteze cât mai mult despre factorii de risc cotidieni şi modul cum ei pot fi combătuţi sau preveniţi. O persoană neavizată poate să-şi închipuie că orice boli sau tulburări – de la eczeme şi urticarii, până la artrită, boli intestinale iritabile şi chiar îngrăşare – sunt cauzate de alergii faţă de un aliment sau grup de alimente. Totuşi, majoritatea oamenilor pot consuma o gamă largă de alimente, fără nici un fel de probleme, deşi, desigur, ei pot avea preferinţe în măsură să-i influenţeze.

La modul general vorbind, intoleranţele alimentare (aici sunt incluse şi alergiile alimentare) apar mai frecvent la copii, decât la adulţi. De exemplu, în Marea Britanie se estimează că sunt afectaţi 5-8% dintre copii şi 1-2% dintre adulţi. După unii cercetători, în ţările Uniunii Europene, între 3 şi 7 milioane de persoane prezintă reacţii alergice la alimente.

Intoleranţa alimentară este termenul general utilizat pentru descrierea unei reacţii adverse reproductibile, la alimente, incluzând reacţiile alergice, care prin definiţie implică sistemul imunitar (de exemplu, alergia la arahide, la glutenul din cereale etc.), reacţii adverse cauzate de deficienţe enzimatice, cum ar fi intoleranţa la lactoză ori cea la fructoză. Descrisă simplu, alergia la un anumit aliment ar fi reacţia necorespunzătoare a sistemului nostru imunitar, care nu recunoaşte ca sigură o componentă proteică la care individul este sensibil (de pildă, unele proteine din arahide). Deşi foarte gravă pentru cei ce suferă de ea, alergia alimentară apare relativ rar, dar termenul se foloseşte adesea – inexact – pentru reacţii adverse generale faţă de alimente.

Diagnosticarea unei intoleranţe alimentare – inclusiv alergii – depinde în primul rând de analizarea atentă a istoricului stării sănătăţii pacientului, de experienţa clinică a medicului şi de răspunsul pozitiv la măsurile terapeutice. De obicei, aceste măsuri implică eliminarea alimentului suspect din dieta

pacientului, un răspuns pozitiv însemnând dispariţia ulterioară a simptomelor specifice şi urmată de reapariţia lor, atunci când alimentul este reintrodus. Se ştie că alergiile cele mai numeroase nu de alimente sunt produse, ci de polen, păr de animale, perticulele de praf din casă etc. Majoritatea reacţiilor alergice faţă de componente ale dietei este provocată de un număr mic de alimente: laptele de vacă, ouăle de găină, arahidele, boabele şi produsele din soia, peşte, crustacee şi cereale care conţin gluten. În cazul copiilor, se estimează că 9 asemenea reacţii din 10 sunt cauzate de lapte, ouă, soia, arahide, nuci sau glutenul din grâu.

Dispariţia multora dintre reacţiile specifice se remarcă încă din timpul copilăriei, majoriatea problemelor similare la adulţi provenind din sensibilitatea sporită faţă de crustacee, peşte, arahide şi nuci. Este un lucru neobişnuit ca alergiile alimentare să înceapă în perioada adultă. Distribuţia alergiilor diferă, pe de altă parte, de la o ţară la alta, ele reflectând şi specificitatea alimentaţiei. De exemplu, alergii la orez şi la soia apar mult mai frecvent în estul Asiei, decât în Europa sau în Africa. În ţările unde consumul de peşte este mai mare (de exemplu, Danemarca), predomină astfel de reacţii adverse la peşte şi la crustacee; în Suedia, alimentele-alergeni cel mai frecvent depistate de adulţi sunt arahidele – 30%, grâu –29%, soia – 20%, laptele de vacă 10%, ouăle – 9%, crustaceele – 3%.

În România se întâlnesc toate tipurile de alergii alimentare. Deşi nu există oficial o evidenţă clară a acestora, apar din ce în ce mai des intoleranţe la glutenul cerealelor; peste 50% dintre indivizii cu intoleranţă la gluten sunt din sudul ţării şi din est, semnalându-se o uşoară creştere a incidenţei şi în nord-est. Pe categorii de vârstă – peste 30% sunt copii sub 6 ani, 15 % sunt adulţi iar circa 3% au dermatite herpetiforme. Una dintre dificultăţile cu care se confruntă suferinzii de alergii alimentare este prezenţa factorului alergen „ascuns" sub o altă denumire, în produse aparent inofensive. Un alt fel de contaminare poate fi şi cea „încrucişată", în procesul de producţie, transport sau depozitare, dacă se folosesc linii tehnologice comune cu cele ale produselor obişnuite. Prezenţa diferitelor forme de intoleranţe alimentare constituie o realitate, recunoscută sau nu, şi în ţara noastră. De aceea, cercetarea şi industria trebuie să-şi orienteze activitatea spre crearea şi fabricarea de produse alimentare cu anumite destinaţii, vizând şi alergiile despre care am vorbit. Nu întâmplător, se spune că omul îşi sapă groapa cu dinţii. Pericolul cel mai mare este însă atunci când o face consumând – fără ştirea şi voia sa – produse ce-i pot dăuna organismului. Dacă o face conştient, mai există şansa să se oprească la timp, abordând „terapia" cea mai potrivită: o dietă lipsită de componenta periculoasă.

Ing. MARIA DUŞE

PĂSTURA
un tezaur de sănătate

Alături de numeroase alte produse ale naturii, cele apicole se constituie într-o veritabilă sursă superioară de vitalitate şi energie. Cea mai remarcabilă şi mai folosită este mierea, care provine preponderent din flori (tei, salcâm, floarea-soarelui ş.a.m.d.), dar şi din surse mai puţin cunoscute: mierea de pădure şi mai ales mierea de mană. Totuşi, „tezaurul" pe care albina ni-l pune la dispoziţie cu generozitate este polenul. La secţiunea de inventică a Târgului Internaţional Bucureşti, am avut şi surpriza unei prezenţe discrete, dar tonifiante din mai multe puncte de vedere: *dr. ing. ch. Nadia Nicolau-Daghia,* actualmente pensionară, care însă a lucrat în cercetare mult timp, contribuind la realizarea în premieră a unor preparate din produsele stupului. Domnia sa ne-a vorbit despre foloasele imense ale polenului pentru sănătatea noastră, bazându-se şi pe câteva invenţii, materializate în ceea ce se cheamă *Nidapol.*

POLENUL, cunoscut eventual sub forma unor granule micuţe, comercializate ca atare de unii apicultori sau în magazinele de produse naturale, este bogat în fitohormoni, fitosteroli, flavonoizi, aminoacizi liberi (unii, esenţiali pentru organism), elemente minerale şi alţi compuşi biologic activi. În mod natural, albina stochează polenul în faguri şi după aproximativ trei luni obţine pâstura, folosită ca hrană pentru puiet şi pentru lucrătoarele din stup. Acest produs este de peste trei ori mai bogat în factori biologic activi, faţă de polenul apicol „brut", deoarece membrana celulară a acestuia din urmă este distrusă. Mai exact, sunt eliberate acele elemente atât de preţioase pentru organism. Căci,

consumat – să spunem – ca atare, polenul se absoarbe de către organism doar în proporţie de 20%, din cauza celulozei, pe când pâstura pune în libertate circa 95% din componentele utile sănătăţii.

ASPECTUL INSOLIT al subiectului de faţă este că Nidapol conţine pâstură obţinută printr-un procedeu inovat în România, de spargere a granulei de polen, care este extrem de dură. Potrivit d-nei Nicolau-Daghia, nu orice polen are calităţile cele mai bune: de pildă, cel de floarea-soarelui este slab, pe când cel de livadă (piersici, caişi, meri) este bogat în aminoacizi. Ca supliment nutritiv biostimulant natural, produsul pe bază de pâstură obţinută prin procedeul amintit are efecte deosebite şi suficient de rapide, în afecţiuni sau activităţi dintre cele mai diferite: hepatite acute virale şi cronice, anemii hipocrome, astenii, denutriţii, debilităţi fizice generale, deficit de proteine. De asemenea, drenează bila, ajută la contracararea efectelor unor terapii majore (citostatice, roentgenoterapie, cobaltoterapie), în activităţi cu consum mare de energie fizică sau cu solicitare informaţională, îmbunătăţeşte unii indicatori de laborator, cum sunt transaminazele, timolul, raportul albumine/globuline etc. Pare un miracol, o uzină de sănătate, dar e bine ca noi să-l considerăm exact ceea ce este, de fapt: produs al unei activităţi armonioase, echilibrate, a unei părţi din natura vie ce ne înconjoară. Natură din care facem parte şi noi şi pe care, iată, avem motive mai mult decât suficiente, pentru a o cunoaşte mai bine, a o ocroti şi a o ajuta să-şi perpetueze ceea ce are cu-adevărat valoros.

Pagină realizată de
ADRIAN-NICOLAE POPESCU

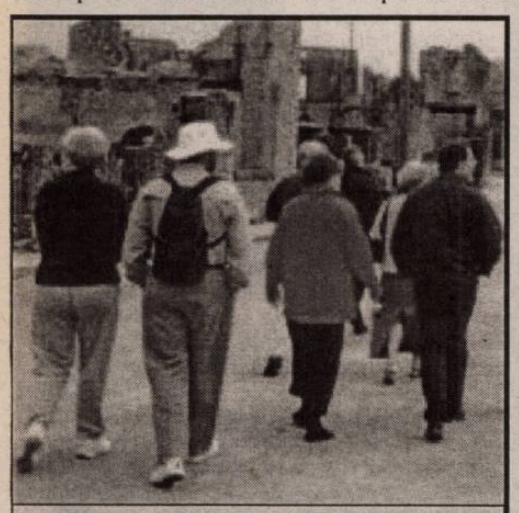

DIABETUL
şi mersul pe jos

Unul dintre flagelurile care subminează tot mai mult sănătatea populaţiei, diabetul, lasă impresia că poate fi „dus pe picioare" o vreme, dar el presupune sacrificii şi suferinţe ce stau frecvent la originea deceselor. Pe lângă tratamente şi medicaţie specifice bolii, există şi remedii complementare, blânde, capabile cel puţin să amelioreze starea bolnavului şi să reducă riscurile inerente situaţiei sale.

Mersul pe jos pare a fi cea mai facilă, dar şi cea mai recomandată metodă de combatere a efectelor diabetului. El reduce cu 40% riscul deceselor, indiferent de cauze, şi cu o treime riscul decesului în urma unui accident cardiac la diabetici. Aceste date rezultă dintr-un studiu franţuzesc, realizat pe durata a opt ani, pe un eşantion de circa 3.000 de pacienţi în vârstă de 18 până la 95 de ani, suferind de diabet de cel puţin zece ani. Efectul pozitiv al mersului pe jos s-a observat la absolut toate categoriile de vârstă şi chiar şi în cazul patologiilor asociate. În concluzie, mişcarea se dovedeşte şi de această dată un remediu invincibil. Evident, utilizarea sa ca atare trebuie să ţină seamă totuşi de o anumită dozare şi de luarea măsurilor de precauţie recomandate de specialişti, astfel încât să se evite hipoglicemia.

Consultaţii parapsihologice

DEMONII CU FEŢE UMANE

O umbră de bărbat se încolăcise strâns în jurul trupului acelei femei, în care se dădea o luptă surdă. Terapeuta s-a concentrat mental şi i-a cerut forţei negative să plece, reacţie repetată apoi de pacientă. După câteva împotriviri, strânsoarea a slăbit, până ce a dispărut cu totul. Chipul femeii s-a destins, s-a înseninant şi o uşurare deosebită i-a revigorat corpul şi mintea. Ştiau sigur, amândouă, că acel individ care pusese stăpânire pe sufletul şi pe spiritul pacientei fusese îndepărtat. Nu însă pentru totdeauna, căci el se poate întoarce oricând şi dacă va găsi acelaşi teren slab ca în urmă cu doisprezece ani, va acţiona din nou, hrănindu-se cu energia ei. Dar cel mai grav este faptul că secvenţa descrisă mai sus nu e o închipuire, cum poate mulţi cred, ci s-a petrecut aievea, cu numai câteva săptămâni în urmă, într-un apartament din Sibiu. Este unul dintre cazurile cele mai interesante, dar şi mai grele, pe care le-a tratat şi ni le-a relatat ulterior colaboratoarea noastră *Emilia VLĂDESCU* – psiholog, parapsiholog, bioterapeut şi medium, cu o experienţă foarte vastă în asemenea probleme.

Ideea de posedare este greşită, aici. Pacienta – să-i spunem Cora – nu era terorizată de o entitate malefică, ci de un individ malefic, bărbat în carne şi oase, înzestrat însă cu însuşiri deosebite. Şi nu acţiona singur, ci în numele unui grup foarte mare, ai cărui membri îl ajută necondiţionat, sporindu-i puterile. În acea grupare spirituală intrase cândva şi Cora, în primul rând dornică de cunoaştere, de a pătrunde pe calea spiritualităţii, dar totodată atrasă irezistibil de forţa emanată de cel numit „maestru" şi de promisiunile lui seducătoare. La început, totul a fost minunat. Cora se simţea perfect sănătoasă, plină de vigoare, stăpână pe ea şi cu o chemare tot mai accentuată de a pătrunde cât mai profund în lumea ce parcă se lăsa modelată de voinţa maestrului. De aceea, acceptase fără ezitare condiţiile impuse de acesta, deşi ar fi trebuit să o surprindă unele amănunte bizare. Căci rugăciunile adresate Divinităţii aveau fragmente schimbate şi deci întregul sens deturnat de la cel iniţial, promisiunile „marelui guru", sunau, de fapt, de-a dreptul ridicol şi absurd, iar capac la toate venea cerinţa ca practicantul să-şi spună rugăciunile şi să-şi facă exerciţiile fizice şi mentale având în faţă...fotografia maestrului!

Stările de rău, de epuizare totală, au survenit la capătul mai multor luni, când Cora crezuse că şi-a găsit drumul în viaţă. Stoarsă de energie, de gânduri şi de sentimente, fireşte că a apelat la mentorul grupării. „Sunt încercări care-ţi probează credinţa, iar dacă te simţi rău, înseamnă că eşti slabă, că nu te-ai întărit destul" – i-a replicat bărbatul şi ea a reluat rugăciunile şi practicile învăţate acolo, iar într-o primă perioadă s-a simţit întremată. Totuşi, brusc, alte căderi insuportabile au apărut, făcând-o chiar să se simtă cumplit de vinovată. Mult mai târziu, a făcut legătura şi cu biserica: în lăcaşul sfânt se simţea excelent, viaţa îi curgea iarăşi prin trup, dar la cel mult o oră de la întoarcerea acasă cădea ca secerată. Şi iată că abia după doisprezece ani a început să se trezească, să revină la realitate, înţelegând – în urma tratamentului Emiliei Vlădescu – cine era cu-adevărat maestrul şi faptul că tot ce făcea el, sub masca de om bun aşternută pe un chip satanic, nu era altceva decât spălarea creierului sau canalizare energetică. O realitate a zilelor noastre incredibil de răspândită, la ale cărei implicaţii ne vom referi şi în articolul următor.

Vom continua să vă prezentăm asemenea cazuri, lansându-vă în acelaşi timp o provocare; şi anume, să vă adresaţi colaboratoarelor noastre în condiţiile precizate mai jos, dar şi făcând în aşa fel încât experienţa dumneavoastră s-o putem face cunoscută şi celorlalţi cititori ai revistei „Magazin". Aceasta, numai cu acordul dumneavoastră scris, care va însemna, firesc, şi o lecţie de viaţă în plus pentru oricine ne va citi. În acest sens, vă invităm pe toţi cei ce simţiţi nevoia de a intra în dialog cu cineva, de a primi sfaturi, îndrumări sau ajutor, să vă adresaţi *Emiliei Vlădescu* – psiholog şi parapsiholog, medium şi bioterapeut, care vă stă la dispoziţie prin intermediul revistei „Magazin". Pentru a primi răspunsul dorit, vă rugăm să expediaţi pe adresa redacţiei o scrisoare (însoţită de o fotografie cât mai recentă), în care să precizaţi exact numele şi datele personale, precum şi solicitările, detaliind evenimentul, starea, contextul avut în vedere. Pe aceeaşi adresă *(Ionescu Simion, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 013701)* trebuie să expediaţi un mandat poştal în valoare de 200.000 lei, reprezentând contravaloarea serviciilor.

MOARA CU NOROC

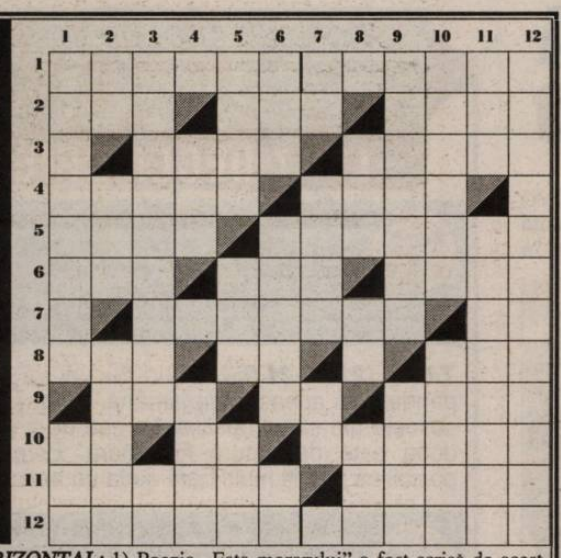

ORIZONTAL: 1) Poezia „Fata morarului" a fost scrisă de acest poet român (1866-1918) şi face parte din volumul „Balade şi idile (2 cuv.). 2) Om care munceşte din greu – Foarte plină (referitor la baniţa de făină) – Lugol diluat! 3) „Frumoasa morăriţă" este un... aparţinând compozitorului austriac Franz Schubert (1797-1828) – Serviciu de masă complet. 4) Maimuţă (inv. şi reg.) – Mov (reg.). 5) Iugăr ciuntit! – Plante cu flori hermafrodite şi unisexuale. 6) Cântare line! – Cu pereche! – Suc răcoritor. 7) Privitor la tauri – Cere! 8) Orăşel în Germania – La arie! – Aici! – A înghiţi un lichid. 9) Prăjit mai mult – Ştiri externe! – Masa bebeluşului. 10) Ultimul morar! – Cel mai bun – Graţioşi, supli. 11) Celebrele „Scrisori din moara mea" au fost scrise de acest prozator francez (Alphonse, 1840-1897) – Firidă într-o cameră de dormit. 12) Mirabela Dauer interpretează un cântec de... referitor la morăriţă (2 cuv.).

VERTICAL: 1) Plante cu inflorescenţă în formă de spic, ale căror boabe se macină la moară – Începe admiterea (la facultate)! 2) Eugen Orban – Un ou mai mic – Râu mic. 3) Care trebuie urmat întocmai – Folosinţă. 4) Mamă (înv.) – A planta, a semăna. 5) Aşa cum este piatra de moară – Curat – Aşa cum nu trebuie să fie bobul de grâu dus la moară. 6) Particulă onomastică anglo-saxonă – Vestita „Moară roşie" transformată în cabaret („Moulin Rouge") se află în acest oraş – Resturi de piţă! 7) Coş gol! – Primele... de vânt au fost semnalate în Iran în a II-a jumătate a secolului al VII-lea – Miros specific. 8) Preş – Cununa! – În acesta se face coca din făină pentru prăjitură. 9) Autorul romanului „Moara cu noroc" (Ion) – Grădină rusească. 10) „Colţii morarului" se află în acest masiv muntos din Carpaţi – Rolul principal feminin din filmul „Moara cu noroc" a fost interpretat de această actriţă (Ioana). 11) Localitate în Nigeria – Atom trivalent care, introdus într-un semiconductor, primeşte electroni de la un atom din reţeaua cristalină a acestuia. 12) Evocă amintirea unei personalităţi (fem.).

DICŢIONAR: LUGO, MOVE, EPO, EAD, SELO, UGA.

ELISABETA PESCARIU – *Timişoara*

SOLUŢIA CAREULUI („Moara cu noroc"): GEORGE COSBUC - ROB - RAS - LUGO - A - LIED - TACAM - MOIMA - MOVE - E - IUGA - POLIGAM - NTA - PAR - CICO - E - TAURINI - CR - EPO - RI - A - BEA - ARS - SI - SUPT - AR - AS - ZVELTI - DAUDET - ALCOV - MUZICA USOARA.

Verificaţi-vă cunoştinţele

SOMNUL

1. Cum se numea zeul somnului în mitologia finlandeză?

2. Ce pictor francez a realizat tabloul „Somnul lui Endymion", expus la Muzeul Luvru?

3. Cine a compus muzica operei „Somnambula"?

4. Cui aparţine volumul de versuri „Laudă somnului"?

5. Ce actori au fost interpreţii rolurilor principale din filmul „Somnul de veci" realizat, în 1946, de regizorul american Howard Hawks, după romanul lui Raymond Chandler?

6. Cum se mai numeşte în popor planta cunoscută sub numele de somnoroasă?

7. Ce insectă se face vinovată de transmiterea la om a bolii somnului?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Gâsca face parte din ordinul anzeriformelor. 2) Gâştele care au salvat Capitoliul de invazia galică erau consacrate zeiţei Juno Moneta. 3) Poezia „Povestea gâştelor" a fost scrisă de George Coşbuc (1866-1918). 4) Tabloul „Evreul cu gâsca" aparţine lui Nicolae Grigorescu (1838-1907). 5) Suita pentru pian „Mama mea gâsca" este opera compozitorului francez Maurice Ravel (1875-1837). 6) Cele două gâşte din filmul de animaţie „Pisicile aristocrate" se numeau Amelia şi Abigail. 7) Planta ierboasă numită „talpa gâştii" face parte din familia Labiatae.

Poşta cititorilor

Pentru întrebările din numărul 44, având tema „Un pahar cu lapte" am primit:

– 7 răspunsuri corecte: *Profesor Maria Iova – Constanţa; Gorea Florentina – Topliţa; Elena Ispas – Piatra-Neamţ; Ion Ciocşan – Pucioasa; Prof Marin Ştefan – Şimleul Silvaniei* şi *Mihai Waspusch – Bucureşti.*

– 6 răspunsuri corecte: *Mioara Dima – Arad* şi *Mirela Ionescu – Iaşi.*

– 5 răspunsuri corecte: *Monica Vlad – Timişoara.*

Prof Maria Iova – Constanţa şi *Ion Ciocşan – Pucioasa.* După cum aţi observat, acolo unde este posibil, luăm în calcul toate variantele de răspuns.

Mircea Micu – Braşov. Apreciem atenţia cu care ne citiţi. Am înaintat scrisoarea dv. celor care răspund de rubrica „Rebus".

Dorim tuturor cititorilor noştri mult succes în continuare. *(Irina Stoica)*

Fotografii de la cititori

MARIA MĂDĂLINA ONCICĂ – *Bucureşti*

ŞAH

Rousseau - Saint Amont, 1983

PROBLEMA DE AZI:
Albul mută şi câştigă

DEZLEGARE:
1. Ce7 Rh8 2. Ng7 Rg7 3. Dg5 Rh8 4. Df6 mat.

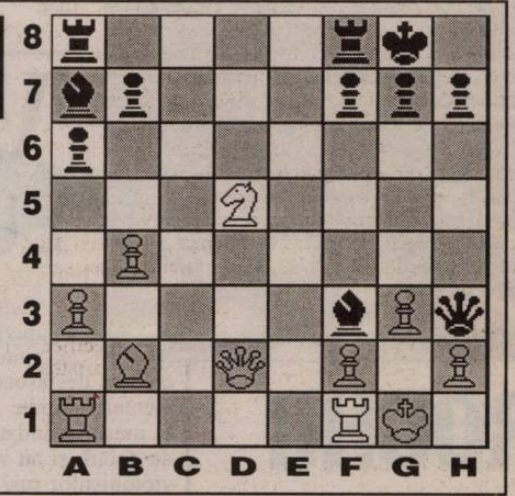

© GHEORGHE POPESCU – maestru F.I.D.E.

GRĂDINA
micul nostru Paradis

◆ Dacă puneţi butaşi la prins în apă, plasaţi pe fundul vasului (sticlă, borcan etc.) o bucăţică de cărbune de lemn. Va menţine apa limpede şi va ajuta la formarea mai rapidă a rădăcinilor.

◆ Aveţi o umbrelă veche, tocmai bună de aruncat? Păstraţi-o! Îndepărtaţi partea de pânză uzată iar structura de metal folosiţi-o drept suport pentru o plantă cărătoare. După un timp şi cu ajutorul dv., planta va lua forma unei... umbrele verzi, eventual colorată ici-colo cu flori, deosebit de atrăgătoare ca aspect.

Idei şi sfaturi

◆ Dacă n-aţi făcut lucrul acesta până acum, profitaţi de o zi frumoasă şi tundeţi gazonul pentru ultima dată în acest an. Va trece iarna mai uşor şi în primăvară gazonul va avea aspect proaspăt, regenerat. *(A. Popescu)*

Integramă de GHEORGHE POPESCU

PUNCTE DE ATRACŢIE

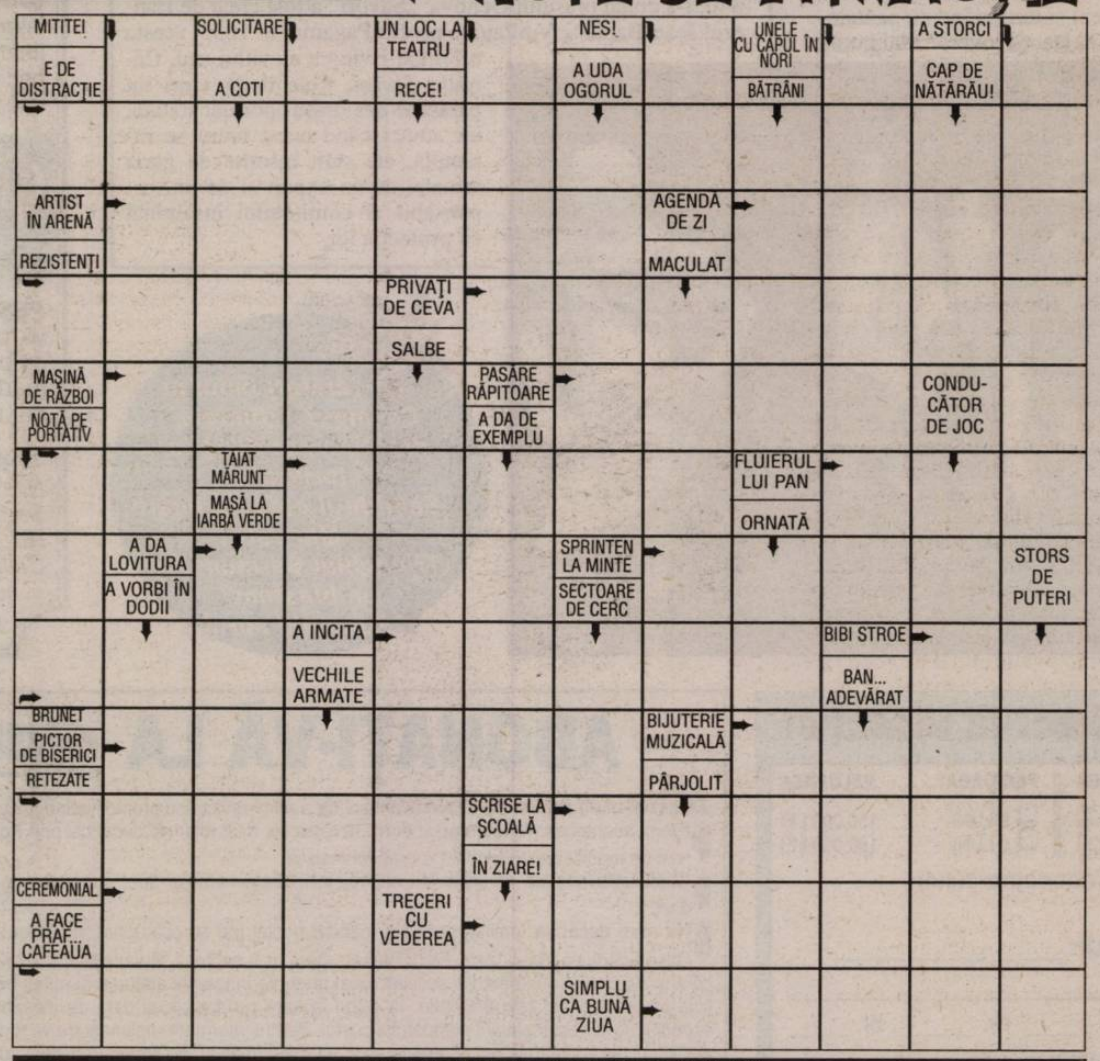

DEZLEGAREA INTEGRAMEI „SUPRAPUNERI"

Orizontal: A - A - P - D - G - S - UNIVERSITATE - TRASEE - ORAR - FIER - TAFNOSI - CAIS - CATA - F - CAL - AVAL - FOI - A - IOLE - CREA - RA - PENSIE - SC - NARUIT - TAPI - TARI - TABURET - LATI - RARITI - DETINUTI - NIT.

SPORT FLASH

Baraje europene

Deşi naţionalei de fotbal a României îi rămâne suficient timp de văzut frumosul baraj de la Bicaz, în Europa, lucrurile au stat exact pe dos. Ţările care s-au prezentat la barajul unde se dădeau biletele de tren pentru europenele din Portugalia au ţinut cu dinţii şi ghearele de şansa lor şi şi-au mulţumit nu doar suporterii, ci şi orgoliul de adevăraţi sportivi. Ruşii, care acasă n-au reuşit să înscrie nici un gol Ţării Galilor, au reuşit, în urma unui joc prolix, dar eficace şi pragmatic, să înscrie un singur gol, suficient pentru a fi prezenţi la europene. Scoţia, care face cel mai bun whisky, a dovedit că are cel mai prost fotbal. Olanda i-a administrat cea mai ruşinoasă bătaie din ultimii ei 42 ani de existenţă, 6-0!, după ce scoţienilor li se urcase la cap victoria la limită de pe teren. După primul meci, antrenorul scoţienilor delira ca şi Iordănescu al nostru: „Vom ajunge la CE, vom furniza cea mai mare surpriză"! Ruud van Nistelrooy a reuşit să înscrie de trei ori, nefiind prea mulţi realizatori care să se laude cu un *hat-trick* marcat la „naţională". Spania, o altă ţară cu fotbal puternic, a tremurat puţin şi, după ce acasă n-a reuşit decât un chinuit 2-1 cu Norvegia, i-a administrat acesteia o bătută clară cu 3-0 pe teren propriu. Europenele scapă astfel de cea mai rudimentară echipă, o adevărată ruşine pentru fotbalul european. Numai când mă gândesc ce au făcut tricolorii noştri în faţa Norvegiei şi începe să mi se umfle vena gâtului de nervi. Şi Croaţia s-a impus în cele din urmă, trimiţând după seminţe echipa Sloveniei, o altă cunoştinţă care a arătat naţionalei noastre pisica neagră. Marea surpriză, şi a fost doar una, s-a numit eliminarea Turciei, ţara al cărei fotbal de club impresionează Europa; e drept că şi din cauza lui Mircea Lucescu. Incredibil, dar turcii au fost eliminaţi de echipa Letoniei, o echipă fără nici un star, şi asta după ce în partida de acasă, la 2-0, Turcia era calificată! Hazardul a făcut ca Letonia să-şi revină din pumni şi să ajungă în situaţia, de nevisat la începutul meciului, de a egala. Şi aşa, încă o dată, eu unul m-am lămurit: cine joacă fotbal adevărat înseamnă că joacă fotbal, cine nu, joacă fotbal cu nasturi. Echipa noastră, tare la capitolul „teste reuşite", e stăpână pe nasturii ei, pe care Iordănescu îi mai învârteşte din când în când pe masa de joc. Chiar nu s-o găsi odată un antrenor pentru naţionala României? Ce dracu!

Anglia, campioană mondială

Sâmbătă s-a jucat finala Cupei Mondiale de rugby, la Sydney întâlnindu-se echipele Angliei şi Australiei. După un meci interzis celor cu probleme cardiace şi gravidelor, Anglia, dovedindu-se în mare formă şi forţă, s-a impus la limită în faţa „cangurilor". Scorul 20-17 spune multe, dar nu totul. Partida s-a decis în prelungiri pentru că în ultimul minut de joc, australienii au egalat la 17! Şi, incredibil, englezii au reuşit în ultimele secunde ale prelungirilor, să înscrie un *drop goal* prin Johnny Wilkinson. Şi astfel, pentru prima oară în istoria competiţiei, Cupa Mondială este cucerită de o echipă din emisfera nordică.

GEORGE CUŞNARENCU

Elicopter de 10 GRAME!

Fabricantul japonez de imprimante cu jet de cerneală, Seiko Epson, a prezentat săptămâna trecută un elicopter telecomandat care are două calităţi incontestabile: este cel mai mic şi cel mai uşor din lume. Cântărind doar 10 grame, prototipul nu măsoară decât 70 milimetri în lungime. „Micro Flying Robot" este alimentat cu curent electric printr-un cablu de 1,5 metri lungime cuplat la un generator. „Libelula" a fost prezentată cu ocazia unei expoziţii de robotică ce se desfăşoară la Tokio, o dată la doi ani, şi care în acest an a reunit peste 150 de expozanţi. Deşi liliputan, robotul zburător este echipat şi cu o mini cameră fotografică şi poate fi folosit la survolarea unor zone, lovite de catastrofe naturale. Seiko Epson, care a avut nevoie de trei ani pentru realizarea acestui aparat, speră ca robotul să dobândească o autonomie de zbor autentică, prin intermediul unui acumulator electric montat la bord, dar deocamdată nu a fost găsită tehnologia necesară.

REABILITAREA LUI BILLY THE KID

Guvernatorul statului New Mexico (SUA) are o problemă: el a cerut unui avocat din Santa Fe să reprezinte interesele lui Billy the Kid în cadrul unei anchete legate de moartea acestui haiduc celebru din Far-West. Oficial, Billy the Kid a murit în timpul unui schimb de focuri nocturne în urmă cu 122 de ani. Guvernatorul Bill Richardson doreşte ca haiducul legendar să fie reabilitat în cadrul unui nou proces. Conform teoriei celei mai răspândite, banditul a fost împuşcat la Fort Summer în 1881 de către celebrul şerif din Vest, Pat Garrett. Dar unii au altă teorie: Billy the Kid ar fi murit în patul său, în vârstă de 90 de ani, în oraşul Hico, din Texas, după ce la un moment dat fugise în Anglia. Pe numele lui adevărat Henry McCarty, dar cunoscut şi sub alte identităţi, ca William Bonney sau Kid Antrim, el a fost înmormântat, se spune, în apropierea casei unde a fost doborât. Acum se încearcă deshumarea mamei haiducului, Catherine Antrim, pentru prelevarea ADN-ului şi compararea acestuia cu cel al persoanei presupuse a fi îngropate la Fort Summer.

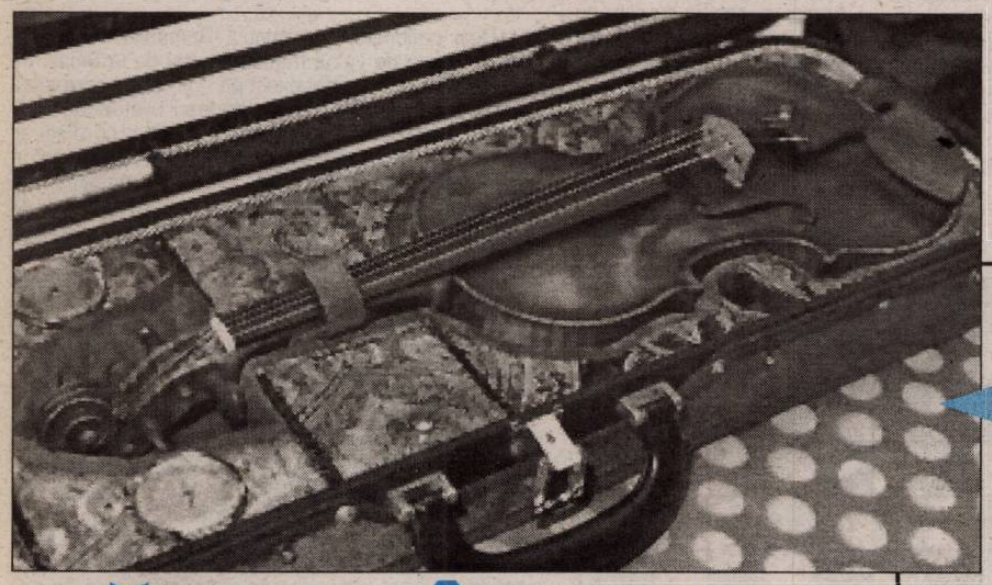

BĂRBAŢI ÎN ROCHII

De ce în lumea occidentală modernă bărbaţii n-au ales să poarte niciodată rochia? O recentă expoziţie la muzeul Metropolitan din New York încearcă să dea răspuns la această întrebare abisală. Azi, omul de pe stradă rămâne rezervat faţă de o modă obişnuită acum câteva sute de ani. De-a lungul timpului, femeile au adoptat încetul cu încetul toate elementele garderobei masculine, începând cu pălăria, din secolul al XVI-lea, şi vesta (din secolul al XVIII-lea) şi terminând cu pantalonul, o mişcare revoluţionară la începutul secolului al XX-lea. Şi invers? Mai puţin. Într-o epocă a bărbatului tip *macho*, a adopta rochia este sinonim cu o anumită orientare sexuală. Destul de obişnuită în antichitate, rochia (fusta) este astăzi, în anumite zone ale lumii, un atribut al bărbaţilor şi uneori chiar exclusivitatea lor: *şalvar kamiz*-ul pachistanez, *caftan*-ul nord african sau *kilt*-ul scoţian. Expoziţia de la New York aduce un omagiu stiliştilor care au sfidat acest tabu în creaţiile lor, în special lui Jean-Paul Gaultier care a lansat prima rochie pentru bărbaţi în anul 1984. „Un bărbat nu-şi poartă masculinitatea pe haine, virilitatea lui e în creier" spunea Gaultier. Oare?

VIORILE LUI PAGANINI

Cele mai celebre viori din lume, două viori care au aparţinut compozitorului italian Niccolo Paganini, au ajuns la Sankt-Petersburg la un festival muzical care se desfăşoară în vechea capitală imperială rusă. Instrumentele, numite „il Cannone" şi „Sivori", au fost transportate în maşini blindate, fiind asigurate pentru mai multe milioane de dolari, şi au vibrat, între 23 şi 25 noiembrie, sub degetele violoniştilor ruşi Serghei Stadler, Maxim Fedotov şi Serghei Dogadin pe scena Festivalului „Viorile lui Paganini la Sankt-Petersburg". „Il Cannone" (în imaginea alăturată) a fost construit la Cremona (în nordul Italiei) în anul 1743 de către lutierul Giuseppe Bartolomeo Guarneri şi a ajuns în posesia lui Paganini care, prin testament, după moartea lui, întâmplată în 1840, l-a donat oraşului Genova. „Savori" a fost creat de francezul Jean-Baptiste Vuillaume pentru Paganini în 1833, acesta oferindu-i vioara elevului său, Camillo Sivori. Cele două viori nu părăsesc des oraşul portuar italian, iar atunci când acest lucru se întâmplă, ele sunt însoţite de gărzi armate, de un expert şi de un responsabil al comitetului însărcinat cu protecţia lor.

ÎN NUMĂRUL VIITOR:
- *Vă călători omul în Cosmos?*
- *Dietele drastice pot duce la sterilitate*
- *Echilibrul care ne doare*
- *Mai este „Triunghiul Bermudelor" un blestem?*
- *Şoaptele aurului*

HOROSCOP
1 – 7 DECEMBRIE

BERBEC (21.03-20.04): Curba financiară este acum cea mai zvăpăiată şi chiar are un maxim de toată frumuseţea miercuri sau joi. Probabil că vă aşteaptă o promovare sau o primă neaşteptată.

TAUR (21.04-21.05): Două bucurii vă pândesc în această săptămână. Prima soseşte din sânul familiei, iar cea de-a doua este de natură financiară. Este posibil să primiţi mulţi bani de la un amic.

GEMENI (22.05-21.06): De ce vă faceţi singur viaţa amară? Vă obsedează un gând cenuşiu sau un coşmar avut de curând şi asta vă afectează relaţiile din mediul profesional şi de acasă.

RAC (22.06-22.07): În primele zile nu se petrece nimic deosebit, dar începând de miercuri sau joi lucrurile se precipită şi intraţi în vârtejul unor situaţii delicate şi chiar periculoase.

LEU (23.07-22.08): Curba psihicului se află la cote foarte înalte, semn că sunteţi optimist şi plin de încredere în propriile forţe. Toate iniţiativele au mari şanse de reuşită.

FECIOARĂ (23.08-21.09): Marţi şi miercuri veţi avea şansă la jocurile oficiale de noroc, aşa că procuraţi-vă bilete din timp, căci s-ar putea ca astrele să nu mintă şi să daţi lovitura.

BALANŢĂ (22.09-22.10): Curba profesională cunoaşte o ascensiune foarte promiţătoare. Probabil că veţi primi o veste excelentă despre viitorul funcţiei dv. Despre bani, nimic nou. Deocamdată.

SCORPION (23.10-21.11): Sunteţi parcă total detaşat de problemele de la serviciu şi de cele financiare, care nu vă dau pace de ceva vreme, şi evadaţi într-un scurt concediu de relaxare.

SĂGETĂTOR (22.11-20.12): Alura curbei afectivităţii este primejdioasă, aceasta coborând până sub normal. Se pare că viaţa sentimentală va fi tulburată de dispute destul de aspre.

CAPRICORN (21.12-19.01): Cel mai interesant aspect al săptămânii este cel financiar. Dacă în primele zile curba cu pricina staţionează la un nivel acceptabil, ulterior ea scade alarmant.

VĂRSĂTOR (20.01-18.02): Toate vânturile favorabile bat în pânzele destinului dv. Vă puteţi aştepta numai la surprize plăcute. Vineri sau sâmbătă s-ar putea să primiţi bani.

PEŞTI (19.02-20.03): Două veşti bune vă pândesc în acest interval. Conform cu poziţia lui Mercur faţă de Soare, este foarte probabil ca afacerile să cunoască o înflorire subită.

Personalităţile săptămânii: *Cezar Petrescu, Nicolae Labiş, Nicolae Cartojan, Octav Dessila, Sorin Titel, Gheorghe Petraşcu; Rainer Maria Rilke, Walt Disney, Pietro Mascagni, Maria Callas.* ***Notă:*** *în decembrie 1933 a apărut unicul număr al revistei „Viaţa imediată", sub direcţia lui Geo Bogza.*

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	30.000 LEI	❑ 3 LUNI	90.000 LEI	❑ 5 LUNI	150.000 LEI
❑ 2 LUNI	60.000 LEI	❑ 4 LUNI	120.000 LEI	❑ 6 LUNI	180.000 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

ABONAŢI-VĂ LA magazin

„Magazin" oferă fidelilor săi cititori avantajul de a primi revista cu promptitudine, la adresa dorită.

Preţul abonamentului contractat direct la redacţie, mult mai mic decât cel prin Rodipet, rămâne neschimbat, indiferent de modificarea ulterioară a preţului revistei.

Cheltuielile poştale prilejuite de expedierea abonamentului sunt suportate de redacţie.

Nu aveţi decât să trimiteţi printr-un mandat poştal [pe adresa: Ionescu Simion – la Casa Editorială «Magazin», Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 013701] contravaloarea abonamentului solicitat (vezi preţurile în talonul alăturat) şi puteţi beneficia de toate avantajele enunţate. În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal. Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 021/222.83.36

Cititorii din străinătate pot contracta abonamente trimiţând, pe adresa redacţiei (Ionescu Simion – la Casa Editorială «Magazin», Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, cod 013701), un plic cu un cec reprezentând contravaloarea abonamentului dorit (110 $ sau 100 euro, un abonament pe un an, 55 $ sau 50 euro, un abonament pe şase luni).

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ – 14⁰⁰

Biblioteca Judeţeană ARGEŞ